

Direktiva vijeća 2006/112/EZ-a o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost

Other / Ostalo

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Publication year / Godina izdavanja: **2007**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:242:696308>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-09**

Repository / Repozitorij:

[Institute of Public Finance Repository](#)

Ministarstvo financija – Porezna uprava – Središnji ured

POREZNI VJESNIK

SLUŽBENO GLASILO POREZNE UPRAVE
REPUBLIKE HRVATSKE

Direktiva Vijeća 2006/112 EZ-a

**O ZAJEDNIČKOM SUSTAVU
POREZA NA DODANU
VRIJEDNOST**

(28. studeni 2006.)

INSTITUT ZA
JAVNE
FINANCije

POREZNI VJESNIK

SLUŽBENO GLASILO POREZNE UPRAVE REPUBLIKE HRVATSKE

DIREKTIVA VIJEĆA 2006/112/EZ-a o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost

*Prevedeno i recenzirano u
Institutu za javne financije*

Zagreb, ožujak 2007.

Osnivač:

Ministarstvo financija Republike Hrvatske

Nakladnik:

Institut za javne financije

Za nakladnika:

dr. sc. Katarina Ott

Glavna urednica:

mr. sc. Mirjana Jerković

Urednica:

Ksenija Smešnjak Ramov

Uređivački odbor:

**mr. sc. Zlatko Fabijančić, Željko Glavaš,
dr. sc. Božidar Jelčić, mr. sc. Mirjana Jerković,
mr. sc. Ivica Mladineo, dr. sc. Katarina Ott,
Dinka Salmić, Stanko Zorica**

Uredništvo:

Institut za javne financije

POREZNI VJESNIK

Zagreb, Katančićeva 5, p. p. 320

Tel: (01) 48 86 444, redakcija 48 86 443

Fax: (01) 48 19 365

E-mail: porvje@ijf.br

Internet adresa: www.ijf.br

Žiro-račun Instituta:

2484008-1100661775

RAIFFEISENBANK D.D. ZAGREB

ISBN 978-953-6047-80-2

*CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i
sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem xxxx*

Tisak:

GIPA d.o.o., Zagreb, Magazinska 11

Naklada: 2500 primjeraka

Sadržaj

DIREKTIVA VIJEĆA 2006/112/EZ–A	11
Glava I. — PREDMET I PODRUČJE PRIMJENE	23
Glava II. — GEOGRAFSKO PODRUČJE PRIMJENE	27
Glava III. — POREZNI OBVEZNICI	29
Glava IV. — OPOREZIVE TRANSAKCIJE	32
Poglavlje 1. — Isporuka dobara	32
Poglavlje 2. — Stjecanje dobara unutar Zajednice	36
Poglavlje 3. — Pružanje usluga	37
Poglavlje 4. — Uvoz dobara	39
Glava V. — MJESTO OPOREZIVIH TRANSAKCIJA	39
Poglavlje 1. — Mjesto isporuke dobara	39
Prvi odjeljak — ISPORUKA DOBARA BEZ PRIJEVOZA	39
Drugi odjeljak — ISPORUKA DOBARA S PRIJEVOZOM	39
Treći odjeljak — ISPORUKA DOBARA NA BRODOVIMA, U ZRAKOPLOVIMA I VLAKOVIMA	42
Četvrti odjeljak — ISPORUKA DOBARA PUTEM DISTRIBUCIJSKIH SUSTAVA	43
Poglavlje 2. — Mjesto stjecanja dobara unutar Zajednice	44
Poglavlje 3. — Mjesto pružanja usluga	45
Prvi odjeljak — OPĆE PRAVILO	45
Drugi odjeljak — POSEBNE ODREDBE	45
Prvi pododjeljak — Pružanje usluga posrednika	45
Drugi pododjeljak — Pružanje usluga u vezi s nekretninama	46
Treći pododjeljak — Usluge prijevoza	46
Četvrti pododjeljak — Pružanje kulturnih i sličnih usluga, pomoćnih usluga prijevoza i usluga koje se odnose na pokretnu materijalnu imovinu	48
Peti pododjeljak — Pružanje mješovitih usluga	49
Šesti pododjeljak — Kriterij stvarnog korištenja i uživanja	51
Poglavlje 4. — Mjesto uvoza dobara	52

GLAVA VI. — OPOREZIVI DOGAĐAJ I NAPLATIVOST PDV-A	53
Poglavlje 1. — <i>Opće odredbe</i>	53
Poglavlje 2. — <i>Isporuka dobara ili pružanje usluga</i>	53
Poglavlje 3. — <i>Stjecanje dobara unutar Zajednice</i>	55
Poglavlje 4. — <i>Uvoz dobara</i>	55
GLAVA VII. — POREZNA OSNOVICA	56
Poglavlje 1. — <i>Uvod dobara</i>	56
Poglavlje 2. — <i>Isporuka dobara ili pružanje usluga</i>	57
Poglavlje 3. — <i>Stjecanje dobara unutar Zajednice</i>	60
Poglavlje 4. — <i>Uvoz dobara</i>	61
Poglavlje 5. — <i>Razne odredbe</i>	62
GLAVA VIII. — POREZNE STOPE	64
Poglavlje 1. — <i>Primjena poreznih stopa</i>	64
Poglavlje 2. — <i>Struktura i visina poreznih stopa</i>	65
Prvi odjeljak — STANDARDNA STOPA	65
Drugi odjeljak — SNIŽENE STOPE	65
Treći odjeljak — POSEBNE ODREDBE	66
Poglavlje 3. — <i>Privremene odredbe za određene radno intenzivne usluge</i>	68
Poglavlje 4. — <i>Posebne odredbe koje se primjenjuju do usvajanja konačnih postupaka</i>	69
Poglavlje 5. — <i>Privremene odredbe</i>	73
GLAVA IX. — IZUZEĆA	76
Poglavlje 1. — <i>Opće odredbe</i>	76
Poglavlje 2. — <i>Izuzeća za određene djelatnosti od javnog interesa</i>	76
Poglavlje 3. — <i>Izuzeća za ostale djelatnosti</i>	79
Poglavlje 4. — <i>Izuzeća za transakcije unutar Zajednice</i>	82
Prvi odjeljak — IZUZEĆA KOJA SE ODOSE NA ISPORUKU DOBARA	82
Drugi odjeljak — IZUZEĆA ZA STJECANJE DOBARA UNUTAR ZAJEDNICE	84
Treći odjeljak — IZUZEĆA ZA ODREĐENE USLUGE PRIJEVOZA	85
Poglavlje 5. — <i>Izuzeća pri uvozu</i>	85
Poglavlje 6. — <i>Izuzeća pri izvozu</i>	88
Poglavlje 7. — <i>Izuzeća koja se odnose na međunarodni prijevoz</i>	90
Poglavlje 8. — <i>Izuzeća za određene transakcije koje se tretiraju kao izvoz</i>	91

Poglavlje 9. — <i>Izuzeća za pružanje usluga posrednika</i>	92
Poglavlje 10. — <i>Izuzeća za transakcije koje se odnose na međunarodnu trgovinu</i>	93
Prvi odjeljak — CARINSKA SKLADIŠTA, SKLADIŠTA KOJA NISU CARINSKA I SLIČNI POSTUPCI	93
Drugi odjeljak — TRANSAKCIJE IZUZETE RADI IZVOZA I U OKVIRU TRGOVINE IZMEĐU DRŽAVA ČLANICA	97
Treći odjeljak — ZAJEDNIČKE ODREDBE U VEZI S PRVIM I DRUGIM ODJELJKOM	98
GLAVA X. — ODBITAK POREZA	98
Poglavlje 1. — <i>Podrijetlo i opseg prava na odbitak poreza</i>	98
Poglavlje 2. — <i>Razmjerni odbitak</i>	101
Poglavlje 3. — <i>Ograničenje prava na odbitak</i>	103
Poglavlje 4. — <i>Pravila o korištenju prava na odbitak</i>	104
Poglavlje 5. — <i>Usklađivanje odbitaka</i>	106
GLAVA XI. — OBVEZE POREZNIH OBVEZNIKA I ODREĐENIH OSOBA KOJE NISU POREZNI OBVEZNICI	109
Poglavlje 1. — <i>Obveza plaćanja</i>	109
Prvi odjeljak — OSOBE KOJE SU OBVEZNE PLAĆATI POREZ DRŽAVI	109
Drugi odjeljak — POJEDINOSTI PLAĆANJA	114
Poglavlje 2. — <i>Identifikacija</i>	116
Poglavlje 3. — <i>Izdavanje računa</i>	118
Prvi odjeljak — DEFINICIJA	118
Drugi odjeljak — POJAM RAČUNA	118
Treći odjeljak — IZDAVANJE RAČUNA	118
Četvrti odjeljak — SADRŽAJ RAČUNA	121
Peti odjeljak — SLANJE RAČUNA PUTEM ELEKTRONIČKIH MEDIJA	123
Šesti odjeljak — MJERE POJEDNOSTAVLJENJA	125
Poglavlje 4. — <i>Evidencija</i>	127
Prvi odjeljak — DEFINICIJA	127
Drugi odjeljak — OPĆE OBVEZE	127
Treći odjeljak — POSEBNE OBVEZE U VEZI S ČUVANJEM SVIH RAČUNA	128
Četvrti odjeljak — PRAVO NA PRISTUP RAČUNIMA KOJI SE ČUVAJU NA ELEKTRONIČKIM MEDIJIMA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI	130
Poglavlje 5. — <i>Porezna prijava</i>	130
Poglavlje 6. — <i>Rekapitulacijske izjave</i>	134

Poglavlje 7. — Razne odredbe	138
Poglavlje 8. — Obveze koje se odnose na određene uvozne i izvozne transakcije	139
Prvi odjeljak — UVOZ	139
Drugi odjeljak — IZVOZ	140
GLAVA XII. — POSEBNI PROGRAMI	141
Poglavlje 1. — Poseban program za mala poduzeća	141
Prvi odjeljak — POJEDNOSTAVLJENI POSTUPCI OBRAČUNA I NAPLATE	141
Drugi odjeljak — IZUZEĆA ILI STUPNJEVANE POREZNE OLAKŠICE	141
Treći odjeljak — IZVJEŠĆIVANJE I PROVJERA	145
Poglavlje 2. — Zajednički program paušalnog oporezivanja za poljoprivrednike	146
Poglavlje 3. — Poseban program za putničke agencije	151
Poglavlje 4. — Posebni postupci oporezivanja za rabljena dobra, umjetnička djela, kolekcionarske predmete i antikvitete	152
Prvi odjeljak — DEFINICIJE	152
Drugi odjeljak — POSEBNI POSTUPCI ZA OPOREZIVE PREPRODAVAČE	154
Prvi pododjeljak — Program oporezivanja profitne marže	154
Drugi pododjeljak — Prijelazni postupci za rabljena prijevozna sredstva	159
Treći odjeljak — POSEBNI POSTUPCI ZA PRODAJU PUTEM JAVNE DRAŽBE	161
Četvrti odjeljak — MJERE ZA SPREČAVANJE NARUŠAVANJA TRŽIŠNOG NATJECANJA I POREZNE UTAJE	164
Poglavlje 5. — Poseban program za investicijsko zlato	165
Prvi odjeljak — OPĆE ODREDBE	165
Drugi odjeljak — IZUZEĆE OD PDV-a	166
Treći odjeljak — OPREDJELJENJE ZA OPOREZIVANJE	166
Četvrti odjeljak — TRANSAKCIJE NA UREĐENOM TRŽIŠTU PLEMENITIH METALA	167
Peti odjeljak — POSEBNA PRAVA I OBVEZE TRGOVACA INVESTICIJSKIM ZLATOM	168
Poglavlje 6. — Poseban program za porezne obveznike koji nemaju poslovni nastan u zajednici, a pružaju elektroničke usluge osobama koje nisu por. obveznici	169
Prvi odjeljak — OPĆE ODREDBE	169

Drugi odjeljak — POSEBAN PROGRAM ZA USLUGE KOJE SE PRUŽAJU ELEKTRONIČKIM PUTEM	170
GLAVA XIII. — IZUZEĆA OD PRIMJENE PROPISA	174
Poglavlje 1. — <i>Izuzeća od propisa koja vrijede do usvajanja konačnih postupaka</i>	174
Prvi odjeljak — IZUZEĆA OD PROPISA ZA DRŽAVE KOJE SU BILE ČLANICE ZAJEDNICE NA DAN 1. SIJEČNJA 1978.	174
Drugi odjeljak — IZUZEĆA OD PROPISA ZA DRŽAVE KOJE SU PRISTUPILE ZAJEDNICI POSLIJE 1. SIJEČNJA 1978.	175
Treći odjeljak — ODREDBE KOJE SU ZAJEDNIČKE PRVOM I DRUGOM ODJELJKU	179
Poglavlje 2. — <i>Izuzeća od propisa za koja je potrebno ovlaštenje</i>	180
Prvi odjeljak — MJERE POJEDNOSTAVLJENJA I MJERE ZA SPREČAVANJE UTAJE ILI IZBJEGAVANJA POREZA	180
Drugi odjeljak — MEĐUNARODNI SPORAZUMI	181
GLAVA XIV. — RAZNE ODREDBE	182
Poglavlje 1. — <i>Provedbene mjere</i>	182
Poglavlje 2. — <i>Odbor za PDV</i>	182
Poglavlje 3. — <i>Obračunski tečaj</i>	183
Poglavlje 4. — <i>Ostali porezi, pristojbe i naknade</i>	183
GLAVA XV. — ZAVRŠNE ODREDBE	184
Poglavlje 1. — <i>Prijelazni postupci oporezivanja trgovine između država članica</i>	184
Poglavlje 2. — <i>Prijelazne mjere koje se primjenjuju u okviru pristupanja Europskoj uniji</i>	185
Poglavlje 3. — <i>Ugrađivanje u nacionalne propise i stupanje na snagu</i>	188
DODATAK I.	190
DODATAK II.	191
DODATAK III.	192
DODATAK IV.	194
DODATAK V.	195
DODATAK VI.	197
DODATAK VII.	198
DODATAK VIII.	199
DODATAK IX.	200
Dio A. — Umjetnička djela.	200
Dio B. — Kolekcionarski predmeti	201
Dio C. — Antikviteti	201

DODATAK X.	202
Dio A. –	202
Dio B. –	202
DODATAK XI. —	205
Dio A. — Ukinute direktive i njihove naknadne izmjene i dopune	205
Dio B. — Rokovi za ugrađivanje u nacionalne propise (spomenuti u članku 411.)	207
DODATAK XII. — KORELACIJSKA TABLICA	209

**OSMA DIREKTIVA VIJEĆA (79/1072/EEC)
od 6. prosinca 1979.** 295

DODATAK A: **PRIMJERAK ZAHTJEVA ZA POVRAT POREZA
NA DODANU VRIJEDNOST** 305

DODATAK B: **POTVRDA O STATUSU POREZNOG OBVEZNIKA** 307

DODATAK C: **MINIMALNE INFORMACIJE KOJE TREBAJU BITI
SADRŽANE U OBJAŠNJENJIMA** 308

**TRINAESTA DIREKTIVA VIJEĆA (86/560/EEC)
od 17. studenog 1986.** 313

Direktiva vijeća 2006/112/EZ-a

**o zajedničkom sustavu poreza
na dodanu vrijednost**

**DIREKTIVA VIJEĆA
2006/112/EZ-a
od 28. studenoga 2006.**

o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 93.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir Mišljenje Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir Mišljenje Europskoga i socijalnog odbora, budući da,

- (1) Direktiva Vijeća 77/388/EEZ-a od 17. svibnja 1977. o usklađivanju zakonâ država članica koji se odnose na poreze na promet — zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost: jedinstvena osnovica za razrezivanje¹ više je puta bitno izmijenjena i dopunjena. Sada kad se u navedenu direktivu uvode nove izmjene i dopune, poželjno je, radi jasnoće i racionalizacije, da se Direktiva preoblikuje.
- (2) Preoblikovani tekst trebao bi uključivati sve odredbe Direktive vijeća 67/227/EEZ-a od 11. travnja 1967. o usklađivanju zakonodavstva država članica koje se odnosi na poreze na promet² koje se još uvijek primjenjuju. Zato tu direktivu treba ukinuti.

1 SL L 145, 13. lipnja 1977., str. 1.; Direktiva posljednji put izmijenjena Direktivom 2006/98/EZ-a (SL L 221, 12. kolovoza 2006., str. 9.).

2 SL 71, 14. travnja 1967., str. 130.; Direktiva posljednji put izmijenjena Direktivom 69/463/EEZ-a (SL L 320, 20. prosinca 1969., str. 34.).

- (3) Kako bi se osiguralo da odredbe budu prikazane na jasan i racionalan način, u skladu s načelom bolje regulacije, primjereno je da se struktura i tekst Direktive preoblikuju, iako to u načelu neće izazvati stvarne promjene u postojećem zakonodavstvu. Međutim, manji broj temeljnih izmjena i dopuna neizbježan je u postupku prerađivanja, te ih stoga ipak treba provesti. Ako su takve izmjene provedene, one su detaljno navedene u odredbama o ugrađivanju u nacionalne propise i stupanju na snagu.
- (4) Postizanje cilja uspostave unutarnjeg tržišta pretpostavlja da se u državama članicama primjenjuje zakonodavstvo o porezima na promet koje ne remeti uvjete tržišnog natjecanja niti sprečava slobodno kretanje roba i usluga. Stoga je nužno postići takvu usklađenost zakonodavstva o porezima na promet pomoću sustava poreza na dodanu vrijednost (PDV-a) kojom će se u najvećoj mogućoj mjeri ukloniti čimbenici koji mogu poremetiti uvjete tržišnog natjecanja, kako na nacionalnoj razini tako i na razini Zajednice.
- (5) Najviši stupanj jednostavnosti i neutralnosti sustava PDV-a postiže se kada se taj porez ubire na što općenitiji način i kada područje njegove primjene obuhvaća sve faze proizvodnje, distribucije i pružanja usluga. Stoga je u interesu unutarnjeg tržišta i država članica da usvoje zajednički sustav koji se primjenjuje i na trgovinu na malo.
- (6) Nužno je djelovati postupno, budući da usklađivanje poreza na promet u državama članicama dovodi do promjena u strukturi poreza, te ima značajne posljedice na proračunskom, gospodarskom i socijalnom planu.
- (7) Zajednički sustav PDV-a, čak i ako stope i izuzeća nisu u potpunosti usklađeni, treba rezultirati neutralnošću u tržišnom natjecanju, tako da na području svake države članice slične robe i usluge snose isti porezni teret, bez obzira na dužinu proizvodnog i distribucijskog lanca.

- (8) Temeljem Odluke Vijeća 2000/597/EZ-a, Euratom, od 29. rujna 2000. o sustavu vlastitih sredstava Europskih zajednica³, proračun Europskih zajednica u potpunosti će se financirati vlastitim sredstvima Zajednicâ, ne dovodeći u pitanje druge prihode. Ta sredstva obuhvaćaju prihode od PDV-a nastale primjenom jedinstvene stope poreza na obračunske osnovice, utvrđene na jedinstven način i u skladu s pravilima Zajednice.
- (9) Neophodno je predvidjeti prijelazno razdoblje kako bi se omogućila postupna prilagodba nacionalnih propisa na dotičnim područjima.
- (10) U tom prijelaznom razdoblju transakcije unutar Zajednice koje obavljaju porezni obveznici, osim poreznih obveznika koji su izuzeti od poreza, trebaju se oporezivati u državi članici odredišta prema stopama i uvjetima koje određuje ta država članica.
- (11) Također je primjereno da se u tom prijelaznom razdoblju stjecanja unutar Zajednice u određenoj vrijednosti, koja su obavili porezni obveznici izuzeti od poreza ili pravne osobe koje nisu porezni obveznici, određene prodaje na daljinu i isporuke novih prijevoznih sredstava pojedincima, tijelima koja su izuzeta od poreza ili koja nisu porezni obveznici, oporezuju u državi članici odredišta prema stopama i uvjetima koje određuje ta država članica, ukoliko bi takve transakcije, u nedostatku posebnih odredaba, mogle dovesti do bitnog narušavanja tržišnog natjecanja između država članica.
- (12) Iz razloga koji se odnose na njihov zemljopisni, gospodarski i socijalni položaj, određena područja trebaju biti isključena iz područja primjene ove direktive.
- (13) Radi jačanja nediskriminirajućeg karaktera poreza pojam 'porezni obveznik' treba definirati na način da države članice mogu njime obuhvaćati i osobe koje po vremenu obavljaju određene transakcije.

3 SL L 253, 7. listopada 2000., str. 42.

- (14) Izraz 'oporeziva transakcija' može izazvati teškoće, poglavito što se tiče transakcija koje se tretiraju kao oporezive transakcije. Zato te pojmove treba razjasniti.
- (15) U cilju pospješivanja trgovine unutar Zajednice u području radova na pokretnoj materijalnoj imovini, primjereno je utvrditi postupke za oporezivanje takvih transakcija kada se one obavljaju za korisnika kojemu je identifikacijski broj za PDV izdan u državi članici koja nije država u kojoj je transakcija stvarno obavljena.
- (16) Prijevoz robe unutar područja neke države članice treba se tretirati kao prijevoz robe unutar Zajednice ako je izravno povezan s prijevozom između država članica, kako bi se pojednostavila ne samo načela i postupci oporezivanja tih domaćih usluga prijevoza nego i pravila koja se primjenjuju na pomoćne usluge i usluge posrednika koji sudjeluju u pružanju raznih usluga.
- (17) Određivanje mjesta obavljanja oporezivih transakcija može izazvati sukobe glede nadležnosti država članica, poglavito što se tiče isporuke dobara za sastavljanje ili pružanja usluga. Iako bi mjesto pružanja usluga u načelu trebalo biti određeno kao mjesto gdje je pružatelj osnovao poduzeće, ono treba biti definirano kao da je u državi članici korisnika, poglavito u slučaju određenih usluga koje se pružaju između poreznih obveznika kada su troškovi tih usluga uključeni u cijenu dobara.
- (18) Treba jasnije definirati mjesto oporezivanja određenih transakcija koje se obavljaju na brodovima, u zrakoplovima ili vlakovima tijekom prijevoza putnika unutar Zajednice.
- (19) Za potrebe PDV-a električna energija i plin tretiraju se kao dobra. Međutim, posebno je teško odrediti mjesto isporuke. Radi izbjegavanja dvostrukog oporezivanja ili neoporezivanja, te radi postizanja pravog unutarnjeg tržišta bez prepreka u vezi s režimom PDV-a, mjesto isporuke plina putem sustava za distribuciju prirodnog plina, ili isporuke električne energije, prije nego što ta

dobra uđu u završnu fazu potrošnje, treba biti mjesto gdje je korisnik osnovao poduzeće. Isporuka električne energije i plina u završnoj fazi, tj. od trgovaca i distributera do krajnjeg korisnika, treba se oporezivati na mjestu gdje korisnik stvarno koristi i troši ta dobra.

- (20) U slučaju iznajmljivanja pokretne materijalne imovine, primjena općeg pravila da se pružanje usluga oporezuje u državi članici u kojoj pružatelj ima poslovni nastan može dovesti do bitnog narušavanja tržišnog natjecanja, ako najmodavac i najmoprimac imaju poslovne nastane u različitim državama članicama, a porezne stope u tim su državama različite. Stoga je potrebno odrediti da mjesto pružanja usluge bude mjesto gdje je korisnik osnovao poduzeće, ili gdje ima stalni poslovni nastan za koji se ta usluga pruža, ili, u slučaju nepostojanja istih, mjesto gdje pružatelj ima prebivalište ili uobičajeno boravište.
- (21) Međutim, što se tiče iznajmljivanja prijevoznih sredstava, primjereno je da se iz razloga kontrole strogo primjenjuje opće pravilo, a to je da se mjestom pružanja usluge smatra mjesto gdje je pružatelj osnovao poduzeće.
- (22) Sve telekomunikacijske usluge koje se koriste unutar Zajednice trebaju se oporezivati kako bi se spriječilo narušavanje tržišnog natjecanja na tom području. U tu svrhu telekomunikacijske usluge koje se pružaju poreznim obveznicima s poslovnim nastanom u Zajednici ili korisnicima s poslovnim nastanom u trećim zemljama trebaju se u načelu oporezivati u mjestu gdje korisnik usluga ima poslovni nastan. Međutim, radi osiguranja jednoobraznog oporezivanja telekomunikacijskih usluga koje porezni obveznici s poslovnim nastanom na trećim područjima ili u trećim zemljama pružaju osobama koje nisu porezni obveznici, a imaju poslovni nastan u Zajednici, i koje se stvarno koriste i uživaju u Zajednici, države članice trebaju odrediti da mjesto pružanja tih usluga bude unutar Zajednice.

- (23) Također da bi se spriječilo narušavanje tržišnog natjecanja, usluge radijskog i televizijskog emitiranja i usluge koje se pružaju elektroničkim putem s trećih područja ili iz trećih zemalja osobama s poslovnim nastanom u Zajednici, ili iz Zajednice korisnicima s poslovnim nastanom na trećim područjima ili u trećim zemljama, trebaju se oporezivati u mjestu u kojem korisnik ima poslovni nastan.
- (24) Pojmovi oporezivog događaja i naplativosti PDV-a trebaju se uskladiti, kako bi zajednički sustav PDV-a i njegove eventualne naknadne izmjene i dopune stupile na snagu istodobno u svim državama članicama.
- (25) Poreznu osnovicu treba uskladiti kako bi primjena PDV-a na oporezive transakcije davala usporedive rezultate u svim državama članicama.
- (26) Radi sprečavanja gubitka poreznih prihoda korištenjem povezanih osoba za ostvarivanje poreznih povlastica državama članicama treba, u posebnim ograničenim okolnostima, dati mogućnost interveniranja u vezi s poreznom osnovicom za isporuku dobara ili pružanje usluga, te stjecanje dobara unutar Zajednice.
- (27) Radi sprečavanja utaje ili izbjegavanja poreza državama članicama treba dati mogućnost da u poreznu osnovicu za transakciju koja obuhvaća obradu investicijskog zlata, stavljenog na raspolaganje od strane korisnika, uključujući vrijednost tog investicijskog zlata, ako ono uslijed obrade izgubi status investicijskog zlata. U provedbi tih mjera države članice moraju imati određenu slobodu djelovanja.
- (28) Želi li se izbjeći narušavanje tržišnog natjecanja, uklanjanje poreznih kontrola na granicama zahtijeva ne samo jedinstvenu osnovicu za razrezivanje poreza, nego i zadovoljavajuću usklađenost broja i visine poreznih stopa između država članica.
- (29) Standardna stopa PDV-a koja je na snazi u različitim državama članicama, u kombinaciji s mehanizmima

prijelaznog sustava osigurava funkcioniranje toga sustava na prihvatljiv način. Kako razlike u standardnim stopama PDV-a, koje se primjenjuju u državama članicama, ne bi dovele do strukturne neravnoteže u Zajednici i narušavanja tržišnog natjecanja u nekim sektorima gospodarstva, treba utvrditi najnižu standardnu stopu od 15% koja podliježe preispitivanju.

- (30) Radi očuvanja neutralnosti PDV-a, stope koje primjenjuju države članice trebaju biti takve da u pravilu omogućuju odbitak PDV-a obračunatog u prethodnoj fazi.
- (31) U prijelaznom razdoblju treba omogućiti određena odstupanja u broju i visini stopâ.
- (32) Radi boljeg shvaćanja učinaka sniženih stopa, potrebno je da Komisija pripremi izvješće o utjecaju primjene sniženih stopa na usluge koje se pružaju lokalno, poglavito što se tiče otvaranja novih radnih mjesta, gospodarskog rasta i nesmetanog funkcioniranja unutarnjeg tržišta.
- (33) U svrhu rješavanja problema nezaposlenosti, državama koje to žele treba omogućiti eksperimentiranje s primjenom i učinkom, glede otvaranja novih radnih mjesta, snižene stope PDV-a na radno intenzivne usluge. Takvo sniženje stopa također bi moglo smanjiti poticaj poduzećima da počinju ili nastave poslovati u sivoj ekonomiji.
- (34) Međutim, sniženje stope PDV-a moglo bi ugroziti nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta i neutralnost poreza. Zato treba omogućiti uvođenje postupka ovlašćivanja na razdoblje koje je određeno, ali dovoljno dugo da bi se procijenio učinak primjene nižih stopa na usluge koje se pružaju lokalno. Područje primjene ove mjere treba točno definirati kako bi ona ostala ograničena i provjerljiva.
- (35) Radi jedinstvenog načina prikupljanja vlastitih sredstava u svim državama članicama, Zajednicâ treba sastaviti zajednički popis izuzeća.

- (36) Za dobrobit osoba obveznih na plaćanje PDV-a, kao i nadležnih upravnih tijela, metode primjene PDV-a na određene isporuke i stjecanja proizvoda koji podliježu trošarinama treba uskladiti s postupcima i obvezama carinskog prijavljivanja u slučaju otpreme takvih proizvoda u drugu državu članicu, propisanimi Direktivom Vijeća 92/12/EEZ-a od 25. veljače 1992., o općim rješenjima za proizvode koji podliježu trošarinama, te njihovom posjedovanju, kretanju i praćenju⁴.
- (37) Isporuka plina putem sustava za distribuciju prirodnog plina, te električne energije oporezuje se u mjestu korisnika. U svrhu izbjegavanja dvostrukog oporezivanja uvoz takvih proizvoda treba biti izuzet od PDV-a.
- (38) Što se tiče oporezivih transakcija na domaćem tržištu vezanih za trgovinu dobrima unutar Zajednice, koje u prijelaznom razdoblju obavljaju porezni obveznici koji nemaju poslovni nastan na području države članice u kojoj se obavlja stjecanja dobara unutar Zajednice, uključujući i lančane transakcije, potrebno je predvidjeti mjere pojednostavljivanja kako bi se osiguralo jednako postupanje u svim državama članicama. U tu svrhu treba uskladiti odredbe o oporezivanju takvih transakcija i utvrđivanju osobe obvezne na plaćanje PDV-a koji treba platiti za te poslove. Međutim, iz primjene takvih mjera treba načelno isključiti dobra namijenjena isporuci u fazi maloprodaje.
- (39) Pravila koja uređuju odbitak poreza treba uskladiti u mjeri u kojoj ona utječu na stvarno prikupljene iznose poreza. Dio poreza koji se odbija treba se izračunavati na sličan način u svim državama članicama.
- (40) Program koji omogućava usklađivanje odbitaka za kapitalna dobra tijekom njihovog vijeka trajanja, u skladu s njihovim stvarnim korištenjem, treba se primjenjivati i

4 SL L 76, 23. ožujka 1992., str. 1.; Direktiva posljednji put izmijenjena Direktivom 2004/106/EZ-a (SL L 359, 4. prosinca 2004., str. 30.).

na određene usluge koje imaju osobine kapitalnih dobara.

- (41) Primjereno je odrediti osobe koje su obvezne plaćati PDV, poglavito u slučaju kada usluge pruži osoba koja nema poslovni nastan u državi članici u kojoj treba platiti PDV.
- (42) Države članice moraju imati mogućnost da u posebnim slučajevima osobu koja je primatelj dobara ili usluga odrede kao osobu obveznu na plaćanje PDV-a. To bi državama članicama trebalo pomoći u pojednostavljivanju pravila i borbi protiv utaje i izbjegavanja poreza u određenim sektorima i određenim vrstama transakcija.
- (43) Države članice moraju imati potpunu slobodu u određivanju osobe obvezne na plaćanje PDV-a kod uvoza.
- (44) Države članice moraju imati mogućnost propisati da se netko tko nije osoba obvezna na plaćanje PDV-a smatra solidarno odgovornim za plaćanje toga poreza.
- (45) Obveze poreznih obveznika trebaju biti usklađene u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se osigurao jedinstveni način naplate PDV-a u svim državama članicama.
- (46) Primjena elektroničkog izdavanja računa trebala bi poreznim vlastima omogućiti obavljanje njihovih nadzornih poslova. Zato je, u cilju osiguranja nesmetanog funkcioniranja unutarnjeg tržišta, primjereno sastaviti popis svih podataka, usklađen na razini Zajednice, koje mora sadržavati svaki račun i odrediti niz zajedničkih pravila za primjenu elektroničkog izdavanja i elektroničkog čuvanja računa, kao i za samoizdavanje računa i eksternalizaciju poslova fakturiranja.
- (47) Podložno uvjetima koje odrede, države članice trebaju dopustiti da se određene izjave i prijave obavljaju elektroničkim putem, a mogu i zahtijevati primjenu elektroničkih sredstava.
- (48) Nužno nastojanje da se smanje administrativne i statističke formalnosti za poduzeća, poglavito mala i srednja, treba uskladiti s primjenom učinkovitih kontrolnih

mjera i potrebom da se, kako iz gospodarskih tako i poreznih razloga, očuva kvaliteta statističkih instrumenata Zajednice.

- (49) Državama članicama treba dopustiti da nastave s primjenom svojih posebnih programa za mala poduzeća u skladu sa zajedničkih odredbama, a u cilju veće usklađenosti.
- (50) Države članice trebaju zadržati slobodu u primjeni posebnog programa koji uključuje paušalnu nadoknadu PDV-a poljoprivrednicima koji nisu obuhvaćeni redovnim sustavom. Treba odrediti osnovna načela tog posebnog programa i usvojiti zajedničku metodu izračunavanja dodane vrijednosti koju ostvaruju ti poljoprivrednici, u svrhu prikupljanja vlastitih sredstava.
- (51) Primjereno je da se usvoji sustav oporezivanja na razini Zajednice, koji bi se primjenjivao na rabljena dobra, umjetnička djela, antikvitete i kolekcionarske predmete, kako bi se izbjeglo dvostruko oporezivanje i spriječilo narušavanje tržišnog natjecanja između poreznih obveznika.
- (52) Primjena normalnih pravila PDV-a na zlato predstavlja veliku zapreku njegovom korištenju u svrhu financijskih ulaganja, te je stoga opravdano primjenjivati poseban program oporezivanja, također u cilju jačanja međunarodne konkurentnosti tržišta zlata Zajednice.
- (53) Isporuka zlata u svrhu ulaganja sama je po sebi slična drugim financijskim ulaganjima koja su izuzeta od plaćanja PDV-a. Stoga se izuzeće čini najprikladnijim poreznim tretmanom za isporuke investicijskog zlata.
- (54) Definicija investicijskog zlata treba uključivati zlatan kovani novac čija vrijednost prvenstveno odražava cijenu zlata koje taj novac sadrži. Iz razloga transparentnosti i pravne sigurnosti za osobe koje trguju takvim kovanim novcem, treba sastaviti godišnji popis kovanića na koje će se primjenjivati program za investicijsko zlato. Taj popis ne treba dovoditi u pitanje izuzeće ko-

vanica koje nisu u njega uključene, ali zadovoljavaju kriterije propisane ovom direktivom.

- (55) U cilju sprečavanja porezne utaje, uz istodobno ublažavanje financijskog tereta isporuke zlata čija je čistoća iznad određenog stupnja, opravdano je dopustiti državama članicama da kao osobu obveznu na plaćanje PDV-a odrede korisnika.
- (56) Radi lakšeg ispunjavanja poreznih obveza od strane pružatelja elektroničkih usluga koji nemaju poslovni nastan niti obvezu prijavljivanja u sustav PDV-a unutar Zajednice, treba uvesti posebna program. Prema tom programu svakom bi pružatelju takvih elektroničkih usluga osobama koje nisu porezni obveznici unutar Zajednice trebalo omogućiti da se, ako nije prijavljen u sustav PDV-a na drugi način, opredijeli za prijavu samo u jednoj državi članici.
- (57) Poželjno je da se odredbe o radijskom i televizijskom emitiranju, te o određenim uslugama koje se pružaju elektroničkim putem primjenjuju samo privremeno, te da se nakon kratkog vremena preispitaju na osnovi prikupljenih iskustava.
- (58) Treba promicati jedinstvenu primjenu odredaba ove direktive, te u tu svrhu treba osnovati savjetodavni odbor za porez na dodanu vrijednost koji bi državama članicama omogućio usku suradnju.
- (59) Državama članicama treba omogućiti da, u određenim granicama i podložno određenim uvjetima, uvedu ili nastave primjenjivati posebne mjere kojima se odstupa od ove direktive, kako bi se pojednostavilo ubiranje poreza i spriječili određeni oblici utaje ili izbjegavanja poreza.
- (60) Kako bi se spriječilo da država članica koja je podnijela zahtjev za odstupanje bude ostavljena u neizvjesnosti glede planiranog odgovora Komisije, treba utvrditi rokove u kojima Komisija mora Vijeću dostaviti ili prije-

dlog za davanje ovlaštenja ili obavijest u kojemu se navode njeni prigovori.

- (61) Nužno je osigurati jedinstvenu primjenu sustava PDV-a. Za postizanje toga cilja primjereno je donijeti provedbene mjere.
- (62) Tim mjerama treba poglavito rješavati problem dvostrukog oporezivanja prekograničnih transakcija koji može nastati uslijed razlika između država članica u primjeni pravila o mjestu obavljanja oporezivih transakcija.
- (63) Iako bi područje primjene provedbenih mjera bilo ograničeno, one bi imale utjecaj na proračun, koji bi za jednu ili više država članica mogao biti značajan. U skladu s time, Vijeće ima opravdanje za pridržavanje prava na korištenje provedbenih ovlasti.
- (64) S obzirom na njihovo ograničeno područje primjene, Vijeće treba donositi provedbene mjere postupajući jedinstveno na prijedlog Komisije.
- (65) Budući da iz tih razloga države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri postići ciljeve ove direktive, te se oni stoga mogu uspješnije postići na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti, kao što je navedeno u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom razmjernosti, kao što je navedeno u tom članku, ova direktiva ne nadilazi okvire onoga što je nužno za postizanje tih ciljeva.
- (66) Obveza ugrađivanja ove direktive u nacionalne propise treba biti ograničena na odredbe koje predstavljaju temeljnu promjenu u usporedbi s prijašnjim direktivama. Obveza ugrađivanja u nacionalne propise određaba koje nisu promijenjene proizlazi iz prijašnjih direktiva.
- (67) Ova direktiva ne treba dovoditi u pitanje obveze država članica u vezi s rokovima za ugrađivanje u nacionalne propise direktiva navedenih u Dodatku XI, Dijelu B,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

GLAVA I. PREDMET I PODRUČJE PRIMJENE

Članak 1.

1. Ovom direktivom uspostavlja se zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost (PDV-a).
2. Načelo zajedničkog sustava poreza na dodanu vrijednost zahtijeva primjenu na dobra i usluge općeg poreza na potrošnju, koji je točno proporcionalan cijeni tih dobara i usluga, bez obzira na broj transakcija obavljenih u procesu proizvodnje i distribucije prije faze u kojoj se naplaćuje porez.

Kod svake transakcije PDV, obračunat na cijenu dobara ili usluga po stopi koja se primjenjuje na ta dobra ili usluge, naplativ je nakon odbitka iznosa PDV-a koji izravno snose različite troškovne komponente.

Zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost primjenjuje se do, uključno, faze maloprodaje.

Članak 2.

1. PDV-u podliježu sljedeće transakcije:
 - (a) isporuka dobara uz naknadu na području bilo koje države članice od strane poreznog obveznika koji djeluje kao takav; obveznika koji djeluje kao takav;
 - (b) stjecanje dobara uz naknadu unutar Zajednice na području neke države članice od strane:
 - (i) poreznog obveznika koji djeluje kao takav ili pravne osobe koja nije porezni obveznik, ako je prodavatelj porezni obveznik koji djeluje kao takav, a ne ispunjava uvjete za izuzeće od poreza za mala poduzeća predviđeno u člancima 282. do 292., i nije obuhvaćen odredbama članka 33. ili 36.;

- (ii) u slučaju novih prijevoznih sredstava, poreznog obveznika ili pravne osobe koja nije porezni obveznik, čija ostala stjecanja ne podliježu PDV-u u skladu s člankom 3. stavkom 1., ili od strane bilo koje druge osobe koja nije porezni obveznik;
 - (iii) u slučaju proizvoda koji podliježu trošarinama, ako se trošarina na stjecanje unutar Zajednice, u skladu s Direktivom 92/12/EEZ-a, naplaćuje na području države članice, poreznog obveznika ili pravne osobe koja nije porezni obveznik i čija ostala stjecanja ne podliježu PDV-u, u skladu s člankom 3. stavkom 1;
- (c) pružanje usluga uz naknadu na području neke države članice od strane poreznog obveznika koji djeluje kao takav;
 - (d) uvoz dobara.
2. (a) U smislu alineje (ii) stavka 1. točke (b) 'prijevoznim sredstvima', ako su namijenjena prijevozu osoba ili dobara, smatraju se:
- (i) motorna kopnena vozila kapaciteta iznad 48 kubičnih centimetara i snage preko 7,2 kilovata;
 - (ii) plovila dužine veće od 7,5 metara, osim plovila koja se koriste za plovidbu na otvorenom moru i za prijevoz putnika uz plaćanje, te plovila koja se koriste u komercijalne ili industrijske svrhe, za ribarenje ili za spašavanje odnosno pružanje pomoći na moru, ili za obalni ribolov;
 - (iii) zrakoplovi čija težina pri polijetanju premašuje 1.550 kilograma, s izuzetkom zrakoplova kojima se koriste zračni prijevoznici koji posluju uz plaćanje uglavnom na međunarodnim linijama.
- (b) Ta prijevozna sredstva smatrat će se 'novima' u slučaju:
- (i) motornih kopnenih vozila, ako se isporuka obavi u roku od šest mjeseci od datuma prvog korištenja, ili ako vozilo nije prošlo više od 6.000 kilometara;

- (ii) plovila, ako se isporuka obavi u roku od tri mjeseca od datuma prvog korištenja ili ako plovilo nije bilo u prometu duže od 100 sati;
 - (iii) zrakoplova, ako se isporuka obavi u roku od tri mjeseca od datuma prvog korištenja ili ako zrakoplov nije letio duže od 40 sati.
 - (c) Države članice propisuju uvjete prema kojima se činjenice navedene u točki (b) mogu smatrati utvrđenima.
3. 'Proizvodi koji podliježu trošarinama' označavaju enerģente, alkohol i alkoholna pića, te prerađeni duhan, prema definiciji iz postojećeg zakonodavstva Zajednice, ali ne plin koji se isporučuje preko sustava za distribuciju prirodnog plina niti električnu energiju.

Članak 3.

1. Odstupajući od članka 2. stavka 1. točke (b) alineje (i), sljedeće transakcije ne podliježu PDV-u:
 - (a) stjecanje dobara unutar Zajednice od strane poreznog obveznika ili pravne osobe koja nije porezni obveznik, ako bi isporuka takvih dobara na području države članice stjecanja bila izuzeta u skladu s člancima 148. i 151.;
 - (b) stjecanje dobara unutar Zajednice, osim dobara koja se navode u točki (a) i u članku 4., te osim novih prijevoznih sredstva ili proizvoda koji podliježu trošarinama, od strane poreznog obveznika za potrebe njegovog poljoprivrednog, šumarskog ili ribarskog poduzeća koje podliježe programu paušalnog oporezivanja za poljoprivrednike, ili od strane poreznog obveznika koji isključivo obavlja isporuke dobara ili usluga za koje ne postoji pravo na odbitak PDV-a, ili od strane pravne osobe koja nije porezni obveznik.
2. Točka (b) stavka 1. primjenjuje se samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) Ukupna vrijednost stjecanja dobara unutar Zajednice tijekom tekuće kalendarske godine ne premašuje

prag koji određuju države članice, a koji ne može biti manji od EUR 10.000 ili protuvrijednosti tog iznosa u nacionalnoj valuti;

- (b) Tijekom prethodne kalendarske godine ukupna vrijednost dobara stečenih unutar Zajednice nije premašila prag utvrđen u točki (a).

Prag koji služi kao referentna vrijednost sastoji se od ukupne vrijednosti stjecanja dobara unutar Zajednice, navedenog u točki (b) stavka 1., bez PDV-a koji treba platiti ili koji je plaćen u državi članici u kojoj je započela otprema ili prijevoz tih dobara.

3. Države članice priznaju poreznim obveznicima i pravnim osobama koje nisu porezni obveznici, a ispunjavaju uvjete iz točke (b) stavka 1., pravo da se opredijele za opći program iz članka 2. stavka 1. točke (b) alineje (i). Države članice propisuju detaljna pravila o korištenju mogućnosti iz prvog stavka, koja se, u svakom slučaju, vrijedi za razdoblje od dvije kalendarske godine.

Članak 4.

Osim transakcija iz članka 3., sljedeće transakcije ne podliježu PDV-u:

- (a) stjecanje unutar Zajednice rabljenih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta ili antikviteti, prema definiciji iz točaka 1. do 4. članka 311. stavka 1., ako je prodavatelj oporezivi preprodavač koji djeluje kao takav, a PDV na ta dobra obračunat je u državi članici u kojoj je započela njihova otprema ili prijevoz, u skladu s programom oporezivanja profitne marže predviđenim u člancima 312. do 325.;

- (b) stjecanje unutar Zajednice rabljenih prijevoznih sredstava, prema definiciji iz članka 327. stavka 3., ako je prodavatelj oporezivi preprodavač koji djeluje kao takav, a PDV na ta prijevozna sredstva obračunat je u državi članici u kojoj je započela njihova

otprema, u skladu s prijelaznim rješenjima za rabljena prijevozna sredstva;

- (c) stjecanje unutar Zajednice rabljenih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta ili antikvite- ta, prema definiciji iz točaka 1. do 4. članka 311. stavka 1., ako je prodavatelj organizator prodaje pu- tem javne dražbe, koji djeluje kao takav, a PDV na ta dobra obračunat je u državi članici u kojoj je zapo- čela njihova otprema ili prijevoz, u skladu s posebnim rješenjima za prodaju putem javne dražbe.

GLAVA II. GEOGRAFSKO PODRUČJE PRIMJENE

Članak 5.

U svrhu primjene ove direktive vrijede sljedeće defini- cije:

- (1) 'Zajednica' i ' područje Zajednice' označava pod- ručja država članica prema definiciji iz točke (2);
- (2) 'država članica' i 'područje države članice' označava područje svake države članice Zajednice na koju se primjenjuje Ugovor o osnivanju Europske zajedni- ce, u skladu s člankom 299. tog ugovora, s izuzet- kom svih teritorija navedenih u članku 6. ove direktive;
- (3) 'treća područja', označavaju područja navedena u članku 6.;
- (4) 'treća zemlja' označava bilo koju državu ili područje na koje se ne primjenjuje Ugovor.

Članak 6.

1. Ova direktiva ne primjenjuje se na sljedeća područja koja čine dio carinskog područja Zajednice:

- (a) Planinu Athos;
 - (b) Kanarsko otočje;
 - (c) francuske prekomorske departmane;
 - (d) Alandsko otočje;
 - (e) Kanalske otoke.
2. Ova direktiva ne primjenjuje se na sljedeća područja koja nisu dio carinskog područja Zajednice:
- (a) otok Heligoland;
 - (b) područje Büsingena;
 - (c) Ceutu;
 - (d) Melillu;
 - (e) Livigno;
 - (f) Campione d'Italia;
 - (g) talijanske vode jezera Lugano.

Članak 7.

1. S obzirom na konvencije i međunarodne ugovore koje su sklopili s Francuskom, Ujedinjenim kraljevstvom odnosno Ciprom, Kneževina Monako, Otok Man i Suverene baze Ujedinjenog Kraljevstva Akrotiri i Dhekelia, u svrhu primjene ove direktive ne smatraju se trećim zemljama.
2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se transakcije koje potječu iz Kneževine Monako ili su joj namijenjene tretiraju kao transakcije koje potječu iz Francuske ili su namijenjene Francuskoj; da se transakcije koje potječu s otoka Mana ili su njemu namijenjene tretiraju kao transakcije koje potječu iz Ujedinjenog kraljevstva ili su njemu namijenjene, te da se transakcije koje potječu iz Suverenih baza Ujedinjenog Kraljevstva Akrotiri i Dhekelia, ili su njima namijenjene, tretiraju kao transakcije koje potječu sa Cipra ili su njemu namijenjene.

Članak 8.

Smatra li Komisija da odredbe iz stavaka 6. i 7. više nisu opravdane, poglavito u smislu poštenog tržišnog natjecanja ili vlastitih sredstava Zajednice, ona podnosi Vijeću odgovarajuće prijedloge.

GLAVA III. POREZNI OBVEZNICI

Članak 9.

1. 'Porezni obveznik' označava svaku osobu koja na bilo kojem mjestu samostalno obavlja bilo kakvu gospodarsku djelatnost, bez obzira na svrhu i rezultate te djelatnosti.
Svaka djelatnost proizvođača, trgovaca ili osoba koje pružaju usluge, uključujući rudarske i poljoprivredne djelatnosti, te djelatnosti slobodnih zanimanja smatra se 'gospodarskom aktivnošću'. Gospodarskom aktivnošću poglavito se smatra iskorištavanje materijalne ili nematerijalne imovine u svrhu trajnog ostvarivanja dohotka.
2. Pored osoba navedenih u stavku 1., poreznim obveznikom smatra se svaka osoba koja povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva, koja se otpremaju ili prevoze do korisnika od strane prodavatelja ili korisnika ili u ime prodavatelja ili korisnika, u neko odredište izvan područja neke države članice, ali unutar područja Zajednice.

Članak 10.

Uvjet iz članka 9. stavka 1. da se gospodarska djelatnost obavlja 'samostalno' isključuje iz PDV-a zaposlene i druge

osobe, ukoliko su one vezane za poslodavca ugovorom o radu ili bilo kakvim drugim zakonskim obvezama na temelju kojih nastaje odnos između poslodavca i posloprimca u pogledu uvjeta rada, naknada i odgovornosti poslodavca.

Članak 11.

Nakon konzultacija sa savjetodavnim odborom za porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu 'Odbor za PDV') svaka država članica može pojedinačnim poreznim obveznikom smatrati sve osobe s poslovnim nastanom na području te države članice, koje su, iako pravno nezavisne, međusobno usko povezane financijskim, gospodarskim i organizacijskim vezama.

Država članica koja koristi mogućnost iz prvog stavka može donositi sve potrebne mjere za sprečavanje utaje ili izbjegavanja poreza uslijed primjene ove odredbe.

Članak 12.

1. Države članice mogu poreznim obveznikom smatrati svakoga tko obavlja, na povremenoj osnovi, transakciju koja se odnosi na djelatnosti iz članka 9. stavka 1. drugog podstavka, a poglavito jednu od sljedećih transakcija:
 - (a) isporuku zgrada ili dijelova zgrada i zemljišta na kojem se one nalaze prije prvog nastanjenja;
 - (b) isporuku građevinskog zemljišta.
2. U smislu stavka 1. točke (a) 'zgrada' označava svaki objekt pričvršćen za zemlju ili učvršćen u zemlji. Države članice mogu propisati uvjete za primjenu kriterija iz stavka 1. točke (a) i na preinake zgrada, te odrediti što se podrazumijeva pod 'zemljištem na kojem se zgrada nalazi'.

Države članice mogu primijeniti i druge kriterije osim kriterija prvog nastanjenja, kao što je razdoblje proteklo od datuma dovršenja zgrade do datuma prve isporuke,

ili razdoblje proteklo od datuma prvog nastanjenja do datuma naknadne isporuke, pod uvjetom da ta razdoblja nisu duža od pet odnosno dvije godine.

3. U smislu stavka 1. točke (b) 'građevinsko zemljište' označava svako neuređeno ili uređeno zemljište prema definiciji država članica.

Članak 13.

1. Države, tijela regionalne i lokalne vlasti i druga javnopravna tijela ne smatraju se poreznim obveznicima u odnosu na djelatnosti ili transakcije kojima se ona bave kao tijela javne vlasti, čak i ako ubiru pristojbe, naknade, doprinose ili plaćanja povezana s tim djelatnostima ili transakcijama.

Međutim, kada se bave takvim djelatnostima ili transakcijama, ta se tijela smatraju poreznim obveznicima u odnosu na te djelatnosti ili transakcije ako bi njihovo tretiranje kao osoba koje nisu porezni obveznici dovelo do bitnog narušavanja tržišnog natjecanja.

U svakom slučaju, javnopravna tijela smatraju se poreznim obveznicima u odnosu na djelatnosti navedene u Dodatku I., ukoliko te djelatnosti ne obavljaju u tako malom opsegu da bi bile zanemarive.

2. Države članice mogu djelatnosti koje obavljaju javnopravna tijela, a koje su oslobođene na temelju članaka 132., 135., 136., 371., članaka 374. do 377, i članka 378. stavka 2., članka 379. stavka 2. i članaka 380. do 390., smatrati djelatnostima kojima se ona bave kao javne vlasti.

GLAVA IV. OPOREZIVE TRANSAKCIJE

POGLAVLJE 1. Isporuka dobara

Članak 14.

1. ŽIsporuka dobara' označava prijenos prava raspolaganja materijalnom imovinom u svojstvu vlasnika.
2. Osim transakcije iz stavka 1., isporukom dobara smatra se svaka od sljedećih transakcija:
 - (a) prijenos, po nalogu tijela javne vlasti ili u njegovo ime, ili na temelju zakona, vlasništva nad imovinom uz plaćanje naknade;
 - (b) stvarna predaja dobara, prema ugovoru o najmu dobara na određeno vrijeme ili o prodaji dobara uz odgodu plaćanja, koji određuje da se u normalnom tijeku događaja vlasništvo stječe najkasnije nakon plaćanja zadnjeg obroka;
 - (c) prijenos dobara na temelju ugovora prema kojem se plaća provizija za kupnju ili prodaju.
3. Države članice mogu predaju određenih građevinskih radova smatrati isporukom dobara.

Članak 15.

1. Električna struja, plin, grijanje, rashlađivanje i slično smatraju se materijalnom imovinom.
2. Države članice mogu materijalnom imovinom smatrati sljedeće:
 - (a) određene udjele u nekretninama;
 - (b) prava *in rem* koja njihovom imatelju daju pravo korištenja nekretnine;
 - (c) dionice ili udjele jednake dionicama koji njihovom imatelju daju *de jure* ili *de facto* pravo vlasništva ili posjedovanja nekretnine ili njezinog dijela.

Članak 16.

Korištenje dobara koja su dio poslovne imovine poreznog obveznika za privatne potrebe tog poreznog obveznika ili njegovog osoblja ili njihovo besplatno raspolaganje tim dobrima, ili, općenitije, njihovo korištenje u druge svrhe osim njegovog poslovanja, smatrat će se isporukom dobara uz naknadu, ako se PDV na ta dobra ili njihove dijelove može u cijelosti ili djelomično odbiti.

Međutim, korištenje dobara u poslovne svrhe kao uzoraka ili darova male vrijednosti neće se smatrati isporukom dobara uz naknadu.

Članak 17.

1. Prijenos dobara od strane poreznog obveznika, koja su dio njegove poslovne imovine, u drugu državu članicu tretirat će se kao isporuka dobara uz naknadu.
'Prijenos u drugu državu članicu' označava otpremu ili prijevoz pokretne materijalne imovine od strane ili u ime poreznog obveznika za potrebe njegovog poslovanja na neko odredište izvan područja države članice u kojoj se imovina nalazi, ali unutar Zajednice.
2. Prijenosom u drugu državu članicu ne smatra se otprema ili prijevoz dobara u svrhu bilo koje od sljedećih transakcija:
 - (a) isporuke tih dobara od strane poreznog obveznika na području države članice u kojoj završava otprema ili prijevoz, u skladu s uvjetima propisanim u članku 33.;
 - (b) isporuke tih dobara u svrhu njihovog instaliranja ili sastavljanja od strane isporučitelja ili u njegovo ime, koju obavi porezni obveznik na području države članice u kojoj završava otprema ili prijevoz tih dobara, u skladu s uvjetima propisanim u članku 36.;
 - (c) isporuke tih dobara od strane poreznog obveznika na brodu, u zrakoplovu ili vlaku tijekom prijevoza putnika, u skladu s uvjetima propisanim u članku 37.;

- (d) isporuke plina putem sustava za distribuciju prirodnog plina, ili električne energije, u skladu s uvjetima propisanim u člancima 38. i 39.;
 - (e) isporuke tih dobara od strane poreznog obveznika na području države članice, u skladu s uvjetima propisanim u člancima 138., 146., 147., 148., 151. ili 152.;
 - (f) pružanja usluge koja se obavlja za poreznog obveznika, a sastoji se od radova na dotičnim dobrima, stvarno izvršenima na području države članice u kojoj završava otprema ili prijevoz tih dobara, pod uvjetom da se ta dobra, nakon što se na njima izvrše radovi, vrate tom poreznom obvezniku u državi članici iz koje su ona izvorno otpremljena ili odvezena;
 - (g) privremenog korištenja tih dobara unutar područja države članice u kojoj završava otprema ili prijevoz dobara u svrhu pružanja usluga od strane poreznog obveznika koji ima poslovni nastan na području države članice u kojoj je započela otprema ili prijevoz,
 - (h) privremenog korištenja dotičnih dobara, u razdoblju koje ne premašuje dvadeset i četiri mjeseca, unutar područja druge države članice u kojoj bi uvoz istih dobara iz treće zemlje, s ciljem njihovog privremenog korištenja, bio obuhvaćen postupcima privremenog uvoza s potpunim oslobođenjem od plaćanja uvozne carine.
3. Ako neki od uvjeta za stjecanje prava iz stavka 2. više nije ispunjen smatrat će se da su dobra prenesena u drugu državu članicu. U takvim slučajevima smatrat će se da je prijenos obavljen u vrijeme kada taj uvjet više nije bio ispunjen.

Članak 18.

Države članice mogu isporukom dobara uz naknadu smatrati svaku od sljedećih transakcija:

- (a) korištenje, od strane poreznog obveznika za potrebe njegovog poduzeća, dobara proizvedenih, izgrađenih, izvađenih, prerađenih, kupljenih ili uvezenih tijekom takvog poslovanja, ako se PDV na takva dobra, da su bila nabavljena od drugog poreznog obveznika, ne bi mogao u cijelosti odbiti;
- (b) korištenje dobara od strane poreznog obveznika za potrebe neoporezivog dijela djelatnosti, ako je pravo na potpuni ili djelomični odbitak PDV na takva dobra nastalo nakon stjecanja tih dobara ili njihovog korištenja u skladu s točkom (a);
- (c) osim u slučajevima iz članka 19., zadržavanje dobara, od strane poreznog obveznika ili njegovih nasljednika, nakon što on prestane obavljati gospodarsku djelatnost koja podliježe oporezivanju, ako se je PDV na takva dobra mogao u cijelosti ili djelomično odbiti nakon stjecanja tih dobara ili njihovog korištenja u skladu s točkom (a).

Članak 19.

U slučaju prijenosa, uz naknadu ili bez nje, ili u obliku uloga u trgovačko društvo, ukupne imovine ili njenog dijela, države članice mogu smatrati da nije došlo do isporuke dobara, te da se osobu na koju su dobra prenesena treba tretirati kao nasljednika prenositelja.

U slučajevima kada primatelj nije u potpunosti obavezan plaćati porez države članice mogu poduzimati potrebne mjere za sprečavanje narušavanja tržišnog natjecanja. Također mogu donositi sve potrebne mjere za sprečavanje utaje ili izbjegavanja poreza uslijed primjene ovog članka.

POGLAVLJE 2.

Stjecanje dobara unutar Zajednice

Članak 20.

'Stjecanje dobara unutar Zajednice' označava stjecanje prava na raspolaganje, u svojstvu vlasnika, pokretnom materijalnom imovinom, koju prodavatelj ili stjecatelj dobara, ili druga osoba u njihovo ime otpremi ili preveze do stjecatelja tih dobara u državu članicu koja nije država članica u kojoj je započela otprema ili prijevoz tih dobara.

Ako se dobra koja je stekla pravna osoba koja nije porezni obveznik otpremaju ili prevoze s trećeg područja ili iz treće zemlje i ako ih ta pravna osoba koja nije porezni obveznik uvozi u državu članicu koja nije država članica u kojoj završava otprema ili prijevoz tih dobara, smatra se da su ta dobra otpremljena ili prevezena iz države članice uvoznice. Ta država članica odobrava uvozniku koji je prema članku 201. određen ili priznat kao osoba obvezna platiti PDV, povrat poreza na dodanu vrijednost plaćenog na uvoz tih dobara, ako uvoznik dokaže da je na njegovo stjecanje obračunat porez na dodanu vrijednost u državi članici u kojoj završava otprema ili prijevoz dobara.

Članak 21.

Korištenje, od strane poreznog obveznika za potrebe njegovog poduzeća, dobara koja je taj porezni obveznik, ili netko u njegovo ime, otpremio ili prevezao iz druge države članice u kojoj su ta dobra proizvedena, izvađena, obrađena, kupljena ili stečena u smislu članka 2. stavka 1. točke (b), ili u koju su ona uvezena od strane tog poreznog obveznika za potrebe njegovog poduzeća, smatrat će se stjecanjem dobara uz naknadu unutar Zajednice.

Članak 22.

Korištenje, od strane oružanih snaga države koja je ugovorna stranka Sjevernoatlantskog ugovora, za njihove potre-

be ili za potrebe civilnog osoblja koje ih prati, dobara koja nisu kupljena u skladu s općim pravilima oporezivanja na domaćem tržištu neke države članice, smatrat će se stjecanjem dobara uz naknadu unutar Zajednice, ako za uvoz tih dobara ne ispunjava uvjete za izuzeće predviđeno u članku 143. točki (h).

Članak 23.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se transakcije, koje bi spadale u 'isporuke dobara' da ih je na području zemlje obavio porezni obveznik koji djeluje kao takav, smatraju 'stjecanjem dobara unutar Zajednice'.

POGLAVLJE 3. Pružanje usluga

Članak 24.

1. 'Pružanje usluga' označava svaku transakciju koja ne predstavlja isporuku dobara.
2. 'Telekomunikacijske usluge' označavaju usluge koje se odnose na prijenos, emitiranje i primanje signala, teksta, slika i zvukova ili informacija bilo koje vrste putem žica, radija, optičkih ili drugih elektromagnetskih sustava, uključujući i s tim povezani prijenos ili ustupanje prava na korištenje kapaciteta za takav prijenos, emitiranje ili primanje, uključujući i davanje pristupa globalnim informacijskim mrežama.

Članak 25.

Pružanje usluga može se, između ostaloga, sastojati u sljedećim transakcijama:

- ustupanju nematerijalne imovine, bez obzira je li ona predmet isprave o vlasništvu ili ne,
- obvezi uzdržavanja od ili podnošenja nekog čina ili situacije,

- obavljanju usluga po nalogu izdanom od tijela javne vlasti ili u njihovo ime, ili na temelju zakona.

Članak 26.

1. Sljedeće transakcije tretiraju se kao pružanje usluga uz naknadu:
 - (a) korištenje dobara koji su dio imovine poduzeća za privatne potrebe poreznog obveznika ili njegovog osoblja, ili, općenito, u druge svrhe osim njegovog poslovanja, ako je postojalo pravo na potpuni ili djelomični odbitak PDV-a na takva dobra.
 - (b) besplatno pružanje usluga od strane poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili za potrebe njegovog osoblja, ili, općenito, u druge svrhe osim njegovog poslovanja.
2. Države članice mogu odstupati od odredaba stavka 1. pod uvjetom da takvo odstupanje ne dovodi do narušavanja tržišnog natjecanja.

Članak 27.

Da bi spriječile narušavanje tržišnog natjecanja, države članice mogu pružanje usluge od strane poreznog obveznika za potrebe njegovog poduzeća tretirati kao pružanje usluga uz naknadu, ako za takvu uslugu, da ju je pružio drugi porezni obveznik, ne bi postojalo pravo na potpuni odbitak PDV-a.

Članak 28.

Ako porezni obveznik, djelujući u vlastito ime ali u korist drugoga, sudjeluje u pružanju usluga, smatra se da je sam primio i pružio te usluge.

Članak 29.

Članak 19. na sličan se način primjenjuje i na pružanje usluga.

POGLAVLJE 4.

Uvoz dobara

Članak 30.

'Uvoz dobara' označava unos u Zajednicu dobara koja nisu u slobodnom prometu u smislu članka 24. ugovora.

Osim transakcije iz prvog stavka, unos u Zajednicu dobara koja su u slobodnom prometu, a potječu s trećeg područja koje je dio carinskog područja Zajednice, smatraju se uvozom dobara.

GLAVA V.

MJESTO OPOREZIVIH TRANSAKCIJA

POGLAVLJE 1.

Mjesto isporuke dobara

PRVI ODJELJAK

Isporuka dobara bez prijevoza

Članak 31.

Ako se dobra ne otpremaju niti ne prevoze mjestom isporuke smatra se mjesto gdje se dobra nalaze u vrijeme isporuke.

DRUGI ODJELJAK

Isporuka dobara s prijevozom

Članak 32.

Ako se dobra otpremaju ili prevoze od strane isporučitelja, korisnika ili treće osobe, mjestom isporuke smatra se mjesto gdje se dobra nalaze u vrijeme početka otpreme ili prijevoza dobara do korisnika.

Međutim, ako otprema ili prijevoz dobara započne na trećem području ili u trećoj zemlji, smatra se da se i mjesto

isporuke od strane uvoznika koji je prema članku 201. određen ili priznat kao osoba obvezna platiti PDV, kao i mjesto svih naknadnih isporuka nalazi u državi članici uvoznici tih dobara.

Članak 33.

1. Odstupajući od članka 32., mjestom isporuke dobara koje isporučitelj ili druga osoba za njegov račun otpremi ili preveze iz države članice koja nije država članica u kojoj završava otprema ili prijevoz, smatra se mjesto gdje se ta dobra nalaze u vrijeme završetka otpreme ili prijevoza do korisnika, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) da je isporuka dobara obavljena za poreznog obveznika ili pravnu osobu koja nije porezni obveznik, a čija stjecanja dobara unutar Zajednice ne podliježu PDV-u prema članku 3. stavku 1., ili za bilo koju osobu koja nije porezni obveznik;
 - (b) da isporučena dobra nisu niti nova prijevozna sredstva niti dobra isporučena nakon njihovog sastavljanja ili instaliranja, sa ili bez pokusnog rada, koje je obavio isporučitelj ili druga osoba za njegov račun.
2. Ako se isporučena dobra otpremaju ili prevoze s trećeg područja ili iz treće zemlje i ako ih isporučitelj uvozi u državu članicu koja nije država članica u kojoj završava otprema ili prijevoz tih dobara do korisnika, smatra se da su ona otpremljena ili prevezena iz države članice uvoznice.

Članak 34.

1. Članak 33. ne primjenjuje se na isporuke dobara koja se u cijelosti otpremaju ili prevoze u istu državu članicu u kojoj završava otprema ili prijevoz tih dobara, ukoliko su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) da isporučena dobra nisu proizvodi koji podliježu trošarinama;

- (b) da ukupna vrijednost takvih isporuka, umanjena za PDV, obavljenih prema uvjetima propisanim u članku 33. unutar te države članice niti u jednoj kalendarskoj godini ne premašuje iznos od EUR 100.000 ili njegovu protuvrijednost u nacionalnoj valuti;
- (c) da ukupna vrijednost isporukâ dobara, umanjena za PDV, osim proizvoda koji podliježu trošarinama, obavljenih prema uvjetima propisanim u članku 33. unutar te države članice u prethodnoj kalendarskoj godini nije premašila iznos od EUR 100.000 ili njegovu protuvrijednost u nacionalnoj valuti.
2. Država članica unutar čijeg se područja dobra nalaze u vrijeme završetka otpreme ili prijevoza do kupca može ograničiti pragove navedene u stavku 1. na iznos od EUR 35.000 ili njegovu protuvrijednost u nacionalnoj valuti, ukoliko strahuje da bi prag od EUR 100.000 mogao dovesti do ozbiljnog narušavanja tržišnog natjecanja.
- Države članice koje koriste ovu mogućnost poduzimaju potrebne mjere kako bi o tome obavijestile mjerodavna javna tijela države članice u kojoj započinje otprema ili prijevoz tih dobara.
3. Komisija je dužna što je prije moguće dostaviti Vijeću izvješće o primjeni posebnog praga od EUR 35.000 iz stavka 2., po potrebi, zajedno s odgovarajućim prijedlozima.
4. Država članica na čijem se području dobra nalaze u vrijeme početka njihove otpreme ili prijevoza dužne su poreznim obveznicima koji isporučuju dobra koja ispunjavaju uvjete iz stavka 1., dati pravo opredjeljenja za to da se mjesto te isporuke odredi u skladu s člankom 33.
- Dotične države članice propisuju detaljna pravila o korištenju mogućnosti iz prvog podstavka, koja u svim slučajevima vrijedi za razdoblje od najmanje dvije kalendarske godine.

Članak 35.

Članci 33. i 34. ne primjenjuju se na isporuke rabljenih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta ili antikviteta, definiranih u točkama (1) do (4) članka 311. stavka 1., niti na isporuke rabljenih prijevoznih sredstava, definiranih u članku 327. stavku 3., koji podliježu PDV-u u skladu s odgovarajućim posebnim programima.

Članak 36.

Ako dobra koja otprema ili prevozi isporučitelj, korisnik ili treća osoba instalira ili sastavlja isporučitelj sâm ili netko u njegovo ime, sa ili bez pokusnog rada, mjestom isporuke smatra se mjesto gdje se ta dobra instaliraju ili sastavljaju.

Ako se instaliranje ili sastavljanje obavlja u državi članici koja nije država isporučitelja, država članica na čijem se području obavlja instaliranje ili sastavljanje poduzima potrebne mjere kako bi se izbjeglo dvostruko oporezivanje u toj državi članici.

TREĆI ODJELJAK

Ispорука dobara na brodovima, u zrakoplovima i vlakovima

Članak 37.

1. Ako se dobra isporučuju na brodovima, u zrakoplovima ili vlakovima, tijekom dionice prijevoza putnika koja je obavljena unutar Zajednice mjestom isporuke smatra se mjesto polaska prijevoza putnika.
2. U smislu stavka 1., 'dionica prijevoza putnika koja je obavljena unutar Zajednice' označava dio prijevoza između mjesta polaska i mjesta dolaska putnika, obavljen bez prekida putovanja izvan Zajednice.
'Mjesto polaska prijevoza putnika', označava prvo planirano mjesto ukrcanja putnika unutar Zajednice, prema potrebi nakon prekida putovanja izvan Zajednice.

'Mjesto dolaska putnika' označava posljednje predviđeno mjesto iskrcaja unutar Zajednice onih putnika koji su se ukrkali u Zajednici, prema potrebi prije prekida putovanja izvan Zajednice.

U slučaju povratnog putovanja, povratna dionica puta smatra se zasebnim prijevozom.

3. Komisija je dužna što je prije moguće dostaviti Vijeću izvješće, po potrebi uz odgovarajuće prijedloge, o mjestu oporezivanja isporučenih dobara isporučenih za potrošnju, i pruženih usluga, uključujući i usluge restorana, putnicima na brodovima, u zrakoplovima ili vlakovima.

Do usvajanja prijedloga iz prvog podstavka, države članice mogu izuzimati ili nastaviti izuzimati dobra isporučena za potrošnju na brodovima, u zrakoplovima ili vlakovima, čije se mjesto oporezivanja utvrđuje u skladu sa stavkom 1., uz pravo na odbitak poreza na dodanu vrijednost plaćenog u prethodnoj fazi.

ČETVRTI ODJELJAK

Isporuka dobara putem distribucijskih sustava

Članak 38.

1. U slučaju isporuke plina putem sustava za distribuciju prirodnog plina, ili električne energije, oporezivom preprodavaču mjestom isporuke smatra se mjesto na kojem je taj oporezivi preprodavač osnovao poduzeće ili ima stalni poslovni nastan za koji se ta dobra isporučuju, ili, u slučaju nepostojanja takvog mjesta poslovanja ili stalnog poslovnog nastana, mjesto gdje je njegovo prebivalište ili uobičajeno boravište.
2. U smislu stavka 1. 'oporezivi preprodavač' označava poreznog obveznika kojemu je osnovna djelatnost u vezi s kupnjom plina i električne energije preprodaja tih proizvoda i čija je vlastita potrošnja tih proizvoda zanemariva.

Članak 39.

U slučaju isporuke plina putem sustava za distribuciju prirodnog plina, ili električne energije, ako takva isporuka nije obuhvaćena člankom 38., mjestom isporuke smatra se mjesto gdje kupac stvarno koristi i troši ta dobra.

Ako korisnik nije stvarno potrošio sva dobra ili dio njih, smatra se da su ta nepotrošena dobra iskorištena i potrošena na mjestu gdje je kupac osnovao poduzeće ili ima stalni poslovni nastan za koji se dobra isporučuju. U slučaju nepostojanja takvog mjesta poslovanja ili stalnog poslovnog nastana smatra se da je korisnik iskoristio i potrošio dobra na mjestu gdje je njegovo prebivalište ili uobičajeno boravište.

POGLAVLJE 2.

Mjesto stjecanja dobara unutar Zajednice

Članak 40.

Mjestom stjecanja dobara unutar Zajednice smatra se mjesto gdje završava otprema ili prijevoz dobara do osobe koja ih stječe.

Članak 41.

Ne dovodeći u pitanje članak 40., smatra se da se mjesto stjecanja dobara unutar Zajednice iz članka 2. stavka 1. točke (b) alineje (i) nalazi unutar područja države članice koja je izdala identifikacijski broj za PDV pod kojim je osoba koja stječe dobra ta dobra stekla, osim ako osoba koja stječe ta dobra dokaže da je na to stjecanje obračunat PDV u skladu s člankom 40.

Ako je na to stjecanje obračunat PDV u skladu sa stavkom 1., te ako je kasnije obračunat u skladu s člankom 40. na stjecanje u državi članici u kojoj završava otprema ili prijevoz dobara, porezna osnovica na odgovarajući se način umanjuje u državi članici koja je izdala identifikacijski broj za PDV pod kojim je osoba koja stječe dobra ta dobra stekla.

Članak 42.

Prvi se stavak članka 40. ne primjenjuje, te se smatra da je PDV obračunat na stjecanje dobara unutar Zajednice u skladu s člankom 40., ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) da osoba koja je stekla dobra dokaže da je dotično stjecanje unutar Zajednice obavila u svrhu neke naknadne isporuke na području države članice utvrđene u skladu s člankom 40., za koju je prima-telj određen kao osoba obvezna platiti PDV u skladu s člankom 197.;
- (b) da je osoba koja je stekla dobra ispunila obveze da-
vanja rekapitulacijske izjave iz članka 265.

POGLAVLJE 3. Mjesto pružanja usluga

PRVI ODJELJAK Opće pravilo

Članak 43.

Mjestom pružanja usluge smatra se mjesto na kojem je isporučitelj osnovao poduzeće ili na kojem ima stalni poslovni nastan iz kojega se usluga pruža ili, u slučaju nepostojanja takvog mjesta poslovanja ili stalnog poslovnog nastana, mjesto gdje isporučitelj ima prebivalište ili uobičajeno boravište.

DRUGI ODJELJAK Posebne odredbe

PRVI PODODJELJAK *Pružanje usluga posrednika*

Članak 44.

Mjesto pružanja usluga posrednika koji djeluje ime i za račun druge osobe, osim usluga navedenih u člancima 50. i

54., te članku 56. stavku 1., jest mjesto gdje se predmetna transakcija obavlja u skladu s ovom direktivom.

Međutim, ako je korisnik usluga koje pruža posrednik registriran za potrebe PDV-a u državi članici koja nije država članica na čijem se području obavlja dotična transakcija, smatra se da se mjesto pružanja usluga posrednika nalazi na području države članice koja je izdala korisniku identifikacijski broj za PDV pod kojim mu je dotična usluga pružena.

DRUGI PODODJELJAK

Pružanje usluga u vezi s nekretninama

Članak 45.

Mjestom pružanja usluga u vezi s nekretninama, uključujući usluge posrednika i stručnjaka za prodaju nekretnina, i usluga pripreme i koordiniranja građevinskih radova kao što su usluge arhitekata i tvrtki koje obavljaju građevinski nadzor, smatra se mjesto gdje se te nekretnine nalaze.

TREĆI PODODJELJAK

Usluge prijevoza

Članak 46.

Mjesto pružanja usluga prijevoza, osim prijevoza dobra unutar Zajednice, jest mjesto gdje se prijevoz obavlja, razmjerno prijednim udaljenostima.

Članak 47.

Mjesto pružanja usluga prijevoza dobra unutar Zajednice jest mjesto polaska prijevoza.

Međutim, ako se usluge prijevoza dobra unutar Zajednice pružaju korisnicima registriranim za potrebe PDV-a u državi članici koja nije država članica u kojoj je mjesto polaska prijevoza, smatra se da se mjesto pružanja usluga nalazi na području države članice koja je korisniku izdala identifikacijski broj pod kojim mu je dotična usluga pružena.

Članak 48.

'Prijevoz dobara unutar Zajednice' označava svaki prijevoz dobara kod kojega se mjesto polaska i mjesto dolaska nalaze na područjima dviju različitih država članica.

'Mjesto polaska' označava mjesto na kojemu stvarno započinje prijevoz dobara, bez obzira na udaljenost prijeđenu do mjesta gdje dobra smještena.

'Mjesto dolaska' označava mjesto na kojem stvarno završava prijevoz dobara.

Članak 49.

Prijevoz dobara kod kojega se mjesto polaska i mjesto dolaska nalaze na području iste države članice smatra će se prijevozom dobara unutar Zajednice ako je taj prijevoz izravno povezan s prijevozom dobara kod kojega se mjesto polaska i mjesto dolaska nalaze na području dviju različitih država članica.

Članak 50.

Mjesto pružanja usluga posrednika koji djeluje u ime i za račun druge osobe, ako taj posrednik sudjeluje u prijevozu dobara unutar Zajednice, jest mjesto polaska prijevoza.

Međutim, ako je korisnik usluga posrednika registriran za potrebe PDV-a u državi članici koja nije država članica polaska prijevoza, smatra se da se mjesto pružanja usluga posrednika nalazi na području države članice koja je korisniku izdala identifikacijski broj za PDV pod kojim mu je dotična usluga pružena.

Članak 51.

Države članice ne moraju obračunati PDV na dio prijevoza dobara unutar Zajednice koji se odnosi na putovanje vodama koje nisu dio područja Zajednice.

ČETVRTI PODODJELJAK

Pružanje kulturnih i sličnih usluga, pomoćnih usluga prijevoza i usluga koje se odnose na pokretnu materijalnu imovinu

Članak 52.

Mjesto pružanja sljedećih usluga jest mjesto gdje se te usluge stvarno obavljaju:

- (a) kulturnih, umjetničkih, sportskih, znanstvenih, obrazovnih, zabavnih i sličnih aktivnosti, uključujući i poslove organizatora takvih aktivnosti te, gdje je to primjereno, pomoćne usluge;
- (b) pomoćnih poslova prijevoza, kao što je utovar, istovar, rukovanje i slični poslovi;
- (c) procjene pokretne materijalne imovine i radova na takvoj imovini.

Članak 53.

Odstupajući od članka 52. točke (b), smatra se da se mjesto pružanja usluga koje uključuju pomoćne poslove prijevoza dobara unutar Zajednice, a koje se pružaju korisnicima registriranim za potrebe PDV-a u državi članici koja nije država članica na čijem se području ti poslovi stvarno obavljaju, nalazi na području države članice koja je korisniku izdala identifikacijski broj za PDV pod kojim mu je dotična usluga pružena.

Članak 54.

Mjesto pružanja usluga posrednika koji djeluje u ime i za račun druge osobe, ako taj posrednik sudjeluje pružanju usluga koje se sastoje od pomoćnih poslova prijevoza dobara unutar Zajednice, jest mjesto gdje se ti pomoćni poslovi stvarno obavljaju.

Međutim, ako je korisnik usluga posrednika registriran za potrebe PDV-a u državi članici koja nije država članica na čijem se području stvarno obavljaju ti pomoćni poslovi,

smatra se da se mjesto pružanja usluga posrednika nalazi na području države članice koja je korisniku izdala identifikacijski broj za PDV pod kojim mu je dotična usluga pružena.

Članak 55.

Odstupajući od članka 52. točke (c), smatra se da se mjesto pružanja usluga koje uključuju procjenu pokretne materijalne imovine ili rad na takvoj imovini i koje se pružaju korisnicima registriranim za potrebe PDV-a u državi članici koja nije država članica na čijem se području te usluge stvarno obavljaju, nalazi na području države članice koja je izdala korisniku identifikacijski broj za PDV pod kojim mu je dotična usluga pružena.

Odstupanje iz prvog stavka primjenjuje se samo ako se dobra otpremaju ili prevoze izvan države članice u kojoj su te usluge stvarno obavljene.

PETI PODODJELJAK *Pružanje mješovitih usluga*

Članak 56.

1. Mjesto pružanja sljedećih usluga korisnicima s poslovnim nastanom izvan Zajednice, ili poreznim obveznicima s poslovnim nastanom u Zajednici, ali ne u istoj zemlji kao i pružatelj usluga, jest mjesto gdje je korisnik osnovao poduzeće, ili gdje ima stalni poslovni nastan za koji se usluge pružaju, ili, u slučaju nepostojanja takvog mjesta, mjesto gdje on ima prebivalište ili uobičajeno boravište:
 - (a) prijenosa i ustupanja autorskih prava, patenata, licencija, zaštitnih znakova i sličnih prava;
 - (b) usluga oglašavanja;
 - (c) usluga konzultanata, inženjera, konzultantskih ureda, odvjetnika, računovođa i drugih sličnih usluga, te obrade podataka i davanja informacija;
 - (d) obveza uzdržavanja od obavljanja odnosno korištenja, u cijelosti ili djelomično, poslovne djelatnosti odnosno prava navedenog u ovom stavku;

- (e) bankovnih, financijskih i osiguravateljskih transakcija, uključujući reosiguranje, s izuzetkom unajmljivanja sefova;
 - (f) davanje na raspolaganje osoblja;
 - (g) unajmljivanja pokretne materijalne imovine, s izuzetkom svih prijevoznih sredstava;
 - (h) omogućavanja pristupa do, i prijevoza ili prijenosa putem, sustava za distribuciju prirodnog plina ili električne energije, te pružanja drugih usluga koje su s time direktno povezane;
 - (i) telekomunikacijskih usluga;
 - (j) usluga radijskog i televizijskog emitiranja;
 - (k) usluge koje se pružaju elektroničkim putem, kao što su usluge opisane u Dodatku II;
 - (l) usluga posrednika koji djeluju u ime i za račun drugoga, ako ti posrednici sudjeluju u pružanju usluga iz ovog stavka.
2. Ako pružatelj usluge i korisnik komuniciraju putem elektroničke pošte, to samo po sebi ne znači da se radi o pružanju usluge elektroničkim putem u smislu stavka 1. točke (k).
 3. Točke (j) i (k) stavka 1. i stavak 2. primjenjuju se do 31. prosinca 2006.

Članak 57.

1. Ako se usluge iz članka 56. stavka 1. točke (k) pružaju osobama koje nisu porezni obveznici, a imaju poslovni nastan, prebivalište ili uobičajeno boravište u nekoj državi članici, od strane poreznog obveznika koji je osnovao poduzeće izvan Zajednice, ili tamo ima stalni poslovni nastan iz kojega se pruža dotična usluga, ili koji, u slučaju nepostojanja takvog poduzeća ili stalnog poslovnog nastana, ima prebivalište ili uobičajeno boravište izvan Zajednice, mjesto pružanja usluga jest mjesto gdje osoba koja nije porezni obveznik ima poslovni nastan, prebivalište ili uobičajeno boravište.
2. Stavak 1. primjenjuje se do 31. prosinca 2006.

ŠESTI PODODJELJAK
Kriterij stvarnog korištenja i uživanja

Članak 58.

Radi izbjegavanja dvostrukog oporezivanja, neoporezivanja ili narušavanja tržišnog natjecanja države članice mogu, glede pružanja usluga iz članka 56. stavka 1. i glede iznajmljivanja prijevoznih sredstava, smatrati:

- (a) da se mjesto pružanja bilo koje ili svih tih usluga, ako se nalazi na njihovom području, nalazi izvan Zajednice, ako se te usluge stvarno koriste i uživaju izvan Zajednice;
- (b) da se mjesto pružanja bilo koje ili svih tih usluga, ako se nalazi izvan Zajednice, nalazi na njihovom području, ako se te usluge stvarno koriste i uživaju na njihovom području.

Međutim, ova se odredba ne primjenjuje na usluge iz članka 56. stavka 1. točke (k), ako se one pružaju osobama koje nisu porezni obveznici.

Članak 59.

1. Države članice primjenjuju članak 58. točku (b) na telekomunikacijske usluge koje osobama koje nisu porezni obveznici, a imaju poslovni nastan, prebivalište ili uobičajeno boravište u nekoj državi članici, pruža porezni obveznik koji je osnovao poduzeće izvan Zajednice ili tamo ima stalni poslovni nastan iz kojega se te usluge pružaju, ili koji, u slučaju nepostojanja takvog poduzeća ili stalnog poslovnog nastana, ima prebivalište ili uobičajeno boravište izvan Zajednice.
2. Do 31. prosinca 2006 države članice primjenjuju članak 58. točku (b) na usluge radijskog i televizijskog emitiranja, spomenute u članku 56. stavku 1. točki (j), koje osobama koje nisu porezni obveznici, a imaju poslovni nastan, prebivalište ili uobičajeno boravište u nekoj državi članici, pruža porezni obveznik koji je osnovao poduzeće izvan Zajednice ili tamo ima stalni poslovni

nastan iz kojega se te usluge pružaju, ili koji, u slučaju nepostojanja takvog poduzeća ili stalnog poslovnog nastana, ima prebivalište ili uobičajeno boravište izvan Zajednice.

POGLAVLJE 4.

Mjesto uvoza dobara

Članak 60.

Mjesto uvoza dobara jest država članica na čijem se području dobra nalaze pri ulasku u Zajednicu.

Članak 61.

Odstupajući od članka 60., ako se pri ulasku u Zajednicu dobra koja nisu u slobodnom prometu podvrgnu jednom od postupaka ili situacija spomenutih u članku 156., postupcima privremenog uvoza s potpunim izuzećem od uvozne carine, ili postupcima provoza strane robe, mjesto uvoza tih dobara jest država članica na čijem području za ta dobra prestanu vrijediti ti postupci ili situacije.

Na sličan način, ako se pri ulasku u Zajednicu dobra koja su u slobodnom prometu podvrgnu jednom od postupaka ili situacija spomenutih u člancima 276. i 277., mjesto uvoza jest država članica na čijem području za dotična dobra prestanu vrijediti ti postupci ili situacije.

GLAVA VI.

OPOREZIVI DOGAĐAJ I NAPLATIVOST PDV-a

POGLAVLJE 1.

Opće odredbe

Članak 62.

U smislu ove direktive:

1. 'Oporezivi događaj' označava događaj na temelju kojega su ispunjeni zakonski uvjeti nužni za naplatu PDV-a.
2. PDV postaje žnaplativ' kada porezna vlast stekne pravo temeljem zakona da u određenom trenutku zatraži porez od osobe koja ga je obvezna platiti, iako vrijeme plaćanja može biti odgođeno.

POGLAVLJE 2.

Isporuca dobara ili pružanje usluga

Članak 63.

Oporezivi događaj nastaje i porez postaje naplativ kad su dobra isporučena ili usluge obavljene.

Članak 64.

1. Ako isporuke dobara, osim onih koje se sastoje u iznajmljivanju dobara na određeno razdoblje ili prodaji dobara uz odgodu plaćanja, spomenutih u članku 14. stavku 2., točki (b) ili pružanje usluga rezultiraju uzastopnim izzacima iz računa ili uzastopnim plaćanjima, one se smatraju završenima istekom razdoblja na koja se odnose takvi izvaci iz računa ili plaćanja.
2. Države članice mogu propisati da se u određenim slučajevima kontinuirana isporuka dobara ili pružanje usluge tijekom nekog razdoblja smatra završenim najmanje

u intervalima od jedne godine. Države članice mogu u određenim slučajevima odrediti da se uzastopne isporuke dobara i usluga koje se pružaju tijekom određenog razdoblja smatraju završenima u intervalima od najmanje jedne godine.

Članak 65.

Ako plaćanje treba izvršiti na račun prije isporuke dobara ili pružanja usluga PDV postaje naplativ po primitku plaćanja i to na primljeni iznos.

Članak 66.

Odstupajući od odredaba članaka 63., 64. i 65., države članice mogu propisati da PDV za određene transakcije ili za određene kategorije poreznih obveznika postane naplativ u sljedećim rokovima:

- (a) najkasnije do izdavanja računa;
- (b) najkasnije do primitka plaćanja;
- (c) ako račun nije izdan ili je izdan sa zakašnjenjem, unutar određenog razdoblja od datuma oporezivog događaja.

Članak 67.

1. Ako se, u skladu s uvjetima propisanim u članku 138., dobra otpremljena ili prevezena u državu članicu koja nije država članica u kojoj započinje otprema ili prijevoz tih dobara, isporuče uz izuzeće od PDV-a, ili ako porezni obveznik preveze dobra uz izuzeće od PDV-a u drugu državu članicu za potrebe svojeg poduzeća, PDV postaje naplativ 15. dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je nastao oporezivi događaj.
2. Odstupajući od stavka 1., PDV postaje naplativ kada se izda račun prema članku 220., ako je taj račun izdan prije 15. dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je nastao oporezivi događaj.

POGLAVLJE 3.

Stjecanje dobara unutar Zajednice

Članak 68.

Oporezivi događaj nastaje u trenutku stjecanja dobara unutar Zajednice.

Smatra se da je stjecanje dobara unutar Zajednice obavljeno kada se isporuka sličnih dobara smatra obavljenom unutar područja dotične države članice.

Članak 69.

1. U slučaju stjecanja dobara unutar Zajednice PDV postaje naplativ 15. dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je nastao oporezivi događaj.
2. Odstupajući od stavka 1., PDV postaje naplativ kada se izda račun prema članku 220., ako je taj račun izdan prije 15. dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je nastao oporezivi događaj.

POGLAVLJE 4.

Uvoz dobara

Članak 70.

Oporezivi događaj nastaje i PDV postaje naplativ kada se dobra uvezu.

Članak 71.

1. Ako se na dobra pri ulasku u Zajednicu primjenjuje jedan od postupaka ili situacija iz članka 156., 276. i 277., ili postupci privremenog uvoza s potpunim izuzećem od uvozne carine, ili postupci provoza strane robe oporezivi događaj nastaje i PDV postaje naplativ tek kada se na ta dobra prestanu primjenjivati ti postupci ili situacije.

Međutim, ako uvezena dobra podliježu carini, poljoprivrednim nametima ili pristojbama koje imaju jednak uči-

nak, a utvrđene su u skladu sa zajedničkom politikom, oporezivi događaj nastaje i PDV postaje naplativ u trenutku kada nastane događaj koji opravdava naplatu tih pristojbâ i kada one postanu naplative.

Ako uvezena dobra ne podliježu nikakvim pristojbama spomenutima u stavku 1. prvom podstavku, države članice glede nastanka poreznog događaja i trenutka naplativosti PDV-a, primjenjuju odredbe o carinama koje su na snazi.

GLAVA VII. POREZNA OSNOVICA

POGLAVLJE 1. Uvoz dobara

Članak 72.

U smislu ove direktive 'vrijednost na otvorenom tržištu' označava puni iznos koji bi korisnik, u istoj fazi prodaje u kojoj se obavlja dotična isporuka dobara ili pružaju usluge, morao platiti nekom isporučitelju prema načelu nepristrane transakcije na području države članice u kojoj ta isporuka dobara ili usluge podliježu porezu, da bi dobio ta dobra ili usluge u to vrijeme prema uvjetima poštenog tržišnog natjecanja.

Ako se ne može utvrditi usporediva isporuka dobara ili usluga 'vrijednost na otvorenom tržištu' označava sljedeće:

- (1) kada je riječ o dobrima, iznos koji nije manji od kupovne cijene tih ili sličnih dobara, ili, u nedostatku kupovne cijene, troškovna cijena određena u vrijeme isporuke;
- (2) kada je riječ o uslugama, iznos koji nije manji od punog troška pružanja tih usluga kojega snosi porezni obveznik;

POGLAVLJE 2.

Isporuca dobara ili pružanje usluga

Članak 73.

Kada je riječ o isporuci dobara ili pružanju usluga, osim onih iz članka 74. do 77., porezna osnovica uključuje sve ono što čini naknadu koju je isporučitelj primio ili treba primiti od korisnika ili treće strane za takve isporuke, uključujući subvencije izravno povezane s cijenom tih isporuka.

Članak 74.

Ako porezni obveznik koristi dobra ili raspolaže dobrima koja su dio imovine njegovog poduzeća, ili ako porezni obveznik ili njegovi nasljednici zadrže ta dobra nakon prestanka njegove poslovne djelatnosti, kao što je navedeno u člancima 16. i 18., porezna osnovica jest kupovna cijena tih ili sličnih dobara, ili, u nedostatku kupovne cijene, troškovna cijena određena u vrijeme korištenja, raspolaganja ili zadržavanja tih dobara.

Članak 75.

Kada je riječ o pružanju usluga, kao što je navedeno u članku 26., ako se dobra koja čine dio imovine poduzeća koriste za privatne potrebe ili se usluge pružaju besplatno, porezna osnovica jest puni trošak pružanja tih usluga koji snosi porezni obveznik.

Članak 76.

Kada je riječ o isporuci dobra koja se sastoji u prijenosu u drugu državu članicu, porezna osnovica jest kupovna cijena tih ili sličnih dobara, ili, u nedostatku kupovne cijene, troškovna cijena određena u vrijeme prijenosa.

Članak 77.

Kada je riječ o pružanju usluga od strane poreznog obveznika za potrebe njegovog poduzeća, kao što je navedeno u članku 27., porezna osnovica jest vrijednost tih usluga na otvorenom tržištu.

Članak 78.

Porezna osnovica uključuje sljedeće:

- (a) poreze, carine, namete i pristojbe, osim samog PDV-a;
- (b) nepredviđene izdatke kao što su provizije, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja koje isporučitelj naplaćuje korisniku.

U smislu stavka 1. točke (b) države članice mogu nepredviđenim izdacima smatrati i izdatke regulirane posebnim sporazumom.

Članak 79.

Porezna osnovica ne uključuje:

- (a) sniženja cijena zbog popusta na prijevremeno plaćanje;
- (b) popuste na cijenu i rabate odobrene korisniku i obračunate u vrijeme isporuke;
- (c) iznose koje porezni obveznik primi od korisnika kao povrat izdataka koje je snosio u ime i za račun korisnika i koji se u njegove knjige unose na prolazni račun.

Porezni obveznik mora pružiti dokaz o stvarnom iznosu izdataka iz stavka 1. točke (c) i ne smije odbiti PDV koji je eventualno obračunat na te transakcije.

Članak 80.

1. Radi sprečavanja utaje ili izbjegavanja poreza, države članice mogu u svakom od niže navedenih slučajeva poduzimati mjere kako bi osigurale da porezna osnovica kod isporuke dobara i pružanja usluga koji uključuju

obiteljske ili druge bliske osobne veze, veze na osnovi upravljanja, vlasništva ili članstva, kao i financijske i pravne veze prema definicijama država članica, bude vrijednost na otvorenom tržištu:

- (a) ako je naknada manja od vrijednosti na otvorenom tržištu, a primatelj isporuke nema pravo na potpuni odbitak u skladu s člancima 167. do 171. i člancima 173. do 177;
- (b) ako je naknada manja od vrijednosti na otvorenom tržištu, isporučitelj nema pravo na potpuni odbitak u skladu s člancima 167. do 171. i člancima 173. do 177., a isporuka podliježe izuzeću u skladu s člancima 132., 135., 136., 371., 375., 376., 377., članku 378. stavku 2., članku 379. stavku 2., ili člancima 380. do 390.;
- (c) ako je naknada veća od vrijednosti na otvorenom tržištu, a isporučitelj nema pravo na potpuni odbitak u skladu s člancima 167. do 171. i člancima 173. do 177.

U smislu prvog podstavka, pravne veze mogu obuhvaćati odnose između poslodavca i zaposlenika ili zaposlenikove obitelji, odnosno između nekih drugih blisko povezanih osoba.

2. Ako države članice koriste mogućnost iz stavka 1., one mogu odrediti na koje će se kategorije isporučitelja odnosno primatelja te mjere primjenjivati.
3. Države članice obavještavaju Odbor za PDV o nacionalnim zakonodavnim mjerama u skladu sa stavkom 1., ukoliko to nisu mjere koje je Vijeće odobrilo prije 13. kolovoza 2006. u skladu s člankom 27. stavcima 1. do 4. Direktive 77/388/EEZ-a, i koje se nastavljaju prema stavku 1. ovog članka.

Članak 81.

Države članice koje na dan 1. siječnja 1993. nisu koristile mogućnost primjene snižene stope poreza iz članka 98. mogu, koriste li mogućnost iz članka 89., propisati da za

isporuke umjetničkih djela prema članku 103. stavku 2. porezna osnovica bude jednaka dijelu iznosa određenog u skladu s člancima 73., 74., 76., 78. i 79.

Dio iznosa iz stavka 1. određuje se na način da PDV koji treba platiti iznosi najmanje 5% iznosa utvrđenog u skladu s člancima 73., 74., 76., 78. i 79.

Članak 82.

Države članice mogu propisati da u poreznu osnovicu za isporuku dobara i pružanje usluga bude uključena vrijednost investicijskog zlata izuzetog u smislu članka 346., koje je pribavio korisnik i koje je namijenjeno za preradu, te je uslijed toga izgubilo status investicijskog zlata izuzetog od PDV-a pri isporuci takvih dobara i pružanju takvih usluga. Vrijednost koja se uzima jest vrijednost tog investicijskog zlata na otvorenom tržištu u vrijeme isporuke dobara odnosno pružanja usluga.

POGLAVLJE 3.

Stjecanje dobara unutar Zajednice

Članak 83.

Kod stjecanja dobara unutar Zajednice, porezna osnovica utvrđuje se na osnovi istih elemenata koji se u skladu s Poglavljem 1. koriste za određivanje porezne osnovice kod isporuke istih dobara na području dotične države članice. U slučaju transakcija koje se tretiraju kao stjecanje dobara unutar Zajednice u smislu članaka 21. i 22., porezna osnovica jest kupovna cijena dotičnih dobara ili sličnih dobara ili, u nedostatku kupovne cijene, troškovna cijena određena u vrijeme isporuke.

Članak 84.

1. Države članice dužne su poduzeti potrebne mjere kako bi osigurale da trošarina koju treba platiti ili koju je platila osoba koja stječe neki proizvod unutar Zajednice

koji podliježe trošarini, bude uključena u poreznu osnovicu u skladu s člankom 78. stavkom 1. točkom (a).

2. Ako nakon stjecanja dobara unutar Zajednice osoba koja je stekla dobra ostvari povrat trošarine plaćene u državi članici u kojoj je započela otprema ili prijevoz tih dobara, porezna osnovica na odgovarajući se način umanjuje u državi članici na čijem je području stjecanje obavljeno.

POGLAVLJE 4.

Uvoz dobara

Članak 85.

Što se tiče uvoza dobara, porezna osnovica jest vrijednost za potrebe carinjenja, utvrđena prema odredbama Zajednice koje su na snazi.

Članak 86.

1. Porezna osnovica uključuje sljedeće elemente, ukoliko oni već nisu uključeni:
 - (a) poreze, carine, namete i druge naknade propisane izvan države članice uvoznice, te one koje su propisane zbog uvoza, osim PDV-a koji će se obračunati;
 - (b) nepredviđeni izdaci, kao što su provizije, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja, nastali do prvog odredišta unutar područja države članice uvoznice, kao i oni koji nastanu pri prijevozu do drugog odredišta unutar Zajednice, ako je to drugo mjesto poznato u vrijeme nastanka oporezivog događaja.
2. U smislu stavka 1. točke (b) 'prvo mjesto odredišta' označava mjesto navedeno na tovarnom listu ili bilo kojem drugom dokumentu na temelju kojega se dobra uvoze u državu članicu uvoznicu. Ako takvo mjesto u dokumentu nije navedeno, prvim mjestom odredišta smatra se mjesto prvog prijenosa tereta u državu članicu uvoznicu.

Članak 87.

Porezna osnovica ne uključuje sljedeće elemente:

- (a) sniženja cijena zbog popusta za prijevremeno plaćanje;
- (b) popuste na cijenu i rabate odobrene korisniku i obračunate u vrijeme uvoza.

Članak 88.

Ako su dobra privremeno izvezena iz Zajednice, te ponovno uvezena nakon što su izvan Zajednice popravljena, obrađena ili prilagođena, ili nakon što su sastavljena ili prerađena izvan Zajednice, države članice poduzimaju mjere kako bi osigurale da se ta dobra tretiraju u svrhu PDV-a na isti način na koji bi se tretirala da su gore navedeni popravak, obrada, prilagodba, sastavljanje ili prerada obavljani na njihovom području.

Članak 89.

Države članice koje na dan 1. siječnja 1993. nisu koristile mogućnost primjene snižene stope poreza iz članka 98. mogu propisati da kod uvoza umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta definiranih u članku 311. stavku 1. točkama (2), (3) i (4), porezna osnovica bude jednaka dijelu iznosa određenog u skladu s člancima 85., 86. i 87.

Dio iznosa iz prvog stavka određuje se na način da PDV koji treba platiti na uvoz iznosi najmanje 5% svote utvrđene u skladu s člancima 85., 86. i 87.

POGLAVLJE 5. Razne odredbe

Članak 90.

1. U slučaju poništenja, odbijanja plaćanja, ili neplaćanja cijelog ili dijela iznosa, ili ako cijena bude snižena nakon isporuke, porezna se osnovica na odgovarajući na-

čin umanjuje prema uvjetima koje odrede države članice.

2. U slučaju neplaćanja cijelog ili dijela iznosa države članice mogu odstupiti od stavka 1.

Članak 91.

1. Ako su elementi za utvrđivanje porezne osnovice pri uvozu izraženi u valuti koja nije valuta države članice u kojoj se razrezuje porez, devizni tečaj određuje se u skladu s odredbama Zajednice kojima se uređuje izračunavanje carinske vrijednosti.
2. Ako su elementi za utvrđivanje porezne osnovice za transakciju koja nije uvozna transakcija izraženi u valuti koja nije valuta države članice u kojoj se razrezuje porez, devizni tečaj koji se primjenjuje jest zadnji zabilježeni prodajni tečaj u trenutku naplativosti poreza, na najreprezentativnijem deviznom tržištu ili tržištima dotične države članice, ili tečaj utvrđen pozivanjem na to tržište ili tržišta, u skladu s postupcima koje propisuje dotična država članica.

Međutim, na neke od tih transakcija ili na određene kategorije poreznih obveznika države članice mogu primjenjivati devizni tečaj utvrđen u skladu s odredbama Zajednice koje su na snazi za izračunavanje carinske vrijednosti.

Članak 92.

3. Što se tiče troškova povratne ambalaže države članice mogu:
 - (a) isključiti te troškove iz porezne osnovice i poduzeti potrebne mjere za usklađivanje toga iznosa ako ambalaža ne bude vraćena;
 - (b) uključiti te troškove u poreznu osnovicu i poduzeti potrebne mjere za usklađivanje toga iznosa ako ambalaža bude stvarno vraćena.

GLAVA VIII. POREZNE STOPE

POGLAVLJE 1. Primjena poreznih stopa

Članak 93.

Na oporezive transakcije primjenjuje se porezna stopa koja je na snazi u vrijeme nastanka oporezivog događaja.

Međutim, u sljedećim slučajevima primjenjuje se porezna stopa koja je na snazi kada PDV postane naplativ:

- (a) u slučajevima iz članka 65. i 66.;
- (b) u slučaju stjecanja dobara unutar Zajednice;
- (c) u slučajevima uvoza dobara navedenih u članku 71. stavku 1. drugom podstavku i u članku 71. stavku 2.

Članak 94.

1. Na stjecanje dobara unutar Zajednice primjenjuje se porezna stopa koja vrijedi za isporuku sličnih dobara na području države članice.
2. Podložno mogućnosti iz članka 103. stavka 1. za primjenu snižene porezne stope na uvoz umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta, na uvoz dobara primjenjivat će se porezna stopa koja se primjenjuje na isporuku sličnih dobara na području države članice.

Članak 95.

Ako se porezna stopa mijenja države članice mogu u slučajevima iz članka 65. i 66. provesti usklađenja, kako bi uzele u obzir stopu koja se je primjenjivala u vrijeme isporuke dobara ili pružanja usluga.

Države članice mogu također donositi sve potrebne prijelazne mjere.

POGLAVLJE 2

Struktura i visina poreznih stopa

PRVI ODJELJAK

Standardna stopa

Članak 96.

Države članice primjenjuju standardnu stopu PDV-a koju utvrđuje svaka država članica kao postotak porezne osnovice, i ona je ista za isporuku dobara i za pružanje usluga.

Članak 97.

1. Od 1. siječnja 2006. do 31. prosinca 2010. standardna stopa ne smije biti niža od 15%.
2. Vijeće odlučuje, u skladu s člankom 93. Ugovora, o visini standardne stope koja će se primjenjivati nakon 31. prosinca 2010.

DRUGI ODJELJAK

Snižene stope

Članak 98.

1. Države članice mogu primjenjivati jednu ili dvije snižene stope.
2. Snižene stope primjenjuju se samo na isporuke dobara ili pružanje usluga čije su kategorije navedene u Dodatku III.
Snižene stope ne primjenjuju se na usluge iz članka 56. stavka 1. točke (k).
3. Kod primjene sniženih stopa iz stavka 1. na kategorije dobara države članice mogu se koristiti kombiniranim nazivljem kako bi precizno odredile obuhvat dotične kategorije.

Članak 99.

1. Snižene stope određuju se kao postotak porezne osnovice koji ne smije biti manji od 5%.
2. Svaka snižena stopa određuje se tako da iznos PDV-a koji se dobije njenom primjenom omogući, u normalnim okolnostima, odbitak cijelog PDV-a koji se može odbiti na temelju odredaba članka 167. do 171. i članka 173. do 177.

Članak 100.

Na temelju izvješća Komisije Vijeće, počevši od 1994., preispituje područje primjene sniženih stopa svake dvije godine.

U skladu s člankom 93. Ugovora, Vijeće može odlučiti izmijeniti popis dobara i usluga naveden u Dodatku III.

Članak 101.

Najkasnije do 30. lipnja 2007., na osnovi istraživanja koje provodi neovisna skupina ekonomskih stručnjaka, Komisija dostavlja Europskom Parlamentu i Vijeću opće izvješće o ocjenjivanju učinka primjene sniženih stopa poreza na usluge koje se pružaju lokalno, uključujući usluge restorana, poglavito u vezi s otvaranjem novih radnih mjesta, gospodarskim rastom i nesmetanim funkcioniranjem unutarnjeg tržišta.

TREĆI ODJELJAK

Posebne odredbe

Članak 102.

Države članice mogu primjenjivati sniženu stopu poreza na isporuku prirodnog plina, električne energije i grijanja na daljinu pod uvjetom da tim ne nastaje rizik narušavanja tržišnog natjecanja.

Svaka država članica koja namjerava primijeniti sniženu stopu poreza iz prvog stavka mora o tome prethodno

obavijestiti Komisiju. Komisija donosi odluku o postojanju rizika narušavanja tržišnog natjecanja. Ne donese li Komisija odluku u roku od tri mjeseca od primitka obavijesti, smatra se da rizik narušavanja tržišnog natjecanja ne postoji.

Članak 103.

1. Države članice mogu propisati da se snižena stopa poreza, ili jedna od sniženih stopa, koju primjenjuju u skladu s člancima 98. i 99., primjenjuje i na uvoz umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteti definiranih u članku 311. stavku 1. točkama (2), (3) i (4).
2. Ako se koriste mogućnošću iz stavka 1. države članice mogu primjenjivati sniženu stopu i na sljedeće transakcije:
 - (a) isporuke umjetničkih dijela, ako ih obavi njihov autor ili njegovi pravni sljednici;
 - (b) isporuke umjetničkih djela na povremenoj osnovi, ako ih obavlja porezni obveznik, osim preprodavača koji je porezni obveznik, u slučaju kada je ta umjetnička djela uvezao sam porezni obveznik, ili mu ih je isporučio njihov autor odnosno njegovi pravni sljednici, ili ako na temelju njih ima pravo na potpuni odbitak PDV-a.

Članak 104.

Austrija može, u općinama Jungholz i Mittelberg (Mali Walsertal) primjenjivati drugu standardnu stopu poreza koja je niža od odgovarajuće stope koja se primjenjuje u ostalom dijelu Austrije, ali ne smije biti niža od 15%.

Članak 105.

Portugal može na transakcije koje se obavljaju u autonomnim regijama Azori i Madeira, te na izravan uvoz u te regije primjenjivati niže stope od onih koje se primjenjuje na kopnu.

POGLAVLJE 3.

Privremene odredbe za određene radno intenzivne usluge

Članak 106.

Vijeće može, postupajući jedinstveno na prijedlog Komisije, ovlastiti države članice da najduže do 31. prosinca 2010. primjenjuje snižene stope predviđene u članku 98. na usluge navedene u Dodatku IV.

Snižene stope mogu se primjenjivati na usluge iz najviše dviju kategorija navedenih u dodatku IV.

U iznimnim slučajevima državu članicu može se ovlastiti za primjenu sniženih stopa na usluge iz triju navedenih kategorija.

Članak 107.

Usluge iz članka 106. moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- (a) moraju biti radno intenzivne;
- (b) moraju se uglavnom pružati izravno krajnjim korisnicima;
- (c) moraju biti pretežito lokalnog karaktera i ne smiju biti takve da narušavaju tržišno natjecanje.

Također mora postojati uska povezanost između nižih cijena koje proizlaze iz sniženih stopa i predvidljivog porasta potražnje i zapošljavanja. Primjena snižene stope na smije ugrožavati nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Članak 108.

Svaka država članica koja prvi put nakon 31. prosinca 2005. želi primijeniti sniženu stopu poreza na jednu ili više usluga iz članka 106. obavještava o tome Komisiju najkasnije do 31. ožujka 2006., te joj prije toga datuma dostavlja sve bitne podatke u vezi s novim mjerama koje želi uvesti, i to:

- (a) područje primjene mjera i detaljni opis dotičnih usluga;
- (b) podatke koji pokazuju da su uvjeti propisani u članku 107. ispunjeni;
- (c) podatke iz kojih se vide proračunski troškovi predviđenih mjera.

POGLAVLJE 4.

Posebne odredbe koje se primjenjuju do usvajanja konačnih postupaka

Članak 109.

Do uvođenja konačnih postupaka iz članka 402. primjenjuju se odredbe navedene u ovom poglavlju.

Članak 110.

Države članice koje su na dan 1. siječnja 1991. odobravale izuzeća s pravom na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi, ili su primjenjivale snižene stope niže od najmanje stope propisane u članku 99. mogu i dalje odobravati ta izuzeća i primjenjivati te snižene stope.

Izuzeća i snižene stope iz prvog stavka moraju biti u skladu s pravom Zajednice i moraju biti propisani iz jasno određenih socijalnih razloga i na dobrobit krajnjih korisnika.

Članak 111.

Podložno uvjetima navedenima u članku 110. stavku 2., izuzeća s pravom na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi mogu se i dalje odobravati u sljedećim slučajevima:

- (a) u Finskoj, na isporuku novina i časopisa koji se prodaju uz pretplatu, te na tiskanje publikacija koje se distribuiraju članovima korporacija koje služe općem dobru.
- (b) u Švedskoj, na isporuku novina, uključujući novine koje se čitaju preko radija i na kasetama za osobe

oštećenog vida, farmaceutske proizvode koji se prodaju bolnicama ili na recept, te na proizvodnju i druge usluge povezane s proizvodnjom, redovnih publikacija organizacija koje služe općem dobru,

Članak 112.

Ako odredbe članka 110. u Irskoj dovode do narušavanja tržišnog natjecanja u opskrbi energentima za grijanje i osvjetljavanje, Komisija može, na poseban zahtjev, ovlastiti Irsku za primjenu snižene stope poreza na takve isporuke u skladu s člancima 98. i 99.

U slučaju iz stavka 1. Irska podnosi Komisiji zahtjev zajedno sa svim potrebnim informacijama. Ne donese li Komisija odluku u roku od tri mjeseca od primanja zahtjeva smatra se da je Irska ovlaštena primjenjivati predložene snižene stope.

Članak 113.

Države članice koje su 1. siječnja 1991., u skladu s pravom Zajednice, odobravale izuzeća s pravom na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi, ili su primjenjivale snižene stope manje od najniže stope propisane u članku 99. na dobra i usluge, osim onih koje su navedene u Dodatku III., mogu primjenjivati sniženu stopu ili jednu od dviju sniženih stopa predviđenih u članku 98. na isporuke takvih dobara i pružanje usluga.

Članak 114.

1. Države članice koje su bile obvezne povećati svoju standardnu stopu koja je bila na snazi 1. siječnja 1991. za više od 2%, mogu primjenjivati sniženu stopu, manju od najniže koja je propisana u članku 99., na isporuke kategorija dobara i usluga navedenih u Dodatku III. Države članice iz prvog podstavka mogu takvu stopu primjenjivati i na usluge restorana, dječju odjeću, dječju obuću, i stanovanje.

2. Države članice ne smiju na temelju stavka 1. uvesti izuzeća s pravom na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi.

Članak 115.

Države članice koje su 1. siječnja 1991. primjenjivale sniženu stopu na usluge restorana, dječju odjeću, dječju obuću i stanovanje, mogu tu stopu i dalje primjenjivati na isporuke takvih dobara i pružanje usluga.

Članak 116.

Portugal može primjenjivati jednu od dviju sniženih stopa, predviđenih u članku 98. na usluge restorana, pod uvjetom da ta stopa nije niža od 12%.

Članak 117.

1. U svrhu primjene članka 115. Austrija može i dalje primjenjivati snižene stope poreza na usluge restorana.
2. Austrija može primjenjivati jednu od dviju sniženih stopa, predviđenih u članku 98. na iznajmljivanje nekretnina u svrhu stanovanja, pod uvjetom da ta stopa nije niža od 10%.

Članak 118.

Države članice koje su 1. siječnja 1991. primjenjivale sniženu stopu na isporuke dobara i usluga, osim onih koje su navedene u Dodatku III., mogu primjenjivati tu sniženu stopu ili jednu od dviju sniženih stopa predviđenih u članku 98. na isporuke tih dobara ili pružanje usluga, pod uvjetom da ta stopa nije niža od 12%.

Prvi stavak ne primjenjuje se na isporuku rabljenih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta ili antikviteta, definiranih u članku 311. stavku 1. točkama (1) do (4), koji podliježu porezu na dodanu vrijednost u skladu s programom oporezivanja profitne marže, predviđenog u

člancima 312. do 325. ili postupcima za oporezivanje prodaje putem javne dražbe.

Članak 119.

U svrhu primjene članka 118. Austrija može primjenjivati sniženu stopu poreza na vina koja proizvode poljoprivredni proizvođači na poljoprivrednim imanjima, pod uvjetom da ta stopa nije niža od 12%.

Članak 120.

Grčka može primjenjivati do 30% niže stope od odgovarajućih stopa koje se primjenjuju u kontinentalnoj Grčkoj za administrativna područja Lesbos, Hios, Samos, Dodekaneze i Ciklade, te na egejskim otocima Thasos, Sjeverni Sporades, Samothrake i Skiros.

Članak 121.

Države članice koje su 1. siječnja 1993. radove na osnovi ugovora smatrale isporukom dobara mogu na isporuke radova na osnovi ugovora primjenjivati stopu koja se primjenjuje na dobra dobivena nakon izvođenja tih radova.

U svrhu primjene prvog stavka, 'isporukama radova na osnovi ugovora' smatra se predaja, od strane izvođača radova naručitelju, pokretne imovine koju je izvođač radova izradio ili sastavio od materijala ili predmeta koje mu je za tu svrhu povjerio naručitelj, bez obzira je li izvođač radova ili nije sam nabavio bilo koji dio upotrijebljenog materijala.

Članak 122.

Države članice mogu primjenjivati sniženu stopu na isporuke živog bilja i drugih cvjećarskih proizvoda (uključujući lukovice, korijenje i slično, rezano cvijeće i dijelove bilja za ukrašavanje), te na isporuke ogrjevnog drva.

POGLAVLJE 5.

Privremene odredbe

Članak 123.

Češka Republika može do 31. prosinca 2007. i dalje primjenjivati sniženu stopu od najmanje 5% na sljedeće transakcije:

- (a) isporuku toplinske energije kućanstvima i malim poduzećima koja ne podliježu PDV-u za grijanje i proizvodnju tople vode, s izuzetkom sirovina za proizvodnju toplinske energije.
- (b) obavljanje građevinskih radova za stambenu izgradnju koja nije dio socijalne politike, s izuzetkom građevinskog materijala.

Članak 124.

Estonija može do 30 lipnja 2007. i dalje primjenjivati sniženu stopu od najmanje 5% na isporuku grijanja fizičkim osobama, udruženjima za izgradnju socijalnih kuća i stanova, crkvama, vjerskim zajednicama, te institucijama i tijelima koja se financiraju iz proračuna države, općina ili gradova, kao i na isporuku treseta, ogrjevnih briketa, ugljena i ogrjevnog drva fizičkim osobama.

Članak 125.

1. Cipar može do 31. prosinca 2007. i dalje odobravati izuzeća s pravom na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi za isporuke farmaceutskih proizvoda i prehrambenih proizvoda za ljudsku potrošnju, s izuzetkom sladoleda, ledenih lizaljka, smrznutog jogurta, vodenog leda i sličnih proizvoda, te začinjanih prehrambenih proizvoda (čipsa i štapića od krumpira, laganih kolačića (»puffs«) i sličnih proizvoda zapakiranih za ljudsku potrošnju bez dodatne pripreme).
2. Cipar može, do 31. prosinca 2007. ili do uvođenja konačnih postupaka navedenih u članku 402., ovisno o

tome što je prije, i dalje primjenjivati sniženu stopu od najmanje 5% na usluge restorana.

Članak 126.

Madžarska može i dalje primjenjivati sniženu stopu od najmanje 12% na sljedeće transakcije:

- (a) do 31. prosinca 2007., na isporuku ugljena, ugljenih briketa i koksa, ogrjevnog drva i drvenog ugljena, te na isporuku grijanja na daljinu;
- (b) do 31. prosinca 2007. ili do uvođenja konačnih postupaka navedenih u članku 402., ovisno o tome što je prije, na usluge restorana i prehrambene proizvode koji se prodaju u sličnim prostorima.

Članak 127.

Malta može do 1. siječnja 2010. i dalje odobravati izuzeća s pravom na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi za isporuke prehrambenih proizvoda za ljudsku potrošnju i farmaceutskih proizvoda.

Članak 128.

1. Poljska može do 31. prosinca 2007. i dalje odobravati izuzeća s pravom na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi za isporuke određenih knjiga i stručnih časopisa.
2. Poljska može do 31. prosinca 2007. ili do uvođenja konačnih postupaka navedenih u članku 402., ovisno o tome što je prije, i dalje primjenjivati sniženu stopu od najmanje 7% na usluge restorana.
3. Poljska može do 30. travnja 2008. i dalje primjenjivati sniženu stopu od najmanje 3% na isporuke prehrambenih proizvoda navedenih u točki (1) Dodatka III.
4. Poljska može do 30. travnja 2008. i dalje primjenjivati sniženu stopu od najmanje 3% na isporuke dobara i pružanje usluga koje se u pravilu koriste u poljoprivrednoj proizvodnji, ali s izuzetkom kapitalnih dobara kao

što su strojevi i zgrade, navedeni u točki (11) Dodatka III.

5. Poljska može do 31. prosinca 2007. i dalje primjenjivati sniženu stopu od najmanje 7% na pružanje usluga, koje nisu dio socijalne politike, u izgradnji, obnovi i preuređenju stambenog prostora, s izuzetkom građevinskog materijala, te na isporuku, prije prvog nastanjenja, stambenih zgrada ili dijelova stambenih zgrada navedenih u članku 12. stavku 1. točki (a).

Članak 129.

1. Slovenija može do 31. prosinca 2007. ili do uvođenja konačnih postupaka navedenih u članku 402., ovisno o tome što je prije, i dalje primjenjivati sniženu stopu od najmanje 8.5% na pripremanje obroka.
2. Slovenija može do 31. prosinca 2007. i dalje primjenjivati sniženu stopu od najmanje 5% na radove izgradnje, obnove i održavanja stambenog prostora koji nisu dio socijalne politike, s izuzetkom građevinskog materijala.

Članak 130.

Slovačka može i dalje primjenjivati sniženu stopu od najmanje 5% na sljedeće transakcije:

- (a) do 31. prosinca 2007., na obavljanje građevinskih radova za stambenu izgradnju koja nije dio socijalne politike, s izuzetkom građevinskog materijala;
- (b) do 31. prosinca 2008., na isporuku toplinske energije kućanstvima i malim poduzećima koja ne podliježu PDV-u, za grijanje i proizvodnju tople vode, s izuzetkom sirovina za proizvodnju toplinske energije.

GLAVA IX. IZUZEĆA

POGLAVLJE 1. Opće odredbe

Članak 131.

Izuzeća predviđena u poglavljima 2. do 9. primjenjuju se ne dovodeći u pitanje druge odredbe Zajednice, i u skladu s uvjetima koje države članice propisuju u svrhu osiguranja pravilne i poštene primjene tih izuzeća, te sprečavanja eventualnih utaja, izbjegavanja ili zlouporaba poreza.

POGLAVLJE 2. Izuzeća za određene djelatnosti od javnog interesa

Članak 132.

1. Države članice izuzimaju od poreza sljedeće transakcije:
 - (a) pružanje usluga od strane javnih poštanskih službâ, osim prijevoza putnika i telekomunikacijskih usluga, i isporuku pripadajućih dobara;
 - (b) bolničku i medicinsku njegu i s njima usko povezano djelatnosti koje obavljaju javnopravna tijela ili koje, u uvjetima koji su u socijalnom smislu slični uvjetima koji vrijede za javnopravna tijela, obavljaju bolnice, centri za liječenje ili medicinsku dijagnostiku i druge priznate ustanove slične vrste;
 - (c) pružanje medicinske njege u okviru bavljenja medicinskim i pomoćnim medicinskim zanimanjima, prema definiciji dotične države članice;
 - (d) isporuku ljudskih organa, krvi i mlijeka;
 - (e) pružanje usluga zubnih tehničara u okviru njihovih stručnih sposobnosti i isporuku zubnih proteza od strane zubara i zubnih tehničara;

- (f) pružanje usluga nezavisnih skupina osoba, koje obavljaju djelatnosti izuzete od PDV-a ili u odnosu na koje oni nisu porezni obveznici, njihovim članovima izravno za potrebe obavljanja tih djelatnosti, ako te skupine od svojih članova zahtijevaju samo točnu nadoknadu njihovog dijela zajedničkih troškova, pod uvjetom da takvo izuzeće ne dovodi do narušavanja tržišnog natjecanja;
- (g) pružanje usluga i isporuku dobara usko povezanih sa socijalnom skrbi i socijalnim osiguranjem, uključujući i one što ih pružaju domovi za starije osobe, od strane javnopravnih tijela i drugih organizacija koje dotične države članice priznaju kao organizacije socijalnog karaktera;
- (h) pružanje usluga i isporuku dobara usko povezanih sa zaštitom djece i mladeži, od strane javnopravnih tijela i drugih organizacija koje dotične države članice priznaju kao organizacije socijalnog karaktera;
- (i) izobrazbu djece i mladeži, školsku ili sveučilišnu izobrazbu, stručno osposobljavanje i prekvalifikaciju, uključujući i s time usko povezane usluge i dobra, koje obavljaju javnopravna tijela kojima je to cilj, ili druge organizacije koje države članice priznaju kao organizacije sa sličnim ciljevima.
- (j) nastavu koju privatno održavaju učitelji i koja obuhvaća školsku i sveučilišnu izobrazbu;
- (k) stavljanje na raspolaganje osoblja od strane vjerskih ili filozofskih ustanova za potrebe djelatnosti iz točaka (b), (g), (h) i (i) u cilju duhovne skrbi;
- (l) pružanje usluga i isporuku s njima usko povezanih dobara od strane neprofitnih organizacija koje imaju političke, sindikalne, vjerske, domoljubne, filozofske, filantropske ili građanske ciljeve, njihovim članovima u njihovom zajedničkom interesu, u zamjenu za doprinos utvrđen u skladu s njihovim pravilima, pod uvjetom da to izuzeće ne dovodi do narušavanja tržišnog natjecanja;

- (m) određene usluge usko povezane sa sportom ili tjelesnim odgojem koje pružaju neprofitne organizacije osobama koje se bave sportom ili tjelesnim odgojem;
 - (n) određene kulturne usluge i s njima usko povezana dobra, koje pružaju javnopravna tijela i druga kulturna tijela priznata od dotične države članice;
 - (o) pružanje usluga i isporuku dobara od strane organizacija čije su djelatnosti izuzete na temelju točaka (b), (g), (h), (i), (l), (m) i (n), u vezi s priredbama koje se organiziraju za prikupljanje sredstava isključivo u njihovu korist, pod uvjetom da to izuzeće ne dovede do narušavanja tržišnog natjecanja;
 - (p) pružanje usluga prijevoza bolesnim ili ozlijeđenim osobama u vozilima koja su posebno izrađena za tu svrhu, od strane propisno ovlaštenih tijela;
 - (q) djelatnosti javnog radija i televizije, osim komercijalnih djelatnosti.
2. U smislu stavka 1. točke (o) države članice mogu uvesti sva potrebna ograničenja, poglavito što se tiče broja priredaba ili iznosa primitaka koji daju pravo na izuzeće.

Članak 133.

Države članice mogu svako izuzeće predviđeno u članku 132. stavku 1. točkama (b), (g), (h), (i), (l), (m) i (n), odobravati i tijelima koja nisu javnopravna tijela, ako je u svakom pojedinačnom slučaju ispunjen jedan ili više sljedećih uvjeta:

- (a) da ta tijela sustavno ne teže ostvarivanju dobiti, a da se eventualna dobit koja se ipak ostvari ne raspodjeljuje, nego da se upotrijebi za nastavak ili poboljšanje pružanja usluga;
- (b) da tim tijelima uglavnom na dobrovoljnoj osnovi, upravljaju osobe koje nemaju izravan ili neizravan interes, bilo same ili preko posrednika, u rezultatima dotičnih djelatnosti;

(c) da ta tijela naplaćuju po cijenama koje su odobrile javne vlasti, ili cijenama koje ne premašuju te odobrene cijene ili, ako je riječ o uslugama koje ne podliježu odobravanju cijena, cijenama nižim od onih koje za slične usluge naplaćuju komercijalna poduzeća koja podliježu PDV-u;

(d) da ta izuzeća ne narušavaju tržišno natjecanje na štetu poslovnih poduzeća koja podliježu PDV-u.

Države članice koje su, u skladu s Dodatkom E Direktive 77/388/EEZ-a, na dan 1. siječnja 1989. naplaćivale PDV na transakcije iz članka 132. stavka 1. točaka (m) i (n), mogu također primjenjivati uvjete predviđene u prvom stavku točki (d), ako se za navedene isporuke dobara ili pružanje usluga od strane javnopravnih tijela odobrava izuzeće.

Članak 134.

Za isporuke dobara ili pružanje usluga ne odobrava se izuzeće predviđeno u članku 132. stavku 1. točkama (b), (g), (h), (i), (l), (m) i (n) ako:

(a) te isporuke dobara odnosno pružanje usluga nisu neophodni za izuzete transakcije;

(b) je njihova osnovna svrha ostvarenje dodatnih prihoda za dotično tijelo, obavljanjem transakcija koje izravno konkuriraju onima komercijalnih poduzeća koja podliježu PDV-u.

POGLAVLJE 3.

Izuzeća za ostale djelatnosti

Članak 135.

1. Države članice izuzimaju sljedeće transakcije:

(a) transakcije osiguranja i reosiguranja, uključujući i s njima povezane usluge koje pružaju posrednici i zastupnici osiguranja;

(b) odobravanje i ugovaranje kredita, te upravljanje kreditom od strane osobe koja ga odobrava;

- (c) ugovaranje ili bilo kakvo trgovanje kreditnim jamstvima i drugim vrijednosnim papirima za novac, te upravljanje kreditnim jamstvima od strane osobe koja odobrava kredit;
- (d) transakcije, uključujući i posredovanje, u vezi s depozitnim i tekućim računima, plaćanjima, doznakama, dugovima, čekovima i drugim prenosivim instrumentima, ali isključujući naplatu duga;
- (e) transakcije, uključujući i posredovanje, u vezi s valutom, novčanicama i kovanicama koje se koriste kao zakonsko sredstvo plaćanja, s izuzetkom kolekcionarskih predmeta, tj. zlatnog i srebrnog kovanog novca i kovanica od drugih metala ili novčanica koje se u pravilu ne koriste kao zakonsko sredstvo plaćanja, odnosno kovanica od numizmatičkog značaja;
- (f) transakcije, uključujući i posredovanje, ali ne i upravljanje i pohranu, u vezi s dionicama, udjelima u trgovačkim društvima ili udrugama, obveznicama i drugim vrijednosnim papirima, s izuzetkom dokumenata kojima se utvrđuje vlasništvo nad dobrima, te prava ili vrijednosnih papira navedenih u članku 15. stavku 2.;
- (g) upravljanje posebnim investicijskim fondovima, u skladu s njihovom definicijom u državama članicama;
- (h) isporuku poštanskih maraka po nominalnoj vrijednosti, za poštanske usluge unutar područja zemlje, te biljega i drugih sličnih maraka;
- (i) klađenje, lutriju i druge oblike kockanja, podložno uvjetima i ograničenjima koja utvrđuje svaka država članica;
- (j) isporuku zgrada ili njihovih dijelova i zemljišta na kojem se one nalaze, osim isporuke iz članka 12. stavka 1. točke (a);
- (k) isporuku neizgrađenog zemljišta, osim građevinskog zemljišta iz članka 12. stavka 1. točke (b);

- (l) davanje u zakup ili iznajmljivanje nekretnina.
2. Od izuzeća iz stavka 1. točke (l) isključeno je sljedeće:
- (a) pružanja smještaja, definiranog u zakonima država članica, u hotelskom sektoru ili u sektorima sa sličnom djelatnošću, uključujući smještaj u kampovima za odmor ili na mjestima uređenima za kampiranje;
 - (b) iznajmljivanje prostora i mjesta za parkiranje vozila;
 - (c) iznajmljivanje trajno instalirane opreme i strojeva;
 - (d) iznajmljivanje sefova.
- Države članice mogu predvidjeti dodatne iznimke glede opsega izuzeća iz stavka 2. točke (l).

Članak 136.

Države članice izuzimaju sljedeće transakcije:

- (a) isporuku dobara koja se isključivo koriste za djelatnost izuzetu na temelju članka 132., 135., 371., 375., 376. i 377. članka 378. stavka 2., članka 379. stavka 2. i članka 380. do 390., ako za ta dobra ne postoji pravo na odbitak;
- (b) isporuku dobara ako za njihovo stjecanje ili primjenu nije postojalo pravo na odbitak PDV-a u na temelju članka 176.

Članak 137.

1. Države članice mogu poreznim obveznicima dati pravo da se opredijele za oporezivanje u vezi sa sljedećim transakcijama:
- (a) financijskim transakcijama iz članka 135. stavka 1. točaka (b) do (g);
 - (b) isporukom zgrada ili njihovih dijelova, i zemljišta na kojem se one nalaze, osim isporuke iz članka 12. stavka 1. točke (a);
 - (c) isporukom neizgrađenog zemljišta, osim građevinskog zemljišta iz članka 12. stavka 1. točke (b);
 - (d) davanjem u zakup ili iznajmljivanjem nekretnina.

2. Države članice propisuju detaljna pravila o korištenju prava na izbor iz stavka 1.
Države članice mogu ograničiti opseg tog prava na izbor.

POGLAVLJE 4.

Izuzeća za transakcije unutar Zajednice

PRVI ODJELJAK

Izuzeća koja se odnose na isporuku dobara

Članak 138.

1. Države članice izuzimaju isporuku dobara otpremljenih ili prevezenih na neko odredište izvan njihovog područja, ali unutar Zajednice, od strane prodavača ili osobe koja stječe ta dobra odnosno u njihovo ime, za drugog poreznog obveznika ili pravnu osobu koja nije porezni obveznik, a koji djeluju kao takvi u državi članici koja nije država članica u kojoj je započela otprema ili prijevoz tih dobara.
2. Osim isporuke dobara iz stavka 1., države članice izuzimaju sljedeće transakcije:
 - (a) isporuke novih prijevoznih sredstava, otpremljenih ili prevezenih do korisnika na neko odredište izvan njihovog područja, ali unutar Zajednice, od strane prodavača ili korisnika odnosno u njihovo ime, za porezne obveznike ili pravne osobe koje nisu porezni obveznici, čija stjecanja dobara unutar Zajednice ne podliježu PDV-u u skladu s člankom 3. stavkom 1., ili za nekog drugog poreznog obveznika;
 - (b) isporuke proizvoda koji podliježu trošarinama, otpremljenih ili prevezenih do korisnika na neko odredište izvan njihovog područja, ali unutar Zajednice, od strane prodavača ili korisnika odnosno u njihovo ime, za porezne obveznike ili pravne osobe koje nisu porezni obveznici, a čija stjecanja dobara unutar Zajednice, osim proizvoda na koje se plaća

trošarina, ne podliježu PDV-u u skladu s člankom 3. stavkom 1., ako su ti proizvodi otpremljeni ili prevezeni u skladu s člankom 7. stavcima 4. i 5. ili člankom 16. Direktive 92/12/EEZ-a.

- (c) isporuke dobara, koje se sastoje u prijevozu u drugu državu članicu, za koje bi postojalo pravo na izuzeće prema stavku 1. i točkama (a) i (b), da su obavljene u ime drugog poreznog obveznika.

Članak 139.

1. Izuzeće predviđeno u članku 138. stavku 1. ne vrijedi za isporuku dobara od strane poreznih obveznika koji su obuhvaćeni izuzećem za mala poduzeća, predviđenim u člancima 282. do 292.

To izuzeće također ne vrijedi za isporuke dobara poreznim obveznicima, ili pravnim osobama koje nisu porezni obveznici, čija stjecanja dobara unutar Zajednice ne podliježu PDV-u u skladu s člankom 3. stavkom 1.

2. Izuzeće iz članka 138. stavka 2. točke (b) ne vrijedi za isporuke proizvoda koji podliježu trošarinama od strane poreznih obveznika koji su obuhvaćeni izuzećem za mala poduzeća predviđenim u člancima 282. do 292.
3. Izuzeće iz članka 138. stavka 1. i stavka 2. točaka (b) i (c) ne vrijedi za isporuke dobara koje podliježu PDV-u u skladu s programom oporezivanja profitne marže, predviđenim u člancima 312. do 325., ili posebnim postupcima prodaje putem javne dražbe.

Izuzeće iz članka 138. stavka 1. i stavka 2. točke (c) ne vrijedi za isporuku rabljenih prijevoznih sredstava, prema definiciji iz članka 327. stavka 3., koje podliježu PDV-u u skladu s prijelaznim postupcima za rabljena prijevozna sredstva.

Izuzeća za stjecanje dobara unutar Zajednice

Članak 140.

Države članice izuzimaju sljedeće transakcije:

- (a) stjecanje unutar Zajednice dobara čija bi isporuka od strane poreznih obveznika bila u svim slučajevima izuzeta od PDV-a na njihovom području;
- (b) stjecanje unutar Zajednice dobara čiji bi uvoz u svim slučajevima bio izuzet na temelju s članka 143. točaka (a), (b) i (c), te točaka (e) do (l);
- (c) stjecanje dobara unutar Zajednice, ako bi, prema člancima 170. i 171., osoba koja ta dobra stječe imala u svim slučajevima pravo na povrat cijelog PDV-a koji bi trebalo platiti u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom (b).

Članak 141.

Svaka država članica poduzima posebne mjere kako bi osigurala da se PDV ne naplaćuje na stjecanje dobara unutar Zajednice na njenom području, obavljeno u skladu s člankom 40., ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) stjecanje dobara obavljeno je od strane poreznog obveznika koji nema poslovni nastan u dotičnoj državi članici ali je registriran za potrebe PDV-a u nekoj drugoj državi članici;
- (b) stjecanje dobara obavljeno je, u svrhu njihove naknadne isporuke, u dotičnoj državi članici od strane poreznog obveznika iz točke (a);
- (c) dobra koja je porezni obveznika iz točke (a) tako stekao izravno se otpremaju ili prevoze iz države članice koja nije država članica u kojoj je on registriran za potrebe PDV-a, do osobe kojoj on treba naknadno obaviti isporuku;
- (d) osoba kojoj se dobra naknadno isporučuju drugi je porezni obveznik ili pravna osoba koja nije porezni obveznik, a registrirani su za potrebe PDV-a u dotičnoj državi članici.

- (e) osoba iz točke (d) određena je, u skladu s člankom 197., kao osoba dužna platiti PDV na isporuku koju je obavio porezni obveznik bez poslovnog nastana u državi članici u kojoj treba platiti porez.

TREĆI ODJELJAK

Izuzeća za određene usluge prijevoza

Članak 142.

Države članice izuzimaju prijevoz dobara do otoka koji čine autonomne regije Azore i Madeiru i natrag, te prijevoz dobara između tih otoka.

POGLAVLJE 5.

Izuzeća pri uvozu

Članak 143.

Države članice izuzimaju sljedeće transakcije:

- (a) konačni uvoz dobara čija bi isporuka od strane poreznog obveznika bila u svim slučajevima izuzeta unutar njihovih područja;
- (b) konačni uvoz dobara reguliran Direktivama Vijeća 69/169/EEZ-a¹, 83/181/EEZ-a² i 2006/79/EZ-a³;

-
- 1 Direktiva Vijeća 69/169/EEZ-a od 28. svibnja 1969. o usklađivanju odredaba propisanih zakonom, uredbom ili administrativnom mjerom, koje se odnose na izuzeće od poreza na promet i trošarina na uvoz na međunarodnim putovanjima (SL L 133, 4. lipnja 1969., str. 6.). Direktiva posljednji put izmijenjena Direktivom 2005/93/EZ-a (SL L 346, 29. prosinca 2005., str. 16.).
 - 2 Direktiva Vijeća 83/181/EEZ-a, 28. ožujka 1983. kojom se određuje područje primjene članka 14. stavka 1. točke (d) Direktive 77/388/EEZ-a u vezi s izuzećem od poreza na dodanu vrijednost na konačni uvoz određenih dobara (SL L 105, 23. travnja 1983., str. 38.). Direktiva posljednji put izmijenjena Aktom o pristupanju iz 1994.
 - 3 Direktiva Vijeća 2006/79/EEZ-a od 5. listopada 2006. o izuzeću od poreza za male pošiljke nekomercijalnog karaktera iz trećih zemalja (kodicirana verzija) (SL L 286, 17. listopada 2006., str. 15.).

- (c) konačni uvoz dobara, u slobodnom prometu iz trećeg područja koje čini dio carinskog područja Zajednice, za koja bi postojalo pravo na izuzeće prema točki (b) da su uvezena u smislu članka 30. stavka 1.;
- (d) uvoz dobara otpremljenih ili prevezenih iz trećeg područja ili treće zemlje u državu članicu koja nije država članica u kojoj završava otprema ili prijevoz tih dobara, ako je isporuka takvih dobara od strane uvoznika koji je prema članku 201. određen ili priznat kao osoba dužna platiti PDV, izuzeta na temelju članka 138.;
- (e) ponovni uvoz dobara, od strane osobe koja ih je izvezla, u stanju u kojem su bila izvezena, ako su ta dobra oslobođena plaćanja carine;
- (f) uvoz dobara, na temelju diplomatskih i konzularnih sporazuma, ako su ona izuzeta od plaćanja carine;
- (g) uvoz dobara od strane međunarodnih tijela koje takvima priznaju javne vlasti države članice–domaćina, ili članova takvih tijela, u granicama i pod uvjetima propisanim međunarodnim konvencijama o osnivanju tih tijela, ili sporazumima o njihovom sjedištu;
- (h) uvoz dobara u države članice koje su stranke Sjevernoatlantskog ugovora, od strane oružanih snaga drugih država koje su članice toga saveza, za upotrebu tim snagama ili civilnom osoblju koje ih prati, ili za snabdijevanje njihovih menza ili kantina, ako takve snage sudjeluju u zajedničkim obrambenim akcijama;
- (i) uvoz dobara od strane oružanih snaga Ujedinjenog Kraljevstva stacioniranih na otoku Cipru, prema Ugovoru o osnivanju Republike Cipra od 16. kolovoza 1960., za upotrebu tim snagama ili civilnom osoblju koje ih prati, ili za snabdijevanje njihovih menza ili kantina;

- (j) uvoz ulova u luke, od strane ribarskih poduzeća koja se bave morskim ribolovom, neprerađenog ili nakon što je prošao konzerviranje za prodaju, ali prije isporuke;
- (k) uvoz zlata od strane središnjih banaka;
- (l) uvoz plina putem sustava za distribuciju prirodnog plina, ili električne energije.

Članak 144.

Države članice izuzimaju pružanje usluga koje se odnose na uvoz dobara, ako je vrijednost takvih usluga uključena u poreznu osnovicu u skladu s člankom 86. stavkom 1. točkom (b).

Članak 145.

1. Komisija po potrebi dostavlja Vijeću, što je prije moguće, prijedloge za točno određivanje područja primjene izuzeća predviđenih u člancima 143. i 144., i utvrđivanje detaljnih pravila za njihovu primjenu.
2. Do stupanja na snagu pravila iz stavka 1. države članice mogu zadržati svoje nacionalne propise.
Države članice mogu uskladiti svoje nacionalne propise kako bi smanjile narušavanje tržišnog natjecanja, a poglavito kako bi spriječile neoporezivanje ili dvostruko oporezivanje unutar Zajednice.
Države članice mogu primjenjivati sve administrativne postupke koje smatraju najprikladnijima za postizanje izuzeća.
3. Države članice obavještavaju Komisiju, koja obavještava druge države članice, o odredbama svojeg nacionalnog prava koje su na snazi, ukoliko je o tome još nisu obavijestile, kao i o mjerama koje donose u skladu sa stavkom 2.

POGLAVLJE 6.

Izuzeća pri izvoza

Članak 146.

1. Države članice izuzimaju sljedeće transakcije:
 - (a) isporuku dobara otpremljenih ili prevezenih na odredište izvan Zajednice, od strane ili u ime prodavača;
 - (b) isporuku dobara otpremljenih ili prevezenih na odredište izvan Zajednice, od strane ili u ime kupca koji nema poslovni nastan na njihovom području, osim isporuke dobara koja preveze sâm kupac radi opremanja, snabdijevanja gorivom ili opskrbe brodova za odmor, privatnih zrakoplova ili bilo kojeg drugog prijevoznog sredstva za privatnu uporabu;
 - (c) isporuku dobara ovlaštenim tijelima koja ih izvoze iz Zajednice, u okviru njihovih humanitarnih, dobrotvornih ili obrazovnih djelatnosti izvan Zajednice;
 - (d) pružanje usluga koje se sastoje u radovima na pokretnoj imovini stečenoj ili uvezenoj u svrhu obavljanja tih radova unutar Zajednice, koju iz Zajednice otpremi ili odveze pružatelj usluga ili korisnik koji nema poslovni nastan na području tih država članica, odnosno treća osoba u njihovo ime;
 - (e) pružanje usluga, uključujući prijevoz i pripadajuće pomoćne usluge, ali bez pružanja usluga koje su izuzete na temelju članka 132. i 135., ako su one izravno povezane s izvozom ili uvozom dobara obuhvaćenih člankom 61. i člankom 157. stavkom 1. točkom (a).
2. Izuzeće predviđeno u stavku 1. točki (c) može se odobriti u obliku povrata PDV-a.

Članak 147.

1. Ako se isporuka dobara iz članka 146. stavka 1. točke (b) odnosi na dobra koja se nose u osobnoj prtljazi putnika, izuzeće vrijedi samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) da putnik nema poslovni nastan u Zajednici;
 - (b) da se dobra prevoze na odredište izvan Zajednice prije završetka trećeg mjeseca nakon mjeseca u kojoj je obavljena isporuka;
 - (c) da je ukupna vrijednost isporuke, uključujući PDV, veća od EUR 175 ili protuvrijednosti toga iznosa u nacionalnoj valuti koja se određuje jednom godišnje primjenom tečaja koji vrijedi zadnjeg dana listopada, a stupa na snagu 1. siječnja sljedeće godine.

Međutim, države članice mogu izuzeti isporuku čija je ukupna vrijednost manja od iznosa navedenog u prvom podstavku točki (c).
2. U smislu stavka 1. 'putnik koji nema poslovni nastan u Zajednici' označava putnika čije prebivalište ili uobičajeno boravište nije unutar Zajednice. U tom slučaju, 'žprebivalište ili uobičajeno boravište' označava mjesto upisano kao takvo u putovnicu, osobnu iskaznicu ili drugi dokument koji država članica na čijem se području obavlja isporuka priznaje kao identifikacijsku ispravu.

Dokaz o izvozu dostavlja se u obliku računa ili drugog dokumenta umjesto njega, potvrđenih od strane carinarnice na području gdje su ta dobra napustila Zajednicu.

Svaka država članica šalje Komisiji primjerke pečata kojima se koristi za potvrđivanje spomenuto u drugom podstavku. Komisija prosljeđuje te informacije poreznim vlastima drugih država članica.

POGLAVLJE 7.

Izuzeća koja se odnose na međunarodni prijevoz

Članak 148.

Države članice izuzimaju sljedeće transakcije:

- (a) isporuku dobara za snabdijevanje gorivom i opskrbu plovila koja se koriste za plovidbu na otvorenom moru i prijevoz putnika uz naknadu, za potrebe komercijalnih, industrijskih ili ribarskih djelatnosti, za spašavanje odnosno pomoć na moru, ili za ribarenje uz obalu, s izuzetkom, što se tiče plovila za ribarenje uz obalu, opskrbe plovila;
- (b) isporuku dobara za snabdijevanje gorivom i opskrbu ratnih brodova, koji su obuhvaćeni Kombineranom nomenklaturom (KN) pod oznakom 8906 10 00, koji napuštaju njihovo područje ploveći prema lukama ili sidrištima izvan dotične države članice;
- (c) isporuku, preinaku, popravak, održavanje, iznajmljivanje i unajmljivanje plovila iz točke (a), te isporuku, iznajmljivanje popravak i održavanje opreme, uključujući i opremu za ribarenje, koja je ugrađena u njih ili se na njima koristi;
- (d) pružanje usluga, osim onih koje se spominju u točki (c), u cilju zadovoljavanja izravnih potreba u vezi s plovilima iz točke (a) ili s njihovim teretom;
- (e) isporuku dobara za snabdijevanje gorivom i opskrbu zrakoplova kojima se koriste zračni prijevoznici uz plaćanje uglavnom na međunarodnim linijama;
- (f) isporuku, preinaku, popravak, održavanje, iznajmljivanje i unajmljivanje zrakoplova iz točke (e), te isporuku, iznajmljivanje popravak i održavanje opreme koja je ugrađena u njih ili se u njima koristi;

- (g) pružanje usluga, osim onih koje se spominju u točki (f), u cilju zadovoljavanja izravnih potreba u vezi sa zrakoplovima iz točke (e) ili s njihovim teretom.

Članak 149.

Portugal može tretirati pomorski i zračni prijevoz između otoka koji čine autonomne regije Azore i Madeiru, te između tih regija i kopna, kao međunarodni prijevoz.

Članak 150.

1. Komisija po potrebi dostavlja Vijeću, što je prije moguće, prijedloge za točno određivanje područja primjene izuzeća predviđenih u članku 148., te za utvrđivanje detaljnih pravila za njihovu primjenu.
2. Do stupanja na snagu određaba iz stavka 1. države članice mogu ograničiti područje primjene izuzeća predviđenog u članku 148. točkama (a) i (b).

POGLAVLJE 8.

Izuzeća za određene transakcije koje se tretiraju kao izvoz

Članak 151.

1. Države članice izuzimaju sljedeće transakcije:
 - (a) isporuku dobara i pružanje usluga na temelju diplomatskih i konzularnih sporazuma;
 - (b) isporuku dobara i pružanje usluga međunarodnim tijelima koje kao takve priznaju javne vlasti države članice domaćini, i članovima takvih tijela, u granicama i pod uvjetima propisanim međunarodnim konvencijama o osnivanju tih tijela, ili sporazumima o njihovom sjedištu;
 - (c) isporuku dobara i pružanje usluga unutar države članice koja je stranka Sjevernoatlantskog ugovora, namijenjenih ili oružanim snagama drugih država koje su stranke toga ugovora za korištenje tim snagama

ma, odnosno civilnom osoblju koje ih prati, ili za snabdijevanje njihovih menza ili kantina, ako takve snage sudjeluju u zajedničkim obrambenim akcijama;

(d) isporuku dobara i pružanje usluga drugoj državi članici namijenjenih oružanim snagama bilo koje države koja je stranka Sjevernoatlantskog ugovora, osim same države odredišta, za korištenje tim snagama, odnosno civilnom osoblju koje ih prati, ili za snabdijevanje njihovih menza ili kantina, ako takve snage sudjeluju u zajedničkim obrambenim akcijama;

(e) isporuku dobara i pružanje usluga oružanim snagama Ujedinjenog Kraljevstva stacioniranim na otoku Cipru, prema Ugovoru o osnivanju Republike Cipra od 16. kolovoza 1960., za upotrebu tim snagama ili civilnom osoblju koje ih prati, ili za snabdijevanje njihovih menza ili kantina.

Do usvajanja zajedničkih pravila oporezivanja, izuzeća iz prvog podstavka podliježu ograničenjima koje propisuje država članica–domaćin.

2. U slučajevima kada dobra nisu otpremljena ili odvezena iz države članice u kojoj je obavljena isporuka, te u slučaju pružanja usluga, izuzeća se mogu odobravati u obliku povrata PDV–a.

Članak 152.

Države članice izuzimaju isporuku zlata središnjim bankama.

POGLAVLJE 9.

Izuzeća za pružanje usluga posrednika

Članak 153.

Države članice izuzimaju pružanje usluga posrednika koji djeluju u ime i za račun drugih osoba, ako oni sudjeluju

u transakcijama iz poglavlja 6., 7. i 8., ili transakcijama koje se obavljaju izvan Zajednice.

Izuzeće iz prvog stavka ne vrijedi za putničke agencije koje u ime i za račun putnika pružaju usluge u drugim državama članicama.

POGLAVLJE 10.

Izuzeća za transakcije koje se odnose na međunarodnu trgovinu

PRVI ODJELJAK

Carinska skladišta, skladišta koja nisu carinska i slični postupci

Članak 154.

U smislu ovog odjeljka 'skladišta koja nisu carinska skladišta' označavaju, u slučaju proizvoda koji podliježu trošarinama, mjesta definirana kao porezna skladišta prema članku 4. točki (b) Direktive Vijeća 92/12/EEZ-a, a u slučaju dobara koja ne podliježu trošarinama, mjesta koja države članice definiraju kao takva.

Članak 155.

Ne dovodeći u pitanje ostale porezne odredbe Zajednice, države članice mogu, nakon konzultacija s Odborom za PDV, poduzimati posebne mjere u cilju izuzimanja svih ili nekih transakcija spomenutih u ovom odjeljku, pod uvjetom da one nisu namijenjene za krajnje korištenje i/ili finalnu potrošnju i da iznos PDV-a koji treba platiti nakon prestanka primjene postupaka ili situacija navedenih u ovom odjeljku, odgovara iznosu poreza koji bi trebalo platiti da je na svaku od tih transakcija obračunat porez unutar njihovog područja.

Članak 156.

1. Države članice mogu izuzeti sljedeće transakcije:
 - (a) isporuke dobara namijenjenih za prijavu na carini i, po potrebi, privremeno skladištenje;

- (b) isporuke dobara namijenjenih smještaju u slobodnu zonu ili slobodno skladište;
 - (c) isporuke dobara namijenjenih da budu podvrgnuta postupcima carinskog skladištenja ili postupcima aktivnog oplemenjivanja;
 - (d) isporuke dobara namijenjenih da budu puštena u teritorijalne vode radi ugrađivanja u platforme za bušenje ili proizvodnju, za potrebe gradnje, popravka, održavanja, rekonstrukcije ili opremanja takvih platformi, ili radi povezivanja takvih platformi za bušenje ili proizvodnju s kopnom;
 - (e) isporuke dobara namijenjenih da budu puštena u teritorijalne vode radi snabdijevanja gorivom i opskrbljivanja platformi za bušenje ili proizvodnju.
2. Mjesta iz stavka 1. jesu mjesta određena kao takva carinskim odredbama Zajednice koje su na snazi.

Članak 157.

1. Države članice mogu izuzeti sljedeće transakcije:
- (a) uvoz dobara namijenjenih da budu podvrgnuta postupcima skladištenja koje nije carinsko skladištenje;
 - (b) isporuku dobara namijenjenih da, na njihovom području, budu podvrgnuta postupcima skladištenja koje nije carinsko skladištenje.
2. Države članice ne smiju predvidjeti druge postupke skladištenja osim carinskog skladištenja za dobra koja ne podliježu trošarinama, ako su ta dobra namijenjena isporuci u fazi maloprodaje.

Članak 158.

1. Odstupajući od članka 157. stavka 2., države članice mogu predvidjeti druge postupke skladištenja, osim carinskog skladištenja, u sljedećim slučajevima:
- (a) ako su dobra namijenjena trgovinama oslobođenima poreza, za isporuku dobara koja će se nositi u

- osobnoj prtljazi putnika koji putuju zrakoplovima ili morem na treća područja ili u treće zemlje, ako je takva isporuka izuzeta na temelju članka 146. stavka 1. točke (b);
- (b) ako su dobra namijenjena poreznim obveznicima za isporuku putnicima u zrakoplovima ili brodovima tijekom leta ili plovidbe morem, ako se mjesto dolaska nalazi izvan Zajednice;
 - (c) ako su dobra namijenjena poreznim obveznicima za obavljanje isporuka koje su izuzete od PDV-a na temelju članka 151.
2. Ako države članice koriste mogućnost izuzeća predviđenu u stavku 1. točki (a), one poduzimaju mjere potrebne za osiguranje pravilne i poštene primjene tog izuzeća i sprečavanje utaje, izbjegavanja ili zlouporabe poreza.
 3. U smislu stavka 1. točke (a) žrtgovina oslobođena poreza' označava svaku trgovinu koja se nalazi na aerodromu ili u luci i koja ispunjava uvjete propisane od nadležnih javnih tijela.

Članak 159.

Države članice mogu izuzeti pružanje usluga koje se odnose na isporuku dobara iz članka 156., članka 157. stavka 1. točke (b) i članka 158.

Članak 160.

1. Države članice mogu izuzeti sljedeće transakcije:
 - (a) isporuke dobara i pružanje usluga na mjestima navedenima u članku 156. stavku 1., ako jedna od tamo navedenih situacija još uvijek postoji unutar njihovog područja;
 - (b) isporuke dobara i pružanje usluga na mjestima navedenima u članku 157. stavku 1. točki (b) i članku 158. , ako jedna od situacija navedenih u članku 157. stavku 1. točki (b) i članku 158. stavku 1. još uvijek postoji unutar njihovog područja.

2. Ako koriste mogućnost predviđenu u stavku 1. točki (a) za transakcije obavljene u carinskim skladištima, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi propisale postupke skladištenja koje nije carinsko skladištenje, a koji bi omogućili primjenu stavka 1. točke (b) na iste transakcije kada se one odnose na dobra navedena u Dodatku V. i kada se obavljaju u skladištima koja nisu carinska skladišta.

Članak 161.

Države članice mogu izuzeti isporuku sljedećih dobara i pružanje s njima povezanih usluga:

- (a) isporuku dobara iz članka 30. stavka 1. za vrijeme dok podliježu postupcima privremenog uvoza s potpunim izuzećem od uvozne carine, ili postupcima provoza strane robe;
- (b) isporuku dobara iz članka 30. stavka 2. za vrijeme dok podliježu postupcima provoza domaće robe kroz Zajednicu, spomenutima u članku 276.

Članak 162.

Ako koriste mogućnost predviđenu u ovom odjeljku, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se na stjecanje dobara unutar Zajednice, namijenjenih da budu podvrgnuta jednom od postupaka ili jednoj od situacija spomenutih u članku 156., članku 157. stavku 1. točki (b) i članku 158., primjenjuju iste odredbe kao i na isporuku dobara obavljenu pod istim uvjetima unutar njihovog područja.

Članak 163.

Prestanu li se na dobra primjenjivati postupci ili situacije iz ovog odjeljka, te dođe do uvoza u smislu članka 61., država članica uvoznica poduzima potrebne mjere za sprečavanje dvostrukog oporezivanja.

Transakcije izuzete radi izvoza i u okviru trgovine
između država članica

Članak 164.

1. Države članice mogu, nakon konzultacija s Odborom za PDV, izuzeti sljedeće transakcije obavljene od strane poreznog obveznika ili namijenjene poreznom obvezniku, do iznosa koji odgovara vrijednosti izvoza te osobe tijekom prethodnih 12 mjeseci:
 - (a) stjecanje dobara unutar Zajednice od strane poreznog obveznika, te uvoz odnosno isporuku dobara poreznom obvezniku koji ih namjerava izvesti iz Zajednice u stanju u kojem se nalaze ili nakon obrade;
 - (b) pružanje usluga povezanih s izvoznom djelatnošću tog poreznog obveznika.
2. Ako koriste mogućnost izuzeća iz stavka 1., države članice, nakon konzultacija s Odborom za PDV, primjenjuju to izuzeće i na transakcije koje se odnose na isporuke koje je obavio porezni obveznik prema uvjetima iz članka 138., do iznosa koji odgovara vrijednosti isporuka koje je ta osoba obavila prema istim uvjetima tijekom prethodnih dvanaest mjeseci.

Članak 165.

Države članice mogu odrediti zajednički najviši iznos transakcija koje se izuzimaju prema članku 164.

TREĆI ODJELJAK
Zajedničke odredbe u vezi s Prvim i Drugim
odjeljkom

Članak 166.

Komisija po potrebi dostavlja Vijeću, što je prije moguće, prijedloge u vezi sa zajedničkim postupcima primjene PDV-a na transakcije iz Prvog i Drugog odjeljka.

**GLAVA X.
ODBITAK POREZA**

POGLAVLJE 1.

Podrijetlo i opseg prava na odbitak poreza

Članak 167.

Pravo na odbitak nastaje kada porez koji se može odbiti postane naplativ.

Članak 168.

Ukoliko dobra i usluge koristi za potrebe svojih oporezivih transakcija, porezni obveznik ima pravo, u državi članici u kojoj obavlja te transakcije, odbiti od PDV-a koji je obvezan platiti:

- (a) PDV koji treba platiti ili koji je plaćen u toj državi članici za dobra i usluge koje mu je isporučio ili koje će mu isporučiti drugi porezni obveznik;
- (b) PDV koji treba platiti u vezi s transakcijama koje se tretiraju kao isporuke dobara ili pružanje usluga u skladu s člankom 18. točkom (a) i člankom 27.;
- (c) PDV koji treba platiti u vezi sa stjecanjem dobara unutar Zajednice u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom (b) alinejom (i);

- (d) PDV koji treba platiti u vezi s transakcijama koje se tretiraju kao stjecanje unutar Zajednice u skladu s člancima 21. i 22.;
- (e) PDV koji treba platiti ili koji je plaćen za uvoz dobara u tu državu članicu.

Članak 169.

Osim na odbitak iz članka 168., porezni obveznik ima pravo na odbitak PDV-a iz tog članka ukoliko se dobra i usluge koriste u svrhu:

- (a) transakcija koje se odnose na djelatnosti iz članka 9. stavka 1. drugog podstavka, koje se obavljaju izvan države članice u kojoj taj porez treba platiti ili je plaćen, a za koje bi postojalo pravo na odbitak PDV-a da su obavljene unutar područja zemlje;
- (b) transakcija koje su izuzete na temelju članka 138., 142. i 144., članka 146. do 149., članka 151., 152., 153. i 156. članka 157. stavka 1. točke (b), članka 158. do 161. i članka 164.;
- (c) transakcija izuzetih na temelju članka 135. stavka 1. točaka (a) do (f), ako korisnik ima poslovni nastan izvan Zajednice ili ako se te transakcije izravno odnose na dobra namijenjena izvozu iz Zajednice.

Članak 170.

Svi porezni obveznici koji, u smislu članka 1. Direktive 79/1072/EEZ-a, članka 1. Direktive 86/560/EEZ-a* i članka

* Osmo direktiva Vijeća 79/1072/EEZ-a od 6. prosinca 1979. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na poreze na promet — rješenja za povrat poreza na dodanu vrijednost poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan na području dotične zemlje (SL L 27. prosinca 1979, str. 11.). Direktiva posljednji put izmijenjena i dopunjena Aktom o pristupanju iz 2003.

Trinaesta direktiva Vijeća 86/560/EEZ-a od 17. studenoga 1986. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na poreze na promet — rješenja za povrat poreza na dodanu vrijednost poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan na području Zajednice (SL L 326, 21. studenoga 1986., str. 40.).

171. ove direktive, nemaju poslovni nastan u državi članici u kojoj kupuju dobra i usluge ili u koju uvoze dobra koja podliježu PDV-u imaju pravo na povrat tog PDV-a ukoliko se ta dobra i usluge koriste u svrhu:

- (a) transakcija iz članka 169.;
- (b) transakcija za koje porez plaća isključivo korisnik u skladu s člancima 194. do 197. i članka 199.

Članak 171.

1. PDV se vraća poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan u državi članici u kojoj kupuju dobra i usluge ili u koju uvoze dobra koja podliježu PDV-u, ali imaju poslovni nastan u drugoj državi članici, u skladu s detaljnim provedbenim pravilima propisanim u Direktivi 79/1072/EEZ-a;
Porezni obveznici iz članka 1. Direktive 79/1072/EEZ-a također će se, u svrhu primjene te direktive, smatrati poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan u dotičnoj državi članici, ako su u državi članici u kojoj kupuju dobra i usluge ili u koju uvoze dobra koja podliježu PDV-u isporučivali dobra ili pružali usluge samo osobi koja je u skladu s člancima 194. do 197. i člankom 199. određena kao osoba koja je obvezna platiti PDV.
2. PDV se vraća poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan na području zajednice u skladu s detaljnim provedbenim pravilima propisanim u Direktivi 86/560/EEZ-a.
Porezni obveznici iz članka 1. Direktive 86/560/EEZ-a također će se, u svrhu primjene te direktive, smatrati poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan u dotičnoj državi članici, ako su u državi članici u kojoj kupuju dobra i usluge ili u koju uvoze dobra koja podliježu PDV-u isporučivali dobra ili pružali usluge samo osobi koja je u skladu s člancima 194. do 197. i člankom 199. određena kao osoba koja je obvezna platiti PDV.
3. Direktive 79/1072/EEZ-a i 86/560/EEZ-a ne primjenjuju se na isporuke dobara koje su, ili mogu biti, izuzete na

temelju članka 138., ako se tako isporučena dobra otpremaju ili prevoze od strane ili u ime osobe koja ta dobra stječe.

Članak 172.

1. Svaka osoba koja se smatra poreznim obveznikom na osnovi činjenice da povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva prema uvjetima navedenima u članku 138. stavku 1. i stavku 2. točki (a) ima, u državi članici u kojoj se isporuka obavlja, pravo na odbitak PDV-a uključenog u kupovnu cijenu ili plaćenog na uvoz ili stjecanje tog prijevoznog sredstva unutar Zajednice, do iznosa koji ne premašuje iznos PDV-a kojega bi bio obvezan platiti da isporuka nije izuzeta.
Pravo na odbitak nastaje i može se koristiti samo u vrijeme isporuke novog prijevoznog sredstva.
2. Države članice propisuju detaljna pravila za primjenu stavka 1.

POGLAVLJE 2. Razmjerni odbitak

Članak 173.

1. Ako se porezni obveznik koristi dobrima i uslugama i za transakcije za koje postoji pravo na odbitak PDV-a prema člancima 168., 169. i 170., i za transakcije za koje ne postoji pravo na odbitak PDV-a, odbija se samo onaj dio PDV-a koji otpada na prvospomenute transakcije.
Dio poreza koji se odbija određuje se u skladu s člancima 174. i 175. za sve transakcije koje je obavio taj porezni obveznik.
2. Države članice mogu poduzeti sljedeće mjere:
 - (a) ovlastiti poreznog obveznika da sam utvrđuje dio za svaki segment svojeg poslovanja, pod uvjetom da za svaki segment vodi odvojeno računovodstvo;

- (b) obvezati poreznog obveznika da sam utvrđuje dio za svaki segment svojeg poslovanja i da za svaki segment vodi odvojeno računovodstvo;
- (c) ovlastiti ili obvezati poreznog obveznika da odbije PDV na osnovi korištenja svih ili dijela dobara i usluga;
- (d) ovlastiti ili obvezati poreznog obveznika da odbije PDV u skladu s pravilom propisanim u stavku 1. drugom podstavku, za sva dobra i usluge koje koristi za sve transakcije koje se tamo navode;
- (e) propisati da se PDV koji porezni obveznik nema pravo odbiti ne uzima u obzir ako je zanemariv.

Članak 174.

1. Dio poreza koji se odbija jest razlomak koji se sastoji od sljedećih iznosa:
 - (a) brojnika koji predstavlja ukupan iznos, bez PDV-a, godišnjeg prometa od transakcija za koje postoji pravo na odbitak PDV-a u skladu s člancima 168. i 169.;
 - (b) nazivnika koji predstavlja ukupan iznos, bez PDV-a, godišnjeg prometa od transakcija uključenih u brojnik i transakcija za koje ne postoji pravo na odbitak PDV-a.

Države članice mogu u nazivnik uključiti i iznos subvencija, osim onih koje su izravno povezane s cijenom isporuka dobara ili pružanja usluga iz članka 73.
2. Odstupajući od odredaba stavka 1., iz obračuna dijela poreza koji se odbija isključuju se sljedeći iznosi:
 - (a) iznos prometa koji od isporuka kapitalnih dobara kojima se porezni obveznik koristi za svoje poslovanje;
 - (b) iznos prometa od uzgrednih transakcija s nekretnima i financijskih transakcija;
 - (c) iznos prometa od transakcija navedenih u članku 135. stavku 1. točkama (b) do (g), ukoliko su te transakcije uzgredne.

3. Ako države članice koriste mogućnost iz članka 191. da ne zahtijevaju usklađenje za kapitalna dobra, mogu primate od prodaje kapitalnih dobara uključiti u obračun dijela poreza koji se odbija.

Članak 175.

1. Dio poreza koji se odbija određuje se na godišnjoj osnovi kao postotak i zaokružuje se naviše do sljedećeg cijelog broja.
2. Privremeni dio poreza koji se odbija za određenu godinu izračunava se na osnovi transakcija iz prethodne godine. Ako takvih transakcija nije bilo ili su njihovi iznosi bili zanemarivi, porezni obveznik privremeno procjenjuje dio poreza za odbitak prema vlastitim prognozama, uz nadzor poreznih vlasti. Međutim, države članice mogu zadržati pravila koja su bila na snazi 1. siječnja 1979., ili, u slučaju država članica koje su pristupile Zajednici nakon toga datuma, na dan njihovog pristupanja.
3. Odbici na osnovi takvog privremenog dijela poreza koji se odbija usklađuju se kada se tijekom naredne godine utvrdi konačni dio poreza za odbitak.

POGLAVLJE 3.

Ograničenje prava na odbitak

Članak 176.

Vijeće, postupajući jedinstveno na prijedlog Komisije, određuje za koje izdatke ne postoji pravo na odbitak PDV-a. PDV se ni u kom se slučaju ne može odbiti za izdatke koji nisu strogo poslovni, kao što su izdaci za luksuz, zabavu ili razonodu.

Do stupanja na snagu odredaba iz prvog stavka države članice mogu zadržati sva izuzeća predviđena njihovim nacionalnim propisima na dan 1. siječnja 1979. ili, u slučaju

država članica koje su pristupile Zajednici nakon toga datuma, na dan njihovog pristupanja.

Članak 177.

Nakon konzultacija s Odborom za PDV svaka država članica može, iz konjunkturnih razloga, potpuno ili djelomično isključiti sva ili neka kapitalna i druga dobra iz sustava odbitka poreza.

U cilju zadržavanja istih uvjeta tržišnog natjecanja države članice mogu, umjesto uskraćivanja odbitka poreza, oporezivati dobra koja je porezni obveznik sam proizveo, kupio unutar Zajednice ili uvezao, na način da porez ne bude veći od PDV-a koji bi bio naplaćen za stjecanje sličnih dobara.

POGLAVLJE 4.

Pravila o korištenju prava na odbitak

Članak 178.

Za korištenje prava na odbitak porezni obveznik mora ispuniti sljedeće uvjete:

- (a) u svrhu odbitaka prema članku 168. točki (a), za isporuku dobara ili pružanje usluga, mora imati račun izdan u skladu s člancima 220. do 236. i člancima 238., 239. i 240.;
- (b) u svrhu odbitaka prema članku 168. točki (b), za transakcije koje se tretiraju kao isporuke dobara ili pružanje usluga, mora udovoljiti formalnostima koje propisuje svaka država članica;
- (c) u svrhu odbitaka prema članku 168. točki (c), za stjecanje dobara unutar Zajednice, mora u prijavi PDV-a predviđenoj u članku 250. navesti sve informacije potrebne za izračunavanje PDV-a koji treba platiti na svoja stjecanja dobara unutar Zajednice, te imati račun ispostavljen u skladu s člancima 220. do 236.;

- (d) u svrhu odbitaka prema članku 168. točki (d), za transakcije koje se tretiraju kao stjecanje dobara unutar Zajednice, mora udovoljiti formalnostima koje propisuje svaka država članica;
- (e) u svrhu odbitaka prema članku 168. točki (e), za uvoz dobara, mora imati uvozni dokument u kojemu je on naveden kao primatelj ili uvoznik i u kojem je naveden iznos PDV-a koji treba platiti ili je omogućeno njegovo izračunavanje;
- (f) kada se od njega traži da plati PDV kao korisnik, ako se primjenjuju članci 194. do 197. ili članak 199., mora udovoljiti formalnostima koje propisuje svaka država članica.

Članak 179.

Porezni obveznik odbija porez tako da od ukupnog iznosa PDV-a koji je plativ za određeno porezno razdoblje odbije ukupan iznos PDV-a za koji je u istom razdoblju stečeno pravo na odbitak koje se može iskoristiti u skladu s člankom 178.

Međutim, države članice mogu zahtijevati da porezni obveznici koji obavljaju povremene transakcije definirane u članku 12. koriste pravo na odbitak samo u vrijeme isporuke.

Članak 180.

Države članice mogu ovlastiti poreznog obveznika da odbije porez koji nije odbio u skladu s člancima 178. i 179.

Članak 181.

Države članice mogu ovlastiti poreznog obveznika koji nema račun ispostavljen u skladu s člancima 220. do 236. da odbije porez u skladu s člankom 168. točkom (c) za svoja stjecanja dobara unutar Zajednice.

Članak 182.

Države članice određuju uvjete i detaljna pravila za primjenu članaka 180. i 181.

Članak 183.

Ako za određeno porezno razdoblje iznos odbitaka premašuje iznos PDV-a koji treba platiti države članice mogu, prema uvjetima koje odrede, ili izvršiti povrat ili prenijeti višak plaćenog poreza u naredno razdoblje.

Međutim, države članice mogu uskratiti povrat ili prijenos viška u naredno razdoblje, ako je iznos viška zanemariv.

POGLAVLJE 5. Usklađivanje odbitaka

Članak 184.

Početni odbitak usklađuje se ako je veći ili manji od onoga na koji je porezni obveznik imao pravo.

Članak 185.

1. Usklađivanje se poglavito provodi ako nakon podnošenja prijave PDV-a dođe do promjena u čimbenicima na temelju kojih je utvrđen iznos odbitka, npr. ako se ponište kupnje ili postignu niže cijene.
2. Odstupajući od stavka 1., usklađivanje se ne provodi kod transakcija koje su ostale u cijelosti ili djelomično neplaćene, te u slučaju uništenja, gubitka ili krađe imovine, što je valjano dokazano ili potvrđeno, ili u slučaju izdvajanja dobara za davanje darova male vrijednosti ili uzoraka kao što je navedeno u članku 16.
Međutim, države članice mogu zahtijevati usklađivanje u slučaju transakcija koje su ostale u cijelosti ili djelomično neplaćene, ili u slučaju krađe.

Članak 186.

Države članice određuju detaljna pravila za primjenu članaka 184. i 185.

Članak 187.

1. U slučaju kapitalnih dobara, usklađivanje se raspoređuje na pet godina, uključujući godinu u kojoj su dobra stečena ili proizvedena.

Međutim, države članice mogu za usklađivanje odrediti razdoblje od pet punih godina počevši od vremena prvog korištenja dobara.

U slučaju nekretnina koje su stečene kao kapitalna dobra razdoblje usklađivanja može se produžiti do 20 godina.

2. Godišnje usklađivanje provodi se samo za jednu petinu PDV-a obračunatog na kapitalna dobra ili, ako je razdoblje usklađivanja produženo, za odgovarajući dio PDV-a.

Usklađivanje iz prvog podstavka provodi se na osnovi promjena u pravu na odbitak tijekom narednih godina u odnosu na pravo u godini u kojoj su dobra stečena, proizvedena ili, eventualno, prvi put upotrijebljena.

Članak 188.

1. Kapitalna dobra isporučena tijekom razdoblja usklađivanja tretirat će se kao da su bila korištena za gospodarsku djelatnost poreznog obveznika do isteka razdoblja usklađivanja.

Ta gospodarska djelatnost smatrat će se u cijelosti oporezivom u slučajevima kada je oporeziva isporuka kapitalnih dobara.

Gospodarska djelatnost smatrat će se u cijelosti izuzetom od poreza u slučajevima kada je izuzeta isporuka kapitalnih dobara.

2. Usklađivanje iz stavka 1. provodi se samo jednom za cijelo preostalo razdoblje usklađivanja. Međutim, ako je izuzeta isporuka kapitalnih dobara, države članice mogu odustati od zahtjeva za usklađivanje, ukoliko je kupac porezni obveznik koji dotična kapitalna dobra

koristi isključivo za transakcije za koje se PDV može odbiti.

Članak 189.

U svrhu primjene članka 187. i 188. države članice mogu poduzimati sljedeće mjere:

- (a) definirati pojam kapitalnih dobara;
- (b) navesti iznos PDV-a koji će biti uzet u obzir za usklađivanje;
- (c) donijeti sve potrebne mjere kako bi osigurale da usklađivanje ne dovede ni do kakvih neopravdanih prednosti;
- (d) dopustiti pojednostavljenje administrativnih postupaka.

Članak 190.

U smislu članka 187., 188., 189. i 191., države članice mogu kapitalnim dobrima smatrati usluge čije su karakteristike slične onima koje se obično pripisuju kapitalnim dobrima.

Članak 191.

Ako je praktični učinak primjene članka 187. i 188. u bilo kojoj državi članici zanemariv, ta država članica može, nakon konzultacija s Odborom za PDV, odustati od primjene tih odredaba, uzimajući u obzir ukupni učinak PDV-a u dotičnoj državi članici i potrebu administrativnog pojednostavljenja, pod uvjetom da to ne dovede do narušavanja tržišnog natjecanja.

Članak 192.

Ako porezni obveznik prelazi iz redovnog sustava oporezivanja u neki poseban program ili obrnuto, države članice mogu poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurale da taj porezni obveznik ne uživa neopravdane koristi niti trpi neopravdane štete.

GLAVA XI.
OBVEZE POREZNIH OBVEZNIKA I
ODREĐENIH OSOBA KOJE NISU POREZNI
OBVEZNICI

POGLAVLJE 1.
Obveza plaćanja

PRVI ODJELJAK

Osobe koje su obvezne plaćati porez državi

Članak 193.

PDV je obvezan plaćati svaki porezni obveznik koji obavlja oporezivu isporuku dobara ili pružanje usluga, osim ako porez treba platiti druga osoba u slučajevima iz članka 194. do 199. i članka 202.

Članak 194.

1. Ako oporezivu isporuku dobara ili pružanje usluga obavlja porezni obveznik koji nema poslovni nastan u državi članici u kojoj treba platiti porez, države članice mogu predvidjeti da osoba koja je dužna platiti PDV bude osoba kojoj se isporučuju ta dobra ili pružaju te usluge.
2. Države članice propisuju uvjete za primjenu stavka 1.

Članak 195.

PDV je obvezna plaćati svaka osoba registrirana za potrebu PDV-a u državi članici u kojoj je porez plativ i kojoj se dobra isporučuju prema uvjetima navedenima u članku 38. ili 39., ako isporuke obavlja porezni obveznik koji nema poslovni nastan unutar te države članice.

Članak 196.

PDV je obvezna plaćati svaka osoba kojoj se pružaju usluge iz članka 56., te svaka osoba registrirana za potrebe PDV-a u državi članici u kojoj treba platiti porez, kojoj se pružaju usluge iz članka 44., 47., 50., 53., 54. i 55., ako te usluge pruža porezni obveznik koji nema poslovni nastan u toj državi članici.

Članak 197.

1. PDV je obvezna plaćati osoba kojoj se dobra isporučuju, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) da je oporeziva transakcija isporuka dobara obavljena u skladu s uvjetima iz članka 141.;
 - (b) da je osoba kojoj se dobra isporučuju drugi porezni obveznik ili pravna osoba koja nije porezni obveznik, registrirani za potrebe PDV-a u državi članici u kojoj se isporuka obavlja;
 - (c) da je račun koji je izdao porezni obveznik koji nema poslovni nastan u državi članici osobe kojoj se dobra isporučuju sastavljen u skladu s člancima 220. do 236.
2. Ako je kao osoba obvezna platiti PDV imenovan porezni zastupnik u skladu s člankom 204., države članice mogu predvidjeti odstupanje od stavka 1. ovog članka.

Članak 198.

1. Ako se posebne transakcije u vezi s investicijskim zlatom između poreznog obveznika koji je član uređenog tržišta plemenitih metala i drugog poreznog obveznika koji nije član toga tržišta oporezuju u skladu s člankom 352., države članice određuju korisnika kao osobu obveznu platiti PDV.

Ako je korisnik koji nije član uređenog tržišta plemenitih metala porezni obveznik koji se mora registrirati za potrebe PDV-a u državi članici u kojoj je porez plativ samo za transakcije iz članka 352., poreznu obvezu u

ime tog korisnika izvršava prodavač u skladu sa zakonom te države članice.

2. Ako zlatni materijal ili polugotove proizvode finoće 325 tisućnina ili više, ili investicijsko zlato prema definiciji u članku 344 stavku 1. isporučuje porezni obveznik koji koristi jednu od mogućnosti iz članka 348., 349. i 350., države članice mogu odrediti korisnika kao osobu koja je dužna platiti PDV.
3. Države članice propisuju postupke i uvjete za primjenu stavaka 1. i 2.

Članak 199.

1. Države članice mogu predvidjeti da osoba obvezna platiti PDV bude porezni obveznik za kojega se obavlja sljedeće isporuke:
 - (a) isporuka građevinskih radova, uključujući usluge popravka, čišćenja, održavanja preuređenja i rušenja nekretnina kao i predaja građevinskih radova koja se smatra isporukom dobara prema članku 14. stavku 3.;
 - (b) stavljanje na raspolaganje osoblja za poslove iz točke (a);
 - (c) isporuka nekretnina, prema članku 135. stavku 1. točkama (j) i (k), ako se je isporučitelj opredijelio za oporezivanje te isporuke u skladu s člankom 137.;
 - (d) isporuka rabljenog materijala, rabljenog materijala koji se u istom stanju ne može ponovo upotrijebiti, otpada, industrijskog i ne-industrijskog otpada, reciklažnog otpada, djelomično obrađenog otpada, te određenih dobara i usluga navedenih u Dodatku VI.;
 - (e) isporuka dobara koja jedan porezni obveznik predaje drugome kao osiguranje;
 - (f) isporuka dobara nakon ustupanja pridržanog prava vlasništva cesionaru i korištenje toga prava od strane cesionara;

- (g) isporuka nekretnina koje je prodao ovršenik u postupku prinudne prodaje.
2. U primjeni mogućnosti predviđene u stavku 1. države članice mogu odrediti na koje se isporuke dobara i usluga, odnosno kategorije isporučitelja i primatelja te mjere mogu primjenjivati.
 3. U smislu stavka 1. države članice mogu poduzimati sljedeće mjere:
 - (a) predvidjeti da se porezni obveznik koji obavlja i djelatnosti ili transakcije koje se ne smatraju oporezivim isporukama dobara ili usluga u skladu s člankom 2., smatra poreznim obveznikom u odnosu na isporuke primljene u skladu sa stavkom 1. ovog članka;
 - (b) predvidjeti da se javnopravno tijelo koje nije porezni obveznik smatra poreznim obveznikom u odnosu na isporuke primljene u skladu sa stavkom 1. točkama (e), (f) i (g).
 4. Države članice obavještavaju Odbor za PDV o nacionalnim zakonodavnim mjerama koje donose u skladu sa stavkom 1., ukoliko to nisu mjere koje je Vijeće odobrilo prije 13. kolovoza 2006. u skladu s člankom 27. stavcima 1. do 4. Direktive 77/388/EEZ-a, i koje se nastavljaju prema stavku 1. ovog članka.

Članak 200.

PDV je obvezna plaćati svaka osoba koja ostvaruje oporeziva stjecanja dobara unutar Zajednice.

Članak 201.

PDV na uvoz obvezna je plaćati svaka osoba ili osobe koje država članica uvoznica odredi kao osobu ili osobe obvezne platiti porez.

Članak 202.

PDV je obvezna plaćati svaka osoba koja dovede do toga da se na dobra prestanu primjenjivati postupci ili situacije navedene u člancima 156., 157., 158., 160. i 161.

Članak 203.

PDV je obvezna plaćati svaka osoba koja iskaže PDV na računu.

Članak 204.

1. Ako je, prema člancima 193. do 197. i člancima 199. i 200., osoba obvezna platiti PDV porezni obveznik koji nema poslovni nastan u državi članici u kojoj treba platiti taj PDV, države članice mogu dopustiti toj osobi da imenuje poreznog zastupnika kao osobu koja je obvezna platiti PDV.

Osim toga, ako oporezivu transakciju obavi porezni obveznik koji nema poslovni nastan na području države članice u kojoj treba platiti PDV, i ako nije sklopljen pravni akt sa zemljom u kojoj taj porezni obveznik ima poslovni nastan ili sjedište, o međusobnoj pomoći koja je po opsegu slična onoj koja je propisana Direktivom 76/308/EEZ-a⁴ i Uredbom (EZ-a) br. 1798/2003⁵, države članice mogu poduzimati mjere kako bi osigurale da osoba obvezna platiti PDV bude porezni zastupnik imenovan od poreznog obveznika koji nema poslovni nastan na njihovom području.

-
- 4 Direktiva Vijeća 76/308/EEZ-a od 15. ožujka 1976. o međusobnoj pomoći u naplati potraživanja koja se odnose na određene namete, carine, poreze i druge mjere (SL L 73, 19. ožujka 1976., str. 18.). Direktiva posljednji put izmijenjena Aktom o pristupanju iz 2003.
 - 5 Uredba Vijeća (EZ-a) br. 1798/2003 od 7. listopada 2003. o administrativnoj suradnji na području poreza na dodanu vrijednost (SL L 264, 15. listopada 2003., str. 1.). Uredba izmijenjena Uredbom (EZ-a) br. 885/2004 (SL L 168, 1. svibnja 2004., str. 1.).

Međutim, države članice ne smiju primjenjivati mogućnost iz drugog podstavka na poreznog obveznika koji nema poslovni nastan na području Zajednice u smislu članka 358 točke (1), a koji se je opredijelio za poseban program za usluge koje se pružaju elektroničkim putem.

2. Mogućnost iz stavka 1. drugog podstavka podliježe uvjetima i postupcima koje propisuje svaka država članica.

Članak 205.

U slučajevima iz članka 193. do 200. i članka 202., 203. i 204. države članice mogu predvidjeti da se druga osoba, a ne osoba obvezna platiti PDV, smatra solidarno obveznom platiti porez.

DRUGI ODJELJAK

Pojedinosti plaćanja

Članak 206.

Svaki porezni obveznik koji je obvezan plaćati PDV plaća neto iznos PDV-a pri podnošenju prijave PDV-a predviđene u članku 250. Međutim, države članice mogu odrediti drugi datum za plaćanje toga iznosa ili zahtijevati plaćanje predujma.

Članak 207.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da osobe koje se, u skladu s člancima 194. do 197. i člancima 199. i 204., smatraju obaveznima platiti PDV umjesto poreznog obveznika koji nema poslovni nastan na njihovom području ispunjavaju obveze plaćanja navedene u ovom odjeljku.

Države članice također poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da osobe koje se, u skladu s člankom 205.,

smatraju solidarno obveznima platiti PDV, ispunjavaju te obveze plaćanja.

Članak 208.

Ako države članice odrede korisnika investicijskog zlata kao osobu obveznu platiti PDV u skladu s člankom 198. stavkom 1., ili ako, u slučaju zlatnog materijala, polugotovih proizvoda ili investicijskog zlata, prema definiciji iz članka 344. stavka 1., koriste mogućnost predviđenu u članku 198. stavku 2. da odrede korisnika kao osobu obveznu platiti PDV, one poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da ona ispunjava obveze plaćanja navedene u ovom odjeljku.

Članak 209.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pravne osobe koje nisu porezni obveznici, a dužne su platiti PDV za stjecanja dobara unutar Zajednice, u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom (b) alinejom (i), ispunjavaju obveze plaćanja navedene u ovom odjeljku.

Članak 210.

Države članice propisuju pojedinosti u vezi s plaćanjem PDV-a na stjecanje unutar Zajednice novih prijevoznih sredstava, u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom (b) alinejom (ii), te na stjecanje unutar Zajednice proizvoda koji podliježu trošarinama, u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom (b) alinejom (iii).

Članak 211.

Države članice propisuju detaljna pravila plaćanja u vezi s uvozom dobara.

Države članice mogu poglavito predvidjeti da se u slučaju uvoza dobara od strane poreznih obveznika ili određenih kategorija istih, ili od strane osoba obveznih platiti PDV, odnosno određenih kategorija istih, PDV koji treba platiti na taj uvoz ne mora platiti u vrijeme uvoza, pod uvje-

tom da je kao takav upisan u prijavu PDV-a koja se podnosi u skladu s člankom 250.

Članak 212.

Države članice mogu osloboditi porezne obveznike plaćanja PDV-a ako je njegov iznos zanemariv.

POGLAVLJE 2. Identifikacija

Članak 213.

1. Svaki porezni obveznik dužan je prijaviti početak, promjenu ili prestanak svoje djelatnosti kao poreznog obveznika.
Države članice dopuštaju, a mogu i zahtijevati, da se prijave podnose elektroničkim putem, u skladu s uvjetima koje propišu.
2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. prvi podstavak, svaki porezni obveznik ili pravna osoba koja nije porezni obveznik, koji stječu dobra unutar Zajednice koja ne podliježu PDV-u prema članku 3. stavku 1., mora dati izjavu da obavlja takva stjecanja ako uvjeti propisani u toj odredbi pod kojima takve transakcije ne podliježu PDV-u, prestanu vrijediti.

Članak 214.

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se osobni identifikacijski broj dodijeli sljedećim osobama:
 - (a) svakom poreznom obvezniku, s izuzetkom osoba iz članka 9. stavka 2., koji na području odgovarajuće države članice obavlja isporuke dobara ili usluga za koje postoji pravo na odbitak PDV-a, osim isporuka dobara ili pružanje usluga na koje PDV plaća sâm korisnik ili osoba kojoj su dobra ili usluge namijenjene, u skladu s člancima 194. do 197. i člankom 199.;

- (b) svakom poreznom obvezniku, ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, koji unutar Zajednice stječu dobra koja podliježu PDV-u prema članku 2. stavku 1. točki (b), te svakom poreznom obvezniku, ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, koji koriste mogućnost iz članka 3. stavka 3. da njihova stjecanja unutar Zajednice podliježu PDV-u;
 - (c) svakom poreznom obvezniku koji na njihovom području obavlja stjecanje dobara unutar Zajednice za potrebe transakcija koje se odnose na djelatnosti iz članka 9. stavka 1. drugog podstavka, i koje se obavljaju izvan toga područja.
2. Države članice ne moraju dodjeljivati identifikacijski broj određenih poreznim obveznicima koji obavljaju transakcije na povremenoj osnovi u skladu s člankom 12.

Članak 215.

Svaki osobni identifikacijski broj za PDV ima prefiks u skladu s međunarodnim standardom ISO br. 3166 — alfa 2 — pomoću kojega se može utvrditi država članica izdavanja.

Unatoč tome, Grčka smije koristiti prefiks 'EL'.

Članak 216.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da njihovi identifikacijski sustavi omogućuju razlikovanje poreznih obveznika iz članka 214. i da se prijelazni postupci oporezivanja transakcija unutar Zajednice, navedeni u članku 402., pravilno primjenjuju.

POGLAVLJE 3.

Izdavanje računa

PRVI ODJELJAK

Definicija

Članak 217.

U smislu ovog poglavlja 'prijenos ili stavljanje na raspolaganje putem elektroničkih medija' označava prijenos ili stavljanje na raspolaganje podataka primatelju pomoću elektroničke opreme za obradu (uključujući i digitalno sažimanje) i čuvanje, uz korištenje žica, radija, te optičkih i drugih elektromagnetskih medija.

DRUGI ODJELJAK

Pojam računa

Članak 218.

U smislu ove direktive države članice prihvaćaju kao račune dokumente ili poruke na papiru ili u elektroničkom obliku, ako zadovoljavaju uvjete propisane u ovom poglavlju.

Članak 219.

Svaki dokument ili poruka kojima se mijenja, i koji se izričito i nedvojbeno odnose na prvobitni račun tretira se kao račun.

TREĆI ODJELJAK

Izdavanje računa

Članak 220.

Svaki porezni obveznik osigurava izdavanje računa, bilo da ga izdaje sam, njegov klijent ili treća strana u njegovo ime i za njegov račun, u slučaju:

- (1) isporuka dobara ili pružanja usluga koje je obavio za drugog poreznog obveznika ili pravnu osobu koja nije porezni obveznik;
- (2) isporuka dobara u skladu s člankom 33.;
- (3) isporuka dobara prema uvjetima iz članka 138.;
- (4) uplate na njegov račun prije nego što je jedna od isporuka dobara iz točaka (1), (2) i (3) obavljena;
- (5) uplate na njegov račun od strane drugog poreznog obveznika ili pravne osobe koja nije porezni obveznik prije završetka pružanja usluga.

Članak 221.

1. Države članice mogu porezne obveznike obvezati na izdavanje računa za isporuke dobara i pružanje usluga na njihovom području, osim onih iz članka 220.
Države članice mogu poreznim obveznicima propisati manje obveza u vezi s računima iz prvog podstavka nego što je navedeno u člancima 226., 230., 233., 244. i 246.
2. Države članice mogu osloboditi porezne obveznike obveze propisane u članku 220. da izdaju račun za isporučena dobra ili pružene usluge na njihovom području koji su izuzeti, sa ili bez odbitka PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi, u skladu s člancima 110. i 111., člankom 125. stavkom 1., člankom 127., člankom 128. stavkom 1., člancima 132., 135., 136., 371., 375. 376. i 377, člankom 378. stavkom 2., člankom 379. stavkom 2. i člancima 380. do 390.

Članak 222.

Države članice mogu propisati rokove za izdavanje računa za porezne obveznike koji isporučuju dobra i pružaju usluge na njihovom području.

Članak 223.

Pod uvjetima koje propisuje države članice na čijem se području isporučuju dobra ili pružaju usluge, može se sastaviti skupni račun za nekoliko zasebnih isporuka dobara ili usluga.

Članak 224.

1. Račune može sastaviti korisnik za dobra i usluge koje mu porezni obveznik isporuči odnosno pruži, pod uvjetom da o tome postoji prethodni sporazum između tih dviju strana, i pod uvjetom da je propisan postupak prihvaćanja svakog računa od strane poreznog obveznika koji isporučuje dobra ili pruža usluge.
2. Države članice na čijem su području isporučena dobra ili pružene usluge određuju uvjete takvih prethodnih sporazuma i postupka prihvaćanja računa između poreznog obveznika i njegovog klijenta.
3. Države članice mogu za porezne obveznike koji isporučuju dobra ili pružaju usluge na njihovom području propisati dodatne uvjete glede izdavanja računa od strane korisnika. Poglavitom mogu zahtijevati da se takvi računi izdaju u ime i za račun poreznog obveznika.

Uvjeti iz prvog podstavka moraju uvijek biti isti, bez obzira gdje korisnik ima poslovni nastan.

Članak 225.

Države članice mogu propisati posebne uvjete za porezne obveznike koji isporučuju dobra ili pružaju usluge na njihovom području u slučajevima kada treća strana, ili klijent koji izdaje račune ima poslovni nastan u zemlji s kojom nije sklopljen pravni akt o međusobnoj pomoći, po opsegu sličnoj onoj koja je propisana Direktivom 76/308/EEZ-a i Uredbom (EZ-a) br. 1798/2003.

ČETVRTI ODJELJAK
Sadržaj računa

Članak 226.

Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe u ovoj direktivi, na računima koji se izdaju u skladu s člancima 220. i 221., za potrebe PDV-a potrebno je navesti samo sljedeće:

- (1) datum izdavanja;
- (2) sekvencijalni broj, na temelju jednog ili više nizova brojeva, koji je jedinstven i služi za identifikaciju računa;
- (3) identifikacijski broj za PDV iz članka 214., pod kojim je porezni obveznik isporučio dobra ili pružio usluge;
- (4) korisnikov identifikacijski broj za PDV iz članka 214., pod kojim je korisnik primio isporučena dobra ili pružene usluge za koje je obvezan platiti PDV, ili je primio isporučena dobra u skladu s člankom 138.
- (5) puno ime i adresu poreznog obveznika i korisnika;
- (6) količinu i vrstu isporučenih dobara odnosno opseg i vrstu pruženih usluga;
- (7) datum isporuke dobara ili pružanja usluga ili datum izvršenja uplate na račun iz članka 220. točaka (4) i (5), ukoliko se taj datum može odrediti i ako se razlikuje od datuma izdavanja računa;
- (8) poreznu osnovicu za svaku poreznu stopu ili izuzeće, jediničnu cijenu bez PDV-a i sve popuste ili rabate, ako oni nisu uključeni u jediničnu cijenu;
- (9) primijenjenu stopu PDV-a;
- (10) iznos PDV-a koji treba platiti, osim ako se primjenjuje poseban program za koji je na temelju ove direktive taj podatak isključen;
- (11) u slučaju izuzeća ili ako je korisnik obvezan platiti PDV — uputu na odgovarajuću odredbu ove direktive, odgovarajući nacionalni propis ili bilo kakvu

- drugu napomenu da je dotična isporuka izuzeta ili da podliježe postupku obrnutog zaduženja;
- (12) u slučaju isporuke novih prijevoznih sredstva unutar Zajednice, obavljene prema uvjetima iz članka 138. stavka 1. i stavka 2. točke (a) — podatke utvrđene članku 2. stavku 2. točki (b);
 - (13) ako se primjenjuje program oporezivanja profitne marže za putničke agencije — uputu na članak 306., na odgovarajuće nacionalne propise ili bilo kakvu drugu napomenu da je primijenjen program oporezivanja profitne marže;
 - (14) ako se primjenjuje jedan od posebnih programa za rabljena dobra, umjetnička djela, kolekcionarske predmete i antikvitete — uputu na članke 313., 326. ili 333., na odgovarajuće nacionalne propise ili bilo kakvu drugu napomenu da je primijenjen jedna od tih programa;
 - (15) ako je osoba koja je obvezna platiti PDV porezni zastupnik u smislu članka 204. — identifikacijski broj za PDV iz članka 214. tog poreznog zastupnika zajedno s njegovim punim imenom i adresom.

Članak 227.

Države članice mogu zahtijevati da porezni obveznici koji imaju poslovni nastan na njihovom području i koji tamo isporučuju dobra i pružaju usluge navedu identifikacijski broj za PDV svojeg korisnika iz članka 214. u slučajevima osim onih iz članka 226. točke (4).

Članak 228.

Države članice na čijem se području isporučuju dobra i pružaju usluge mogu dopustiti da neki obvezni podaci budu izostavljeni iz dokumenata ili poruka koje se prema članku 219. tretiraju kao računi.

Članak 229.

Države članice ne zahtijevaju da računi budu potpisani.

Članak 230.

Iznosi navedeni u računima mogu biti izraženi u bilo kojoj valuti, pod uvjetom da je iznos PDV-a koji treba platiti izražen u nacionalnoj valuti države članice u kojoj se obavlja isporuka dobara ili pružanje usluga, uz primjenu metode pretvaranja valuta propisane u članku 91.

Članak 231.

U svrhu nadzora države članice mogu zahtijevati da računi za dobra isporučena ili usluge pružene na njihovom području, te računi koje primaju porezni obveznici s poslovnim nastanom na njihovom području budu prevedeni na njihove jezike.

PETI ODJELJAK

Slanje računa putem elektroničkih medija

Članak 232.

Računi izdani u skladu s Drugim odjeljkom mogu se slati na papiru, ili se, podložno odobrenju korisnika, mogu slati ili stavljati na raspolaganje putem elektroničkih medija.

Članak 233.

1. Države članice prihvaćaju račune poslane ili stavljene na raspolaganje putem elektroničkih medija pod uvjetom da je vjerodostojnost njihovog podrijetla i cjelovitost sadržaja zajamčena:
 - (a) naprednim elektroničkim potpisom u smislu članka 2. točke 2. Direktive 1999/93/EZ-a Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o okvirnim uvjetima Zajednice za elektroničke potpise⁶;
 - (b) elektroničkom razmjenom podataka, kako je to definirano u članku 2. Preporuke Komisije 1994/820/

6 SL L 13, 19. siječnja 2000., str. 12.

/EZ-a od 19. listopada 1994.⁷, ako sporazum koji se odnosi na razmjenu predviđa primjenu postupaka koji jamče vjerodostojnost podrijetla i cjelovitost podataka.

Međutim, računi se mogu slati ili stavljati na raspolaganje putem drugih elektroničkih medija, podložno odobrenju zainteresiranih država članica.

2. U smislu stavka 1. prvog podstavka točke (a) države članice mogu tražiti da se napredni elektronički potpis temelji na kvalificiranom certifikatu i da bude izrađen pomoću uređaja za sigurnu izradu potpisa u smislu članka 2. stavaka 6. i 10. Direktive 1999/93/EZ-a.
3. U smislu stavka 1. prvog podstavka točke (b) države članice mogu također, podložno uvjetima koje same odrede, zahtijevati slanje dodatnog sažetka dokumenta na papiru.

Članak 234.

Države članice ne smiju poreznim obveznicima koji isporučuju dobra i pružaju usluge na njihovom području nametati nikakve druge obveze ili formalnosti koje se odnose na slanje ili stavljanje na raspolaganje računa putem elektroničkih medija.

Članak 235.

Države članice mogu propisati posebne uvjete za račune koje, putem elektroničkih medija, za dobra i usluge isporučene na njihovom području izdaje država s kojom nije sklopljen pravni akt o međusobnoj pomoći, po opsegu sličnoj onoj koja je propisana Direktivom 76/308/EEZ-a i Uredbom (EZ-a) br. 1798/2003.

7 SL L 338, 28. prosinca 1994., str. 98.

Članak 236.

Ako se putem elektroničkih medija istom primatelju šalje serija računa, podaci koji su zajednički svim računima mogu se navesti samo jednom ako su za svaki račun dostupni kompletni podaci.

Članak 237.

Najkasnije 31. prosinca 2008. Komisija podnosi izvješće, a po potrebi i prijedlog za izmjenu uvjeta koji vrijede za elektroničko izdavanje računa, kako bi se uzeo u obzir budući tehnološki razvoj na tom polju.

ŠESTI ODJELJAK

Mjere pojednostavljenja

Članak 238.

1. Nakon konzultacija s Odborom za PDV države članice mogu, pod uvjetima koje same odrede, predvidjeti da se neki podaci potrebni na temelju članka 226. i 230., podložno mogućnostima koje odaberu države članice u skladu s člancima 227., 228. i 231., ne moraju navesti u računima za isporuke dobara i pružanje usluga na njihovom području, i to u sljedećim slučajevima:
 - (a) ako je iznos računa zanemariv;
 - (b) ako poslovna ili administrativna praksa u dotičnom području gospodarstva, ili tehničke okolnosti u kojima se računi izdaju otežavaju ispunjenje svih obveza navedenih u člancima 226. i 230.
2. Računi moraju u svakom slučaju sadržavati sljedeće podatke:
 - (a) datum izdavanja;
 - (b) identitet poreznog obveznika;
 - (c) vrstu isporučenih dobara ili pruženih usluga;
 - (d) iznos PDV-a koji treba platiti ili podatke potrebne za njegovo izračunavanje.

3. Pojednostavljeni postupci iz stavka 1. ne smiju se primjenjivati na transakcije navedene u člancima 20, 21., 22., 33., 36., 138. i 141.

Članak 239.

U slučajevima kada države članice koriste mogućnost predviđenu u članku 272. stavku 1. prvom podstavku točki (b), da ne dodijele identifikacijski broj za PDV poreznim obveznicima koji ne obavljaju nijednu od transakcija iz članka 20., 21., 22., 33., 36., 138. i 141., i ako isporučitelju ili korisniku nije dodijeljen identifikacijski broj takve vrste, u račun se umjesto toga unosi drugi broj, tzv. referentni porezni broj, definiran od strane dotičnih država članica.

Članak 240.

Ako je poreznom obvezniku dodijeljen identifikacijski broj za PDV, države članice koje koriste mogućnost predviđenu u članku 272. stavku 1. prvom podstavku točki (b) mogu također zahtijevati da se u računima navede sljedeće:

- (1) u slučaju pružanja usluga spomenutih u člancima 44., 47., 50., 53., 54. i 55., te isporuka dobara spomenutih u člancima 138. i 141. — identifikacijski broj za PDV i referentni porezni broj pružatelja/isporučitelja;
- (2) u slučaju ostalih isporuka dobara i pružanja usluga — samo referentni porezni broj isporučitelja ili samo identifikacijski broj za PDV.

POGLAVLJE 4.

Evidencija

PRVI ODJELJAK

Definicija

Članak 241.

U smislu ovog poglavlja 'čuvanje računa putem elektroničkih medija' označava čuvanje podataka pomoću elektroničke opreme za obradu (uključujući digitalno sažimanje) i čuvanje, uz korištenje žica, radija, te optičkih i drugih elektromagnetskih medija.

DRUGI ODJELJAK

Opće obveze

Članak 242.

Svaki porezni obveznik vodi evidenciju koja je dovoljno iscrpna da omogućava primjenu PDV-a i njenu provjeru od strane poreznih vlasti.

Članak 243.

1. Svaki porezni obveznik dužan je voditi registar dobara koja je otpremio ili prevezao ili koja su otpremljena ili prevezena za njegov račun na odredište izvan područja države članice polaska, ali unutar Zajednice, za potrebe transakcija koje se odnose na radove na tim dobrima ili njihovo privremeno korištenje u skladu s člankom 17. stavkom 2. točkama (f), (g) i (h).
2. Svaki porezni obveznik dužan je voditi poslovnu evidenciju koja je dovoljno iscrpna da omogućava identifikaciju dobara koja su mu dopremljena iz druge države članice od strane ili za račun poreznog obveznika registriranog za PDV u toj drugoj državi članici, i koja su upotrijebljena za usluge koje se sastoje u procjeni tih

dobara ili radovima na tim dobrima u skladu s člankom 52. točkom (c).

TREĆI ODJELJAK

Posebne obveze u vezi s čuvanjem svih računa

Članak 244.

Svaki porezni obveznik osigurava čuvanje preslika svih računa koje je izdao sâm, njegov korisnik, ili treća osoba u njegovo ime i za njegov račun, te svih računa koje je primio.

Članak 245.

1. U smislu ove direktive porezni obveznik može odrediti mjesto čuvanja svih računa, pod uvjetom da te račune ili podatke koji su pohranjeni u skladu s člankom 244. stave na raspolaganje nadležnim tijelima bez odlaganja kadgod to ona zatraže.
2. Države članice mogu zatražiti od poreznih obveznika koji imaju poslovni nastan na njihovom području da ih obavijeste o mjestu čuvanja, ako se ono nalazi izvan njihovog područja.
Države članice mogu od poreznih obveznika koji imaju poslovni nastan na njihovom području također zahtijevati da unutar toga područja čuvaju račune koje su sami izdali, koje su izdali njihovi korisnici ili treće osobe u njihovo ime i za njihov račun, kao i sve račune koje su oni primili, ako se oni ne čuvaju na elektroničkim medijima koji osiguravaju potpun i izravan pristup dotičnim podacima.

Članak 246.

Vjerodostojnost podrijetla i cjelovitost sadržaja pohranjenih računa, kao i njihova čitljivost, moraju biti zajamčene tijekom cijelog razdoblja čuvanja.

Što se tiče računa iz članka 233. stavka 1. drugog podstavka, podaci koje oni sadrže ne smiju se mijenjati i moraju ostati čitljivi tijekom cijelog razdoblja čuvanja.

Članak 247.

1. Svaka država članica određuje razdoblje tijekom kojega porezni obveznici moraju čuvati račune za dobra ili usluge koje su isporučili na njihovom području i račune koje su primili porezni obveznici koji imaju poslovni nastan na njihovom području.
2. Radi osiguranja ispunjavanja uvjeta propisanih u članku 246., države članice iz stavka 1. mogu zahtijevati da se računi čuvaju u izvornom obliku u kojem su poslani ili stavljeni na raspolaganje, bilo na papiru ili elektroničkim putem. Osim toga, u slučaju računa koji se čuvaju na elektroničkim medijima, država članica može zahtijevati da se čuvaju i podaci koji jamče vjerodostojnost podrijetla i cjelovitost sadržaja računa, kao što je predviđeno u članku 246., stavku 1.
3. Države članice iz stavka 1. mogu propisati posebne uvjete kojima se zabranjuje ili ograničava čuvanje računa u zemlji s kojom nije sklopljen pravni akt o međusobnoj pomoći po opsegu sličnoj onoj koja je propisana Direktivom 76/308/EEZ-a i Uredbom (EZ-a) br. 1798/2003, i o pravu na pristup putem elektroničkih medija, na preuzimanje iz memorije i na korištenje u skladu s člankom 249.

Članak 248.

Države članice mogu, podložno uvjetima koje same propišu, zahtijevati čuvanje računa primljenih od osoba koje nisu porezni obveznici.

ČETVRTI ODJELJAK

Pravo na pristup računima koji se čuvaju na elektroničkim medijima u drugoj državi članici

Članak 249.

Ako porezni obveznik čuva račune koje je izdao ili primio na elektroničkim medijima i koji osiguravaju izravni pristup podacima, te ako je mjesto čuvanja u državi članici koja nije država u kojoj on ima poslovni nastan, nadležna tijela države članice u kojoj on ima poslovni nastan ima pravo, u smislu ove direktive, na pristup putem elektroničkih medija, preuzimanje i korištenje tih računa u granicama određenim propisima države članice u kojoj porezni obveznik ima poslovni nastan i u mjeri u kojoj to zahtijevaju ta tijela u svrhu kontrole.

POGLAVLJE 5. Porezna prijava

Članak 250.

1. Svaki porezni obveznik dužan je podnijeti prijavu PDV-a u kojoj se navode svi podaci potrebni za obračunavanje poreza koji je postao naplativ i odbitaka koje treba izvršiti, uključujući, ako je to potrebno za određivanje porezne osnovice, ukupnu vrijednost transakcija koje se odnose na taj porez i odbitke, te vrijednost svih izuzetih transakcija.
2. Države članice dopuštaju, a mogu i zahtijevati, da se prijave PDV-a iz stavka 1. podnose putem elektroničkih medija u skladu s uvjetima koje same propisuju.

Članak 251.

Osim podataka iz članka 250., prijava PDV-a koja se odnosi na određeno porezno razdoblje sadrži sljedeće:

- (a) ukupnu vrijednost, bez PDV-a, isporuka dobara iz članka 138. za koje je PDV postao naplativ tijekom tog poreznog razdoblja;
- (b) ukupnu vrijednost, bez PDV-a, isporuka dobara iz članaka 33. i 36., obavljenih na području druge države članice, za koje je PDV postao naplativ tijekom tog poreznog razdoblja, ako se mjesto početka otpreme ili prijevoza tih dobara nalazi u državi članici u kojoj se podnosi prijava;
- (c) ukupnu vrijednost, bez PDV-a, stjecanja dobara unutar Zajednice ili transakcija koje se tako tretiraju prema člancima 21. ili 22., obavljenih u državi članici u kojoj se podnosi prijava, i za koje je PDV postao naplativ u tom poreznom razdoblju;
- (d) ukupnu vrijednost, bez PDV-a, isporuka dobara iz članaka 33. i 36., obavljenih u državi članici u kojoj se podnosi prijava i za koje je PDV postao naplativ u tom poreznom razdoblju, ako se mjesto početka otpreme ili prijevoza tih dobara nalazi na području druge države članice;
- (e) ukupnu vrijednost, bez PDV-a, isporuka dobara iz članaka 33. i 36., obavljenih u državi članici u kojoj se podnosi prijava i za koje je, u skladu s člankom 197., porezni obveznik imenovan kao osoba obvezna platiti PDV, te za koje je PDV postao naplativ u tom poreznom razdoblju.

Članak 252.

1. Prijave PDV-a podnose se u roku koji određuju države članice. Taj rok ne smije biti duži od dva mjeseca od završetka svakog poreznog razdoblja.
2. Države članice određuju porezno razdoblje u trajanju od jednog, dva ili tri mjeseca.
Međutim, države članice mogu odrediti i drukčija porezna razdoblja, pod uvjetom da ona ne premašuju godinu dana.

Članak 253.

Švedska može primjenjivati pojednostavljeni postupak za mala i srednja poduzeća prema kojemu porezni obveznici koji obavljaju isključivo transakcije oporezive na nacionalnoj razini mogu podnositi prijave PDV-a tri mjeseca nakon isteka porezne godine za izravne poreze.

Članak 254.

U slučaju isporuka novih prijevoznih sredstava, obavljenih prema uvjetima iz članka 138. stavka 2. točke (a) od strane poreznog obveznika koji je registriran za potrebe PDV-a za korisnika koji nije registriran za potrebe PDV-a, ili od strane poreznog obveznika prema definiciji iz članka 9. stavka 2., države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da prodavatelj dostavi sve podatke potrebne za obračun PDV-a i njegovu provjeru od strane poreznih vlasti.

Članak 255.

Ako države članice odrede korisnika investicijskog zlata kao osobu obveznu platiti PDV u skladu s člankom 198. stavkom 1. ili ako, u slučaju zlatnog materijala, polugotovih proizvoda ili investicijskog zlata prema definiciji iz članka 344. stavka 1., iskoriste mogućnost predviđenu u članku 198. stavku 2., da odrede korisnika kao osobu koja je dužna platiti PDV, one poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da on ispunjava obveze glede podnošenja prijave PDV-a navedene u ovom poglavlju.

Članak 256.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da osobe koje se smatraju obveznicima platiti PDV umjesto poreznog obveznika koji nema poslovni nastan na njihovom području, u skladu s člancima 194. do 197. i člankom 204., ispunjavaju obveze glede podnošenja prijave PDV-a kao što je opisano u ovom poglavlju.

Članak 257.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pravne osobe koje nisu porezni obveznici a obvezne su platiti PDV za stjecanja dobara unutar Zajednice, prema članku 2. stavku 1. točki (b) alineji (i), ispunjavaju obveze glede podnošenja prijave PDV-a kao što je propisano u ovom poglavlju.

Članak 258.

Države članice propisuju detaljna pravila o podnošenju prijava PDV-a za stjecanje unutar Zajednice novih prijevoznih sredstava, prema članku 2. stavku 1. točki (b) alineji (ii), i za stjecanje unutar Zajednice proizvoda koji podliježu trošarinama, prema članku 2. stavku 1. točki (b) alineji (iii).

Članak 259.

Države članice mogu zahtijevati od poreznih obveznika koji stežu nova prijevozna sredstva unutar Zajednice prema članku 2. stavku 1. točki (b) alineji (ii) da kod podnošenja prijave PDV-a dostave sve podatke potrebne za primjenu PDV-a i njenu provjeru od strane poreznih vlasti.

Članak 260.

Države članice propisuju detaljna pravila o podnošenju prijava PDV-a za uvoz dobara.

Članak 261.

1. Države članice mogu zahtijevati od poreznog obveznika da podnese prijavu sa svim podacima navedenim u člancima 250. i 251., za sve transakcije obavljene u prethodnoj godini. Ta prijava treba sadržavati sve podatke potrebne za eventualna usklađenja.
2. Države članice dopuštaju, a mogu i zahtijevati, da se prijava iz stavka 1. podnosi putem elektroničkih medija prema uvjetima koje same propišu.

POGLAVLJE 6.

Rekapitulacijske izjave

Članak 262.

Svaki porezni obveznik registriran za PDV daje rekapitulacijsku izjavu o stjecateljima registriranim za PDV kojima je isporučio dobra pod uvjetima navedenima u članku 138. stavku 1. i stavku 2. točki (c), te o osobama registriranim za potrebe PDV-a kojima je isporučio dobra koja su bila isporučena njemu u okviru stjecanja unutar Zajednice, navedenih u članku 42.

Članak 263.

1. Rekapitulacijska izjava daje se za svako kalendarsko tromjesečje unutar određenog razdoblja i u skladu s postupcima koje utvrđuju države članice. Međutim, države članice mogu predvidjeti da se rekapitulacijske izjave daju mjesečno.
2. Države članice dopuštaju, a mogu i zahtijevati, da se rekapitulacijske izjave iz stavka 1. daju putem elektroničkih medija u skladu s uvjetima koje same propisuju.

Članak 264.

Rekapitulacijska izjava sadrži sljedeće podatke:

- (a) identifikacijski broj za PDV poreznog obveznika u državi članici u kojoj se daje rekapitulacijska izjava i pod kojim je on obavio isporuku dobara prema uvjetima iz članka 138. stavka 1.;
- (b) identifikacijski broj za PDV osobe koja stječe dobra u državi članici koja nije država članica u kojoj se daje rekapitulacijska izjava i pod kojim su mu ta dobra isporučena;
- (c) identifikacijski broj za PDV poreznog obveznika u državi članici u kojoj se daje rekapitulacijska izjava i pod kojim je on obavio prijenos u drugu državu članicu, prema članku 138. stavku 2. točki (c), i broj

pod kojim je on registriran u državi u kojoj završava otprema ili prijevoz;

- (d) za svaku osobu koja je stekla dobra — ukupnu vrijednost isporukâ dobara koje je obavio porezni obveznik;
 - (e) u slučaju isporuka dobara koje se sastoje u prijenosu u drugu državu članicu, prema članku 138. stavku 2. točki (c) — ukupnu vrijednost tih isporuka utvrđenu u skladu s člankom 76.;
 - (f) iznose usklađenja izvršenih u skladu s člankom 90.
2. Vrijednost iz stavka 1. točke (d) iskazuje se za kalendarско tromjesečje u kojemu je osoba koja je stekla dobra obaviještena o usklađenju.
- Iznosi iz stavka 1. točke (f) iskazuju se za kalendarско tromjesečje u kojemu je osoba koja je stekla dobra obaviještena o usklađenju.

Članak 265.

U slučaju stjecanja dobara unutar Zajednice, prema članku 42., porezni obveznik registriran za potrebe PDV-a u državi članici koja mu je izdala identifikacijski broj za PDV pod kojima je obavio takva stjecanja u rekapitulacijskoj izjavi jasno navodi sljedeće podatke:

- (a) svoj identifikacijski broj za PDV pod kojim je stekao dobra i obavio naknadne isporuke tih dobara;
 - (b) identifikacijski broj za PDV, u državi članici u kojoj završava otprema ili prijevoz dobara, osobe kojoj je porezni obveznik naknadno isporučio dobra;
 - (c) za svaku osobu kojoj su naknadno isporučena dobra — ukupnu vrijednost, bez PDV-a, isporuka koje je porezni obveznik obavio u državi članici u kojoj završava otprema ili prijevoz dobara.
2. Vrijednost iz stavka 1. točke (c) iskazuje se za kalendarско tromjesečje u kojem je PDV postao naplativ.

Članak 266.

Odstupajući od članka 264. i 265., države članice mogu zahtijevati da se u rekapitulacijskoj izjavi navedu dodatni podaci.

Članak 267.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da osobe koje se, u skladu s člancima 194. i 204., smatraju obveznima platiti PDV umjesto poreznog obveznika koji nema poslovni nastan na njihovom području, ispunjavaju obveze glede davanja rekapitulacijske izjave u skladu s ovim poglavljem.

Članak 268.

Države članice mogu zahtijevati da porezni obveznici koji na njihovom području obavljaju stjecanja dobara unutar Zajednice ili transakcije koje se tako tretiraju u skladu s člancima 21. ili 22. podnose rekapitulacijske izjave navodeći detaljne podatke o takvim stjecanjima, ali pod uvjetom da se takve izjave ne traže za razdoblja kraća od jednog mjeseca.

Članak 269.

Postupajući jedinstveno na prijedlog Komisije, Vijeće može ovlastiti bilo koju državu članicu da uvede posebne mjere navedene u člancima 270. i 271., radi pojednostavljenja obveze davanja rekapitulacijske izjave, propisane u ovom poglavlju. Takve mjere ne smiju ugrožavati pravilan nadzor transakcija unutar Zajednice.

Članak 270.

Na temelju ovlaštenja iz članka 269. države članice mogu dopustiti poreznim obveznicima da daju godišnje rekapitulacijske izjave, navodeći identifikacijske brojeve za PDV u drugoj državi članici osoba kojima su ti porezni obveznici isporučili dobra prema uvjetima iz članka 138. stav-

ka 1. i stavka 2. točke (c), ako ti porezni obveznici ispunjavaju sljedeća tri uvjeta:

- (a) da ukupna godišnja vrijednost, bez PDV-a, dobara koja su oni isporučili ili usluga koje su pružili ne premašuje za više od EUR 35.000, ili za protuvrijednost toga iznosa u nacionalnoj valuti, iznos godišnjeg prometa koji se koristi kao referentni iznos za primjenu izuzeća za mala poduzeća predviđenog u člancima 282. do 292.;
- (b) da ukupna godišnja vrijednost, bez PDV-a, dobara koja su oni isporučili prema uvjetima iz članka 138., ne premašuje iznos od EUR 15.000 ili protuvrijednost toga iznosa u nacionalnoj valuti;
- (c) da nijedna od isporuka dobara koje su oni obavili prema uvjetima iz članka 138. nije isporuka novih prijevoznih sredstava.

Članak 271.

Na temelju ovlaštenja iz članka 269. države članice koje odrede da porezno razdoblje za koje porezni obveznici moraju podnijeti prijavu PDV-a predviđenu u članku 250. bude duže od tri mjeseca, mogu takvim osobama dopustiti davanje rekapitulacijskih izvjava za isto razdoblje, ako ti porezni obveznici ispunjavaju sljedeća tri uvjeta:

- (a) da ukupna godišnja vrijednost, bez PDV-a, dobara koja su isporučili i usluga koje su pružili ne premašuje iznos od EUR 200.000 ili protuvrijednost toga iznosa u nacionalnoj valuti;
- (b) da ukupna godišnja vrijednost, bez PDV-a, dobara koja su oni isporučili prema uvjetima iz članka 138., ne premašuje iznos od EUR 200.000 ili protuvrijednost toga iznosa u nacionalnoj valuti;
- (c) da nijedna od isporuka dobara koje su oni obavili prema uvjetima iz članka 138. nije isporuka novih prijevoznih sredstava.

POGLAVLJE 7. Razne odredbe

Članak 272.

1. Države članice mogu osloboditi sljedeće porezne obveznike određenih ili svih obveza iz poglavlja 2. do 6.:
 - (a) porezne obveznike čija stjecanja dobara unutar Zajednice ne podliježu PDV-u prema članku 3. stavku 1.;
 - (b) porezne obveznike koji ne obavljaju nijednu od transakcija navedenih u člancima 20., 21., 22., 33., 36., 138. i 141.;
 - (c) porezne obveznike koji obavljaju isključivo isporuke dobara odnosno pružaju usluge koje su izuzete na temelju članaka 132., 135. i 136., članaka 146. do 149. i članaka 151., 152. i 153.;
 - (d) porezne obveznike koji su obuhvaćeni izuzećem za mala poduzeća predviđenim u člancima 282. do 292.;
 - (e) porezne obveznike koji su obuhvaćeni zajedničkim programom paušalnog oporezivanja za poljoprivrednike.

Države članice ne smiju porezne obveznike navedene u prvom podstavku točki (b) osloboditi obveze izdavanja računa iz članaka 220. do 236. i članaka 238., 239. i 240.
2. Ako države članice koriste mogućnost iz stavka 1. prvog podstavka točke (e) one poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale pravilnu primjenu prijelaznih postupaka za oporezivanje transakcija unutar Zajednice.
3. Države članice mogu osloboditi porezne obveznike, osim onih iz stavka 1., određenih obveza vođenja evidencije iz članka 242.

Članak 273.

Države članice mogu propisati druge obveze koje smatraju nužnima za pravilnu naplatu poreza, te sprečavanje porezne utaje, podložno uvjetu jednakog postupanja prema tuzemnim transakcijama i transakcijama između država članica koje obavljaju porezni obveznici, i pod uvjetom da takve obveze nisu povezane s formalnostima pri prelasku granica u trgovini između država članica.

Mogućnost predviđena u prvom stavku ne može se koristiti u svrhu nametanja dodatnih obveza glede izdavanja računa, osim onih koje su propisane u stavku 3.

POGLAVLJE 8.

Obveze koje se odnose na određene uvozne i izvozne transakcije

PRVI ODJELJAK

Uvoz

Članak 274.

Članci 275., 276. i 277. primjenjuju se na uvoz dobara u slobodnom prometu koja ulaze u Zajednicu s trećeg područja koji je dio carinskog područja Zajednice.

Članak 275.

Formalnosti u vezi s uvozom dobara iz članka 274. jednake su onima koje su propisane carinskim odredbama Zajednice koje su na snazi za uvoz dobara na carinsko područje Zajednice.

Članak 276.

Ako otprema ili prijevoz dobara iz članka 274. završava na mjestu koje se nalazi izvan države članice njihovog ulaska u Zajednicu, ona se prevoze unutar Zajednice u skladu s provoznim postupkom Zajednice za domaću robu, propisanim carinskim odredbama Zajednice koje su na snazi, uko-

liko su bila prijavljena za taj postupak pri ulasku u Zajednicu.

Članak 277.

Ako se dobra iz članka 274. u trenutku ulaska u Zajednicu nalaze u jednoj od situacija na temelju koje bi, da su uvezena u smislu članka 30. stavka 1., bila obuhvaćena jednim od postupaka ili situacija iz članka 156., ili postupcima privremenog uvoza s potpunim oslobođenjem od plaćanja uvozne carine, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da ta dobra mogu ostati u Zajednici prema istim uvjetima kao što su uvjeti propisani za primjenu tih postupaka ili situacija.

DRUGI ODJELJAK

IZVOZ

Članak 278.

Članci 279. i 280. primjenjuju se na izvoz dobara u slobodnom prometu koja se otpremaju ili prevoze iz neke države članice na treće područje koje je dio carinskog područja Zajednice.

Članak 279.

Formalnosti u vezi s izvozom dobara iz članka 278. s područja Zajednice jednake su onima koje su propisane carinskim odredbama Zajednice koje su na snazi za izvoz dobara s carinskog područja Zajednice.

Članak 280.

U slučaju dobara koja se privremeno izvoze iz Zajednice radi ponovnog uvoza, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pri ponovnom uvozu u Zajednicu na ta dobra primjenjuju iste odredbe koje bi se primjenjivale da su bila privremeno izvezena s carinskog područja Zajednice.

GLAVA XII. POSEBNI PROGRAMI

POGLAVLJE 1. Poseban program za mala poduzeća

PRVI ODJELJAK

Pojednostavljeni postupci obračuna i naplate

Članak 281.

Države članice koje bi mogle naići na teškoće u primjeni redovnog sustava PDV-a na male poduzetnike zbog njihove djelatnosti ili strukture mogu, podložno uvjetima i ograničenjima koje same odrede, i nakon konzultacija s Odborom za PDV, primijeniti pojednostavljene postupke, kao što su programi obračunavanja i naplate poreza po paušalnoj stopi, pod uvjetom da to ne dovede do smanjenja PDV-a.

DRUGI ODJELJAK

Izuzeća ili stupnjevine porezne olakšice

Članak 282.

Izuzeća i stupnjevine porezne olakšice iz ovog odjeljka primjenjuju se na isporuku dobara i pružanje usluga malih poduzeća.

Članak 283.

1. Postupci predviđeni u ovom odjeljku ne primjenjuju se na sljedeće transakcije:
 - (a) transakcije koje se obavljaju na povremenoj osnovi u skladu s člankom 12.;
 - (b) isporuke novih prijevoznih sredstava prema uvjetima iz članka 138. stavka 1. i stavka 2. točke (a);
 - (c) isporuke dobara ili pružanje usluga od strane poreznog obveznika koji nema poslovni nastan u državi članici u kojoj treba platiti PDV.

2. Države članice mogu iz postupaka predviđenih u ovom odjeljku isključiti i druge transakcije osim onih iz stavka 1.

Članak 284.

1. Države članice koje su iskoristile mogućnost predviđenu člankom 14. Direktive Vijeća 67/228/EEZ-a od 11. travnja 1967. o usklađivanju zakonodavstava država članica o porezima na promet — struktura i postupci za primjenu zajedničkog sustava poreza na dodanu vrijednost⁸, uvođenja izuzeća ili stupnjevanih poreznih olakšica mogu ih zadržati, kao i postupke za njihovu primjenu, ako su oni u skladu s pravilima PDV-a.
2. Države članice koje su na dan 17. svibnja 1977. izuzimale porezne obveznike čiji je godišnji promet bio manji od protuvrijednosti 5.000 europskih obračunskih jedinica u nacionalnoj valuti prema obračunskom tečaju na taj dan, mogu tu gornju granicu povisiti do EUR 5.000.

Države članice koje su primjenjivale stupnjevanu poreznu olakšicu ne smiju podizati gornju granicu za stupnjevanu poreznu olakšicu niti je odobravati pod povoljnijim uvjetima.

Članak 285.

Države članice koje nisu iskoristile mogućnost iz članka 14. Direktive 67/228/EEZ-a mogu izuzimati porezne obveznike čiji godišnji promet ne premašuje EUR 5.000 ili protuvrijednost toga iznosa u nacionalnoj valuti.

Države članice iz stavka 1. mogu odobravati stupnjevanu poreznu olakšicu poreznim obveznicima čiji godišnji promet premašuje gornju granicu koju su odredile za njihovu primjenu.

8 SL 71, 14. travnja 1967., str. 1303/67. Direktiva ukinuta Direktivom 77/388/EEZ-a.

Članak 286.

Države članice koje su na dan 17. svibnja 1977. izuzimale porezne obveznike čiji je godišnji promet bio jednak ili veći od protuvrijednosti 5.000 europskih obračunskih jedinica u nacionalnoj valuti prema obračunskom tečaju na taj dan, mogu povisiti tu gornju granicu kako bi održale realnu vrijednost izuzeća.

Članak 287.

Države članice koje su pristupile nakon 1. siječnja 1978. mogu izuzimati porezne obveznike čiji godišnji promet ne premašuje protuvrijednost sljedećih iznosa u nacionalnoj valuti prema obračunskom tečaju na dan njihovog pristupanja:

- (1) Grčka: 10.000 europskih obračunskih jedinica;
- (2) Španjolska: ECU 10.000;
- (3) Portugal: ECU 10.000;
- (4) Austrija: ECU 35.000;
- (5) Finska: ECU 10.000;
- (6) Švedska: ECU 10.000;
- (7) Češka Republika: EUR 35.000;
- (8) Estonija: EUR 16.000;
- (9) Cipar: EUR 15.600;
- (10) Latvija: EUR 17.200;
- (11) Litva: EUR 29.000;
- (12) Madžarska: EUR 35.000;
- (13) Malta: EUR 37.000, ako se gospodarska djelatnost uglavnom odnosi na isporuku dobara; EUR 24.300, ako se gospodarska djelatnost uglavnom odnosi na pružanje usluga s malom dodanom vrijednošću (visokim inputima); i EUR 14.600 u ostalim slučajevima, tj. za pružanje usluga s velikom dodanom vrijednošću (niskim inputima);
- (14) Poljska: EUR 10.000;
- (15) Slovenija: EUR 25.000;
- (16) Slovačka: EUR 35.000.

Članak 288.

Promet koji se uzima kao polazište za primjenu postupaka u ovom odjeljku sastoji se od sljedećih iznosa, bez PDV-a:

- (1) vrijednosti isporučenih dobara i pruženih usluga, ukoliko je na njih obračunat porez;
- (2) vrijednost izuzetih transakcija, s pravom na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi, u skladu s člankom 110. ili 111., člankom 125. stavkom 1., člankom 127. ili člankom 128. stavkom 1.;
- (3) vrijednost transakcija izuzetih na temelju članka 146. do 149., te članka 151., 152. ili 153.;
- (4) vrijednost transakcija s nekretninama, financijskih transakcija iz članka 135, stavka 1. točaka (b) do (g) i usluga osiguranja, osim ako su te transakcije pomoćne.

Međutim, prodaja materijalne i nematerijalne kapitalne imovine poduzeća ne uzima se u obzir pri izračunavanju prometa.

Članak 289.

Porezni obveznici koji su izuzeti od plaćanja PDV-a, nemaju pravo na odbitak PDV-a u skladu s člancima 167. do 171. i člancima 173. do 177. , i ne smiju iskazivati PDV na svojim računima.

Članak 290.

Porezni obveznici koji imaju pravo na izuzeće od PDV-a mogu birati između redovnog sustava PDV-a ili pojednostavljenih postupaka iz članka 281. U tom slučaju oni imaju pravo na eventualne stupnjevane porezne olakšice propisane nacionalnim zakonodavstvom.

Članak 291.

Podložno primjeni članka 281. porezni obveznici koje uživaju stupnjevane porezne olakšice smatraju se poreznim

obveznicima koji podliježu redovnom sustavu poreza na dodanu vrijednost.

Članak 292.

Postupci predviđeni u ovom odjeljku primjenjuju se do datuma koji odredi Vijeće u skladu s člankom 93. Ugovora, a koji ne može biti nakon datuma na koji stupaju na snagu konačni postupci iz članka 402.

TREĆI ODJELJAK Izvješćivanje i provjera

Članak 293.

Svake četiri godine počevši od usvajanja ove direktive Komisija, na osnovi informacija dobivenih od država članica, podnosi izvješće Vijeću o primjeni ovog poglavlja, kojemu, po potrebi i uzimajući u obzir nužnost da se dugoročno osigura usklađivanje nacionalnih propisa, prilaže prijedloge za:

- (1) poboljšanje posebnog programa za mala poduzeća;
- (2) prilagodbu nacionalnih sustava glede izuzeća i stupnjevanih poreznih olakšica;
- (3) usklađivanje gornjih granica predviđenih u Drugom odjeljku.

Članak 294.

Vijeće odlučuje, u skladu s člankom 93. Ugovora, je li potreban poseban program za mala poduzeća u okviru konačnih postupaka i, po potrebi, propisuje zajednička ograničenja i uvjete za provedbu toga programa.

POGLAVLJE 2.

Zajednički program paušalnog oporezivanja za poljoprivrednike

Članak 295.

1. U smislu ovog poglavlja vrijede sljedeće definicije:
 - (1) žpoljoprivrednik' označava svakog poreznog obveznika koji obavlja svoju djelatnost u okviru poljoprivrednog, šumarskog ili ribarskog poduzeća;
 - (2) žpoljoprivredno, šumarsko ili ribarsko poduzeće' označava poduzeće koje takvim smatra svaka država članica u okviru proizvodnih djelatnosti navedenih u Dodatku VII;
 - (3) žpaušalni poljoprivrednik' označava poljoprivrednika koji je obuhvaćen programom paušalnog oporezivanja predviđenim u ovom poglavlju;
 - (4) žpoljoprivredni proizvodi' označavaju dobra koja proizvodi poljoprivredno, šumarsko ili ribarsko poduzeće u svakoj državi članici kao rezultat djelatnosti navedenih u Dodatku VII;
 - (5) žpoljoprivredne usluge' označavaju usluge, poglavito one navedene u Dodatku VIII., koje pruža poljoprivrednik koristeći svoju radnu snagu i/ili uobičajenu opremu u poljoprivrednom, šumskom ili ribarskom poduzeću kojim on upravlja, i koje normalno doprinose poljoprivrednoj proizvodnji;
 - (6) žporez na dodanu vrijednost obračunat na inpute' iznos ukupnog PDV-a koji se odnosi na dobra i usluge koje su kupila sva poljoprivredna, šumarska i ribarska poduzeća svake države članice obuhvaćena programom paušalnog oporezivanja, ako bi se takav porez, na temelju članaka 167., 168. i 169., te članaka 173. do 177., mogao odbiti poljoprivredniku koji podliježe redovnom sustavu PDV-a;
 - (7) 'postoci paušalne naknade' označavaju postotke koje države članice određuju u skladu s člancima 297., 298. i 299. i primjenjuju u slučajevima navedenima

u članku 300., kako bi paušalni poljoprivrednici ostvarili paušalnu nadoknadu poreza na dodanu vrijednost plaćenog na inpute;

(8) žpaušalna nadoknada' označava iznos do kojeg se dolazi primjenom postotka paušalne nadoknade na promet paušalnog poljoprivrednika u slučajevima navedenima u članku 300.

2. Ako poljoprivrednik, pomoću sredstava koja se u pravilu koriste u poljoprivrednim, šumarskim ili ribarskim poduzećima, prerađuje proizvode koji se uglavnom dobivaju iz njegove poljoprivredne proizvodnje, takvi će se poslovi prerade tretirati kao poslovi poljoprivredne proizvodnje navedeni u dodatku VII.

Članak 296.

1. Ako bi primjena redovnog sustava PDV-a ili posebnog programa predviđenog u poglavlju 1. na poljoprivrednike mogla dovesti do teškoća, države članice mogu na poljoprivrednike primjenjivati program paušalnog oporezivanja, u skladu s ovim poglavljem, u cilju nadoknade PDV-a naplaćenog na dobra i usluge koje su kupili paušalni poljoprivrednici.
2. Svaka država članica može iz programa paušalnog oporezivanja isključiti određene kategorije poljoprivrednika, te poljoprivrednike kod kojih primjena redovnog sustava PDV-a ili, eventualno, pojednostavljenih postupaka predviđenih u članku 281., ne bi uzrokovala administrativne teškoće.
3. Svaki paušalni poljoprivrednik može se, podložno pravilima i uvjetima koje propisuje svaka država članica, opredijeliti ili za primjenu redovnog sustava PDV-a, ili, za pojednostavljene postupke predviđene u članku 281., već prema slučaju.

Članak 297.

Države članice po potrebi određuju postotke paušalne nadoknade. One mogu odrediti različite postotke za šumarstvo, za različita područja poljoprivrede i za ribarstvo.

Države članice obavještavaju Komisiju o postocima paušalne nadoknade, određenima u skladu s prvim stavkom, prije njihove primjene.

Članak 298.

Postoci nadoknade izračunavaju se na osnovi makroekonomske statističke podataka za prethodne tri godine koji vrijede isključivo za paušalne poljoprivrednike.

Postoci se mogu zaokruživati za pola boda naviše ili naniže. Države članice mogu te postotke također sniziti na ništicu.

Članak 299.

Postoci paušalne nadoknade ne smiju dovesti do toga da povrat poreza paušalnim poljoprivrednicima bude veći od PDV-a naplaćenog na inpute.

Članak 300.

Postoci paušalne nadoknada primjenjuju se na cijene, bez PDV-a, sljedećih dobara i usluga:

- (1) poljoprivrednih proizvoda koje su isporučili paušalni poljoprivrednici poreznim obveznicima, osim onih koji su, na području države članice u kojoj su ti proizvodi isporučeni, obuhvaćeni tim programom paušalnog oporezivanja;
- (2) poljoprivrednih proizvoda koje su isporučili paušalni poljoprivrednici prema uvjetima navedenima u članku 138. pravnim osobama koje nisu porezni obveznici, a čija stjecanja dobara unutar Zajednice prema članku 2. stavku 1. točki (b) podliježu PDV-u u državi članici u kojoj završava otprema ili prijevoz tih poljoprivrednih proizvoda;

- (3) poljoprivrednih usluga koje su paušalni poljoprivrednici pružili poreznim obveznicima, osim onima koji su u državi članici u kojoj su te usluge pružene, obuhvaćeni tim programom paušalnog oporezivanja.

Članak 301.

1. U slučaju isporuka poljoprivrednih proizvoda i pružanja poljoprivrednih usluga iz članka 300. države članice propisuju da paušalnu nadoknadu plaća korisnik ili državna tijela.
2. U slučaju isporuka poljoprivrednih proizvoda ili pružanja poljoprivrednih usluga, osim onih koje su navedene u članku 300., smatra se da je paušalnu nadoknadu platio korisnik.

Članak 302.

Paušalni poljoprivrednik koji ima pravo na paušalnu nadoknadu nema pravo na odbitak PDV-a za djelatnosti obuhvaćene ovim programom paušalnog oporezivanja.

Članak 303.

1. Ako porezni obveznik plati paušalnu nadoknadu prema članku 301. stavku 1. on ima pravo, prema uvjetima propisanim u člancima 167., 168. i 169. i člancima 173. do 177., te postupcima koje propisuju države članice, odbiti iznos te nadoknade od PDV-a koji je obavezan platiti u državi članici u kojoj obavlja oporezive transakcije.
2. Države članice vraćaju korisniku iznos paušalne nadoknade koji je platio za bilo koju od sljedećih transakcija:
 - (a) isporuku poljoprivrednih proizvoda, prema uvjetima propisanim u članku 138., poreznim obveznicima ili pravnim osobama koje nisu porezni obveznici, a djeluju kao takve u drugoj državi članici na čijem području njihova stjecanja dobara unu-

- tar Zajednice podliježu PDV-u u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom (b);
- (b) isporuku poljoprivrednih proizvoda, prema uvjetima propisanim u člancima 146., 147., 148. i 156., članku 157. stavku 1. točki (b) i člancima 158., 160. i 161., korisnicima koji su porezni obveznici i koji imaju poslovni nastan izvan Zajednice, ukoliko oni te proizvode koriste za potrebe transakcija iz članka 169. točaka (a) i (b), ili u svrhu pružanja usluga za koje se smatra da će biti pružene na području države članice u kojoj korisnik ima poslovni nastan i za koje PDV plaća isključivo korisnik u skladu s člankom 196.
 - (c) pružanje poljoprivrednih usluga korisniku koji je porezni obveznik i koji ima poslovni nastan unutar Zajednice ali u drugoj državi članici, ili korisniku koji je porezni obveznik i koji ima poslovni nastan izvan Zajednice, ukoliko taj korisnik koristi usluge za potrebe transakcija iz članka 169. točaka (a) i (b), ili u svrhu pružanja usluga za koje se smatra da će biti pružene na području države članice u kojoj korisnik ima poslovni nastan i za koje PDV plaća isključivo korisnik u skladu s člankom 196.
3. Države članice određuju način povrata predviđenog u stavku 2., te mogu poglavito primijeniti odredbe direktivâ 79/1072/EEZ-a i 86/560/EEZ-a.

Članak 304.

Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi kontrolirale isplatu paušalnih nadoknada paušalnim poljoprivrednicima.

Članak 305.

Ako države članice primjenjuju ovaj program paušalnog oporezivanja one poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da se isporuka poljoprivrednih proizvoda između država članica, prema uvjetima iz članka 33., uvijek opo-

rezuje na isti način, bez obzira obavlja li dotičnu isporuku paušalni poljoprivrednik ili neki drugi porezni obveznik.

POGLAVLJE 3.

Poseban program za putničke agencije

Članak 306.

1. Države članice primjenjuju poseban program PDV-a, u skladu s ovim poglavljem, na transakcije putničkih agencija koje posluju s klijentima u svoje ime a koriste isporuke dobara ili usluge drugih poreznih obveznika u pružanju usluga putovanja.

Taj poseban program ne primjenjuje se na putničke agencije koje djeluju samo kao posrednici i na koje se za izračun porezne osnovice primjenjuje članak 79. stavak 1. točka (c).

2. U smislu ovog poglavlja turoperatora se smatraju putničkim agencijama.

Članak 307.

Transakcije koje putnička agencija obavi u vezi s putovanjem smatraju se jedinstvenom uslugom pruženom putniku od strane putničke agencije.

Ta se jedinstvena usluga oporezuje u državi članici u kojoj putnička agencija ima sjedište ili stalni poslovni nastan iz kojega je pružila dotične usluge.

Članak 308.

Porezna osnovica i cijena bez PDV-a, u smislu članka 226. točke (8), u odnosu na tu jedinstvenu uslugu jest profitna marža putničke agencije, to jest razlika između ukupnog iznosa, bez PDV-a, koji plaća putnik, i stvarnih troškova koje putnička agencija snosi za isporuke dobara i usluge drugih poreznih obveznika, ako te transakcije idu izravno u korist putnika.

Članak 309.

Ako se transakcije koje putnička agencija povjeri drugim poreznim obveznicima obavljaju izvan Zajednice, usluge koje pruža putnička agencija tretiraju se kao posrednička djelatnost izuzeta na temelju članka 153.

Ako se te transakcije obavljaju i unutar i izvan Zajednice, izuzeti se može samo onaj dio usluge putničke agencije koji se odnosi na transakcije izvan Zajednice.

Članak 310.

PDV koji putničkoj agenciji zaračunaju drugi porezni obveznici na transakcije iz članka 307., a koje idu izravno u korist putnika, ne može se odbiti niti vratiti ni u jednoj državi članici.

POGLAVLJE 4.

Posebni postupci oporezivanja za rabljena dobra, umjetnička djela, kolekcionarske predmete i antikvitete

PRVI ODJELJAK

Definicije

Članak 311.

1. U smislu ovog poglavlja i ne dovodeći u pitanje druge odredbe Zajednice, vrijede sljedeće definicije:
 - (1) 'rabljena dobra' označavaju pokretnu materijalnu imovinu prikladnu za daljnje korištenje u stanju u kakvom jest ili nakon popravka, osim umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta i osim plemenitih metala i dragog kamenja, prema definicijama država članica;
 - (2) 'umjetnička djela' znače predmete navedene u Dodatku IX. Dijelu A.;
 - (3) 'kolekcionarski predmeti' označavaju predmete navedene u Dodatku IX Dijelu B.;

- (4) 'antikviteti' označavaju predmete navedene u Dodatku IX. Dijelu C.;
 - (5) 'oporezivi preprodavač' označava poreznog obveznika koji, u okviru svoje gospodarske djelatnosti i u cilju preprodaje, kupuje za potrebe svojeg poduzeća, ili uvozi rabljena dobra i/ili umjetnička djela, kolekcionarske predmete ili antikvitete, bilo da taj porezni obveznik radi za sebe, ili za račun druge osobe prema ugovoru kojim je utvrđeno plaćanje provizije za kupnju ili prodaju;
 - (6) 'organizator prodaje putem javne dražbe' označava poreznog obveznika koji, u okviru svoje gospodarske djelatnosti, nudi dobra na prodaju putem javne dražbe, u cilju njihove prodaje najboljem ponuditelju;
 - (7) 'nalogodavac organizatora prodaje putem javne dražbe' označava svaku osobu koja organizatoru prodaje putem javne dražbe predaje dobra na temelju ugovora kojim je utvrđeno plaćanje provizije za prodaju.
2. Države članice ne moraju smatrati umjetničkim djelima predmete navedene u Dodatku IX. Dijelu A. točkama (5), (6) i (7).
 3. U ugovoru prema kojemu se plaća provizija, navedenom u stavku 1. točki (7), mora biti predviđeno da organizator prodaje nudi dobra na javnoj dražbi u svoje ime, ali za račun svojeg nalogodavca i da mora predati dobra, u svoje ime, ali za račun svojeg nalogodavca najboljem ponuditelju na toj javnoj dražbi.

Posebni postupci za oporezive preprodavače

PRVI PODODJELJAK

Program oporezivanja profitne marže

Članak 312.

U smislu ovog pododjeljka vrijede sljedeće definicije:

- (1) 'prodajna cijena' označava sve što čini naknadu koju je oporezivi preprodavač primio ili će je primiti od kupca ili treće strane, uključujući i subvencije izravno povezane s tom transakcijom, poreze, carine, namete i pristojbe, te sporedne izdatke kao što su troškovi provizije, pakiranja, prijevoza i osiguranja koje oporezivi preprodavač zaračunava kupcu, ali bez iznosa navedenih u članku 79.;
- (2) 'kupovna cijena' označava sve što čini naknadu u smislu točke (1) koju je od oporezivog preprodavača primio ili će je primiti njegov dobavljač.

Članak 313.

1. Za isporuke rabljenih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta koje obave oporezivi preprodavači, države članice primjenjuju poseban program oporezivanja profitne marže koju je ostvario oporezivi preprodavač, u skladu s odredbama ovog pododjeljka.
2. Do uvođenja konačnih postupaka iz članka 402., program iz stavka 1. ovog članka ne primjenjuje se na isporuke novih prijevoznih sredstava obavljene prema uvjetima iz članka 138. stavka 1. i stavka 2. točke (a).

Članak 314.

Program oporezivanja profitne marže primjenjuje se na isporuke rabljenih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta, koje obave oporezivi preprodavači.

vači, ako im je ta dobra isporučila unutar Zajednice jedna od sljedećih osoba:

- (a) osoba koja nije porezni obveznik;
- (b) drugi porezni obveznik, ukoliko je isporuka dobara od strane tog drugog poreznog obveznika izuzeta na temelju članka 136.;
- (c) drugi porezni obveznik, ukoliko je isporuka dobara od strane tog drugog poreznog obveznika obuhvaćena izuzećem za mala poduzeća, predviđenim u člancima 282. do 292., i uključuje kapitalna dobra;
- (d) drugi oporezivi preprodavač, ukoliko je na isporuku dobara od strane tog drugog poreznog obveznika obračunat PDV u skladu s programom oporezivanja profitne marže.

Članak 315.

Porezna osnovica za isporuke dobara iz članka 314. jest profitna marža oporezivih preprodavača, umanjena za iznos PDV-a koji se odnosi na tu profitnu maržu.

Profitna marža jednaka je razlici između prodajne cijene za dobra koju zaračuna oporezivi preprodavač i kupovne cijene.

Članak 316.

1. Države članice priznaju oporezivim preprodavačima pravo na primjenu programa oporezivanja profitne marže na sljedeće transakcije:
 - (a) isporuku umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta koje je uvezao sam oporezivi preprodavač;
 - (b) isporuku umjetničkih djela koja je oporezivom preprodavaču isporučio njihov autor ili njegovi pravni sljednici;
 - (c) isporuku umjetnička djela koja je oporezivom preprodavaču isporučio porezni obveznik koji nije oporezivi preprodavač, ako je na tu isporuku primijenjena snižena stopa u skladu s člankom 103.

2. Države članice propisuju detaljna pravila za korištenje mogućnosti iz stavka 1., koja u svim slučajevima vrijedi za razdoblje od najmanje dvije kalendarske godine.

Članak 317.

Ako oporezivi preprodavač koristi mogućnost iz članka 316. porezna se osnovica određuje u skladu s člankom 315.

Za isporuke umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta ili antikviteta koje je oporezivi preprodavač sam uveo, kupovna cijena koja se uzima u obzir za izračunavanje profitne marže jednaka je poreznoj osnovici pri uvozu, utvrđenoj prema člancima 85. do 89., uvećanoj za PDV koji treba platiti ili koji je plaćen pri uvozu.

Članak 318.

1. Radi pojednostavljenja postupka naplate poreza i nakon konzultacija s Odborom za PDV države članice mogu predvidjeti da se za određene transakcije ili određene kategorije oporezivih preprodavača porezna osnovica pri isporuci dobara koja podliježu programu oporezivanja profitne marže određuje za svako porezno razdoblje tijekom kojega taj oporezivi preprodavač mora podnositi prijavu PDV-a prema članku 250.

U slučaju donošenja odredbe u skladu sa stavkom 1. porezna osnovica pri isporuci dobara na koja se primjenjuje ista stopa PDV-a jest ukupna profitna marža koju je ostvario oporezivi preprodavač, umanjena za iznos PDV-a koji se odnosi na tu maržu.

2. Ukupna profitna marža jednaka je razlici između sljedećih dvaju iznosa:
 - (a) ukupne vrijednosti isporuka dobara koje podliježu posebnim postupcima oporezivanja profitne marže, koje je oporezivi preprodavač obavio tijekom poreznog razdoblja obuhvaćenog poreznom prijavom, tj. ukupnog iznosa prodajnih cijena;
 - (b) ukupne vrijednosti kupnjâ dobara iz članka 314. koje je oporezivi preprodavač obavio tijekom porez-

nog razdoblja obuhvaćenog poreznom prijavom, tj. ukupnog iznosa kupovnih cijena.

3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da porezni obveznici iz stavka 1. ne uživaju neopravdane koristi niti trpe neopravdane štete.

Članak 319.

Oporezivi preprodavač može primijeniti redovni sustav PDV-a na bilo koju isporuku obuhvaćenu programom oporezivanja profitne marže.

Članak 320.

1. Ako oporezivi preprodavač primjenjuje redovni sustav PDV-a na isporuku umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta ili antikviteta koje je sam uvezao, ima pravo od PDV-a koji duguje odbiti PDV koji treba platiti ili kojega je platio na uvoz.

Ako oporezivi preprodavač primjenjuje redovni sustav PDV-a na isporuku umjetničkih djela koja mu je isporučio njihov autor ili njegovi pravni sljednici, odnosno porezni obveznik koji nije oporezivi preprodavač, ima pravo od poreza koji duguje odbiti PDV koji treba platiti ili kojega je platio na umjetnička djela koja su mu isporučena.

2. Pravo na odbitak poreza nastaje u trenutku kada PDV koji treba platiti na isporuku za koju je oporezivi preprodavač iskoristio mogućnost primjene redovnog sustava PDV-a postane naplativ.

Članak 321.

Isporuka rabljenih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta koja podliježe programu oporezivanja profitne marže izuzima se ako se obavlja prema uvjetima iz članka 146., 147., 148. ili 151.

Članak 322.

U koliko se dobra koriste u svrhu isporuka koje on obavlja i koje podliježu programu oporezivanja profitne marže, oporezivi preprodavač ne smije od PDV-a koji je dužan platiti odbiti sljedeće:

- (a) PDV koji treba platiti ili kojega je platio za umjetnička djela, kolekcionarske predmete ili antikvitete koje je sam uvezo;
- (b) PDV koji treba platiti ili kojega je platio za umjetnička djela, kolekcionarske predmete ili antikvitete koje mu je isporučio ili koje će mu isporučiti njihov autor ili autorovi pravni sljednici;
- (c) PDV koji treba platiti ili kojega je platio za umjetnička djela koje mu je isporučio, ili koje će mu isporučiti, porezni obveznik koji nije oporezivi preprodavač.

Članak 323.

Porezni obveznici ne smiju odbiti od PDV-a kojega su dužni platiti na dobra koja su im isporučena ili koja će im biti isporučena, od strane oporezivog preprodavača, ukoliko ta isporuka dobara od strane oporezivog preprodavača podliježe programu oporezivanja profitne marže.

Članak 324.

Ako oporezivi preprodavač primjenjuje i redovni sustav PDV-a i program oporezivanja profitne marže, u svojoj evidenciji mora odvojeno iskazivati transakcije koje spadaju u svaki od tih programa, prema pravilima koje propisuju države članice.

Članak 325.

Oporezivi preprodavač ne smije na računima koje izdaje odvojeno iskazivati PDV na isporuke dobara na koje se primjenjuje program oporezivanja profitne marže.

DRUGI PODODJELJAK
Prijelazni postupci za rabljena prijevozna sredstva

Članak 326.

Države članice koje su na dan 31. prosinca 1992. primjenjivale posebne postupke oporezivanja, osim programa oporezivanja profitne marže, na isporuke rabljenih prijevoznih sredstava od strane oporezivih preprodavača mogu, do uvođenja konačnih postupaka iz članka 402., i dalje primjenjivati te postupke, ukoliko oni ispunjavaju, ili su tako prilagođeni da ispunjavaju, uvjete propisane u ovom pododjeljku.

Danska je ovlaštena uvesti postupke oporezivanja navedene u prvom stavku.

Članak 327.

1. Prijelazni postupci primjenjuju se na isporuke rabljenih prijevoznih sredstava koje su obavili oporezivi preprodavači i koje podliježu programu oporezivanja profitne marže.
2. Ti prijelazni postupci ne primjenjuju se na isporuke novih prijevoznih sredstava obavljene prema uvjetima iz članka 138. stavka 1. i stavka 2. točke (a).
3. U smislu stavka 1., 'rabljenim prijevoznim sredstvima' smatraju se kopnena vozila, plovila i zrakoplovi, ako se radi o rabljenim dobrima koja ne ispunjavaju uvjete potrebne da bi ih se smatralo novim prijevoznim sredstvima.

Članak 328.

PDV koji treba platiti za svaku isporuku iz članka 327. jednak je iznosu PDV-a koji bi trebalo platiti da je isporuka podlijegala redovnom sustavu PDV-a, umanjenom za iznos PDV-a koji se smatra uključenim u kupovnu cijenu prijevoznog sredstva koju je platio oporezivi preprodavač.

Članak 329.

PDV koji se smatra uključenim u kupovnu cijenu prijevoznog sredstva koju je platio oporezivi preprodavač obračunava se prema sljedećoj metodi:

- (a) kupovna cijena koja se uzima u obzir jest kupovna cijena u smislu članka 312. točke (2);
- (b) smatra se da kupovna cijena koju je platio oporezivi preprodavač uključuje PDV koji bi trebalo platiti da je isporučitelj oporezivog preprodavača na tu isporuku primijenio redovni sustav PDV-a;
- (c) stopa koja se uzima u obzir jest stopa koja se u smislu članka 93. primjenjuje u državi članici za koju se smatra da se na njenom području nalazi mjesto isporuke oporezivom preprodavaču, određeno u skladu s člancima 31. i 32.

Članak 330.

PDV koji treba platiti za svaku isporuku prijevoznog sredstva iz članka 327. stavka 1., utvrđen u skladu s člankom 328. ne smije biti niži od iznosa PDV-a koji bi trebalo platiti da je ta isporuka podlijegala programu oporezivanja profitne marže.

Države članice mogu, za slučaj da dotična isporuka podliježe programu oporezivanja profitne marže, predvidjeti da ta marža ne smije biti niža od 10% prodajne cijene, u smislu članka 312. točke (1).

Članak 331.

Porezni obveznici ne smiju od PDV-a koji su dužni platiti odbiti PDV koji treba platiti ili koji je plaćen za rabljena prijevozna sredstva koja im je isporučio oporezivi preprodavač, ako isporuka tih dobara od strane oporezivog preprodavača podliježe PDV-u u skladu s tim prijelaznim postupcima.

Članak 332.

Oporezivi preprodavač ne smije na računima koje izdaje odvojeno iskazivati PDV na isporuke na koje primjenjuje te prijelazne postupke.

TREĆI ODJELJAK

Posebni postupci za prodaju putem javne dražbe

Članak 333.

1. Države članice mogu, u skladu s odredbama ovog Odjeljka, primjenjivati posebne postupke oporezivanja profitne marže koju ostvari organizator prodaje putem javne dražbe za isporuke rabljenih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta u vlastito ime i za račun osoba iz članka 334., na osnovi ugovora prema kojemu se plaća provizija za prodaju tih dobara putem javne dražbe.
2. Postupci iz stavka 1. ne primjenjuju se na isporuke novih prijevoznih sredstava, obavljene prema uvjetima iz članka 138. stavka 1. i stavka 2. točke (a).

Članak 334.

Ti posebni postupci primjenjuju se na isporuke koje obavi organizator prodaje putem javne dražbe, djelujući u vlastito ime za račun jedne od sljedećih osoba:

- (a) osobe koja nije porezni obveznik;
- (b) drugog poreznog obveznika, ukoliko je isporuka dobara koju je obavio taj porezni obveznik na osnovi ugovora prema kojemu se plaća provizija za prodaju, izuzeta na temelju članka 136.;
- (c) drugog poreznog obveznika, ukoliko je isporuka dobara koju je obavio taj porezni obveznik na osnovi ugovora prema kojemu se plaća provizija za prodaju, obuhvaćena izuzećem za mala poduzeća predviđenim u člancima 282. do 292., i uključuje kapitalna dobra;

- (d) oporezivog preprodavača, ukoliko isporuka dobara koju je obavio taj oporezivi preprodavač na osnovi ugovora prema kojemu se plaća naknada na prodaju, podliježe PDV-u u skladu s programom oporezivanja profitne marže.

Članak 335.

Smatra se da je isporuka dobara poreznom obvezniku koji je organizator prodaje putem javne dražbe obavljena u vrijeme kada se odvija prodaja tih dobara putem javne dražbe.

Članak 336.

Porezna osnovica za svaku isporuku dobara iz ovog Odjeljka jest ukupni iznos računa u skladu s člankom 339. ispostavljen kupcu od strane organizatora prodaje putem javne dražbe, umanjen za:

- (a) neto iznos koji je organizator prodaje putem javne dražbe platio, ili koji treba platiti, svom nalagodavcu u skladu s člankom 337.;
- (b) iznos PDV-a koji organizator prodaje putem javne dražbe treba platiti za svoju isporuku.

Članak 337.

Neto iznos koji je organizator prodaje putem javne dražbe platio, ili koji treba platiti, svom nalagodavcu jednak je razlici između aukcijske cijene dobara i iznosa provizije koji je organizator prodaje putem javne dražbe dobio ili kojega treba dobiti od svog nalagodavca, na osnovi ugovora prema kojemu se plaća provizija za prodaju.

Članak 338.

Organizatori prodaje putem javne dražbe koji isporučuju dobra prema uvjetima propisanim u člancima 333. i 334. moraju na svojim privremenim računima navesti sljedeće:

- (a) iznos koji su primili ili trebaju primiti od kupca dobara;
- (b) iznos koji su vratili ili trebaju vratiti prodavatelju dobara.

Iznosi navedeni u prvom stavku moraju biti propisno dokumentirani.

Članak 339.

Organizatori prodaje putem javne dražbe moraju kupcu izdati račun na kojem je posebno iskazano sljedeće:

- (a) aukcijska cijena dobara;
- (b) porezi, carine, nameti i pristojbe;
- (c) sporedni izdaci kao što su provizije, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja koje organizator obračunava kupcu dobara.

Na računu koji izdaje organizator prodaje putem javne dražbe ne smije biti posebno iskazan PDV.

Članak 340.

1. Organizator prodaje putem javne dražbe kojemu su dobra predana na osnovi ugovora prema kojemu se za prodaju dobara putem javne dražbe plaća provizija, mora svome nalagodavcu dati izjavu.

U izjavi koju daje organizator prodaje putem javne dražbe mora biti posebno naveden iznos transakcije, tj. aukcijska cijena dobara umanjena za iznos provizije koja je primljena ili će biti primljena od nalagodavca.

2. Izjava sastavljena u skladu sa stavkom 1. služi kao račun koji nalagodavac, ako je porezni obveznik, mora izdati organizatoru prodaje na javnoj dražbi u skladu s člankom 220.

Članak 341.

Države članice koje primjenjuju posebne postupke predviđene u ovom Odjeljku primjenjuju te postupke i na isporuke rabljenih prijevoznih sredstava, definiranih u

članku 327. stavku 3., koje obavi organizator prodaje putem javne dražbe djelujući u svoje ime, na temelju ugovora prema kojemu se plaća provizija za prodaju tih dobara putem javne dražbe, a za račun oporezivog preprodavača, ukoliko bi isporuka tih rabljenih prijevoznih sredstava od strane tog oporezivog preprodavača podlijegala PDV-u u skladu s prijelaznim postupcima za rabljena prijevozna sredstva.

ČETVRTI ODJELJAK

Mjere za sprečavanje narušavanja tržišnog natjecanja i porezne utaje

Članak 342.

Države članice mogu poduzimati mjere u vezi s pravom na odbitak poreza, kako bi osigurale da oporezivi preprodavači obuhvaćeni posebnim postupcima predviđenima u Drugom odjeljku ne uživaju neopravdane koristi niti trpe neopravdane štete.

Članak 343.

Postupajući jedinstveno na prijedlog Komisije, Vijeće može ovlastiti bilo koju državu članicu za uvođenje posebnih mjera za borbu protiv porezne utaje, prema kojima PDV koji treba platiti prema programu oporezivanja profitne marže ne smije biti niži od iznosa PDV-a koji bi trebalo platiti da je profitna marža jednaka određenom postotku prodajne cijene.

Postotak prodajne cijene određuje se na osnovi uobičajenih profitna marža koje ostvaruju gospodarski subjekti u dotičnom sektoru.

POGLAVLJE 5.

Poseban program za investicijsko zlato

PRVI ODJELJAK

Opće odredbe

Članak 344.

1. U smislu ove direktive i ne dovodeći u pitanje druge odredbe Zajednice, 'investicijsko zlato' označava:
 - (1) zlato, u obliku poluga ili pločica, težinâ koje su prihvaćene na tržištima plemenitih metala, finoće jednake ili veće od 995 tisućnina, bez obzira je li ili nije osigurano vrijednosnim papirima;
 - (2) zlatne kovanice finoće jednake ili veće od 900 tisućnina, koje su iskovane poslije 1800. godine, koje jesu, ili su bile, zakonsko sredstvo plaćanja u državi podrijetla, i koje se u pravilu prodaju po cijeni koja ne premašuje za više od 80% vrijednost zlata sadržanog u kovanicama na otvorenom tržištu.
2. Države članice mogu iz ovog posebnog programa isključiti male poluge ili pločice težina od 1 g ili manje.
3. U smislu ove direktive smatra se da se kovanice iz stavka 1. točke (2) ne prodaju u numizmatičke svrhe.

Članak 345.

Počevši od 1999., svaka država članica obavještava Komisiju do 1. srpnja svake godine, o kovanicama koje ispunjavaju kriterije utvrđene u članku 344. stavku 1. točki (2) i kojima se trguje u toj državi članici. Prije 1. prosinca svake godine Komisija objavljuje iscrpan popis ovih kovanica u seriji 'C' *Službenog lista Europske unije*. Za kovanice obuhvaćene objavljenim popisom smatra se da ispunjavaju navedene kriterije tijekom cijele godine za koju se popis objavljuje.

DRUGI ODJELJAK
Izuzeća od PDV-a

Članak 346.

Države članice izuzimaju od PDV-a isporuku, stjecanje unutar zajednice i uvoz investicijskog zlata, uključujući investicijsko zlato u obliku potvrda o pojedinačnoj ili skupnoj pohrani zlata, ili zlato kojim se trguje preko računa za trgovanje zlatom, i poglavito uključujući zajmove u zlatu i zamjene sa zlatom (swapove) koje obuhvaćaju pravo vlasništva ili potraživanje u vezi s investicijskim zlatom, kao i transakcije u vezi s investicijskim zlatom koje uključuju ročnice i terminske ugovore čiji je rezultat prijenos prava vlasništva ili potraživanja u vezi s investicijskim zlatom.

Članak 347.

Države članice izuzimaju od PDV-a usluge zastupnika koji djeluju u ime i za račun druge osobe, ako oni sudjeluju u isporuci investicijskog zlata za svojeg nalogodavca.

TREĆI ODJELJAK
Opredjeljenje za oporezivanje

Članak 348.

Države članice daju poreznim obveznicima koji proizvode investicijsko zlato ili pretvaraju zlato u investicijsko zlato pravo da se opredijele za oporezivanje isporuka investicijskog zlata drugim poreznim obveznicima, koje bi inače bile izuzete na temelju članka 346.

Članak 349.

1. Države članice mogu poreznim obveznicima koji u okviru svoje gospodarske djelatnosti u pravilu isporučuju zlato za potrebe industrije dati pravo da se opredijele za oporezivanje isporuka zlatnih poluga i pločica u smislu

članka 344. stavka 1. točke (1) drugim poreznim obveznicima, koje bi inače bile izuzete na temelju članka 346.

2. Države članice mogu ograničiti opseg prava iz stavka 1.

Članak 350.

Ako je isporučitelj iskoristio pravo opredjeljenja za oporezivanje iz članka 348. i 349., države članice odobravaju zastupniku da se opredijeli za oporezivanje usluga iz članka 347.

Članak 351.

Države članice propisuju detaljna pravila za korištenje prava opredjeljenja iz ovog Odjeljka i o tome na odgovarajući način obavještavaju Komisiju.

ČETVRTI ODJELJAK

Transakcije na uređenom tržištu plemenitih metala

Članak 352.

Svaka država članica može, nakon konzultacija s Odborom za PDV, primjenjivati PDV na posebne transakcije s investicijskim zlatom koje se obavljaju u toj državi članici između poreznih obveznika koji su članovi tržišta plemenitih metala, koje uređuje dotična država članica, ili između takvog poreznog obveznika i poreznog obveznika koji nije član toga tržišta. Međutim, države članice ne smiju primjenjivati PDV na isporuke koje se obavljaju prema uvjetima iz članka 138. ili na izvoz investicijskog zlata.

Članak 353.

Države članice koje, u skladu s člankom 352., oporezuju transakcije između poreznih obveznika koji su članovi uređenog tržišta plemenitih metala dopuštaju, radi pojednostavljenja, odgodu naplate poreza i oslobađaju porezne obveznike obveza vođenja evidencije u vezi s PDV-om.

Posebna prava i obveze trgovaca investicijskim zlatom

Članak 354.

Ako je njegova naknadna isporuka investicijskog zlata izuzeta na temelju ovog poglavlja, porezni obveznik ima pravo na odbitak:

- (a) PDV-a koji treba platiti ili koji je plaćen na investicijsko zlato koje je tom poreznom obvezniku isporučila osoba koja je iskoristila pravo na opredjeljenje prema člancima 348. i 349., ili koje mu je isporučeno u skladu s Četvrtim odjeljkom;
- (b) PDV-a koji treba platiti ili koji je plaćen na isporuku tom poreznom obvezniku, odnosno stjecanje unutar Zajednice ili uvoz, zlata koje nije investicijsko zlato, a koje je sam obavio i koje on sâm ili netko u njegovo ime naknadno pretvara u investicijsko zlato;
- (c) PDV-a koji treba platiti ili koji je plaćen na usluge pružene tom poreznom obvezniku, a koje se sastoje u promjeni oblika, težine ili finoće zlata, uključujući i investicijsko zlato.

Članak 355.

Porezni obveznici koji proizvode investicijsko zlato ili pretvaraju zlato u investicijsko zlato, imaju pravo na odbitak PDV-a koji trebaju platiti ili koji su platili za isporuke, stjecanja unutar Zajednice, ili uvoz dobara, ili za usluge povezane s proizvodnjom ili pretvaranjem toga zlata, kao da je naknadna isporuka toga zlata, izuzeta na temelju članka 346., oporeziva.

Članak 356.

1. Države članice osiguravaju da trgovci investicijskim zlatom, kao minimalan uvjet, vode evidenciju o svim

značajnijim transakcijama s investicijskim zlatom i čuvaju dokumentaciju koja omogućava identifikaciju klijenata koji su sudjelovali u tim transakcijama.

Trgovci čuvaju informacije iz prvog podstavka najmanje pet godina.

2. Radi ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. države članice mogu prihvaćati jednake obveze u okviru mjera donesениh u skladu s drugim propisima Zajednice, kao što je Direktiva 2005/60/EZ-a Europskog Parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranje terorističkih aktivnosti⁹.
3. Države članice mogu propisati strože obveze, poglavito što se tiče vođenja posebne dokumentacije ili vođenja posebne evidencije.

POGLAVLJE 6.

Poseban program za porezne obveznike koji nemaju poslovni nastan u Zajednici, a pružaju elektroničke usluge osobama koje nisu porezni obveznici

PRVI ODJELJAK

Opće odredbe

Članak 357.

Ovo poglavlje primjenjuje se do 31. prosinca 2006.

Članak 358.

U smislu ovog poglavlja, i ne dovodeći u pitanje druge odredbe, vrijede sljedeće definicije:

- (1) 'porezni obveznik koji nema poslovni nastan u Zajednici' označava poreznog obveznika koji nije os-

9 SL L 309, 25. studeni 2005., str. 15.

novao poduzeće niti ima stalni poslovni nastan na području Zajednice, i koji nije na drugi način obvezan pribaviti identifikacijski broj za PDV u skladu s člankom 214.;

- (2) 'elektroničke usluge' i žusluge koje se pružaju elektroničkim putem' označavaju usluge iz članka 56. stavka 1. točke (k);
- (3) 'država članica identifikacije' označava državu članicu koju porezni obveznik bez poslovnog nastana u Zajednici odabire da bi u njoj prijavio početak svoje djelatnosti kao poreznog obveznika na području Zajednice u skladu s odredbama ovog poglavlja;
- (4) 'država članica potrošnje' označava državu članicu u kojoj se smatra da je mjesto pružanja elektroničkih usluga u skladu s člankom 57.;
- (5) 'prijava PDV-a' označava izjavu koja sadrži podatke potrebne za utvrđivanje iznosa PDV-a koji treba platiti u bilo kojoj državi članici.

DRUGI ODJELJAK

Poseban program za usluge koje se pružaju elektroničkim putem

Članak 359.

Države članice dopuštaju poreznom obvezniku koji nema poslovni nastan u Zajednici, a koji pruža elektroničke usluge osobi koja nije porezni obveznik a ima poslovni nastan ili prebivalište, odnosno uobičajeno boravište u nekoj državi članici, primjenu tog posebnog programa. Taj program primjenjuje se na sve elektroničke usluge koje se pružaju u Zajednici.

Članak 360.

Porezni obveznik koji nema poslovni nastan u Zajednici prijavljuje državi članici identifikacije početak i završetak

svoje djelatnosti kao poreznog obveznika, ili promjenu te djelatnosti na način da on više ne ispunjava uvjete za taj posebni program. Ta se prijava šalje elektroničkim putem.

Članak 361.

1. Informacije koje porezni obveznik koji nema poslovni nastan u Zajednici mora dostaviti državi članici identifikacije kada započinje oporezivu djelatnost sadrže sljedeće:
 - (a) ime;
 - (b) poštansku adresu;
 - (c) adrese elektroničke pošte, uključujući web sjedišta;
 - (d) nacionalni porezni broj ako ga ima;
 - (e) izjavu da ta osoba nije registrirana za potrebe PDV-a unutar Zajednice.
2. Porezni obveznik koji nema poslovni nastan u Zajednici obavještava državu članicu identifikacije o svim promjenama dostavljenih podataka.

Članak 362.

Država članica identifikacije dodjeljuje poreznom obvezniku koji nema poslovni nastan u Zajednici osobni identifikacijski broj za PDV, te ga obavještava o tom broju putem elektroničkih medija. Na osnovi informacija upotrijebljenih za dodjelu identifikacijskog broja države korištenja mogu primjenjivati vlastite sustave identifikacije.

Članak 363.

Država članica identifikacije isključuje poreznog obveznika bez poslovnog nastana iz registra ako:

- (a) on obavijesti tu državu članicu da više ne pruža elektroničke usluge;
- (b) se na drugi način može pretpostaviti da je njegova oporeziva djelatnost prestala;
- (c) on više ne ispunjava uvjete potrebne za primjenu tog posebnog programa;

(d) on uporno krši pravila tog posebnog programa.

Članak 364.

Porezni obveznik koji nema poslovni nastan u Zajednici dostavlja državi članici identifikacije putem elektroničkih medija prijavu PDV-a za svako kalendarsko tromjesečje, bez obzira je li pružao elektroničke usluge. Prijava se podnosi u roku od 20 dana po završetku obračunskog razdoblja obuhvaćenog prijavom.

Članak 365.

U prijavi PDV-a navodi se identifikacijski broj i, za svaku državu članicu potrošnje u kojoj treba platiti porez, ukupna vrijednost, bez PDV-a, elektroničkih usluga obavljenih tijekom tog obračunskog razdoblja, i ukupan iznos odgovarajućeg PDV-a. U prijavi se također moraju navesti stope PDV-a koje se primjenjuju i ukupan PDV koji treba platiti.

Članak 366.

1. Prijava PDV-a podnosi se u eurima.
Države članice koje nisu prihvatile euro mogu zahtijevati da se prijave PDV-a podnose u njihovim nacionalnim valutama. Ako su isporuke obavljene u drugim valutama, porezni obveznik koji nema poslovni nastan u Zajednici za potrebe popunjavanja prijave PDV-a primjenjuje devizni tečaj koji vrijedi na posljednji dan poreznog razdoblja.
2. Preračunavanje se obavlja na osnovi deviznog tečaja koji objavljuje Europska središnja banka za dotični dan, ili, ako se tečaj za taj dan ne objavljuje, na dan sljedeće objave deviznog tečaja.

Članak 367.

Porezni obveznik bez poslovnog nastana u Zajednici plaća PDV prilikom predavanja prijave PDV-a.

Plaćanje se vrši na bankovni račun u eurima koji odredi država članica identifikacije. Države članice koje nisu prihvatile euro mogu zahtijevati da se isplata izvrši na bankovni račun u njihovoj valuti.

Članak 368.

Porezni obveznik koji nema poslovni nastan u Zajednici a koristi taj poseban program ne smije odbiti PDV na temelju članka 168. ove direktive. Neovisno o članku 1. stavku 1. Direktive 86/560/EEZ-a, dotičnom poreznom obvezniku odobrava se povrat PDV-a u skladu s navedenom direktivom. Članak 2. stavci 2. i 3. i članak 4. stavak 2. Direktive 86/560/EEZ-a ne primjenjuju se na povrat za električne usluge obuhvaćene tim posebnim programom.

Članak 369.

1. Porezni obveznik koji nema poslovni nastan u Zajednici dužan je voditi evidenciju o transakcijama obuhvaćenim tim posebnim programom. Ta evidencija mora biti dovoljno iscrpna da omogućuje poreznim vlastima države članice potrošnje provjeru točnosti prijave PDV-a.
2. Evidencija iz stavka 1. mora na zahtjev, elektroničkim putem, biti stavljena na raspolaganje državi članici identifikacije i državi članici potrošnje. Evidencija se mora čuvati deset godina od završetka godine u kojoj je dotična transakcija obavljena.

GLAVA XIII. IZUZEĆA OD PRIMJENE PROPISA

POGLAVLJE 1. Izuzetia od propisa koja vrijede do usvajanja konačnih postupaka

PRVI ODJELJAK

Izuzetia od propisa za države koje su bile članice
Zajednice na dan 1. siječnja 1978.

Članak 370.

Države članice koje su na dan 1. siječnja 1978. oporezi-
vale transakcije iz Dodatka X. Dijela A mogu i dalje oporezi-
vati te transakcije.

Članak 371.

Države članice koje su na dan 1. siječnja 1978. izuzima-
le transakcije iz Dodatka X. Dijela B mogu i dalje izuzimati
te transakcije prema uvjetima koji su vrijedili u dotičnoj
državi članici na taj datum.

Članak 372.

Države članice koje su na dan 1. siječnja 1978. primjen-
jivale odredbe koje odstupaju od načela trenutalnog odbitka
pretporeza propisanog u članku 179. stavku 1.

Članak 373.

Države članice koje su na dan 1. siječnja 1978. primjen-
jivale odredbe koje odstupaju od članka 28. ili članka 79.
stavka 1. točke (c) mogu i dalje primjenjivati te odredbe.

Članak 374.

Odstupajući od članaka 169. i 309., države članice koje
su na dan 1. siječnja 1978. izuzimale usluge putničkih agen-

cija, navedene u članku 309., bez prava na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi, mogu i dalje izuzimati te usluge. Ovo izuzeće od propisa također vrijedi za putničke agencije koje djeluju u ime i za račun putnika.

DRUGI ODJELJAK

Izuzeće od propisa za države koje su pristupile Zajednici poslije 1. siječnja 1978.

Članak 375.

Grčka može i dalje izuzimati transakcije navedene u Dodatku X. Dijelu B. točkama (2), (8), (9), (11) i (12) prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na dan 1. siječnja 1987.

Članak 376.

Španjolska može i dalje izuzimati usluge autora, navedene u Dodatku X. Dijelu B. točki (2), te transakcije navedene u Dodatku X. Dijelu B. točkama (11) i (12) prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na dan 1. siječnja 1993.

Članak 377.

Portugal može i dalje izuzimati transakcije navedene u Dodatku X. Dijelu B. točkama (2), (4), (7), (9), (10) i (13) prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na dan 1. siječnja 1989.

Članak 378.

1. Austrija može i dalje oporezivati transakcije navedene u Dodatku X. Dijelu A. točki (2).
2. Tako dugo dok ista izuzeća vrijede u bilo kojoj od država članica koje su na dan 31. prosinca 1994. bile članice Zajednice Austrija može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, nastaviti s izuzimanjem sljedećih transakcija:

- (a) transakcija navedenih u Dodatku X. Dijelu B. točkama (5) i (9);
- (b) uz pravo na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi, svih dijelova međunarodnog prijevoza putnika, zrakom, morem ili unutarnjim plovnim putovima, osim putničkog prijevoza Bodenskim jezerom.

Članak 379.

1. Finska može nastaviti s oporezivanjem transakcija navedenih u Dodatku X. Dijelu A. točki (2) tako dugo dok se iste transakcije oporezuju u bilo kojoj od država članica koje su na dan 31. prosinca 1994. bile članice Zajednice.
2. Finska može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, nastaviti s izuzimanjem usluga autora, umjetnika i izvođača, navedenih u Dodatku X. Dijelu B. točki (2), te transakcija navedenih u Dodatku X. Dijelu B. točkama (5), (9) i (10), tako dugo dok ista izuzeća vrijede u bilo kojoj od država članica koje su na dan 31. prosinca 1994. bile članice Zajednice.

Članak 380.

Švedska može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, nastaviti s izuzimanjem usluga autora, umjetnika i izvođača, navedenih u Dodatku X. Dijelu B. točki (2), te transakcija navedenih u Dodatku X. Dijelu B. točkama (1), (9) i (10), tako dugo dok isto izuzeće vrijedi u bilo kojoj od država članica koje su na dan 31. prosinca 1994. bile članice Zajednice.

Članak 381.

Češka Republika može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, nastaviti s izuzimanjem međunarodnog prijevoza putnika navedenog u Dodatku X. Dijelu B. točki (10), tako dugo dok isto izuzeće

vrijedi u bilo kojoj od država članica koje su na dan 30. travnja 2004. bile članice Zajednice.

Članak 382.

Estonija može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, nastaviti s izuzimanjem međunarodnog prijevoza putnika navedenog u Dodatku X. Dijelu B. točki (10), tako dugo dok isto izuzeće vrijedi u bilo kojoj od država članica koje su na dan 30. travnja 2004. bile članice Zajednice.

Članak 383.

Cipar može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, i dalje izuzimati sljedeće transakcije:

- (a) isporuku građevinskog zemljišta iz Dodatka X. dijela B. točke (9), do 31. prosinca 2007;
- (b) međunarodni prijevoz putnika naveden u Dodatku X. Dijelu B. točki (10), tako dugo dok isto izuzeće vrijedi u bilo kojoj od država članica koje su na dan 30. travnja 2004. bile članice Zajednice.

Članak 384.

Tako dugo dok ista izuzeća vrijede u bilo kojoj od država članica koje su na dan 30. travnja 2004. bile članice Zajednice Latvija može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, nastaviti s izuzimanjem sljedećih transakcija:

- (a) usluga autora, umjetnika i izvođača, navedenih u Dodatku X. Dijelu B. točki (2);
- (b) međunarodnog prijevoza putnika navedenog u Dodatku X. Dijelu B. točki (10).

Članak 385.

Litva može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, nastaviti s izuzima-

njem međunarodnog prijevoza putnika, navedenog u Dodatku X. Dijelu B. točki (10), tako dugo dok isto izuzeće vrijedi u bilo kojoj od država članica koje su na dan 30. travnja 2004. bile članice Zajednice.

Članak 386.

Madžarska može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, nastaviti s izuzimanjem međunarodnog prijevoza putnika, navedenog u Dodatku X. Dijelu B. točki (10), tako dugo dok isto izuzeće vrijedi u bilo kojoj od država članica koje su na dan 30. travnja 2004. bile članice Zajednice.

Članak 387.

Tako dugo dok ista izuzeća vrijede u bilo kojoj od država članica koje su na dan 30. travnja 2004. bile članice Zajednice Malta može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, nastaviti s izuzimanjem sljedećih transakcija:

- (a) bez prava na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi, isporuka vode od strane javnopravnih tijela, navedene u Dodatku X dijelu B. točki (8);
- (b) bez prava na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi, isporuka zgrada i građevinskog zemljišta, navedenih u Dodatku X dijelu B. točki (9);
- (c) s pravom na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi, međunarodnog prijevoza putnika i domaćeg međuotočnog pomorskog prijevoza putnika, navedenog u Dodatku X. dijelu B. točki (10).

Članak 388.

Poljska može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, i dalje izuzimati međunarodni prijevoz putnika, naveden u Dodatku X Dijelu B. točki (10), tako dugo dok isto izuzeće vrijedi u bilo ko-

joj od država članica koje su na dan 30. travnja 2004. bile članice Zajednice.

Članak 389.

Slovenija može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, nastaviti s izuzimanjem međunarodnog prijevoza putnika, navedenog u Dodatku X. Dijelu B. točki (10), tako dugo dok isto izuzeće vrijedi u bilo kojoj od država članica koje su na dan 30. travnja 2004. bile članice Zajednice.

Članak 390.

Slovačka može, prema uvjetima koji su vrijedili u toj državi članici na datum njenog pristupanja, nastaviti i izuzimanjem međunarodnog prijevoza putnika, navedenog u Dodatku X. Dijelu B. točki (10), tako dugo dok isto izuzeće vrijedi u bilo kojoj od država članica koje su na dan 30. travnja 2004. bile članice Zajednice.

TREĆI ODJELJAK

Odredbe koje su zajedničke Prvom i Drugom odjeljku

Članak 391.

Države članice koje izuzimaju transakcije iz članaka 371., 375., 376. ili 377., članka 378. stavka 2., članka 379. stavka 2. i članaka 380. do 390. mogu poreznim obveznicima dati pravo da se opredijele za oporezivanje tih transakcija.

Članak 392.

Države članice mogu predvidjeti da porezna osnovica za isporuke zgrada i građevinskog zemljišta, kupljenog radi preprodaje od strane poreznog obveznika koji nije imao pravo na odbitak PDV-a na tu kupnju, bude razlika između prodajne i kupovne cijene.

Članak 393.

1. U cilju lakšeg prijelaza na konačne postupke iz članka 402., Vijeće, na osnovi izvješća Komisije, preispituje stanje u vezi s izuzećima od propisa iz Prvog i Drugog odjeljka, i, postupajući u skladu s člankom 93. Ugovora, odlučuje o eventualnom ukidanju bilo kojega ili svih tih izuzeća.
2. U okviru konačnih postupaka, prijevoz putnika u dijelu puta prijeđenog unutar Zajednice oporezuje se u državi članici polaska, u skladu s detaljnim pravilima koja propisuje Vijeće postupajući u skladu s člankom 93. Ugovora.

POGLAVLJE 2. Izuzeće od propisa za koje je potrebno ovlaštenje

PRVI ODJELJAK

Mjere pojednostavljenja i mjere za sprečavanje utaje ili izbjegavanja poreza

Članak 394.

Države članice koje su na dan 1. siječnja 1977. primjenjivale posebne mjere pojednostavljenja postupka naplate PDV-a ili sprečavanja određenih oblika utaje ili izbjegavanja poreza mogu te mjere zadržati pod uvjetom da su o tome obavijestile Komisiju prije 1. siječnja 1978., i da su te mjere pojednostavljenja u skladu s kriterijem propisanim u članku 395. stavku 1. drugom podstavku.

Članak 395.

1. Postupajući jedinstveno na prijedlog Komisije, Vijeće može ovlastiti svaku državu članicu za uvođenje posebnih mjera koje odstupaju od odredaba ove direktive kako bi pojednostavila postupak naplate PDV-a i spriječila određene oblike utaje ili izbjegavanja poreza.

Mjere za pojednostavljenje postupka naplate PDV-a ne smiju, osim u zanemarivoj mjeri, utjecati na ukupan iznos poreznih prihoda dotične države članice, naplaćenih u fazi finalne potrošnje.

2. Država članica koja želi uvesti mjere iz stavka 1. šalje Komisiji zahtjev sa svim potrebnim informacijama. Smatra li Komisija da nema sve potrebne informacije, obraća se dotičnoj državi članici u roku od dva mjeseca od primitka zahtjeva, navodeći koje su joj dodatne informacije potrebne.

Kada Komisija dobije sve informacije koje smatra potrebnima za ocjenjivanje zahtjeva, u roku od mjesec dana šalje državi članici koja je podnijela zahtjev odgovarajuću obavijest i šalje zahtjev na izvornom jeziku ostalim državama članicama.

3. U roku od tri mjeseca od slanja obavijesti iz stavka 2. Komisija upućuje Vijeću ili odgovarajući prijedlog ili, ako se protivi zahtijevanom izuzeću, priopćenje u kojemu navodi svoje prigovore.
4. U svakom slučaju, postupak propisan u stavcima 2. i 3. mora biti okončan u roku od osam mjeseci od dana kada Komisija primi zahtjev.

DRUGI ODJELJAK

Međunarodni sporazumi

Članak 396.

1. Vijeće, postupajući jedinstveno na prijedlog Komisije, može ovlastiti svaku državu članicu da s trećom zemljom ili nekom međunarodnim tijelom sklopi sporazum koji može sadržavati odstupanja od ove direktive.
2. Država članica koja želi sklopiti sporazum iz stavka 1. šalje Komisiji zahtjev sa svim potrebnim informacijama. Smatra li Komisija da nema sve potrebne informacije, obraća se dotičnoj državi članici u roku od dva

mjeseca, navodeći koje su joj dodatne informacije potrebne.

Kada Komisija dobije sve informacije koje smatra potrebnima za ocjenjivanje zahtjeva, o tome u roku od mjesec dana obavještava državu članicu koja je podnijela zahtjev i šalje zahtjev na izvornom jeziku ostalim državama članicama.

3. U roku od tri mjeseca od slanja obavijesti iz stavka 2. Komisija upućuje Vijeću odgovarajući prijedlog ili, ako se protivi zahtijevanom izuzeću, priopćenje u kojem iznosi svoje prigovore.
4. U svakom slučaju, postupak naveden u stavcima 2. i 3. mora biti okončan u roku od osam mjeseci nakon što Komisija primi zahtjev.

GLAVA XIV. RAZNE ODREDBE

POGLAVLJE 1. Provedbene mjere

Članak 397.

Vijeće, postupajući jedinstveno na prijedlog Komisije, donosi mjere potrebne za provedbu ove direktive.

POGLAVLJE 2. Odbor za PDV

Članak 398.

1. Osniva se Savjetodavni odbor za porez na dodanu vrijednost koji se naziva 'Odbor za PDV'.
2. Odbor se sastoji od predstavnika država članica i Komisije.
Predsjednik Odbora jest predstavnik Komisije.

Komisija pruža Odboru tajničke usluge.

3. Odbor donosi vlastiti poslovnik.
4. Osim točaka za koje su potrebne konzultacije u skladu s ovom direktivom, Odbor za PDV razmatra pitanja u vezi s primjenom odredaba Zajednice o PDV-u, koja pokreće predsjednik na vlastitu inicijativu ili na zahtjev predstavnika neke države članice.

POGLAVLJE 3.

Obračunski tečaj

Članak 399.

Ne dovodeći u pitanje nikakve druge odredbe, protuvrijednosti u nacionalnoj valuti iznosâ izraženih u eurima u ovoj direktivi određuju se prema tečaju eura koji je vrijedio na dan 1. siječnja 1999. Države članice koje su pristupile Europskoj uniji poslije toga datuma, a nisu prihvatile euro kao jedinstvenu valutu, primjenjuju tečaj eura koji je vrijedio na datum njihovog pristupanja.

Članak 400.

Kod preračunavanja iznosa iz članka 399. u nacionalne valute države članice mogu zaokruživati iznose dobivene preračunavanjem naviše ili naniže za najviše 10%.

POGLAVLJE 4.

Ostali porezi, pristojbe i naknade

Članak 401.

Ne dovodeći u pitanje ostale propise Zajednice, ova direktiva ne sprječava države članice da zadrže ili uvode poreze na ugovore o osiguranju, poreze na kladenje i kockanje, trošarine, taksene pristojbe i općenito sve poreze, pristojbe i naknade koje nemaju karakter poreza na promet, pod uvjetom da naplata tih poreza, pristojbâ i naknadâ u trgovini

između država članica nije povezana s formalnostima pri prelasku granica.

GLAVA XV. ZAVRŠNE ODREDBE

POGLAVLJE 1.

Prijelazni postupci oporezivanja trgovine između država članica

Članak 402.

1. Postupci oporezivanja trgovine između država članica, predviđeni u ovoj direktivi, prijelazni su i zamjenjuju se konačnim postupcima koji se u pravilu temelje na oporezivanju u državi članici podrijetla isporuke dobara ili pružanja usluga.
2. Kada Vijeće, nakon razmatranja izvješća iz članka 404., zaključi da su ispunjeni uvjeti za prijelaz na konačne postupke, ono, postupajući u skladu s člankom 93. Ugovora, donosi propise potrebne za stupanje na snagu i provedbu konačnih postupaka.

Članak 403.

Postupajući u skladu s člankom 93. Ugovora, Vijeće usvaja odgovarajuće direktive u svrhu nadopunjavanja zajedničkog sustava PDV-a, a poglavito u svrhu postupnog ograničavanja odnosno ukidanja odredaba koje odstupaju od toga sustava

Članak 404.

Svake četiri godine počevši od usvajanja ove direktive Komisija, na osnovi informacija dobivenih od država članica, podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o funkcioniranju zajedničkog sustava PDV-a u državama članicama, a poglavito o funkcioniranju prijelaznih postupaka

oporezivanja trgovine između država članica. Tom izvješću po potrebi se prilažu prijedlozi konačnih postupaka.

POGLAVLJE 2.

Prijelazne mjere koje se primjenjuju u okviru pristupanja Europskoj uniji

Članak 405.

U smislu ovog poglavlja vrijede sljedeće definicije:

- (1) 'Zajednica' označava područje Zajednice definirano u članku 5. točki (1) prije pristupanja novih država članica;
- (2) 'nove države članice' označavaju područje država članica koje su pristupile Europskoj uniji poslije 1. siječnja 1995., prema definiciji za svaku od tih država članica u članku 5. točki (2);
- (3) 'proširena Zajednica' označava područje Zajednice prema definiciji iz članka 5. točke (1) nakon pristupanja novih država članica.

Članak 406.

Odredbe koje su bile na snazi u vrijeme kada su dobra podvrgnuta postupcima privremenog uvoza s potpunim oslobođenjem od plaćanja uvozne carine ili jednom od postupaka ili situacija iz članka 156., odnosno sličnim postupcima ili situacijama, u jednoj od novih država članica, i dalje se primjenjuju sve dok se na ta dobra ne prestanu primjenjivati ti postupci ili situacije nakon datuma pristupanja, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) da su ta dobra unesena u Zajednicu ili u jednu od novih država članica prije datuma njenog pristupanja;
- (b) da su ta dobra podvrgnuta tim postupcima ili situacijama počevši od ulaska u Zajednicu ili u jednu od novih država članica;

- (c) da se ti postupci ili situacije nisu prestali primjenjivati na ta dobra prije datuma pristupanja.

Članak 407.

Odredbe koje su bile na snazi u vrijeme kada su dobra podvrgnuta carinskom proвозnom postupku i dalje se primjenjuju sve dok se na ta dobra ne prestane primjenjivati taj postupak nakon datuma pristupanja, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) da su ta dobra podvrgnuta carinskom proвозnom postupku prije datuma pristupanja;
- (b) da se ti postupci nisu prestali primjenjivati na ta dobra prije datuma pristupanja.

Članak 408.

1. Uvozom dobara, ako se dokaže da su ta dobra bila u slobodnom prometu u jednoj od novih država članica ili u Zajednici, smatra se sljedeće:
 - (a) isključivanje, uključujući i nepropisno isključivanje, dobara iz postupaka privremenog uvoza kojima su bila podvrgnuta prije datuma pristupanja, prema uvjetima iz članka 406.;
 - (b) isključivanje, uključujući i nepropisno isključivanje, dobara iz postupaka ili situacija navedenih u članku 156. ili sličnih postupaka ili situacija kojima su bila podvrgnuta prije datuma pristupanja, prema uvjetima iz članka 406.;
 - (c) prestanak bilo kojih postupaka iz članka 407., koji su započeli prije datuma pristupanja na području jedne od novih država članica, u svrhu isporuke dobara uz naknadu od strane poreznog obveznika kao takvog prije tog datuma na području te države članice;
 - (d) svaka nepravilnost ili prekršaj počinjeni tijekom carinskog proвозnog postupka koji je započeo prema uvjetima iz točke (c).

2. Osim slučajeva iz stavka 1., korištenje dobara, na području neke države članice nakon datuma njenog pristupanja, od strane poreznog obveznika ili osobe koja nije porezni obveznik, koja su mu isporučena prije datuma pristupanja na području Zajednice ili jedne od novih država članica smatra se uvozom, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) da je isporuka tih dobara bila izuzeta, ili je mogla biti izuzeta, ili prema članku 146. stavku 1. točkama (a) i (b) ili prema sličnim odredbama u novim državama članicama;
 - (b) da ta dobra nisu bila uvezena u jednu od novih država članica ili u Zajednicu prije datuma pristupanja.

Članak 409.

U slučajevima iz članka 408. stavka 1. mjesto isporuke u smislu članka 61. jest država članica na čijem području dotična dobra prestanu podlijevati postupcima ili situacijama kojima su bila podvrgnuta prije datuma pristupanja.

Članak 410.

1. Odstupajući od članka 71., uvoz dobara u smislu članka 408. prestaje bez nastanka oporezivog događaja ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
 - (a) da su uvezena dobra otpremljena ili prevezena izvan proširene Zajednice;
 - (b) da uvezena dobra, u smislu članka 408. stavka 1. točke (a), nisu prijevozna sredstva i da su otpremljena natrag ili prevezena u državu članicu iz koje su izvezena i to osobi koja ih je izvezla;
 - (c) da su uvezena dobra, u smislu članka 408. stavka 1. točke (a), prijevozna sredstva koja su stečena ili uvezena prije datuma pristupanja, u skladu s općim uvjetima oporezivanja koji vrijede na unutarnjem tržištu jedne od novih država članica, ili za koja, na

osnovi njihovog izvoza, nije odobreno nikakvo izuzeće od PDV-a niti njegov povrat.

2. Uvjet iz stavka 1. točke (c) smatra se ispunjenim u sljedećim slučajevima:
 - (a) ako je datum prvog stavljanja u pogon prijevoznog sredstva bio više od osam godina prije pristupanja Europskoj uniji;
 - (b) ako je iznos poreza koji treba platiti zbog uvoza zanemariv.

POGLAVLJE 3.

Ugrađivanje u nacionalne propise i stupanje na snagu

Članak 411.

1. Direktive 67/227/EEZ-a i Direktiva 77/388/EEZ-a ukidaju se, ne dovodeći u pitanje obveze država članica u vezi s rokovima navedenima u Dodatku XI. Dijelu B za ugrađivanje u nacionalne propise i primjenu tih direktiva.
2. Upućivanja na ukinute direktive tumače se kao upućivanja na ovu direktivu, te se čitaju u skladu s korelacijskom tablicom u Dodatku XII.

Članak 412.

1. Države članice donose zakone, propise i upravne odredbe potrebne za usklađivanje s člankom 2. stavkom 3., člankom 44., člankom 59. stavkom 1., člankom 399. i Dodatkom III. točkom (18) s učinkom od 1. siječnja 2008. One neodložno dostavljaju Komisiji tekstove tih odredaba i korelacijsku tablicu tih propisa i ove direktive.

Kada države članice donesu te odredbe one sadrže uputu na ovu direktivu ili se takva uputa daje prilikom njihovog službenog objavljivanja. Države članice određuju način takvog upućivanja.

2. Države članice dostavljaju Komisiji tekst glavnih nacionalnih pravnih propisa koje donose na području obuhvaćenom ovom direktivom.

Članak 413.

Ova direktiva stupa na snagu 1. siječnja 2007.

Članak 414.

Ova direktiva upućena je državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu, 28. studenoga 2006.

Za Vijeće
Predsjednik
E. HEINÄLUOMA

DODATAK I.
POPIS DJELATNOSTI IZ ČLANKA 13. STAVKA 1.
TREĆEG PODSTAVKA

- (1) Telekomunikacijske usluge;
- (2) opskrba vodom, plinom, električnom strujom i toplinskom energijom;
- (3) prijevoz robe;
- (4) lučke i aerodromske usluge;
- (5) prijevoz putnika;
- (6) isporuka novih dobara proizvedenih za prodaju;
- (7) transakcije u vezi s poljoprivrednim proizvodima koje obavljaju poljoprivredne interventne službe u skladu s propisima o zajedničkoj organizaciji tržišta tih proizvoda;
- (8) organizacija trgovačkih sajmova i izložaba;
- (9) skladištenje;
- (10) djelatnosti tijela koja se bave komercijalnim reklamiranjem;
- (11) djelatnosti putničkih agencija;
- (12) vođenje trgovina za osoblje, zadruga, industrijskih kantina i sličnih institucija;
- (13) djelatnosti koje obavljaju radijske i televizijske ustanove, ukoliko one nisu izuzete od poreza na temelju članka 132. stavka 1. točke (q).

DODATAK II.
INDIKATIVNI POPIS USLUGA KOJE SE PRUŽAJU
ELEKTRONIČKIM PUTEM, SPOMENUTIH U ČLANKU
56. STAVKU 1. TOČKI (k)

- (1) Isporuka web sjedišta, udomljavanje web sjedišta, daljinsko održavanje programa i opreme;
- (2) isporuka računalnih programa i njihovo ažuriranje;
- (3) isporuka slika, tekstova i informacija, te osiguravanje pristupa bazama podataka;
- (4) isporuka glazbe, filmova i igara, uključujući igre na sreću i kockarske igre, te političkih, kulturnih, umjetničkih, sportskih, znanstvenih i zabavnih emisija i priredaba;
- (5) pružanje usluga učenja na daljinu.

DODATAK III.
POPIS ISPORUKA DOBARA I USLUGA NA KOJE SE
MOGU PRIMIJENITI SNIŽENE STOPE PDV-a IZ
ČLANKA 98.

- (1) Prehrambeni proizvodi (uključujući pića, ali ne alkoholna pića) za ljudsku i životinjsku potrošnju; žive životinje, sjemenje, biljke i sastojci koji su u pravilu namijenjeni za pripremanje hrane; proizvodi koji su u pravilu namijenjeni za korištenje kao dodatak hrani ili nadomjestak za hranu;
- (2) opskrba vodom;
- (3) farmaceutski proizvodi koji se obično koriste za zdravstvenu zaštitu, sprječavanje bolesti, te liječenje za medicinske i veterinarske potrebe, uključujući proizvode koji se koriste za kontracepciju i higijensku zaštitu;
- (4) medicinska oprema, pomagala i druge sprave koje se obično koriste za ublažavanje ili liječenje invalidnosti, isključivo za osobnu uporabu invalidnih osoba, uključujući i popravak takvih sprava, te dječje sjedalice za automobile;
- (5) prijevoz putnika i njihove prtljage;
- (6) isporuka, uključujući i pozajmljivanje iz knjižnica, knjiga (uključujući brošure, letke i sličan tiskani materijal, dječje slikovnice, crtanke i bojanke, glazbene note u tiskanom obliku ili u rukopisu, zemljopisne karte, te hidrografske i slične karte), novina i časopisa, osim materijala koji su u cijelosti ili uglavnom posvećeni oglašavanju;
- (7) prodaja ulaznica za priredbe, kazališta, cirkuse, sajmove, zabavne parkove, koncerte, muzeje, zoološke vrtove, kina, izložbe i slične kulturne priredbe i ustanove;
- (8) prijam radijskih i televizijskih programa;
- (9) usluge pisaca, skladatelja i reproduktivnih umjetnika, te njihovi prihodi od autorskih prava;

- (10) isporuka, izgradnja, obnova i preuređenje stanova koji se obavljaju u okviru socijalne politike;
- (11) Isporuke dobara i usluga koje su u pravilu namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji, ali bez kapitalnih dobara kao što su strojevi i zgrade;
- (12) Usluge smještaja koje pružaju hoteli i slične ustanove, uključujući smještaj za vrijeme praznika, te iznajmljivanje prostora u kampovima i autokampovima;
- (13) prodaja ulaznica za sportske priredbe;
- (14) korištenje sportskih objekata;
- (15) isporuke dobara i pružanje usluga od strane organizacija koje države članice priznaju kao ustanove posvećene socijalnom blagostanju, i koje se bave socijalnom skrbi ili socijalnim osiguranjem, ukoliko te isporuke nisu izuzete na temelju članaka 132., 135. i 136.;
- (16) usluge koje pružaju pogrebници i krematoriji, te isporuke s time povezanih dobara;
- (17) pružanje zdravstvene i stomatološke zaštite, kao i termalno liječenje, ukoliko te usluge nisu izuzete na temelju članka 132. stavka 1. točaka (b) do (e);
- (18) usluge u vezi s čišćenjem ulica, prikupljanjem i obradom otpada, s izuzetkom takvih usluga ako ih pružaju tijela iz članka 13.

DODATAK IV.
POPIS USLUGA IZ ČLANKA 106.

- (1) Sitni popravci:
 - (a) bicikala;
 - (b) obuće i predmeta od kože;
 - (c) odjeće i kućnog rublja (uključujući njihovo krpanje i prepravke);
- (2) renoviranje i popravci privatnih stanova, s izuzetkom materijala koji čini značajan dio vrijednosti isporuke;
- (3) čišćenje prozora i usluge čišćenja u privatnim domaćinstvima;
- (4) usluge kućne njege (na primjer pripomoć u kući i skrb za mlade, starije, bolesne i invalidne osobe);
- (5) frizerske usluge.

DODATAK V.
KATEGORIJE DOBARA ČIJA JE ISPORUKA IZUZETA U
SKLADIŠTIMA KOJA NISU CARINSKA SKLADIŠTA, U
SKLADU S ČLANKOM 160. STAVKOM 2.

	Oznaka KN	Opis dobara
(1)	0701	Krumpir
(2)	0711 20	Masline
(3)	0801	Kokosov orah, brazilski i indijski orah
(4)	0802	Ostali orašasti plodovi
(5)	0901 11 00 0901 12 00	Kava, nepržena
(6)	0902	Čaj
(7)	1001 do 1005 1007 do 1008	Žitarice
(8)	1006	Ljuštena riža
(9)	1201 do 1207	Zrnje i uljno sjemenje (uključujući soju) i uljno voće
(10)	1507 do 1515	Biljna ulja i masti i njihovi nusprodukti, sirovi ili rafinirani, ali ne kemijski izmijenjeni
(11)	1701 11 1701 12	Sirovi šećer
(12)	1801	Sjeme kaka, cijelo ili razlomljeno, sirovo ili prženo
(13)	2709 2710 2711 12 2711 13	Mineralna ulja (uključujući propan i butan; te uključujući sirova naftna ulja)
(14)	Poglavlja 28. i 29.	Kemijski proizvodi u rasutom obliku

(15)	4001	Kaučuk, u izvornom obliku ili u obliku ploča, listova ili traka
	4002	
(16)	5101	Vuna
(17)	7106	Srebro
(18)	7110 11 00	Platina, paladij, rodij
	7110 21 00	
	7110 31 00	
(19)	7402	Bakar
	7403	
	7405	
	7408	
(20)	7502	Nikl
(21)	7601	Aluminij
(22)	7801	Olovo
(23)	7901	Cink
(24)	8001	Kositar
(25)	prijašnji 8112 92	Indij
	prijašnji 8112 99	

DODATAK VI.
POPIS ISPORUKA DOBARA I USLUGA IZ
ČLANKA 199. STAVKA 1. TOČKE (d)

- (1) Isporuka željeznog i neželjeznog otpada, metalnih otpadaka i rabljenih materijala, uključujući poluproizvode nastale kod prerade, proizvodnje ili taljenja željeza ili neželjeznih metala i njihovih slitina;
- (2) isporuka željeznih i neželjeznih poluobrađenih proizvoda, te određene s time povezane usluge obrade;
- (3) isporuka ostataka i drugog reciklažnog materijala koji se sastoji od željeza i neželjeznih metala, njihovih slitina, troske, pepela, kamenca i industrijskih ostataka koji sadrže metale i njihove slitine, te pružanje usluga sortiranja, rezanja, usitnjavanja i prešanja tih proizvoda;
- (4) isporuka, i određene usluge obrade, željeznog i neželjeznog otpada, strugotina, lomljenog željeza, te rabljenog i reciklažnog materijala koji sadrži krhotine, staklo, papir, karton i ljepenku, krpe, kosti, kožu, umjetnu kožu, pergament, sirove kože i krzna, tetive i ligamente, špagu, užad, konopce, kablove, gumu i plastiku;
- (5) isporuka materijala iz ovog Dodatka nakon obrade u vidu čišćenja, poliranja, sortiranja, rezanja, usitnjavanja, prešanja ili lijevanja u poluge;
- (6) isporuka metalnih otpadaka koji nastaju kod obrade sirovina.

DODATAK VII.
POPIS DJELATNOSTI POLJOPRIVREDNE
PROIZVODNJE SPOMENUTIH U ČLANKU 295. STAVKU
1. TOČKI (4)

- (1) Biljna proizvodnja:
 - (a) poljoprivreda općenito, uključujući vinogradarstvo;
 - (b) uzgoj voća (uključujući masline) i povrća, cvijeća i ukrasnog bilja, na otvorenom i u staklenicima;
 - (c) proizvodnja gljiva, začina, sjemena i materijala za razmnožavanje;
 - (d) držanje rasadnika;
- (2) stočarstvo zajedno s obradom tla:
 - (a) stočarstvo općenito;
 - (b) peradarstvo;
 - (c) kuničarstvo;
 - (d) pčelarstvo;
 - (e) uzgoj dudovog svilca;
 - (f) uzgoj puževa;
- (3) šumarstvo;
- (4) ribarstvo:
 - (a) slatkovodno ribarstvo;
 - (b) uzgoj riba;
 - (c) uzgoj daganja, kamenica i drugih mekušaca i rakova;
 - (d) uzgoj žaba.

DODATAK VIII.
INDIKATIVNI POPIS POLJOPRIVREDNIH USLUGA
SPOMENUTIH U ČLANKU 295. STAVKU 1. TOČKI (5)

- (1) Rad u polju, žetva i košnja, vršenje žita, baliranje, skupljanje, ubiranje plodova, sijanje i sađenje;
- (2) pakiranje i priprema za tržište, na primjer sušenje, čišćenje, drobljenje, dezinficiranje i siliranje poljoprivrednih proizvoda;
- (3) skladištenje poljoprivrednih proizvoda;
- (4) čuvanje, uzgoj i tovljenje stoke;
- (5) iznajmljivanje, u poljoprivredne svrhe, opreme koja se u pravilu koristi u poljoprivrednim, šumarskim i ribarskim poduzećima;
- (6) tehnička pomoć;
- (7) uništavanje korova i štetočina, zaprašivanje i prskanje kultura i tla;
- (8) korištenje opreme za navodnjavanje i odvodnju;
- (9) orezivanje i sječa drveća, i druge šumarske usluge.

DODATAK IX.
UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I
ANTIKVITETI SPOMENUTI U ČLANKU 311. STAVKU 1.
TOČKAMA (2), (3) i (4)

DIO A.
Umjetnička djela

- (1) Slike, kolaži i slične ukrasne plakete, slike i crteži , koje je umjetnik u cijelosti izradio ručno, osim nacрта i crteža za arhitektonske, inženjerske, industrijske, komercijalne, topografske i slične svrhe, ručno ukrašene tvornički proizvedene predmete, kazališne dekoracije, pozadinska platna za studije i slično od obojene tkanine (tarifna oznaka KN 9701);
- (2) originalne gravure, grafike, litografije, ako se radi o ograničenom broju pretisaka jedne ili više ploča koje je umjetnik u potpunosti ručno izradio u crno-bijeloj tehnici ili u boji, primjenjujući bilo kakav postupak ili materijal, osim mehaničkih i fotomehaničkih postupaka (tarifna oznaka KN 9702 00 00);
- (3) originalne skulpture i kipovi, od bilo kakvog materijala, ako ih je u cijelosti izradio umjetnik; odljevke skulptura čija je proizvodnja ograničena na osam primjeraka i koju nadzire umjetnik ili njegovi pravni sljednici (tarifna oznaka KN 9703 00 00); iznimno, u slučajevima koje odrede države članice ograničenje na osam primjeraka može se premašiti za odljevke skulptura proizvedene prije 1. siječnja 1989.;
- (4) tapiserije (tarifna oznaka KN 5805 00 00) i zidne obloge od tkanine (tarifna oznaka KN 6304 00 00) prema originalnim nacrtima umjetnika, pod uvjetom da se izradi najviše osam primjeraka svake od njih;
- (5) originalni keramički predmeti koje je u cijelosti izradio umjetnik i koji nose njegov potpis;

- (6) bakreni emajlirani predmeti, izrađeni u cijelosti ručno, čiji je broj ograničen na osam brojevima označenih primjeraka s potpisom umjetnika ili nazivom studija, s izuzetkom nakita, te zlatarskih i filigranskih proizvoda;
- (7) fotografije koje je snimio umjetnik i koje izradio on ili netko pod njegovim nadzorom, potpisane i označene brojevima, u najviše 30 primjeraka svih veličina i okvira.

DIO B.

Kolekcionarski predmeti

- (1) Poštanske marke, biljezi, poštanski žigovi, kuverte prvog dana, pismovne pošiljke s već nalijepljenom poštanskom markom i slično, poništene, ili, ako nisu poništene, koje nisu važeće niti namijenjene za optjecaj (tarifna oznaka KN 9704 00 00);
- (2) zbirke i kolekcionarski predmeti koji imaju zoološku, botaničku, mineralošku, anatomsku, povijesnu, arheološku, paleontološku, etnografsku ili numizmatičku vrijednost (tarifna oznaka KN 9705 00 00);

DIO C.

Antikviteti

Predmeti, s izuzetkom umjetničkih djela ili kolekcionarskih predmeta, stariji od 100 godina (tarifna oznaka KN 9706 00 00).

DODATAK X.
POPIS TRANSAKCIJA NA KOJE SE PRIMJENJUJU
IZUZUEĆA IZ ČLANAKA 370. I 371., TE ČLANAKA 375.
DO 390.

DIO A.
Transakcije koje države članice
moгу i dalje oporezivati

- (1) Pružanje usluga zubarskih tehničara u okviru njihovih stručnih sposobnosti i isporuka zubnih proteza od strane zubara i zubnih tehničara;
- (2) djelatnosti javnog radija i televizije, osim komercijalnih djelatnosti;
- (3) isporuka zgrada ili njihovih dijelova i zemljišta na kojem se one nalaze, osim onih iz članka 12. stavka 1. točke (a), ako ih obavljaju porezni obveznici koji su za dotične zgrade imali pravo na odbitak PDV-a plaćenog u prethodnoj fazi;
- (4) pružanje usluga putničkih agencija spomenutih u članku 306., te putničkih agencija koje djeluju u ime i za račun putnika, za putovanja izvan Zajednice.

DIO B.
Transakcije koje države članice
moгу i dalje izuzimati

- (1) Prodaja ulaznica za sportske priredbe;
- (2) pružanje usluga autora, umjetnika, izvođača, odvjetnika i drugih pripadnika slobodnih zanimanja, osim liječničkih i pomoćnih medicinskih zanimanja, s izuzetkom:
 - (a) ustupanja patenata, zaštitnih znakova i drugih sličnih prava, te davanja licencija za ta prava;

- (b) radova na pokretnoj imovini obavljenih za poreznog obveznika, osim isporuke radova na osnovi ugovora;
 - (c) usluga pripreme i koordinacije građevinskih radova, kao što su usluge arhitekata i tvrtki koje obavljaju nadzor radova na terenu;
 - (d) usluga poslovnog oglašavanja;
 - (e) prijevoza i skladištenja robe, te pomoćnih usluga;
 - (f) iznajmljivanja pokretne materijalne imovine poreznim obveznicima;
 - (g) davanja na raspolaganje osoblja poreznim obveznicima;
 - (h) pružanja usluga konzultanata, inženjera, zavoda za planiranje i sličnih usluga na znanstvenom gospodarskom i tehničkom području;
 - (i) ispunjavanja obveze uzdržavanja, u cijelosti ili djelomično, od obavljanja poslovne djelatnosti odnosno korištenja prava obuhvaćenih točkama (a) do (h) i točkom (j);
 - (j) usluga špeditera, brokera, trgovačkih predstavnika i drugih nezavisnih posrednika, ukoliko se one odnose na isporuku ili uvoz dobara, odnosno pružanje usluga obuhvaćenih točkama (a) do (i);
- (3) pružanje telekomunikacijskih usluga i isporuka s time povezanih dobara od strane poštanskih služba;
 - (4) pružanje usluga pogrebnika i krematorija i isporuka s time povezanih dobara;
 - (5) transakcije koje obavljaju slijepe osobe i radionice za slijepe osobe, pod uvjetom da ta izuzeća ne dovode do znatnog narušavanja tržišnog natjecanja;
 - (6) isporuka dobara i pružanje usluga službenim tijelima odgovornima za gradnju, opremanje i održavanje groblja, grobova i spomenika poginulima u ratu;
 - (7) transakcije bolnica koje nisu obuhvaćene člankom 132. stavkom 1. točkom (b);
 - (8) isporuka vode koju obavljaju javnopravna tijela;

- (9) isporuka zgradâ ili njihovih dijelova prije prvog nastanjenja, ili zemljišta na kojima se one nalaze, te isporuka građevinskog zemljišta u skladu s člankom 12.;
- (10) prijevoz putnika i, ukoliko je prijevoz putnika izuzet, prijevoz dobara koja ih prate, kao što su prtljaga i motorna vozila, te pružanje usluga koje se odnose na prijevoz putnika;
- (11) isporuka, preinaka, popravak, održavanje, iznajmljivanje i unajmljivanje zrakoplova kojima se koriste državne ustanove, uključujući i opremu koja je ugrađena ili se koristi u takvim zrakoplovima;
- (12) isporuka, preinaka, popravak, održavanje, iznajmljivanje i unajmljivanje ratnih brodova;
- (13) pružanje usluga putničkih agencija iz članka 306., te putničkih agencija koje djeluju u ime i za račun putnika, u vezi s putovanjima unutar Zajednice.

DODATAK XI.

DIO A.

Ukinute direktive i njihove naknadne izmjene i dopune

- (1) Direktiva 67/227/EEZ-a (SL 71, 14. travnja 1967., str. 1301.)
Direktiva 77/388/EEZ-a
- (2) Direktiva 77/388/EEZ-a (SL L 145,13. lipnja 1977., str. 1.)
Direktiva 78/583/EEZ-a (SL L 194, 19. srpnja 1978., str. 16.)
Direktiva 80/368/EEZ-a (SL L 90, 3. travnja 1980., str. 41.)
Direktiva 84/386/EEZ-a (SL L 208, 3. kolovoza 1984., str. 58.)
Direktiva 89/465/EEZ-a (SL L 226, 3. kolovoza 1989., str. 21.)
Direktiva 91/680/EEZ-a (SL L 376, 31. prosinca 1991.,str. 1.) — (osim članka 2.)
Direktiva 92/77/EEZ-a (SL L 316, 31. listopada 1992., str.1.)
Direktiva 92/111/EEZ-a (SL L 384, 30. prosinca 1992., str.47.)
Direktiva 94/4/EZ-a (SL L 60, 3. ožujka 1994., str. 14.) — (samo članak 2.)
Direktiva 94/5/EZ-a (SL L 60, 3. ožujka 1994., str. 16.)
Direktiva 94/76/EZ-a (SL L 365, 31. prosinca 1994., str. 53.)
Direktiva 95/7/EZ-a (SL L 102, 5. svibnja 1995., str. 18.)
Direktiva 96/42/EZ-a (SL L 170, 9. srpnja 1996., str. 34.)

Direktiva 96/95/EZ-a (SL L 338, 28. prosinca 1996., str. 89.)

Direktiva 98/80/EZ-a (SL L 281, 17. listopada 1998., str. 31.)

Direktiva 1999/49/EZ-a (SL L 139, 2. lipnja 1999., str. 27.)

Direktiva 1999/59/EZ-a (SL L 162, 26. lipnja 1999., str. 63.)

Direktiva 1999/85/EZ-a (SL L 277, 28. listopada 1999., str. 34.)

Direktiva 2000/17/EZ-a (SL L 84, 5. travnja 2000., str. 24.)

Direktiva 2000/65/EZ-a (SL L 269, 21. listopada 2000., str. 44.)

Direktiva 2001/4/EZ-a (SL L 22, 24. siječnja 2001., str. 17.)

Direktiva 2001/115/EZ-a (SL L 15, 17. siječnja 2002., str. 24.)

Direktiva 2002/38/EZ-a (SL L 128, 15. svibnja 2002., str. 41.)

Direktiva 2002/93/EZ-a (SL L 331, 7. prosinca 2002., str. 27.)

Direktiva 2003/92/EZ-a (SL L 260, 11. listopada 2003., str. 8.)

Direktiva 2004/7/EZ-a (SL L 27, 30. siječnja 2004., str. 44.)

Direktiva 2004/15/EZ-a (SL L 52, 21. veljače 2004., str. 61.)

Direktiva 2004/66/EZ-a (SL L 168, 1. svibnja 2004., str. 35.) — (samo točka V. Dodatka)

Direktiva 2005/92/EZ-a (SL L 345, 28. prosinca 2005., str. 19.)

Direktiva 2006/18/EZ-a (SL L 51, 22. veljače 2006., str. 12.)

Direktiva 2006/58/EZ-a (SL L 174, 28. lipnja 2006., str.5.)

Direktiva 2006/69/EZ-a (SL L 221, 12. kolovoza 2006., str. 9. — (samo članak 1.)

Direktiva 2006/98/EZ-a (SL L ..., ..., str. ... (*) — (samo točka 2. Dodatka)

(*) Napomena u vezi sa SL-om: Upišite broj publikacije.

DIO B

Rokovi za ugrađivanje u nacionalne propise (spomenuti u članku 411.)

Direktiva	Rok za ugrađivanje u nac. propise
Direktiva 67/227/EEZ-a	1. siječnja 1970.
Direktiva 77/388/EEZ-a	1. siječnja 1978.
Direktiva 78/583/EEZ-a	1. siječnja 1979.
Direktiva 80/368/EEZ-a	1. siječnja 1979.
Direktiva 84/386/EEZ-a	1. srpnja 1985.
Direktiva 89/465/EEZ-a	1. siječnja 1990. 1. siječnja 1991. 1 siječnja 1992. 1 siječnja 1993. 1. siječnja 1994. za Portugal
Direktiva 91/680/EEZ-a	1. siječnja 1993.
Direktiva 92/77/EEZ-a	31. prosinca 1992.
Direktiva 92/111/EEZ-a	1. siječnja 1993. 1. siječnja 1994. 1. listopada 1993. za Njemačku
Direktiva 94/4/EZ-a	1. travnja 1994.
Direktiva 94/5/EZ-a	1. siječnja 1995.
Direktiva 94/76/EZ-a	1. siječnja 1995.
Direktiva 95/7/EZ-a	1. siječnja 1996.

Direktiva 96/42/EZ-a	1. siječnja 1997. za Njemačku i Luxembourg
Direktiva 96/95/EZ-a	1. siječnja 1995.
Direktiva 98/80/EZ-a	1. siječnja 1997.
Direktiva 1999/49/EZ-a	1. siječnja 2000.
Direktiva 1999/59/EZ-a	1. siječnja 1999.
Direktiva 1999/85/EZ-a	1. siječnja 2000.
Direktiva 2000/17/EZ-a	–
Direktiva 2000/65/EZ-a	–
Direktiva 2001/4/EZ-a	31. prosinca 2001
Direktiva 2001/115/EZ-a	1. siječnja 2001.
Direktiva 2002/38/EZ-a	1. siječnja 2004.
Direktiva 2002/93/EZ-a	1. srpnja 2003.
Direktiva 2003/92/EZ-a	–
Direktiva 2004/7/EZ-a	1. siječnja 2005.
Direktiva 2004/15/EZ-a	30. siječnja 2004.
Direktiva 2004/66/EZ-a	—
Direktiva 2005/92/EZ-a	1. svibnja 2004.
	1. siječnja 2006.
<hr/>	
Direktiva 2006/18/EZ-a	–
Direktiva 2006/58/EZ-a	1. srpnja 2006.
Direktiva 2006/69/EZ-a	1. siječnja 2008.

DODATAK XII.
KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
Članak 1. stavak 1.				Članak 1. stavak 1.
Članak 1. stavci 1. i 3.				—
Članak 2. stavci 1., 2. i 3.				Članak 1. stavak 2., prvi, drugi i treći podstavak
Članci 3., 4. i 6.				—
	Članak 1.			—
	Članak 2. točka (1)			Članak 2. stavak 1. točke (a) i (c)
	Članak 2. točka (2)			Članak 2. stavak 1. točka (d)
	Članak 3. stavak 1. prva alineja			Članak 5. točka (2)
	Članak 3. stavak 1. druga alineja			Članak 5. točka (1)
	Članak 3. stavak 1. treća alineja			Članak 5. točke (3) i (4)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 3. stavak 2.			—
	Članak 3. stavak 3. prvi podstavak prva alineja			Članak 6. stavak 2. točke (a) i (b)
	Članak 3. stavak 3. prvi podstavak druga alineja			Članak 6. stavak 2. točke (c) i (d)
	Članak 3. stavak 3. prvi podstavak treća alineja			Članak 6. stavak 2. točke (e), (f) i (g)
	Članak 3. stavak 3. drugi podstavak, prva alineja			Članak 6. stavak 1. točka (b)
	Članak 3. stavak 3. drugi podstavak, druga alineja			Članak 6. stavak 1. točka (c)
	Članak 3. stavak 3. drugi podstavak, treća alineja			Članak 6. stavak 1. točka (a)
	Članak 3. stavak 4., prvi podstavak, prva i druga alineja			Članak 7. stavak 1.
	Članak 3. stavak 4. drugi podstavak, prva druga i treća alineja			Članak 7. stavak 2.
	Članak 3. stavak 5.			Članak 8.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 4. stavci 1. i 2.			Članak 9. stavak 1. prvi i drugi podstavak
	Članak 4. stavak 3. točka (a) prvi podstavak, prva rečenica			Članak 12. stavak 1. točka (a)
	Članak 4. stavak 3. točka (a) prvi podstavak, druga rečenica			Članak 12. stavak 2. drugi podstavak
	Članak 4. stavak 3. točka (a), drugi podstavak			Članak 12. stavak 2. treći podstavak
	Članak 4. stavak 3. točka (a) treći podstavak			Članak 12. stavak 2. prvi podstavak
	Članak 4. stavak 3. točka (b) prvi podstavak			Članak 12. stavak 1. točka (b)
	Članak 4. stavak 3. točka (b) drugi podstavak			Članak 12. stavak 3.
	Članak 4. stavak 4. prvi podstavak			Članak 10.
	Članak 4. stavak 4. drugi i treći podstavak			Članak 11. prvi i drugi stavak
	Članak 4. stavak 5. prvi, drugi i treći podstavak			Članak 13. stavak 1. prvi, drugi i treći podstavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 4. stavak 5. četvrti podstavak			Članak 13. stavak 2.
	Članak 5. stavak 1.			Članak 14. stavak 1.
	Članak 5. stavak 2.			Članak 15. stavak 1.
	Članak 5. stavak 3. točke (a), (b) i (c)			Članak 15. stavak 2. točke (a), (b) i (c)
	Članak 5. stavak 4. točke (a), (b) i (c)			Članak 14. stavak 2. točke (a), (b) i (c)
	Članak 5. stavak 5.			Članak 14. stavak 3.
	Članak 5. stavak 6., prva i druga rečenica			Članak 16, prvi i drugi stavak
	Članak 5. stavak 7. točke (a), (b) i (c)			Članak 18. točke (a), (b) i (c)
	Članak 5. stavak 8., prva rečenica			Članak 19. prvi stavak
	Članak 5. stavak 8., druga i treća rečenica			Članak 19. drugi stavak
	Članak 6. stavak 1. prvi podstavak			Članak 24. stavak 1.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 6. stavak 1. drugi podstavak, prva, druga i treća alineja			Članak 25. točke (a), (b) i (c)
	Članak 6. stavak 2. prvi podstavak, točke (a) i (b)			Članak 26. stavak 1. točke (a) i (b)
	Članak 6. stavak 2. drugi podstavak			Članak 26. stavak 2.
	Članak 6. stavak 3.			Članak 27.
	Članak 6. stavak 4.			Članak 28.
	Članak 6. stavak 5.			Članak 29.
	Članak 7. stavak 1. točke (a) i (b)			Članak 30. prvi i drugi stavak
	Članak 7. stavak 2.			Članak 60.
	Članak 7. stavak 3. prvi i drugi podstavak			Članak 61. prvi i drugi stavak
	Članak 8. stavak 1. točke (a), prva rečenica			Članak 32. prvi stavak
	Članak 8. stavak 1. točka (a), druga i treća rečenica			Članak 36. prvi i drugi stavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 8. stavak 1. točka (b)			Članak 31.
	Članak 8. stavak 1. točka (c), prvi podstavak			Članak 37. stavak 1.
	Članak 8. stavak 1. točka (c), drugi podstavak, prva alineja			Članak 37. stavak 2. prvi podstavak
	Članak 8. stavak 1. točka (c), drugi podstavak, druga i treća alineja			Članak 37. stavak 2., drugi i treći podstavak
	Članak 8. stavak 1. točka (c), treći podstavak			Članak 37. stavak 2. četvrti podstavak
	Članak 8. stavak 1. točka (c), četvrti podstavak			Članak 37. stavak 3. prvi podstavak
	Članak 8. stavak 1. točka (c), peti podstavak			—
	Članak 8. stavak 1. točka (c), šesti podstavak			Članak 37. stavak 3. drugi podstavak
	Članak 8. stavak 1. točka (d), prvi i drugi podstavak			Članak 38. stavci 1. i 2.
	Članak 8. stavak 1. točka (e), prva rečenica			Članak 39. prvi stavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 8. stavak 1. točka (e), druga i treća rečenica			Članak 39. drugi stavak
	Članak 8. stavak 2.			Članak 32. drugi stavak
	Članak 9. stavak 1.			Članak 43.
	Članak 9. stavak 2. uvodna rečenica			—
	Članak 9. stavak 2. točka (a)			Članak 45.
	Članak 9. stavak 2. točka (b)			Članak 46.
	Članak 9. stavak 2. točka (c), prva i druga alineja			Članak 52. točke (a) i (b)
	Članak 9. stavak 2. točka (c), treća i četvrta alineja			Članak 52. točka (c)
	Članak 9. stavak 2. točka (e), prva do šesta alineja			Članak 56. stavak 1. točke (a) do (f)
	Članak 9. stavak 2. točka (e), sedma alineja			Članak 56. stavak 1. točka (l)
	Članak 9. stavak 2. točka (e), osma alineja			Članak 56. stavak 1. točka (g)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 9. stavak 2. točka (e), deveta alineja			Članak 56. stavak 1. točka (h)
	Članak 9. stavak 2. točka (e), deseta alineja, prva rečenica			Članak 56. stavak 1. točka (i)
	Članak 9. stavak 2. točka (e), deseta alineja, druga rečenica			Članak 24. stavak 2.
	Članak 9. stavak 2. točka (e), deseta alineja, treća rečenica			Članak 56. stavak 1. točka (i)
	Članak 9. stavak 2. točka (e), jedanaesta i dvanaesta alineja			Članak 56. stavak 1. točke (j) i (k)
	Članak 9. stavak 2. točka (f)			Članak 57. stavak 1.
	Članak 9. stavak 3.			Članak 58. prvi i drugi stavak
	Članak 9. stavak 3. točke (a) i (b)			Članak 58. prvi stavak, točke (a) i (b)
	Članak 9. stavak 4.			Članak 59. stavci 1. i 2.
	Članak 10. stavak 1. točke (a) i (b)			Članak 62. točke (1) i (2)
	Članak 10. stavak 2. prvi podstavak, prva rečenica			Članak 63.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 10. stavak 2. prvi podstavak, druga i treća rečenica			Članak 64. stavci 1. i 2.
	Članak 10. stavak 2. drugi podstavak			Članak 65.
	Članak 10. stavak 2. treći podstavak, prva, druga i treća alineja			Članak 66. točke (a), (b) i (c)
	Članak 10. stavak 3. prvi podstavak, prva rečenica			Članak 70.
	Članak 10. stavak 3. prvi podstavak, druga rečenica			Članak 71. stavak 1. prvi podstavak
	Članak 10. stavak 3. drugi podstavak			Članak 71. stavak 1. drugi podstavak
	Članak 10. stavak 3. treći podstavak			Članak 71. stavak 2.
	Članak 11. Dio A. stavak 1. točka (a)			Članak 73.
	Članak 11. Dio A. stavak 1. točka (b)			Članak 74.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 11. Dio A. stavak 1. točka (c)			Članak 75.
	Članak 11. Dio A. stavak 1. točka (d)			Članak 77.
	Članak 11. Dio A. stavak 2. točka (a)			Članak 78. prvi stavak, točka (a)
	Članak 11. Dio A. stavak 2. točka (b), prva rečenica			Članak 78. prvi stavak, točka (b)
	Članak 11. Dio A. stavak 2. točka (b), druga rečenica			Članak 78. drugi stavak
	Članak 11. Dio A. stavak 3. točke (a) i (b)			Članak 79. prvi stavak, točke (a) i (b) Članak 87. točke (a) i (b)
	Članak 11. Dio A. stavak 3. točka (c), prva rečenica			Članak 79. prvi stavak točka (c)
	Članak 11. Dio A. stavak 3. točka (c), druga rečenica			Članak 79. drugi stavak
	Članak 11. Dio A. stavak 4. prvi i drugi podstavak			Članak 81. prvi i drugi stavak
	Članak 11. Dio A. stavak 5.			Članak 82.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 11. Dio A. stavak 6. prvi podstavak, prva i druga rečenica			Članak 80. stavak 1. prvi podstavak
	Članak 11. Dio A. stavak 6. prvi podstavak, treća rečenica			Članak 80. stavak 1. drugi podstavak
	Članak 11. Dio A. stavak 6. drugi podstavak			Članak 80. stavak 1. prvi podstavak
	Članak 11. Dio A. stavak 6. treći podstavak			Članak 80. stavak 2.
	Članak 11. Dio A. stavak 6. četvrti podstavak			Članak 80. stavak 3.
	Članak 11. A. stavak 7. točka (7), prvi i drugi podstavak			Članak 72. prvi i drugi stavak
	Članak 11. Dio B. stavak 1.			Članak 85.
	Članak 11. Dio B. stavak 3. točka (a)			Članak 86. stavak 1. točka (a)
	Članak 11. Dio B. stavak 3. točka (b), prvi podstavak			Članak 86. stavak 1. (b)
	Članak 11. Dio B. stavak 3. točka (b), drugi podstavak			Članak 86. stavak 2.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 11. Dio B. stavak 3. točka (b), treći podstavak			Članak 86. stavak 1. točka (b)
	Članak 11. Dio B. stavak 4.			Članak 87.
	Članak 11. Dio B. stavak 5.			Članak 88.
	Članak 11. Dio B. stavak 6. prvi i drugi podstavak			Članak 89. prvi i drugi stavak
	Članak 11. Dio C. stavak 1. prvi i drugi podstavak			Članak 90. stavci 1. i 2.
	Članak 11. Dio C. stavak 2. prvi podstavak			Članak 91. stavak 1.
	Članak 11. Dio C. stavak 2. drugi podstavak, prva i druga rečenica			Članak 91. stavak 2. prvi i drugi podstavak
	Članak 11. Dio C. stavak 3. prva i druga alineja			Članak 92. točke (a) i (b)
	Članak 12. stavak 1.			Članak 93. prvi stavak
	Članak 12. stavak 1. točka (a)			Članak 93. drugi stavak, točka (a)
	Članak 12. stavak 1. točka (b)			Članak 93. drugi stavak, točka (c)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 12. stavak 2. prva i druga alineja			Članak 95. prvi i drugi stavak
	Članak 12. stavak 3. točka (a) prvi podstavak, prva rečenica			Članak 96.
	Članak 12. stavak 3. točka (a) prvi podstavak, druga rečenica			Članak 97. stavak 1.
	Članak 12. stavak 3. točka (a) drugi podstavak			Članak 97. stavak 2.
	Članak 12. stavak 3. točka (a) treći podstavak, prva rečenica			Članak 98. stavak 1.
	Članak 12. stavak 3. točka (a) treći podstavak, druga rečenica			Članak 98. stavak 2. prvi podstavak Članak 99. stavak 1.
	Članak 12. stavak 3. točka (a) četvrti podstavak			Članak 98. stavak 2. drugi podstavak
	Članak 12. stavak 3. točka (b), prva rečenica			Članak 102. prvi stavak
	Članak 12. stavak 3. točka (b), druga, treća i četvrta rečenica			Članak 102. drugi stavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 12. stavak 3. točka (c) prvi podstavak			Članak 103. stavak 1.
	Članak 12. stavak 3. točka (c), drugi podstavak, prva i druga alineja			Članak 103. stavak 2. točke (a) i (b)
	Članak 12. stavak 4. prvi podstavak			Članak 99. stavak 2.
	Članak 12. stavak 4. drugi podstavak, prva i druga rečenica			Članak 100. prvi i drugi stavak
	Članak 12. stavak 4. treći podstavak			Članak 101.
	Članak 12. stavak 5.			Članak 94. stavak 2.
	Članak 12. stavak 6.			Članak 105.
	Članak 13. Dio A. stavak 1., uvodna rečenica			Članak 131.
	Članak 13. Dio A. stavak 1. točke (a) do (n)			Članak 132. stavak 1. točke (a) do (n)
	Članak 13. Dio A. stavak 1. točka (o), prva rečenica			Članak 132. stavak 1. točka (o)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 13. Dio A. stavak 1. točka (o), druga rečenica			Članak 132. stavak 2.
	Članak 13. Dio A. stavak 1. točke (p) i (q)			Članak 132. stavak 1. točke (p) i (q)
	Članak 13. Dio A. stavak 2. točka (a), prva do četvrta alineja			Članak 133. točke (a) do (d)
	Članak 13. Dio A. stavak 2. točka (b), prva i druga alineja			Članak 134. točke (a) i (b)
	Članak 13. Dio B., uvodna rečenica			Članak 131.
	Članak 13. Dio B. točka (a)			Članak 135. stavak 1. točka (a)
	Članak 13. Dio B. točka (b), prvi podstavak			Članak 135. stavak 1. točka (l)
	Članak 13. Dio B. stavak (b) prvi podstavak, točke (1) do (4)			Članak 135. stavak 2. prvi podstavak, točke (a) do (d)
	Članak 13. Dio B. stavak (b) drugi podstavak			Članak 135. stavak 2. drugi podstavak
	Članak 13. Dio B. stavak (c)			Članak 136. točke (a) i (b)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 13. Dio B. stavak (d)			—
	Članak 13. Dio B. stavak (d), točke (1) do (5)			Članak 135. stavak 1. točke (b) do (f)
	Članak 13. Dio B. stavak (d), točka (5), prva i druga alineja			Članak 135. stavak 1. točka (f)
	Članak 13. Dio B. stavak (d), točka (6)			Članak 135. stavak 1. točka (g)
	Članak 13. Dio B. stavci (e) do (h)			Članak 135. stavak 1. točke (h) do (k)
	Članak 13. Dio C. prvi podstavak, točka (a)			Članak 137. stavak 1. točka (d)
	Članak 13. Dio C. prvi podstavak, točka (b)			Članak 137. stavak 1. točke (a), (b) i (c)
	Članak 13. Dio C. drugi podstavak			Članak 137. stavak 2. prvi i drugi podstavak
	Članak 14. stavak 1., uvodna rečenica			Članak 131.
	Članak 14. stavak 1. točka (a)			Članak 140. točka (a)
	Članak 14. stavak 1. točka (d), prvi i drugi podstavak			Članak 143. točke (b) i (c)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 14. stavak 1. točka (e)			Članak 143. točka (e)
	Članak 14. stavak 1. točka (g), prva do četvrta alineja			Članak 143. točke (f) do (i)
	Članak 14. stavak 1. točka (h)			Članak 143. točka (j)
	Članak 14. stavak 1. točka (i)			Članak 144.
	Članak 14. stavak 1. točka (j)			Članak 143. točka (k)
	Članak 14. stavak 1. točka (k)			Članak 143. točka (l)
	Članak 14. stavak 2. prvi podstavak			Članak 145. stavak 1.
	Članak 14. stavak 2. drugi podstavak, prva, druga i treća alineja			Članak 145. stavak 2. prvi, drugi i treći podstavak
	Članak 14. stavak 2. treći podstavak			Članak 145. stavak 3.
	Članak 15., uvodna rečenica			Članak 131.
	Članak 15. točka (1)			Članak 146. stavak 1. točka (a)
	Članak 15. točka (2), prvi podstavak			Članak 146. stavak 1. točka (b)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 15. točka (2), drugi podstavak, prva i druga alineja			Članak 147. stavak 1. prvi podstavak, točke (a) i (b)
	Članak 15. točka (2), drugi podstavak, treća alineja, prvi dio rečenice			Članak 147. stavak 1. prvi podstavak, točka (c)
	Članak 15. točka (2), drugi podstavak, treća alineja, drugi dio rečenica			Članak 147. stavak 1. drugi podstavak
	Članak 15. točka (2), treći podstavak, prva i druga alineja			Članak 147. stavak 2. prvi i drugi podstavak
	Članak 15. točka (2), četvrti podstavak			Članak 147. stavak 2. treći podstavak
	Članak 15. točka (3)			Članak 146. stavak 1. točka (d)
	Članak 15. točka (4), prvi podstavak, točke (a) i (b)			Članak 148. točka (a)
	Članak 15. točka (4), prvi podstavak, točka (c)			Članak 148. točka (b)
	Članak 15. točka (4), drugi podstavak, prva i druga rečenica			Članak 150. stavci 1. i 2.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 15. točka (5)			Članak 148. točka (c)
	Članak 15. točka (6)			Članak 148. točka (f)
	Članak 15. točka (7)			Članak 148. točka (e)
	Članak 15. točka (8)			Članak 148. točka (d)
	Članak 15. točka (9)			Članak 148. točka (g)
	Članak 15. točka (10) prvi podstavak, prva do četvrta alineja			Članak 151. stavak 1. prvi podstavak, točke (a) do (d)
	Članak 15. točka (10) drugi podstavak			Članak 151. stavak 1. drugi podstavak
	Članak 15. točka (10) treći podstavak			Članak 151. stavak 2.
	Članak 15. točka (11)			Članak 152.
	Članak 15. točka (12), prva rečenica			Članak 146. stavak 1. točka (c)
	Članak 15. točka (12), druga rečenica			Članak 146. stavak 2.
	Članak 15. točka (13)			Članak 146. stavak 1. točka (e)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 15. točka (14), prvi i drugi podstavak			Članak 153. prvi i drugi stavak
	Članak 15. točka (15)			Članak 149.
	Članak 16. stavak 1.			—
	Članak 16. stavak 2.			Članak 164. stavak 1.
	Članak 16. stavak 3.			Članak 166.
	Članak 17. stavak 1.			Članak 167.
	Članak 17. stavci 2., 3. i 4.			—
	Članak 17. stavak 5. prvi i drugi podstavak			Članak 173. stavak 1. prvi i drugi podstavak
	Članak 17. stavak 5. treći podstavak, točke (a) do (e)			Članak 173. stavak 2. točke (a) do (e)
	Članak 17. stavak 6.			Članak 176.
	Članak 17. stavak 7. prva i druga rečenica			Članak 177. prvi i drugi stavak
	Članak 18. stavak 1.			—
	Članak 18. stavak 2. prvi i drugi podstavak			Članak 179. prvi i drugi stavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 18. stavak 3.			Članak 180.
	Članak 18. stavak 4. prvi i drugi podstavak			Članak 183. prvi i drugi stavak
	Članak 19. stavak 1. prvi podstavak, prva alineja			Članak 174. stavak 1. prvi podstavak, točka (a)
	Članak 19. stavak 1. prvi podstavak, druga alineja, prva rečenica			Članak 174. stavak 1. prvi podstavak, točka (b)
	Članak 19. stavak 1. prvi podstavak, druga alineja, druga rečenica			Članak 174. stavak 1. drugi podstavak
	Članak 19. stavak 1. drugi podstavak			Članak 175. stavak 1.
	Članak 19. stavak 2., prva rečenica			Članak 174. stavak 2. točka (a)
	Članak 19. stavak 2., druga rečenica			Članak 174. stavak 2. točke (a) i (b)
	Članak 19. stavak 2., treća rečenica			Članak 174. stavak 3.
	Članak 19. stavak 3. prvi podstavak, prva i druga rečenica			Članak 175. stavak 2. prvi podstavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 19. stavak 3. prvi podstavak, treća rečenica			Članak 175. stavak 2. drugi podstavak
	Članak 19. stavak 3. drugi podstavak			Članak 175. stavak 3.
	Članak 20. stavak 1., uvodna rečenica			Članak 186.
	Članak 20. stavak 1. točka (a)			Članak 184.
	Članak 20. stavak 1. točka (b), prvi dio prve rečenice			Članak 185. stavak 1.
	Članak 20. stavak 1. točka (b), drugi dio prve rečenice			Članak 185. stavak 2. prvi podstavak
	Članak 20. stavak 1. točka (b), druga rečenica			Članak 185. stavak 2. drugi podstavak
	Članak 20. stavak 2. prvi podstavak, prva rečenica			Članak 187. stavak 1. prvi podstavak
	Članak 20. stavak 2. prvi podstavak, druga i treća rečenica			Članak 187. stavak 2. prvi i drugi podstavak
	Članak 20. stavak 2. drugi i treći podstavak			Članak 187. stavak 1. drugi i treći podstavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 20. stavak 3. prvi podstavak, prva rečenica			Članak 188. stavak 1. prvi podstavak
	Članak 20. stavak 3. prvi podstavak, druga rečenica			Članak 188. stavak 1. drugi i treći podstavak
	Članak 20. stavak 3. prvi podstavak, treća rečenica			Članak 188. stavak 2.
	Članak 20. stavak 3. drugi podstavak			Članak 188. stavak 2.
	Članak 20. stavak 4. prvi podstavak, prva do četvrta alineja			Članak 189. točke (a) do (d)
	Članak 20. stavak 4. drugi podstavak			Članak 190.
	Članak 20. stavak 5.			Članak 191.
	Članak 20. stavak 6.			Članak 192.
	Članak 21.			—
	Članak 22.			—
	Članak 22a			Članak 249.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 23. prvi stavak			Članak 211. prvi stavak Članak 260.
	Članak 23. drugi stavak			Članak 211. drugi stavak
	Članak 24. stavak 1.			Članak 281.
	Članak 24. stavak 2.			Članak 292.
	Članak 24. stavak 2. točka (a), prvi podstavak			Članak 284. stavak 1.
	Članak 24. stavak 2. točka (a), drugi i treći podstavak			Članak 284. stavak 2, prvi i drugi podstavak
	Članak 24. stavak 2. točka (b), prva i druga rečenica			Članak 285. prvi i drugi stavak
	Članak 24. stavak 2. točka (c)			Članak 286.
	Članak 24. stavak 3. prvi podstavak			Članak 282.
	Članak 24. stavak 3. drugi podstavak, prva rečenica			Članak 283. stavak 2.
	Članak 24. stavak 3. drugi podstavak, druga rečenica			Članak 283. stavak 1. točka (a)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 24. stavak 4. prvi podstavak			Članak 288. prvi stavak, točke (1) do (4)
	Članak 24. stavak 4. drugi podstavak			Članak 288. drugi stavak
	Članak 24. stavak 5.			Članak 289.
	Članak 24. stavak 6.			Članak 290.
	Članak 24. stavak 7.			Članak 291.
	Članak 24. stavak 8. točke (a), (b) i (c)			Članak 293. točke (1), (2) i (3)
	Članak 24. stavak 9.			Članak 294.
	Članak 24a. prvi stavak, prva do dvanaesta alineja			Članak 287. točke (7) do (16)
	Članak 25. stavak 1.			Članak 296. stavak 1.
	Članak 25. stavak 2., prva do osma alineja			Članak 295. stavak 1. točke (1) do (8)
	Članak 25. stavak 3. prvi podstavak, prva rečenica			Članak 297. prvi stavak, prva rečenica i drugi stavak
	Članak 25. stavak 3. prvi podstavak, druga rečenica			Članak 298. prvi stavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 25. stavak 3. prvi podstavak, treća rečenica			Članak 299.
	Članak 25. stavak 3. prvi podstavak, četvrta i peta rečenica			Članak 298. drugi stavak
	Članak 25. stavak 3., drugi podstavak			Članak 297. prvi stavak, druga rečenica
	Članak 25. stavak 4. prvi podstavak			Članak 272. stavak 1. prvi podstavak, točka (e)
	Članak 25. stavci 5. i 6.			—
	Članak 25. stavak 7.			Članak 304.
	Članak 25. stavak 8.			Članak 301. stavak 2.
	Članak 25. stavak 9.			Članak 296. stavak 2.
	Članak 25. stavak 10.			Članak 296. stavak 3.
	Članak 25. stavci 11. i 12.			—
	Članak 26. stavak 1., prva i druga rečenica			Članak 306. stavak 1. prvi i drugi podstavak
	Članak 26. stavak 1., treća rečenica			Članak 306. stavak 2.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 26. stavak 2., prva i druga rečenica			Članak 307. prvi i drugi stavak
	Članak 26. stavak 2., treća rečenica			Članak 308.
	Članak 26. stavak 3., prva i druga rečenica			Članak 309. prvi i drugi stavak
	Članak 26. stavak 4.			Članak 310.
	Članak 26a. Dio A. točka (a) prvi podstavak			Članak 311. stavak 1. točka (2)
	Članak 26a. Dio A. točka (a) drugi podstavak			Članak 311. stavak 2.
	Članak 26a. Dio A. točke (b) i (c)			Članak 311. stavak 1., točke (3) i (4)
	Članak 26a. Dio A. točka (d)			Članak 311. stavak 1., točka (1)
	Članak 26a. Dio A. točke (e) i (f)			Članak 311. stavak 1., točke (5) i (6)
	Članak 26a. Dio A. točka (g), uvodna rečenica			Članak 311. stavak 1., točka (7)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 26a. Dio A. točka (g), prva i druga alineja			Članak 311. stavak 3.
	Članak 26a. Dio B. stavak 1.			Članak 313. stavak 1.
	Članak 26a. Dio B. stavak 2.			Članak 314.
	Članak 26a. Dio B. stavak (2), prva i druga alineja			Članak 314. točke (a) do (d)
	Članak 26a. Dio B. stavak 3. prvi podstavak, prva i druga rečenica			Članak 315. prvi i drugi stavak
	Članak 26a. Dio B. stavak 3. drugi podstavak			Članak 312.
	Članak 26a. Dio B. stavak 3. drugi podstavak, prva i druga alineja			Članak 312. točke (1) i (2)
	Članak 26a. Dio B. stavak 4. prvi podstavak			Članak 316. stavak 1
	Članak 26a. Dio B. stavak 4. prvi podstavak, točke (a), (b) i (c)			Članak 316. stavak 1. točke (a), (b) i (c)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 26a. Dio B. stavak 4. drugi podstavak			Članak 316. stavak 2.
	Članak 26a. Dio B. stavak 4. treći podstavak, prva i druga rečenica			Članak 317. prvi i drugi stavak
	Članak 26a. Dio B. stavak 5.			Članak 321.
	Članak 26a. Dio B. stavak 6.			Članak 323.
	Članak 26a. Dio B. stavak 7.			Članak 322.
	Članak 26a. Dio B. stavak 7. točke (a), (b) i (c)			Članak 322. točke (a), (b) i (c)
	Članak 26a. Dio B. stavak 8.			Članak 324.
	Članak 26a. Dio B. stavak 9.			Članak 325.
	Članak 26a. Dio B. stavak 10. prvi i drugi podstavak			Članak 318. stavak 1. prvi i drugi podstavak
	Članak 26a. Dio B. stavak 10. treći podstavak, prva i druga alineja			Članak 318. stavak 2. točke (a) i (b)
	Članak 26a. Dio B. stavak 10. četvrti podstavak			Članak 318. stavak 3.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 26a. Dio B. stavak 11. prvi podstavak			Članak 319.
	Članak 26a. Dio B. stavak 11. drugi podstavak, točka (a)			Članak 320. stavak 1. prvi podstavak
	Članak 26a. Dio B. stavak 11. drugi podstavak, točke (b) i (c)			Članak 320. stavak 1. drugi podstavak
	Članak 26a. Dio B. stavak 11. treći podstavak			Članak 320. stavak 2.
	Članak 26a. Dio C. stavak 1., uvodna rečenica			Članak 333. stavak 1. Članak 334.
	Članak 26a. Dio C. stavak 1. prva do četvrta alineja			Članak 334. točke (a) do (d)
	Članak 26a. Dio C. stavak 2., prva i druga alineja			Članak 336. točke (a) i (b)
	Članak 26a. Dio C. stavak 3.			Članak 337.
	Članak 26a. Dio C. stavak 4. prvi podstavak, prva, druga i treća alineja			Članak 339. prvi stavak, točke (a), (b) i (c)
	Članak 26a. Dio C. stavak 4. drugi podstavak			Članak 339. drugi stavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 26a. Dio C. stavak 5. prvi i drugi podstavak			Članak 340. stavak 1. prvi i drugi podstavak
	Članak 26a. Dio C. stavak 5. treći podstavak			Članak 340. stavak 2.
	Članak 26a. Dio C. stavak 6. prvi podstavak, prva i druga alineja			Članak 338. prvi stavak, točke (a) i (b)
	Članak 26a. Dio C. stavak 6. drugi podstavak			Članak 338. drugi stavak
	Članak 26a. Dio C. stavak 7.			Članak 335.
	Članak 26a. Dio D., uvodna rečenica			—
	Članak 26a. Dio D. točka (a)			Članak 313. stavak 2. Članak 333. stavak 2.
	Članak 26a. Dio D. točka (b)			Članak 4. točke (a) i (c)
	Članak 26a. Dio D. točka (c)			Članak 35. Članak 139. stavak 3. prvi podstavak
	Članak 26b Dio A . prvi podstavak, točka (i), prva rečenica			Članak 344. stavak 1. točka (1)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 26b, Dio A. prvi podstavak, točka (i), druga rečenica			Članak 344. stavak 2.
	Članak 26b, Dio A. prvi podstavak, točka (ii), prva do četvrta alineja			Članak 344. stavak 1., točka (2)
	Članak 26b, Dio A. drugi podstavak			Članak 344. stavak 3.
	Članak 26b, Dio A. treći podstavak			Članak 345.
	Članak 26b, Dio B. prvi podstavak			Članak 346.
	Članak 26b, Dio B drugi podstavak			Članak 347.
	Članak 26b, Dio C. prvi podstavak			Članak 348.
	Članak 26b, Dio C. drugi podstavak, prva i druga rečenica			Članak 349. stavci 1. i 2.
	Članak 26b, Dio C. treći podstavak			Članak 350.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 26b, Dio C, četvrti podstavak			Članak 351.
	Članak 26b, Dio D, stavak 1. točke (a), (b) i (c)			Članak 354. točke (a), (b) i (c)
	Članak 26b, dio D, stavak 2.			Članak 355.
	Članak 26b, Dio E, prvi i drugi podstavak			Članak 356. stavak 1. prvi i drugi podstavak
	Članak 26b, Dio E, treći i četvrti podstavak			Članak 356. stavci 2. i 3.
	Članak 26b, Dio F., prva rečenica			Članak 198. stavci 2. i 3.
	Članak 26b, Dio F., druga rečenica			Članci 208. i 255.
	Članak 26b, Dio G, stavak 1. prvi podstavak			Članak 352.
	Članak 26b, Dio G, stavak 1. drugi podstavak			—
	Članak 26b, Dio G, stavak 2. točka (a)			Članak 353.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 26b. Dio G. stavak 2. točka (b), prva i druga rečenica			Članak 198. stavci 1. i 3.
	Članak 26c. Dio A točke (a) do (e)			Članak 358., točke (1) do (5)
	Članak 26c. dio B. stavak 1.			Članak 359.
	Članak 26c. Dio B. stavak 2. prvi podstavak			Članak 360.
	Članak 26c. Dio B. stavak 2. drugi podstavak, prvi dio prve rečenice			Članak 361. stavak 1.
	Članak 26c. Dio B. stavak 2. drugi podstavak, drugi dio prve rečenice			Članak 361(1)(a) do (e)
	Članak 26c. Dio B. stavak 2. drugi podstavak, druga rečenica			Članak 361. stavak 2.
	Članak 26c. Dio B. stavak 3. prvi i drugi podstavak			Članak 362.
	Članak 26c. Dio B. stavak 4. točke (a) do (d)			Članak 363. točke (a) do (d)
	Članak 26c. Dio B. stavak 5. prvi podstavak			Članak 364.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 26c. Dio B. stavak 5. drugi podstavak			Članak 365.
	Članak 26c. Dio B. stavak 5. prva rečenica			Članak 366. stavak 1. prvi podstavak
	Članak 26c. Dio B. stavak 6., druga i treća rečenica			Članak 366. stavak 1. drugi podstavak
	Članak 26c. Dio B. stavak 6., četvrta rečenica			Članak 366. stavak 2.
	Članak 26c. Dio B. stavak 7., prva rečenica			Članak 367. prvi stavak
	Članak 26c. Dio B. stavak 7., druga i treća rečenica			Članak 367. drugi stavak
	Članak 26c. Dio B. stavak 8.			Članak 368.
	Članak 26c. Dio B. stavak 9., prva rečenica			Članak 369. stavak 1.
	Članak 26c. Dio B. stavak 9., druga i treća rečenica			Članak 369. stavak 2. prvi i drugi podstavak
	Članak 26c. Dio B. stavak 10.			Članak 204. stavak 1. treći podstavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 27. stavak 1., prva i druga rečenica			Članak 395. stavak 1. prvi i drugi podstavak
	Članak 27. stavak 2., prva i druga rečenica			Članak 395. stavak 2. prvi podstavak
	Članak 27. stavak 2., treća rečenica			Članak 395. stavak 2. drugi podstavak
	Članak 27. stavci 3. i 4.			Članak 395. stavci 3. i 4.
	Članak 27. stavak 5.			Članak 394.
	Članak 28. stavci 1. i 1a.			—
	Članak 28. stavak 2., uvodna rečenica			Članak 109.
	Članak 28. stavak 2. točka (a), prvi podstavak			Članak 110. prvi i drugi stavak
	Članak 28. stavak 2. točka (a), drugi podstavak			—
	Članak 28. stavak 2. točka (a), treći podstavak, prva rečenica			Članak 112. prvi stavak
	Članak 28. stavak 2. točka (a), treći podstavak, druga i treća rečenica			Članak 112. drugi stavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28. stavak 2. točka (b)			Članak 113.
	Članak 28. stavak 2. točka (c), prva i druga rečenica			Članak 114. stavak 1. prvi i drugi podstavak
	Članak 28. stavak 2. točka (c), treća rečenica			Članak 114. stavak 2.
	Članak 28. stavak 2. točka (d)			Članak 115.
	Članak 28. stavak 2. točka(e), prvi i drugi podstavak			Članak 118. prvi i drugi stavak
	Članak 28. stavak 2. točka (f)			Članak 120.
	Članak 28. stavak 2. točka (g)			—
	Članak 28. stavak 2. točka (h), prvi i drugi podstavak			Članak 121. prvi i drugi stavak
	Članak 28. stavak 2. točka (i)			Članak 122.
	Članak 28. stavak 2. točka (j)			Članak 117. stavak 2.
	Članak 28. stavak 2. točka (k)			Članak 116.
	Članak 28. stavak 3. točka (a)			Članak 370.
	Članak 28. stavak 3. točka (b)			Članak 371.
	Članak 28. stavak 3. točka (c)			Članak 391.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28. stavak 3. točka (d)			Članak 372.
	Članak 28. stavak 3. točka (e)			Članak 373.
	Članak 28. stavak 3. točka (f)			Članak 392.
	Članak 28. stavak 3. točka (g)			Članak 374.
	Članak 28. stavak 3a.			Članak 376.
	Članak 28. stavci 4. i 5.			Članak 393. stavci 1. i 2.
	Članak 28. stavak 6. prvi podstavak, prva rečenica			Članak 106. prvi i drugi stavak
	Članak 28. stavak 6. prvi podstavak, druga rečenica			Članak 106. treći stavak
	Članak 28. stavak 6. drugi podstavak, točke (a), (b) i (c),			Članak 107. prvi stavak, točke (a), (b) i (c)
	Članak 28. stavak 6. drugi podstavak, točka (d)			Članak 107. drugi stavak
	Članak 28. stavak 6. treći podstavak			Članak 107. drugi stavak
	Članak 28. stavak 6. četvrti podstavak, točke (a), (b) i (c)			Članak 108. točke (a), (b) i (c)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28. stavak 6., peti i šesti podstavak			—
	Članak 28a. stavak 1., uvodna rečenica			Članak 2. stavak 1.
	Članak 28a. stavak 1. točka (a), prvi podstavak			Članak 2. stavak 1. točka (b) alineja (i)
	Članak 28a. stavak 1. točka (a), drugi podstavak			Članak 3. stavak 1.
	Članak 28a. stavak 1. točka (a), treći podstavak			Članak 3. stavak 3.
	Članak 28a. stavak 1. točka (b)			Članak 2. stavak 1. točka (b) alineja (ii)
	Članak 28a. stavak 1. točka (c)			Članak 2. stavak 1. točka (b) alineja (iii)
	Članak 28a. stavak 1a. točka (a)			Članak 3. stavak 1. točka (a)
	Članak 28a. stavak 1a. točka (b), prvi podstavak, prva alineja			Članak 3. stavak 1. točka (b)
	Članak 28a. stavak 1a. točka (b), prvi podstavak, druga i treća alineja			Članak 3. stavak 2. prvi podstavak, točke (a) i (b)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28a. stavak 1a. točka (b), drugi podstavak			Članak 3. stavak 2. drugi podstavak
	Članak 28a. stavak 2., uvodna rečenica			—
	Članak 28a. stavak 2. točka (a)			Članak 2. stavak 2., točka (a) alineje (i), (ii), i (iii)
	Članak 28a. stavak 2. točka (b), prvi podstavak			Članak 2. stavak 2., točka (b)
	Članak 28a. stavak 2. točka (b), prvi podstavak, prva i druga alineja			Članak 2. stavak 2., točka (b) alineje (i), (ii), i (iii)
	Članak 28a. stavak 2. točka (b), drugi podstavak			Članak 2. stavak 2., točka (c)
	Članak 28a. stavak 3. prvi i drugi podstavak			Članak 20. prvi i drugi stavak
	Članak 28a. stavak 4. prvi podstavak			Članak 9. stavak 2.
	Članak 28a. stavak 4. drugi podstavak, prva alineja			Članak 172. stavak 1. drugi podstavak
	Članak 28a. stavak 4. drugi podstavak, druga alineja			Članak 172. stavak 1. prvi podstavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28a. stavak 4. treći podstavak			Članak 172. stavak 2.
	Članak 28a. stavak 5. točka (b), prvi podstavak			Članak 17. stavak 1. prvi podstavak
	Članak 28a. stavak 5. točka (b), drugi podstavak,			Članak 17. stavak 1. drugi podstavak i stavak 2., uvodna rečenica
	Članak 28a. stavak 5. točka (b), drugi podstavak, prva alineja			Članak 17. stavak 2. točke (a) i (b)
	Članak 28a. stavak 5. točka (b), drugi podstavak, druga alineja			Članak 17. stavak 2. točka (c)
	Članak 28a. stavak 5. točka (b), drugi podstavak, treća alineja			Članak 17. stavak 2. točka (e)
	Članak 28a. stavak 5. točka (b), drugi podstavak, peta, šesta i sedma alineja			Članak 17. stavak 2. točke (f), (g) i (h)
	Članak 28a. stavak 5. točka (b), drugi podstavak, osma alineja			Članak 17. stavak 2. točka (d)
	Članak 28a. stavak 5. točka (b), treći podstavak			Članak 17. stavak 3.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28a. stavak 6. prvi podstavak			Članak 21.
	Članak 28a. stavak 6. drugi podstavak			Članak 22.
	Članak 28a. stavak 7.			Članak 23.
	Članak 28b. Dio A. stavak 1.			Članak 40.
	Članak 28b. Dio A. stavak 2. prvi i drugi podstavak			Članak 41. prvi i drugi stavak
	Članak 28b. Dio A. stavak 2. treći podstavak, prva i druga alineja			Članak 42. točke (a) i (b)
	Članak 28b. Dio B. stavak 1. prvi podstavak, prva i druga alineja			Članak 33. stavak 1. točke (a) i (b)
	Članak 28b. Dio B. stavak 1. drugi podstavak			Članak 33. stavak 2.
	Članak 28b. Dio B. stavak 2. prvi podstavak			Članak 34. stavak 1. točka (a)
	Članak 28b. Dio B. stavak 2. prvi podstavak, prva i druga alineja			Članak 34. stavak 1. točke (b) i (c)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28b. Dio B. stavak 2. drugi podstavak, prva i druga rečenica			Članak 34. stavak 2. prvi i drugi podstavak
	Članak 28b. Dio B. stavak 2. treći podstavak, prva rečenica			Članak 34. stavak 3.
	Članak 28b. Dio B. stavak 2. treći podstavak, drugi i treća rečenica			—
	Članak 28b. Dio B. stavak 3. prvi i drugi podstavak			Članak 34. stavak 4. prvi i drugi podstavak
	Članak 28b. Dio C. stavak 1., prva alineja, prvi podstavak			Članak 48. prvi stavak
	Članak 28b. Dio C. stavak 1., prva alineja, drugi podstavak			Članak 49.
	Članak 28b. Dio C. stavak 1., druga i treća alineja			Članak 48, drugi i treći stavak
	Članak 28b. Dio C stavci 2. i 3.			Članak 47. prvi i drugi stavak
	Članak 28b. Dio C. stavak 4.			Članak 51.
	Članak 28b. Dio D.			Članak 53.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28b. Dio E. stavak 1. prvi i drugi podstavak			Članak 50. prvi i drugi stavak
	Članak 28b. Dio E. stavak 2. prvi i drugi podstavak			Članak 54. prvi i drugi stavak
	Članak 28b. Dio. E. stavak 3. prvi i drugi podstavak			Članak 44. prvi i drugi stavak
	Članak 28b. Dio F. prvi i drugi stavak			Članak 55. prvi i drugi stavak
	Članak 28c. Dio A., uvodna rečenica			Članak 131.
	Članak 28c. Dio A. stavak (a), prvi podstavak			Članak 138. stavak 1.
	Članak 28c. Dio A. stavak (a), drugi podstavak			Članak 139. stavak 1. prvi i drugi podstavak
	Članak 28c. Dio A. stavak (b)			Članak 138. stavak 2. točka (a)
	Članak 28c. Dio A. stavak(c), prvi podstavak			Članak 138. stavak 2. točka (b)
	Članak 28c. dio A. stavak (c), drugi podstavak			Članak 139. stavak 2.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28c. Dio A. stavak (d)			Članak 138. stavak 2. točka (c)
	Članak 28c. Dio B. uvodna rečenica			Članak 131.
	Članak 28c. Dio B. stavci (a), (b) i (c)			Članak 140. točke (a), (b) i (c)
	Članak 28c. Dio C.			Članak 142.
	Članak 28c. Dio D. prvi podstavak			Članak 143. točka (d)
	Članak 28c. Dio D., drugi podstavak			Članak 131.
	Članak 28c. Dio E., točka (1), prva alineja, koja zamjenjuje članak 16. stavak 1.			
	— stavak 1. prvi podstavak			Članak 155.
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (A)			Članak 157. stavak 1. točka (a)
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (B), prvi podstavak, točke (a), (b) i (c)			Članak 156. stavak 1. točke (a), (b) i (c)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (B), prvi podstavak, točka (d), prva i druga alineja			Članak 156. stavak 1. točke (d) i (e)
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (B), prvi podstavak, točka (e), prvi podstavak			Članak 157. stavak 1. točka (b)
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (B), prvi podstavak, točka (e), drugi podstavak, prva alineja			Članak 154.
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (B), prvi podstavak, točka (e), drugi podstavak, druga alineja, prva rečenica			Članak 154.
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (B), prvi podstavak, točka (e), drugi podstavak, druga alineja, druga rečenica			Članak 157. stavak 2.
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (B), prvi podstavak, točka (e), treći podstavak, prva alineja			—

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (B), prvi podstavak, točka (e), treći podstavak, drugi, treća i četvrta alineja			Članak 158. stavak 1. točke (a), (b) i (c)
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (B), drugi podstavak			Članak 156. stavak 2.
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (C)			Članak 159.
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (D), prvi podstavak, točke (a) i (b)			Članak 160. stavak 1. točke (a) i (b)
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (D), drugi podstavak			Članak 160. stavak 2.
	— stavak 1. prvi podstavak, točka (E), prva i druga alineja			Članak 161. točke (a) i (b)
	— stavak 1. drugi podstavak			Članak 202.
	— stavak 1. treći podstavak			Članak 163.
	Članak 28c. Dio E., točka (1), druga alineja, kojim se umeće stavak 1a. u članak 16.			

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 1a.			Članak 162.
	Članak 28c. Dio E., točka (2), prva alineja, kojom se mijenja i dopunjuje Članak 16. stavak 2.			
	— stavak 2. prvi podstavak			Članak 164. stavak 1.
	Članak 28c. Dio E. točka (2), druga alineja, kojim se umeće drugi i treći podstavak u članak 16. stavak 2.			
	— stavak 2. drugi podstavak			Članak 164. stavak 2.
	— stavak 2. treći podstavak			Članak 165.
	Članak 28c. Dio E. točka (3), prva do peta alineja			Članak 141. točke (a) do (e)
	Članak 28d. stavak 1., prva i druga rečenica			Članak 68. prvi i drugi stavak
	Članak 28d. stavci 2. i 3.			Članak 69. stavci 1. i 2.
	Članak 28d. stavak 4. prvi i drugi podstavak			Članak 67. stavci 1. i 2.
	Članak 28e. stavak 1. prvi podstavak			Članak 83.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28e. stavak 1. drugi podstavak, prva i druga rečenica			Članak 84. stavci 1. i 2.
	Članak 28e. stavak 2.			Članak 76.
	Članak 28e. stavak 3.			Članak 93 drugi stavak, točka (b)
	Članak 28e. stavak 4.			Članak 94. stavak 1.
	Članak 28f. točka (1) kojom se zamjenjuje članak 17. stavci 2., 3. i 4.			
	— stavak 2. točka (a)			Članak 168. točka (a)
	— stavak 2. točka (b)			Članak 168. točka (e)
	— stavak 2. točka (c)			Članak 168. točke (b) i (d)
	— stavak 2. točka (d)			Članak 168. točka (c)
	— stavak 3. točke (a), (b) i (c)			Članak 169. točke (a), (b) i (c) Članak 170. točke (a) i (b)
	— stavak 4. prvi podstavak, prva alineja			Članak 171. stavak 1. prvi podstavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 4. prvi podstavak, druga alineja			Članak 171. stavak 2. prvi podstavak
	— stavak 4. drugi podstavak, točka (a)			Članak 171. stavak 1. drugi podstavak
	— stavak 4. drugi podstavak, točka (b)			Članak 171. stavak 2. drugi podstavak
	— stavak 4. drugi podstavak, točka (c)			Članak 171. stavak 3.
	Članak 28f. točka (2) kojom se zamjenjuje članak 18. stavak 1.			
	— stavak 1. točka (a)			Članak 178. točka (a)
	— stavak 1. točka (b)			Članak 178. točka (e)
	— stavak 1. točka (c)			Članak 178. točke (b) i (d)
	— stavak 1. točka (d)			Članak 178. točka (f)
	— stavak 1. točka(e)			Članak 178. točka (c)
	Članak 28f. točka (3) kojom se umeće stavak 3a. u članak 18.			
	— stavak 3a., prvi dio rečenice			Članak 181.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 3a. drugi dio rečenice			Članak 182.
	Članak 28g. kojim se zamjenjuje članak 21.			
	— stavak 1. točka (a), prvi podstavak			Članak 193.
	— stavak 1. točka (a), drugi podstavak			Članak 194. stavci 1. i 2.
	— stavak 1. točka (b)			Članak 196.
	— stavak 1. točka (c), prvi podstavak, prva, drugi i treća alineja			Članak 197. stavak 1. točke (a), (b) i (c)
	— stavak 1. točka (c), drugi podstavak			Članak 197. stavak 2.
	— stavak 1. točka (d)			Članak 203.
	— stavak 1. točka (e)			Članak 200.
	— stavak 1. točka (f)			Članak 195.
	— stavak 2.			—
	— stavak 2. točka (a), prva rečenica			Članak 204. stavak 1. prvi podstavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 2. točka (a), druga rečenica			Članak 204. stavak 2.
	— stavak 2. točka (b)			Članak 204. stavak 1. drugi podstavak
	— stavak 2. točka (c), prvi podstavak			Članak 199. stavak 1. točke (a) do (g)
	— stavak 2. točka (c), drugi, treći i četvrti podstavak			Članak 199. stavci 2., 3. i 4.
	— stavak 3.			Članak 205.
	— stavak 4.			Članak 201.
	Članak 28h. kojim se zamjenjuje članak 22.			
	— stavak 1. točka (a), prva i druga rečenica			Članak 213. stavak 1. prvi i drugi podstavak
	— stavak 1. točka (b)			
	— stavak 1. točka (c), prva alineja, prva rečenica			Članak 214. stavak 1. točka (a)
	— stavak 1. točka (c), prva alineja, druga rečenica			Članak 214. stavak 2.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 1. točka (c), druga i treća alineja			Članak 214. stavak 1. točke (b) i (c)
	— stavak 1. točka (d), prva i druga rečenica			Članak 215. prvi i drugi stavak
	— stavak 1. točka (e)			Članak 216.
	— stavak 2. točka (a)			Članak 242.
	— stavak 2. točka (b), prva i druga alineja			Članak 243. stavci 1. i 2.
	— stavak 3. točka (a), prvi podstavak, prva rečenica			Članak 220. točka (1)
	— stavak 3. točka (a), prvi podstavak, druga rečenica			Članak 220. točke (2) i (3)
	— stavak 3. točka (a), drugi podstavak			Članak 220. točke (4) i (5)
	— stavak 3. točka (a), treći podstavak, prva i druga rečenica			Članak 221. stavak 1. prvi i drugi podstavak
	— stavak 3. točka (a), četvrti podstavak			Članak 221. stavak 2.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 3. točka (a), peti podstavak, prva rečenica			Članak 219.
	— stavak 3. točka (a), peti podstavak, druga rečenica			Članak 228.
	— stavak 3. točka (a), šesti podstavak			Članak 222.
	— stavak 3. točka (a), sedmi podstavak			Članak 223.
	— stavak 3. točka (a), osmi podstavak, prva i druga rečenica			Članak 224. stavci 1. i 2.
	— stavak 3. točka (a), deveti podstavak, prva i druga rečenica			Članak 224. stavak 3. prvi podstavak
	— stavak 3. točka (a), deveti podstavak, treća rečenica			Članak 224. stavak 3. drugi podstavak
	— stavak 3. točka (a), deseti podstavak			Članak 225.
	— stavak 3. točka (b), prvi podstavak, prva do dvanaesta alineja			Članak 226. točke (1) do (12)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 3. točka (b), prvi podstavak, trinaesta alineja			Članak 226. točke (13) i (14)
	— stavak 3. točka (b), prvi podstavak, četrnaesta alineja			Članak 226. točka (15)
	— stavak 3. točka (b), drugi podstavak			Članak 227.
	— stavak 3. točka (b), treći podstavak			Članak 229.
	— stavak 3. točka (b), četvrti podstavak			Članak 230.
	— stavak 3. točka (b), peti podstavak			Članak 231.
	— stavak 3. točka (c), prvi podstavak			Članak 232.
	— stavak 3. točka (c), drugi podstavak, uvodna rečenica			Članak 233. stavak 1. prvi podstavak
	— stavak 3. točka (c), drugi podstavak, prva alineja, prva rečenica			Članak 233. stavak 1. prvi podstavak, točka (a)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 3. točka (c), drugi podstavak, prva alineja, druga rečenica			Članak 233. stavak 2.
	— stavak 3. točka (c), drugi podstavak, druga alineja, prva rečenica			Članak 233. stavak 1. prvi podstavak, točka (b)
	— stavak 3. točka (c), drugi podstavak, druga alineja, druga rečenica			Članak 233. stavak 3.
	— stavak 3. točka (c), treći podstavak, prva rečenica			Članak 233. stavak 1. drugi podstavak
	— stavak 3. točka (c), treći podstavak, druga rečenica			Članak 237.
	— stavak 3. točka (c), četvrti podstavak, prva i druga rečenica			Članak 234.
	— stavak 3. točka (c), peti podstavak			Članak 235.
	— stavak 3. točka (c), šesti podstavak			Članak 236.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 3. točka (d), prvi podstavak			Članak 244.
	— stavak 3. točka (d), drugi podstavak, prva rečenica			Članak 245. stavak 1.
	— stavak 3. točka (d), drugi podstavak, drugi i treća rečenica			Članak 245. stavak 2, prvi i drugi podstavak
	— stavak 3. točka (d), treći podstavak, prva i druga rečenica			Članak 246. prvi i drugi stavak
	— stavak 3. točka (d), četvrti, peti i šesti podstavak			Članak 247. stavci 1., 2. i 3.
	— stavak 3. točka (d), sedmi podstavak			Članak 248.
	— stavak 3. točka (e), prvi podstavak			Članci 217. i 241.
	— stavak 3. točka (e), drugi podstavak			Članak 218.
	— stavak 4. točka (a), prva i druga rečenica			Članak 252. stavak 1.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 4. točka (a), treća i četvrta rečenica			Članak 252. stavak 2. prvi i drugi podstavak
	— stavak 4. točka (a), peta rečenica			Članak 250. stavak 2.
	— stavak 4. točka (b)			Članak 250. stavak 1.
	— stavak 4. točka (c), prva alineja, prvi i drugi podstavak			Članak 251. točke (a) i (b)
	— stavak 4. točka (c), druga alineja, prvi podstavak			Članak 251. točka (c)
	— stavak 4. točka (c), druga alineja, drugi podstavak			Članak 251. točke (d) i (e)
	— stavak 5.			Članak 206.
	— stavak 6. točka (a), prva i druga rečenica			Članak 261. stavak 1.
	— stavak 6. točka (a), treća rečenica			Članak 261. stavak 2.
	— stavak 6. točka (b), prvi podstavak			Članak 262.
	— stavak 6. točka (b), drugi podstavak, prva rečenica			Članak 263. stavak 1. prvi podstavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 6. točka (b), drugi podstavak, druga rečenica			Članak 263. stavak 2.
	— stavak 6. točka (b), treći podstavak, prva i druga alineja			Članak 264. stavak 1. točke (a) i (b)
	— stavak 6. točka (b), treći podstavak, treća alineja, prva rečenica			Članak 264. stavak 1. točka (d)
	— stavak 6. točka (b), treći podstavak, treća alineja, druga rečenica			Članak 264. stavak 2. prvi podstavak
	— stavak 6. točka (b), četvrti podstavak, prva alineja			Članak 264. stavak 1. točke (c) i (e)
	— stavak 6. točka (b), četvrti podstavak, druga alineja, prva rečenica			Članak 264. stavak 1. točka (f)
	— stavak 6. točka (b), četvrti podstavak, druga alineja, druga rečenica			Članak 264. stavak 2. drugi podstavak
	— stavak 6. točka (b), peti podstavak, prva i druga alineja			Članak 265. stavak 1. točke (a) i (b)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 6(b), peti podstavak, treća alineja, prva rečenica			Članak 265. stavak 1. točka (c)
	— stavak 6. točka (b), peti podstavak, treća alineja, druga rečenica			Članak 265. stavak 2.
	— stavak 6. točka (c), prva alineja			Članak 263. stavak 1. drugi podstavak
	— stavak 6. točka (c), druga alineja			Članak 266.
	— stavak 6. točka (d)			Članak 254.
	— stavak 6. točka (e), prvi podstavak			Članak 268.
	— stavak 6. točka (e), drugi podstavak			Članak 259.
	— stavak 7. prvi dio rečenice			Članak 207. prvi stavak Članak 256. Članak 267.
	— stavak 7. drugi dio rečenice			Članak 207. drugi stavak
	— stavak 8. prvi i drugi podstavak			Članak 273. prvi i drugi stavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 9. točka (a), prvi podstavak, prva alineja			Članak 272. stavak 1. prvi podstavak, točka (c)
	— stavak 9. točka (a), prvi podstavak, druga alineja			Članak 272. stavak 1. prvi podstavak, točke (a) i (d)
	— stavak 9. točka (a), prvi podstavak, treća alineja			Članak 272. stavak 1. prvi podstavak, točka (b)
	— stavak 9. točka (a), drugi podstavak			Članak 272. stavak 1. drugi podstavak
	— stavak 9. točka (b)			Članak 272. stavak 3.
	— stavak 9. točka (c)			Članak 212.
	— stavak 9. točka (d), prvi podstavak, prva i druga alineja			Članak 238. stavak 1. točke (a) i (b)
	— stavak 9. točka (d), drugi podstavak, prva do četvrta alineja			Članak 238. stavak 2. točke (a) do (d)
	— stavak 9. točka (d), treći podstavak			Članak 238. stavak 3.
	— stavak 9. točka (e), prvi podstavak			Članak 239.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 9. točka (e), drugi podstavak, prva i druga alineja			Članak 240 točke (1) i (2)
	— stavak 10.			Članci 209. i 257.
	— stavak 11.			Članci 210. i 258.
	— stavak 12. uvodna rečenica			Članak 269.
	— stavak 12. točka (a), prva, druga i treća alineja			Članak 270. točke (a), (b) i (c)
	— stavak 12(b), prva druga i treća alineja			Članak 271. točke (a), (b) i (c)
	Članak 28i. kojim se umeće treći podstavak u članak 24. stavak 3.			
	— stavak 3. treći podstavak			Članak 283. stavak 1. točke (b) i (c)
	Članak 28j. točka (1) kojom se umeće drugi podstavak u članak 25. stavak 4.			
	— stavak 4. drugi podstavak			Članak 272. stavak 2.
	Članak 28j. točka (2) kojom se zamjenjuje članak 25. stavci 5. i 6.			

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	— stavak 5. prvi podstavak, točke (a), (b) i (c)			Članak 300. točke (1), (2) i (3)
	— stavak 5. drugi podstavak			Članak 302.
	— stavak 6. točka (a), prvi podstavak, prva rečenica			Članak 301. stavak 1.
	— stavak 6. točka (a), prvi podstavak, druga rečenica			Članak 303. stavak 1.
	— stavak 6. točka (a), drugi podstavak, prva, druga i treća alineja			Članak 303. stavak 2. točke (a), (b) i (c)
	— stavak 6. točka (a), treći podstavak			Članak 303. stavak 3.
	— stavak 6. točka (b)			Članak 301. stavak 1.
	Članak 28j. točka (3) kojom se unese drugi podstavak u članak 25. stavak 9.			
	— stavak 9. drugi podstavak			Članak 305.
	Članak 28k. točka (1), prvi podstavak			—

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28k. točka (1), drugi podstavak, točka (a)			Članak 158. stavak 3.
	Članak 28k. točka (1), drugi podstavak, točke (b) i (c)			—
	Članak 28k. točke (2), (3) i (4)			—
	Članak 28k. točka (5)			Članak 158. stavak 2.
	Članak 28l. prvi stavak			—
	Članak 28l. drugi i treći stavak			Članak 402. stavci 1. i 2.
	Članak 28l. četvrti stavak			—
	Članak 28m.			Članak 399. prvi stavak
	Članak 28n.			—
	Članak 28o. stavak 1., uvodna rečenica			Članak 326. prvi stavak
	Članak 28o. stavak 1. točka (a), prva rečenica			Članak 327. stavci 1. i 3.
	Članak 28o. stavak 1. točka (a), druga rečenica			Članak 327. stavak 2.
	Članak 28o. stavak 1. točka (b)			Članak 328.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28o. stavak 1.(c), prva, druga i treća alineja			Članak 329. točke (a), (b) i (c)
	Članak 28o. stavak 1. točka (d), prvi i drugi podstavak			Članak 330. prvi i drugi stavak
	Članak 28o. stavak 1. točka (e)			Članak 332.
	Članak 28o. stavak 1. točka (f)			Članak 331.
	Članak 28o. stavak 1. točka (g)			Članak 4. točka (b)
	Članak 28o. stavak 1. točka (h)			Članak 35. Članak 139. stavak 3. drugi podstavak
	Članak 28o. stavak 2.			Članak 326. drugi stavak
	Članak 28o. stavak 3.			Članak 341.
	Članak 28o. stavak 4.			—
	Članak 28p. stavak 1., prva, druga i treća alineja			Članak 405. točke (1), (2) i (3)
	Članak 28p. stavak 2.			Članak 406.
	Članak 28p. stavak 3. prvi podstavak, prva i druga alineja			Članak 407. točke (a) i (b)
	Članak 28p. stavak 3. drugi podstavak			—

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 28p. stavak 4. točke (a) do (d)			Članak 408. stavak 1. točke (a) do (d)
	Članak 28p. stavak 5. prva i druga alineja			Članak 408. stavak 2. točke (a) i (b)
	Članak 28p. stavak 6.			Članak 409.
	Članak 28p. stavak 7. prvi podstavak, točke (a), (b) i (c)			Članak 410. stavak 1. točke (a), (b) i (c)
	Članak 28p. stavak 7. drugi podstavak, prva alineja			—
	Članak 28p. stavak 7. drugi podstavak, druga, treća i četvrta alineja			Članak 410. stavak 2. točke (a), (b) i (c)
	Članak 29. stavci 1. do 4.			Članak 398. stavci 1. do 4.
	Članak 29a.			Članak 397.
	Članak 30. stavak 1.			Članak 396. stavak 1.
	Članak 30. stavak 2., prva i druga rečenica			Članak 396. stavak 1. prvi podstavak
	Članak 30. stavak 2., treća rečenica			Članak 396. stavak 2. drugi podstavak

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članak 30. stavci 3. i 4.			Članak 396. stavci 3. i 4.
	Članak 31. stavak 1.			—
	Članak 31. stavak 2.			Članak 400.
	Članak 33. stavak 1.			Članak 401.
	Članak 33. stavak 2.			Članak 2. stavak 3.
	Članak 33a. stavak 1., uvodna rečenica			Članak 274.
	Članak 33a. stavak 1. točka (a)			Članak 275.
	Članak 33a. stavak 1. točka (b)			Članak 276.
	Članak 33a. stavak 1. točka (c)			Članak 277.
	Članak 33a. stavak 2., uvodna rečenica			Članak 278.
	Članak 33a. stavak 2. točka (a)			Članak 279.
	Članak 33a. stavak 2. točka (b)			Članak 280.
	Članak 34.			Članak 404.
	Članak 35.			Članak 403.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Članci 36. i 37.			—
	Članak 38.			Članak 414.
	Dodatak A. Dio (I) stavci (1) i (2)			Dodatak VII. točka (1)(a) i (b)
	Dodatak A. Dio (I) stavak (3)			Dodatak VII. točke (1)(c) i (d)
	Dodatak A. Dio (II) stavci (1) do (6)			Dodatak VII. točke (2)(a) do (f)
	Dodatak A. Dio (III) i (IV)			Dodatak VII. točke (3) i (4)
	Dodatak A. Dio (IV) stavci (1) do (4)			Dodatak VII. točke (4)(a) do (d)
	Dodatak A.. Dio (V)			Članak 295. stavak 2.
	Dodatak B., uvodna rečenica			Članak 295. stavak 1. točka (5)
	Dodatak B., prva do deveta alineja			Dodatak VIII. točke (1) do (9)
	Dodatak C.			—

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Dodatak D. stavci (1) do (13)			Dodatak I. točke (1) do (13)
	Dodatak E. stavak (2)			Dodatak X. Dio A, točka (1)
	Dodatak E. stavak (7)			Dodatak X., Dio A, točka (2)
	Dodatak E. stavak (11)			Dodatak X. Dio A, točka (3)
	Dodatak E. stavak (15)			Dodatak X. Dio A, točka (4)
	Dodatak F. stavak (1)			Dodatak X. Dio B, točka (1)
	Dodatak F. stavak (2)			Dodatak X., Dio B, točke (2)(a) do (j)
	Dodatak F. stavci (5) do (8)			Dodatak X. Dio B, točke (3) do (6)
	Dodatak F. stavak (10)			Dodatak X. Dio B, točka (7)
	Dodatak F. stavak (12)			Dodatak X. Dio B, točka (8)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Dodatak F. stavak (16)			Dodatak X. Dio B, točka (9)
	Dodatak F. stavak (17), prvi i drugi podstavak			Dodatak X. Dio B, točka (10)
	Dodatak F. stavak (23)			Dodatak X. Dio B, točka (11)
	Dodatak F. stavak (25)			Dodatak X. Dio B, točka (12)
	Dodatak F. stavak (27)			Dodatak X. Dio B, točka (13)
	Dodatak G. stavci (1) i (2)			Članak 391.
	Dodatak H. prvi stavak			Članak 98. stavak 3.
	Dodatak H. drugi stavak, uvodna rečenica			—
	Dodatak H. drugi stavak, točke (1) do (6)			Dodatak III. točke (1) do (6)
	Dodatak H. drugi stavak, točka (7), prvi i drugi podstavak			Dodatak III. točke (7) i (8)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Dodatak H. drugi stavak, točke (8) do (17)			Dodatak III. točke (9) do (18)
	Dodatak I. uvodna rečenica			—
	Dodatak I. točka (a), prva do sedma alineja			Dodatak IX., Dio A, točke (1) do (7)
	Dodatak I. točka (b), prva i druga alineja			Dodatak IX. Dio B, točke (1) i (2)
	Dodatak I. točka (c)			Dodatak IX. Dio C
	Dodatak J. uvodna rečenica			Dodatak V. uvodna rečenica
	Dodatak J.			Dodatak V. točke (1) do (25)
	Dodatak K. točka (1), prva, druga i treća alineja			Dodatak IV. točke (1)(a), (b) i (c)
	Dodatak K. točka (2) do (5)			Dodatak IV. točke (2) do (5)
	Dodatak L. prvi stavak, točke (1) do (5)			Dodatak II. točke (1) do (5)
	Dodatak L. drugi stavak			Članak 56. stavak 2.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
	Dodatak M. točke (a) do (f)			Dodatak VI. točke (1) do (6)
		Članak 1, točka (1), drugi podstavak, Direktive 89/465/EEZ-a		Članak 133. drugi stavak
		Članak 2 Direktive 94/5/EZ-a		Članak 342.
		Članak 3, prva i druga rečenica, Direktive 94/5/EZ-A		Članak 343., prvi i drugi stavak
		Članak 4. Direktive 2002/38/EZ-a		Članak 56. stavak 3. Članak 57. stavak 2. Članak 357.
		Članak 5. Direktive 2002/38/EZ-a		—
			Dodatak VIII.(II), točka (2)(a) Akta o pristupanju Grčke	Članak 287. točka (1)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Dodatak VIII.(II), točka (2)(b) Akta o pristupanju Grčke	Članak 375.
			Dodatak XXXII.(IV), točka (3)(a), prva alineja i druga alineja, prva rečenica Akta o pristupanju Španjolske i Portugala	Članak 287. točke (2) i (3)
			Dodatak XXXII.(IV), točka (3)(b), prvi podstavak Akta o pristupanju Španjolske i Portugala	Članak 377.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Dodatak XV.(IX), točka (2)(b), prvi podstavak Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 104.
			Dodatak XV.(IX), točka (2)(c), prvi podstavak Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 287. točka (4)
			Dodatak XV.(IX), točka (2)(f), prvi podstavak Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 117. stavak 1.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Dodatak XV.(IX), točka (2)(g), prvi podstavak Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 119.
			Dodatak XV.(IX), točka (2)(h), prvi podstavak, prva i druga alineja Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 378. stavak 1.
			Dodatak XV.(IX), točka (2)(i), prvi podstavak, prva alineja Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	—

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Dodatak XV. (IX), točka (2)(i), prvi podstavak, druga i treća alineja Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 378. stavak 2. točke (a) i (b)
			Dodatak XV. (IX), točka (2)(j) Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 287. točka (5)
			Dodatak XV. (IX), točka (2)(l), prvi podstavak, Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 111. točka (a)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Dodatak XV.(IX), točka (2)(m), prvi podstavak, Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 379. stavak 1.
			Dodatak XV.(IX), točka (2)(n), prvi podstavak, prva i druga alineja Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 379. stavak 2.
			Dodatak XV.(IX), točka (2)(x), prva alineja, Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 253.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Dodatak XV. (IX), točka (2)(x), druga alineja Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 287. točka (6)
			Dodatak XV. (IX), točka (2)(z), prvi podstavak Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 111. točka (b)
			Dodatak XV(IX), točka (2)(aa), prvi podstavak, prva i druga alineja Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske	Članak 380.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Protokol 2 Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske koji se odnosi na Ålandsko otočje	Članak 6. stavak 1. točka (d)
			Dodatak V.(5), točka (1)(a) Akta o pristupanju Češke Republike, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Poljske, Slovenije i Slovačke iz 2003	Članak 123.
			Dodatak V.(5) točka (1)(b) 2003 Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 381.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Dodatak VI.(7) točka (1)(a) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 124.
			Dodatak VI.(7) točka (1)(b) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 382.
			Dodatak VII.(7) točka (1) prvi i drugi podstavak Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 125. stavci 1. i 2.
			Dodatak VII.(7) točka (1) treći podstavak Akta o pristupanju iz 2003.	—

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Dodatak VII.(7) točka (1) četvrti podstavak Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 383. točka (a)
			Dodatak VII.(7), točka (1), peti podstavak Akta o pristupanju iz 2003.	—
			Dodatak VII.(7) točka (1) šesti podstavak Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 383. točka (b)
			Dodatak VIII.(7) točka (1)(a) Akta o pristupanju iz 2003.	—

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Dodatak VIII.(7), točka (1)(b), drugi podstavak. Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 384(a)
			Dodatak VIII.(7) točka (1) treći podstavak, Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 384(b)
			Dodatak IX.(8) točka (1) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 385.
			Dodatak X.(7), točka (1)(a)(i) i (ii) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 126. točke (a) i (b)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Dodatak X.(7), točka (1)(c) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 386.
			Dodatak XI.(7), točka (1) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 127.
			Dodatak XI.(7), točka (2)(a) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 387. točka (c)
			Dodatak XI.(7), točka (2)(b) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 387. točka (a)
			Dodatak XI.(7), točka (2)(c) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 387. točka (b)

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Dodatak XII.(9), točka (1)(a) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 128. stavci 1. i 2.
			Dodatak XII.(9), točka (1)(b) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 128. stavci 3., 4. i 5.
			Dodatak XII.(9), točka (2) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 388.
			Dodatak XIII.(9), točka (1)(a) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 129. stavci 1. i 2.
			Dodatak XIII.(9), točka (1)(b) Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 389.

Direktiva 67/227/EEZ-a	Direktiva 77/388/EEZ-a	Direktive kojima se mijenjaju i dopunjuju prethodne	Ostali akti	Ova direktiva
			Dodatak XIV.(7), prvi podstavak Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 130. točke (a) i (b)
			Dodatak XIV.(7), drugi podstavak Akta o pristupanju iz 2003.	—
			Dodatak XIV.(7), treći podstavak Akta o pristupanju iz 2003.	Članak 390.

OSMA DIREKTIVA VIJEĆA

od 6. prosinca 1979.

o usklađivanju zakona država članica vezano za porez na promet — Postupci za povrat poreza na dodanu vrijednost poreznim obveznicima koji nemaju sjedište na području države članice

(79/1072/EEC)

(Službeni list¹ L 331, 27. prosinca 1979, str. 11.)

1 Dalje u tekstu skraćena SL (op. p).

Ovaj je dokument isključivo dokumentacijska pomoć i institucije ne preuzimaju odgovornost za njegov sadržaj

Izmijenjene:

		Službeni list		
	broj	stranica	datum	
▶ A1	Akt o pristupanju Kraljevine Španjolske i Portugalske Republike	L 302	23	15.11.1985.
▶ A2	Akt o pristupanju Republike Austrije, Kraljevine Švedske i Republike Finske	C 241	21	29.8.1994.
	(prilagođeno Odlukom Vijeća 95/1/EC, Euroatom, EZUČ ²)	L 1	1	1.1.1995.
▶ A3	Akt o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i prilagodbi Ugovorima na temelju kojih je Europska unija osnovana	L 236	33	23.9.2003.

Napomena: U ovom se pročišćenom tekstu spominju nazivi European Unit of Account / Europska obračunska jedinica / EUA i/ili European Currency Unit / Europska valutna jedinica / ECU, koje od 1. siječnja 1999. treba shvaćati kao euro — Uredba Vijeća (EEC) br. 3308/80 (SL L 345, 20. prosinca 1980, str. 1) i Uredba Vijeća (EC) br. 1103/97 (SL L 162, 19. lipnja 1997, str. 1).

2 Europska zajednica za ugljen i čelik.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Sporazum o osnivanju Europske ekonomske zajednice,

uzimajući u obzir Šestu direktivu Vijeća 77/388/EEC od 17. svibnja 1977. o usklađivanju zakona država članica vezano za porez na promet — Zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost: jedinstvena osnova za razrez ⁽³⁾, a posebno njegov članak 17, stavak (4),

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽⁴⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽⁵⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽⁶⁾;

budući sukladno članku 17, stavku (4) Direktive 77/388/EEC, Vijeće treba donijeti pravila Zajednice koja određuju postupke za povrat poreza na dodanu vrijednost, iz stavka 3 navedenog članka, oporezivim osobama koje nemaju sjedište na području države članice;

budući su potrebna pravila kojima se omogućuje da porezni obveznik sa sjedištem u jednoj državi članici može zahtijevati povrat poreza koji mu je fakturiran vezano uz isporuke dobara i usluga u drugoj državi članici ili poreza koji je plaćen vezano uz uvoz u tu drugu državu članicu, kako bi se izbjeglo dvostruko oporezivanje;

budući treba eliminirati odstupanja između postupaka koji su trenutno na snazi u državama članicama, a koja u nekim

3 SL L 145, 13. lipnja 1977, str. 1.

4 SL C 26, 1. veljače 1978, str. 5.

5 SL C 39, 12. veljače 1979, str. 14.

6 SL C 269, 13. studenog 1978, str. 51.

slučajevima dovode do ometanja trgovine i narušavanja tržišnog natjecanja;

budući će uvođenje pravila Zajednice na ovom području označiti napredovanje prema uspješnoj slobodi kretanja osoba, dobara i usluga, pomažući time dovršavanju procesa ekonomske integracije;

budući ta pravila ne smiju rezultirati da se postupak prema poreznim obveznicima razlikuje ovisno o tome u kojoj državi članici oni imaju svoje sjedište;

budući se trebaju spriječiti određeni oblici utaje ili izbjegavanja poreza;

budući sukladno članku 17, stavku (4) Direktive 77/388/EEC, države članice mogu odbiti povrat poreza ili nametnuti dodatne uvjete poreznim obveznicima koji nemaju sjedište na području Zajednice; međutim budući da, ipak, treba poduzeti mjere da ti porezni obveznici nemaju pravo na povrat poreza po povoljnijim uvjetima od onih koji propisani za porezne obveznike na području Zajednice;

budući bi se na početku, trebali usvojiti samo postupci Zajednice obuhvaćeni ovom Direktivom; budući da ovi postupci propisuju, posebice, kako se odluke o zahtjevima za povrat poreza moraju donijeti u roku od šest mjeseci od datuma kada su ti zahtjevi podneseni; budući da se i povrati poreza trebaju isplatiti u istom tom razdoblju; budući da, u razdoblju od jedne godine od konačnog datuma utvrđenog za provedbu ovih postupaka, treba ovlastiti Talijansku Republiku da obavijesti o odlukama koje su donijele njene nadležne službe vezano uz zahtjeve koji su podnijeli porezni obveznici koji nemaju sjedište na njenom području i da isplati odgovarajuće povrate poreza u roku od devet mjeseci, kako bi se omogućilo Talijanskoj Republici da reorganizira sustav koji tamo trenutno funkcionira, s ciljem primjene sustava koji postoji u Zajednici;

budući Vijeće treba usvojiti daljnje postupke koji će nadopuniti sustav Zajednice; budući da će, dok spomenuti postupci stupe na snagu, države članice odobravati povrate poreza na isporučene usluge i kupljena dobra koja nisu obuhvaćena ovom Direktivom, u skladu s postupcima koje su usvojile sukladno članku 17, stavku (4) Direktive 77/388/EEC,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Za potrebe ove Direktive: 'porezni obveznik koji nema sjedište na području države članice' označava osobu iz članka 4, stavka (1) Direktive 77/388/EEC koja, tijekom razdoblja iz prve i druge rečenice prvog podstavka, članka 7 (1), nije imala u toj državi članici niti sjedište niti stalno mjesto poslovanja iz kojeg su poslovne transakcije obavljene, niti, u nedostatku toga, prebivalište ili uobičajeno boravište, i koja, tijekom istog razdoblja, nije isporučivala dobra i usluge u toj državi članici, izuzimajući:

- (a) prijevozne i s njima povezane usluge, izuzete na temelju članka 14, stavka (1), točke (i), članka 15. ili članka 16, stavka (1), točke B, C i D Direktive 77/388/EEC;
- (b) isporučene usluge u slučajevima kada porez plaća osoba kojoj su usluge isporučene, sukladno članku 21, stavku (1) točki (b) Direktive 77/388/EEC;

Članak 2.

Svaka država članica dužna je vratiti svakom poreznom obvezniku koji nema sjedište na području te države članice nego ima sjedište u drugoj državi članici, prema uvjetima navedenim niže u tekstu, porez na dodanu vrijednost obračunat vezano uz usluge ili pokretnu imovinu koju mu isporučuje drugi porezni obveznici na području te druge države članice ili porez obračunat vezano uz uvoz dobara u tu drugu državu članicu, ukoliko se ta dobra i usluge koriste za po-

trebe transakcija iz članka 17, stavka (3), točke (a) i (b) Direktive 77/388/EEC ili za pružanje usluga iz članka 1(b).

Članak 3.

Kako bi se kvalificirao za povrat poreza, svaki porezni obveznik iz članka 2 koji nije isporučivao dobra ili usluge na području države članice treba:

- (a) nadležnom tijelu iz prvog stavka, članka 9, podnijeti zahtjev prikazan na primjerku u Dodatku A, i priložiti originalne račune (fakture) ili dokumente o uvozu. Države članice podnositeljima zahtjeva trebaju staviti na raspolaganje objašnjenja vezana uz zahtjev koja u svakom slučaju moraju sadržavati minimalne informacije navedene u Dodatku C;
- (b) podnijeti dokaz, u obliku potvrde izdane od nadležne vlasti države članice u kojoj porezni obveznik ima sjedište, da je on/ona porezni obveznik poreza na dodanu vrijednost u toj državi članici. Međutim, ako nadležna vlast iz prvog stavka, članka 9, već posjeduje takvu potvrdu, porezni obveznik nije obavezan podnijeti novu potvrdu u razdoblju od jedne godine od datuma od kada mu je nadležna vlast države članice u kojoj ima sjedište izdala prvu potvrdu. Države članice ne smiju izdavati potvrde poreznim obveznicima koji koriste porezna izuzeća sukladno članku 24, stavku (2), Direktive 77/388/EEC;
- (c) pismenom izjavom potvrditi da nije isporučivao dobra i usluge na području države članice tijekom razdoblja iz prve i druge rečenice prvog podstavka, članka 7 (1);
- (d) obvezati se da će vratiti svaki iznos poreza koji je greškom prikupio.

Članak 4.

Kako bi udovoljio uvjetima za povrat poreza, svaki porezni obveznik iz članka 2 koji nije isporučivao dobra ili usluge na

području države članice uz iznimku usluga iz članka 1 (a) i (b) treba:

- (a) udovoljiti zahtjevima navedenim u članku 3 (a), (b) i (d);
- (b) pismenom izjavom potvrditi da, tijekom razdoblja iz prve i druge rečenice prvog podstavka, članka 7 (1), nije isporučivao dobra i usluge na području države članice uz iznimku usluga iz članka 1 (a) i (b).

Članak 5.

Za potrebe ove Direktive, dobra i usluge vezano uz koje se može vršiti povrat poreza trebaju zadovoljavati uvjete utvrđene u članku 17, Direktive 77/388/EEC na način na koji se taj članak primjenjuje u državi članici u kojoj se vrši povrat.

Ova Direktiva se ne primjenjuje na isporuke dobara koje su, ili mogu biti, izuzete na temelju stavka 2, članka 15, Direktive 77/388/EEC.

Članak 6.

Države članice ne moraju poreznim obveznicima iz članka 2 nametnuti dodatne obveze, povrh obveza iz članka 3. i 4, osim u posebnim slučajevima, obveze dostavljanja potrebnih informacija za utvrđivanje da li je zahtjev za povrat opravdan.

Članak 7.

1. Zahtjev za povrat predviđen u članku 3. i 4. odnosi se na fakturirana kupljena dobra ili usluge ili na uvoz obavljen tijekom razdoblja ne kraćeg od tri mjeseca ili ne dužeg od jedne kalendarske godine. Međutim, zahtjevi se mogu odnositi na razdoblje kraće od tri mjeseca kada se to razdoblje odnosi na ostatak kalendarske godine. Takvi zahtjevi također se mogu odnositi na račune (fakture) ili dokumente o uvozu koji nisu bili obuhvaćeni prijašnjim zahtjevima i odnose se na transakcije dovršene tijekom kalendarske godine o kojoj je riječ.

Zahtjevi se podnose nadležnoj vlasti iz prvog stavka, članka 9 u roku od šest mjeseci od završetka kalendarske godine u kojoj je obračunat porez.

Ako se zahtjev odnosi na razdoblje kraće od kalendarske godine ali ne kraće od tri mjeseca, iznos za koji se podnosi zahtjev ne može biti manji od 200 Europskih obračunskih jedinica (EUA-a) u protuvrijednosti u nacionalnoj valuti; ako se zahtjev odnosi na razdoblje čitave kalendarske godine ili ostatka kalendarske godine, iznos ne može biti manji od 25 EUA-a u protuvrijednosti u nacionalnoj valuti.

2. Koristi se Europska obračunska jedinica definirana Financijskom uredbom od 21. prosinca 1977 (⁷), kako je utvrđena 1. siječnja godine na koju se odnosi razdoblje iz prve i druge rečenice prvog podstavka, stavka 1. Države članice mogu zaokružiti na više ili niže, do 10%, iznose koji rezultiraju iz ovog pretvaranja u nacionalne valute.
3. Nadležna vlast iz prvog stavka, članka 9 udariti će žig na svaki račun (fakturu) i/ili dokument o uvozu kako bi spriječila njihovu zloupotrebu za slijedeće zahtjeve i vratiti ih u roku od mjesec dana.
4. Odluke koje se odnose na zahtjeve za povrat objavljuju se u roku od šest mjeseci od datuma kada su zahtjevi, zajedno sa svim potrebnim dokumentima potrebnim za pregledavanje zahtjeva sukladno ovoj Direktivi, predani nadležnoj vlasti iz stavka 3. Povrati se isplaćuju prije kraja gore spomenutog razdoblja, na temelju molbe podnositelja zahtjeva, bilo u državi članici u kojoj je odobren povrat ili u državi članici u kojoj je sjedište poreznog obveznika. U drugo spomenutom slučaju, podnositelj zahtjeva plaća troškove banke vezane uz transfer novca.

7 SL L 356, 31. prosinca 1977, str. 1.

Razlozi za odbijanje zahtjeva moraju biti naznačeni. Žalbe protiv takvog odbijanja mogu se podnijeti nadležnim vlastima u državi članici o kojoj je riječ, u skladu s uvjetima o formi (obliku) i vremenskim ograničenjima sukladno onima koji uređuju zahtjeve za povrat koje podnose porezni obveznici sa sjedištem u istoj državi članici.

5. Kada je povrat stečen na temelju prijevare ili na bilo koji drugi neregularan način, nadležna vlast iz stavka 3, direktno postupuje kako bi nadoknadila pogrešno isplaćene iznose poreza i bilo koju nametnutu kaznu, u skladu s procedurama primjenljivim u državi članici o kojoj je riječ, ne dovodeći u pitanje odredbe koje se odnose na međusobnu pomoć pri naplati poreza na dodanu vrijednost.

U slučaju lažnih zahtjeva koji ne podliježu upravnim kaznama, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, država članica o kojoj je riječ može odbiti u maksimalnom razdoblju od dvije godine od kada je lažni zahtjev podnesen sve daljnje povrate poreza poreznom obvezniku o kojem je riječ. Kada je upravna kazna nametnuta ali nije plaćena, država članica o kojoj je riječ može obustaviti sve daljnje povrate poreznom obvezniku o kojem je riječ dok isti kaznu ne plati.

Članak 8.

Ako se radi o poreznim obveznicima koji nemaju sjedište na području Zajednice, države članice mogu odbiti povrate poreza ili im nametnuti dodatne uvjete.

Povrati poreza ne mogu se odobriti po uvjetima povoljnijim od onih koji se primjenjuju na porezne obveznike koji imaju sjedište na području Zajednice.

Članak 9.

Države članice, na odgovarajući način, objavljuju nadležnu vlast kojoj se podnose zahtjevi iz članka 3 (a) i članka 4 (a).

Dokazi iz članka 3 (b) i članka 4 (a), kojima se utvrđuje da je osoba o kojoj je riječ porezni obveznik, prikazani su na primjercima u Dodatku B.

Članak 10.

Države članice će se prije 1. siječnja 1981. pobrinuti da na snagu stupe odredbe nužne za udovoljavanje ovoj Direktivi. Ova se Direktiva primjenjuje samo na zahtjeve za povrat koji se odnose na porez na dodanu vrijednost obračunat na fakturirana kupljena dobra ili usluge ili na uvoz obavljen na taj datum ili nakon tog datuma.

Države članice će poslati Komisiji tekst glavnih odredbi nacionalnog zakona koje usvoje na području pokrivenom ovom Direktivom. Komisija će o tome obavijestiti ostale države članice.

Članak 11.

Odstupajući od članka 7, stavka (4), Talijanska Republika može, do 1. siječnja 1982, produljiti razdoblje iz ovog stavka sa šest na devet mjeseci.

Članak 12.

U roku od tri godine od datuma iz članka 10, Komisija će, nakon konzultacija s državama članicama, podnijeti izvješće Vijeću o primjeni ove Direktive, posebice vezano uz primjenu članka 3, 4. i 7.

Članak 13.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

DODATAK B

PRIMJERAK POTVRDA O STATUSU POREZNOG OBVEZNIKA

Dolje potpisani
(Naziv i adresa nadležne vlasti)

potvrđuje da
(Ime i prezime / Naziv tvrtke)

.....
(Vrsta djelatnosti)

.....
(Adresa sjedišta, stalnog mjesta poslovanja, prebivališta ili uobičajenog boravišta)

je obveznik poreza na dodanu vrijednost, i da je njegov PDV
registracijski broj ⁽¹⁾

.....
.....
(datum)

.....
(potpis, ime i službena pozicija)

1 Ako porezni obveznik nema PDV registracijski broj, nadležno tijelo navodi razloge za to.

DODATAK C

**Minimalne informacije koje trebaju biti
sadržane u objašnjenjima**

- A. Zahtjev se piše na formularu napisanom na jednom od službenih jezika Europske zajednice. Međutim, ovaj se formular ispunjava na jeziku države članice u kojoj se traži povrat poreza.
- B. Zahtjev se ispunjava štampanim slovima i predaje, do 30. lipnja godine koja slijedi nakon godine na koju se zahtjev odnosi, nadležnoj državnoj vlasti kojoj je zahtjev namijenjen (vidjeti dolje D).
- C. Podnositelj zahtjeva predaje svoj PDV registracijski broj, ako mu je poznat, državi članici u kojoj traži povrat poreza.
- D. ►² Zahtjev se predaje nadležnoj državnoj vlasti, odnosno za:
 - Belgiju:
 - Dansku:
 - Njemačku:
 - Grčku:
 - Španjolsku:
 - Francusku:
 - Irsku:
 - Italiju:
 - Luksemburg:
 - Nizozemsku:
 - Austriju:
 - Portugal:
 - Finsku:

2 ► A2

- Švedsku:
 - Ujedinjenu Kraljevinu: ◀
 - ▶³ — Češku: Finančni úřad pro Prahu 1
 - Estoniju: Maksuamet
 - Cipar: Υπουργείο Οικονομικών, Τμήμα Τελωνείων, Υπηρεσία Φ.Π.Α.
 - Latviju: Valsts ieņēmumu dienesta Lielo nodokļu maksātāju pārvalde
 - Litvu: Vilniaus apskrities valstybinė mokesčių inspekcija
 - Mađarsku: Adó— és Pénzugyi Ellenőrzési Hivatal
 - Maltu: Id–Dipartiment tat–Taxxa fuq il–Valur Mizjud ful–Ministeru tal–Finanzi
 - Poljsku: Drugi Urząd Skarbowy Warszawa Śródmieście
 - Sloveniju: Davčni urad Ljubljana
 - Slovačku: Daňový úrad Bratislava I ◀
- E. Zahtjev za odnosi se na fakturirana kupljena dobra ili usluge ili na uvoz obavljen tijekom razdoblja ne kraćeg od tri mjeseca ili ne dužeg od jedne kalendarske godine. Međutim, zahtjev se može odnositi na razdoblje kraće od tri mjeseca kada se to razdoblje odnosi na ostatak kalendarske godine. Takav se zahtjev također može odnositi na račune (fakture) ili dokumente o uvozu koji nisu bili obuhvaćeni prijašnjim zahtjevima i odnose se na transakcije dovršene (napravljene) tijekom kalendarske godine o kojoj je riječ.
- F. Pod 9 (a), podnositelj molbe opisuje vrstu aktivnosti za čije je potrebe nabavio dobra ili su mu isporučene usluge na koje se odnosi zahtjev za povrat poreza (npr. sudjelovanje na Međunarodnom ... sajmu, održanom u ... od ... do ..., štand br., ili međunarodni prijevoz dobara od do na).

3 ▶ A3

- G. Uz zahtjev prilaže se potvrda koju je izdala nadležna vlast države članice u kojoj porezni obveznik ima sjedište kojom se dokazuje da je on/ona porezni obveznik poreza na dodanu vrijednost u toj državi članici. Međutim, ako nadležna vlast gore spomenuta pod D, već posjeduje takvu potvrdu, porezni obveznik nije obvezan podnijeti novu potvrdu u razdoblju od jedne godine od datuma od kada mu je nadležna vlast države članice u kojoj ima sjedište izdala prvu potvrdu.
- H. Uz zahtjev prilažu se originalni računi (fakture) ili dokumenti o uvozu na kojima je prikazan iznos poreza na dodanu vrijednost kojeg je platio podnositelj zahtjeva.
- I. ►⁴ Zahtjev se može koristiti za više od jednog računa (fakture) ili uvoznog dokumenta ali ukupan iznos poreza na dodanu vrijednost za kojeg se zahtijeva povrat za 19 .. ne može biti manji od:

BEF/LUF...

DKK...

DEM...

GRD...

PTE...

FRF...

IEP...

ITL...

NLG...

ATS...

ESP...

FIM...

SEK...

GPB...

►⁵ CZK...

EEK...

4 ► A2

5 ► A3

CYP...
LVL..
LTL...
HUF...
MTL...
PLN...
SIT...
SKK...◀

ako je razdoblje na koje se zahtjev odnosi kraće od jedne kalendarske godine ali ne kraće od tri mjeseca, ili ukupan iznos poreza na dodanu vrijednost za kojeg se zahtijeva povrat ne može biti manji od:

BEF/LUF...
DKK...
DEM...
GRD...
PTE...
FRF...
IEP...
ITL...
NLG...
ATS...
ESP...
FIM...
SEK...
GPB...
▶⁶ CZK...
EEK...
CYP...
LVL..
LTL...
HUF...
MTL...

6 ▶ A3

PLN...
SIT...
SKK...◀

ako je razdoblje na koje se zahtjev odnosi jedna kalendarska godina ili je kraće od tri mjeseca.◀

- J. Izuzete prijevozne usluge su one koje se obavljaju vezano uz međunarodni prijevoz dobara, uključujući — ovisno o određenim uvjetima — prijevoz povezan s provozom, uvozom ili izvozom dobara.
- K. Za svaki povrat poreza neprikladno stečen krivac (prekršitelj) može biti odgovoran za novčane i druge vrste kazni utvrđene zakonom države članice koja mu je isplatila povrat poreza.
- L. Nadležna vlast u državi članici od koje se traži povrat pridržava pravo isplatiti povrate čekom ili poštanskom doznačnicom koji glase na podnositelja zahtjeva.

TRINAESTA DIREKTIVA VIJEĆA

od 17. studenog 1986.

o usklađivanju zakona država članica vezano za porez na promet — Postupci za povrat poreza na dodanu vrijednost poreznim obveznicima koji nemaju sjedište na području Zajednice

(86/560/EEC)

(Službeni list¹ L 326, 21. studenog 1986,
str. 0040 — 0041.)

Finsko posebno izdanje: Poglavlje 9. Volume 1. str. 0130
Švedsko posebno izdanje: Poglavlje 9. Volume 1. str. 0130

1 Dalje u tekstu skraćena SL (op. p).

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Sporazum o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegove članke 99 i 100,

uzimajući u obzir Šestu direktivu Vijeća 77/388/EEC od 17. svibnja 1977. o usklađivanju zakona država članica vezano za porez na promet — Zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost: jedinstvena osnova za razrez ⁽²⁾, a posebno njegov članak 17, stavak ⁽⁴⁾,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽³⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽⁴⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽⁵⁾;

budući članak 8. Direktive 79/1072/EEC⁶ o postupcima za povrat poreza na dodanu vrijednost poreznim obveznicima koji nemaju sjedište na području države članice propisuje da u slučaju poreznih obveznika koji nemaju sjedište na području Zajednice, države članice mogu odbiti im povrat poreza ili nametnuti im posebne uvjete;

budući je potrebno osigurati harmonizirani (skladan) razvoj trgovinskih odnosa između Zajednice i trećih zemalja na temelju odredaba Direktive 79/1072/EEC, uzimajući u obzir različite situacije koje postoje u trećim zemljama;

budući je potrebno spriječiti određene oblike utaje ili izbjegavanja poreza,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Za potrebe ove Direktive:

1. 'Porezni obveznik koji nema sjedište na području Zajednice' označava poreznog obveznika iz članka 4 stavka (1) Direktive 77/388/EEC koji, tijekom razdoblja iz članka 3, stavka (1) ove Direktive, nije imao na tom po-

družju sjedište niti stalno mjesto poslovanja iz kojeg su poslovne transakcije obavljene, niti, u nedostatku toga, prebivalište ili uobičajeno boravište, i koji, tijekom istog razdoblja, u državi članici nije isporučivao dobra i usluge iz članka 2, izuzimajući:

- (a) prijevozne i s njima povezane usluge, izuzete na temelju članka 14, stavka (1), točke (i), članka 15. ili članka 16, stavka (1), točke B, C i D Direktive 77/388/EEC;
 - (b) isporučene usluge u slučajevima kada porez plaća osoba kojoj su usluge isporučene, sukladno članku 21, stavku (1) točki (b) Direktive 77/388/EEC;
2. 'Područje Zajednice' označava područje država članica u kojima se primjenjuje Direktiva 77/388/EEC.

Članak 2.

1. Ne dovodeći u pitanje članke 3. i 4, svaka država članica dužna je vratiti svakom poreznom obvezniku koji nema sjedište na području Zajednice, prema uvjetima navedenim niže u tekstu, porez na dodanu vrijednost obračunat vezano uz usluge ili pokretnu imovinu koje mu isporuče na području države članice drugi porezni obveznici ili porez obračunat vezano uz uvoz dobara u tu državu članicu, ukoliko se ta dobra i usluge koriste za potrebe transakcija iz članka 17, stavka (3), točke (a) i (b) Direktive 77/388/EEC ili za pružanje usluga iz točke 1 (b) članka 1 ove Direktive.
2. Države članice mogu uvjetovati povrat iz stavka 1, time da im treće zemlje odobre usporedive povlastice vezano uz porez na dodanu vrijednost.
3. Države članice mogu zahtijevati imenovanje poreznog zastupnika.

Članak 3.

1. Povrati poreza na dodanu vrijednost iz članka 2, stavka (1) odobravaju se nakon što porezni obveznik podnese

zahtjev. Države članice utvrđuju postupke za predaju zahtjeva, uključujući vremenska ograničenja, razdoblje na koje se zahtjevi trebaju odnositi, tijelo nadležno za primanje zahtjeva i minimalne iznose vezano uz koje se zahtjevi mogu predavati. Utvrđuju i procedure za povrat poreza, uključujući i vremenska ograničenja koja se odnose na povrat. Podnositelju zahtjeva nameću potrebne obveze za utvrđivanje da li je zahtjev opravdan te obveze kako bi se spriječila prijevara, a posebice obveze za pružanje dokaza da porezni obveznik obavlja ekonomsku djelatnost u skladu s člankom 4, stavkom (1) Direktive 77/388/EEC. Podnositelj zahtjeva mora potvrditi, pismenom izjavom, kako tijekom propisanog razdoblja, nije izvršio niti jednu transakciju koja ne ispunjava uvjete definirane u točki 1, članka 1, ove Direktive.

2. Povrati se ne mogu odobriti pod uvjetima povoljnijim od onih koji se primjenjuju za porezne obveznike na području Zajednice.

Članak 4.

1. Za potrebe ove Direktive, pravo na povrat utvrđuje se u skladu s člankom 17. Direktive 77/388/EEC na način na koji se taj članak primjenjuje u državama članicama u kojima se vrši povrat.
2. Međutim, države članice mogu propisati izuzeća za određene izdatke ili odobravati povrate samo pod uvjetom da se ispunje neki dodatni uvjeti.
3. Ova se Direktiva ne primjenjuje na isporuke dobara koja su ili mogu biti izuzeta sukladno točki 2, članka 15. Direktive 77/388/EEC.

Članak 5.

1. Države članice će se prije 1. siječnja 1988. pobrinuti da na snagu stupe zakoni, propisi i administrativne odredbe nužne za udovoljavanje ovoj Direktivi. Ova se Direktiva primjenjuje samo na zahtjeve za povrat koje se

odnose na porez na dodanu vrijednost obračunat na fakturirana kupljena dobra ili usluge ili na uvoz obavljen na taj datum ili nakon tog datuma.

2. Države članice će poslati Komisiji tekst glavnih odredbi nacionalnog zakona koje usvoje na području pokrivenom ovom Direktivom, i informirati će Komisiju o korištenju mogućnosti iz članka 2.

Članak 6.

U roku od tri godine od datuma iz članka 5, Komisija će, nakon konzultacija s državama članicama, podnijeti izvješće Vijeću i Europskom parlamentu o primjeni ove Direktive, posebice vezano uz primjenu članka 2, stavka (2).

Članak 7.

Od datuma od kada se ova Direktiva primjeni, i u svakom slučaju do datuma spomenutog u članku 5, posljednja rečenica članka 17, stavka (4) Direktive 77/388/EEC i članka 8. Direktive 79/1072/EEC prestaju važiti u svakoj državi članici.

Članak 8.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu, 17. studenog 1986.